T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

CİZRE İÇKALE KAZISI LÜLE BULUNTULARI (2013-2016)

GİZEM SALDIRGAN KARAASLAN

SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI

HAZİRAN 2019

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

CİZRE İÇKALE KAZISI LÜLE BULUNTULARI
(2013-2016)

Gizem SALDIRGAN KARAASLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
SANAT TARİHİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HAZİRAN 2019

Gizem SALDIRGAN KARAASLAN tarafından hazırlanan "Cizre İçkale Kazısı Lüle Buluntuları (2013-2016)" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Sanat Tarihi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prf. Dr. Nurşen ÖZKUL FINDIK
Sanat Tarihi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~ .....

Başkan : Dr. Öğr. Ü. Muhammed Görür
Sanat Tarihi, Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~ .....

Üye : Doç. Dr. Pelin ŞAHİN TEKİNALP
Sanat Tarihi, Hacettepe Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum .....

Tez Savunma Tarihi: 17/06/2019

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Prof. Dr. Figen ZAİF
Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Gizem SALDIRGAN KARAASLAN

17.06.2019

Cizre İçkale Kazısı Lüle Buluntuları (2013-2016)

Yüksek Lisans Tezi

Gizem SALDIRGAN KARAASLAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Haziran 2019

ÖZET

Bu çalışmada amaç, 2013-2016 yılları arasında, Mardin Müze Müdürlüğü başkanlığı ve Prof. Dr. Gülriz KOZBE bilimsel danışmanlığında sürdürülen Cizre İçkale kazısında ele geçen lüleleri tanıtmaktır.Lüle; tütün ve benzeri maddelerin içimi için yapılmış, çubuk ve nargilelerin ucuna takılarak, çubuk ve ağızlıkla birlikte kullanılan, çoğunlukla pişmiş topraktan üretilen (azda olsa taş, ağaç ve kemik örnekler de vardır) bir araçtır. Lülenin, 17. yüzyıldan itibaren tütün ile birlikte Osmanlı toplumuna girdiği kabul edilmektedir ve bu tarihten itibaren her kesimden insanın kullandığı bir eşya olmuştur. Osmanlı toplumuyla bütünleşmiş hatta simgelerinden biri olmuştur. Kullanımın artmasıyla birlikte üretimi de artmış, lülecilik önemli bir meslek haline gelmiştir. Ancak 17. yüzyılda başlayan lüleciliğin 20. yüzyıl başlarında tütün içim şeklinin değişmesiyle üretimi durmuştur. Önemli bir el sanatı olan lülecilik, 17.-20. yüzyıllar arasında biçim ve bezeme açısından çok çeşitli ürünler vermiştir. Şırnak'ın Cizre ilçesindeki İçkale kazı çalışmalarında 2013-2016 sezonları arasında, bütün, bütüne yakın ve kırık 4000 lüle parçası bulunmuştur. Buluntulardan 8 ana tip tespit edilebilmiştir. Bu tipler arasında süzgeçli basık yuvarlak çanaklılar yoğunlukta olmak üzere; basık yuvarlak çanaklı (kaidesiz süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, çubukluk kısmı bulunmayan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, çubukluk kısmı bulunan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, süzgeçsiz basık yuvarlak çanaklı lüleler), süzgeçli çan biçiminde çanaklı lüleler, disk çanaklı lüleler, karinalı çanaklı lüleler, lale çanaklı lüleler, dirsek biçimli çanaklı lüleler, torba biçimli çanaklı lüleler, silindir çanaklı lüle tipleri bulunmaktadır. Kazı alanında sayıca fazla lülenin bulunması ve bölge özelliklerini barındıran lüleler yanında, İstanbul ve batı bölgelerde görülen çeşitli lülelerin bulunması, Osmanlı topraklarında çeşitli lüle tiplerinin bölgelere göre yayılımını göstermesi açısından önem taşımaktadır. Cizre İçkalesi lüleleri belirlenebilen form, hamur ve süsleme özelliklerine göre; 17.-20. yüzyıl başları aralığında tarihlendirilebilmektedir.

Bilim Kodu	:	116408
Anahtar Kelimeler	:	Cizre, Osmanlı, Tütün, Lüle, Kil
Sayfa Adedi	:	307
Tez Danışmanı	:	Prof. Dr. Nurşen ÖZKUL FINDIK

Pipe Findspots of Cizre Citadel Excavation (2013-2016)

M. Sc. Thesis

Gizem SALDIRGAN KARAASLAN

GAZİ UNIVERSITY

The Institute OF SOCIAL SCIENCES

July 2019

ABSTRACT

The aim of this study was between in the years 2013-2016;in scientific consultancy by Prof Dr. Gülriz KOZBE and under the presidency of the directorate of Mardin Museum , it is to introduce the pipe findspots recovered in the Cizre citadel excavation. Pipe; It is a tool made for drinking tobacco and similar substances, which are attached to the end with together with rod and mouthpiece of rods and hookahs, which are mostly made from baked clay. (some stone, tree and bone samples too.) From the 17th century onwards, Lülen was admitted to the Ottoman society with tobacco, and from this date on, it has been used by all people. It has become one of the symbols of the Ottoman society. With the increase in usage, production has also increased and luleism has become an important profession. However, Pipeism which was began in the 17th century, pipe production has been stopped because of the changing the shape of smoking the tobacco in the beginning of the 20th century. Pipeism which is an important handicraft , 17.-20. Between centuries, in terms of form and ornaments has given a wide variety of products.In İçkale excavations in Cizre district of Şırnak, between 2013-2016 seasons, all, total and broken 4000 pieces of pipe fragments were found. 8 main types could be identified from the finds. it has found among in these types of pipes; rounded pipe bowls round pipes with density; flattened round pipes (flat pipes with flat pipes with no squeezing, pipe with flat round pipe bowls with no filter ,flattened pipes, ring pipes with flattened round pipe bowls with straws, flat round pipe bowls with non-strainer) nipples, tulip pipe bowls, elbow shaped pipes, bag shaped pipes, cylinder pipe types. In addition to the number of pipes in the excavation area and the pipes with the features of the region, The presence of various finds in belongings to Istanbul and western regions is important in terms of showing the spread of various types of pipes in the Ottoman lands. findspots of the Cizre citadel excavation ,could be determined according to the form, dough and ornament characteristics; 17.-20. century could be dated in the range.

Science Code : 116408
Key Words : Cizre, Ottoman, tobacco, pipe, clay
Page Number : 307
Supervisor : Prof. Dr. Nurşen ÖZKUL FINDIK

TEŞEKKÜR

Lüleler, birçok kazıda karşılaşılan ve çıkarıldığı kazılarda Osmanlı tabakasının varlığını kesin olarak kanıtlayan buluntulardır. Ancak oldukça önemli bir buluntu grubu olan lüleler yakın zamana kadar araştırmacılar tarafından yeterli ilgiyi görmemiştir. Önemli bir kültür değerimiz olan lüle ve Lülecilik sanatının ürünleri ile ilgili çalışmalar başladığında ise daha çok Batı bölgeler ağırlıklı olarak ele alınırken, bugün Doğu bölgelerdeki malzemelerde değerlendirilmektedir. Böylece, Osmanlı coğrafyasında bir bütün olan konunun eksiklikleri de tamamlanmaya başlanmıştır. Bizde Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunan Cizre'deki yoğun lüle buluntusunu değerlendirdiğimiz çalışmamızın bu gelişime katkısı olacağı düşüncesindeyiz.

Çalışmam boyunca, fikirlerini, yönlendirmelerini ve desteğini esirgemeyen danışman hocam Prf. Dr. Nurşen ÖZKUL FINDIK'a minnet ve teşekkürlerimi sunarım. Cizre İçkalesi kazı malzesini çalışmama ve bu çalışma için kazı evini kullanmama izin veren Prf. Dr. Gülriz KOZBE'ye teşekkür ederim. Alan çalışması ve yazım aşamasında, önerileri ve desteği ile yardımlarını esirgemeyan Arş. Gör. Yunus Emre KARASU'ya teşekkür ederim.

Maddi ve manevi desteklerini her zaman gördüğüm bütün aileme minnet ve teşekkürlerimi borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

TEŞEKKÜR vi

İÇİNDEKİLER vii

ÇİZİMLERİN LİSTESİ ix

RESİMLERİN LİSTESİ xvii

HARİTALARIN LİSTESİ xxvi

GRAFİKLERİN LİSTESİ xxvii

1. GİRİŞ 1

2. CİZRE 13

2.1. Coğrafya ve Tarihi 13

2.2. Cizre Kalesi 19

2.3. Cizre İçkalesi Kazısı 21

3. KEYİF VERİCİ BİTKİLER 27

3.1. Afyon 28

3.2. Tütün 32

4. LÜLE 37

4.1. Lüle ve Osmanlı Kimliği 39

4.2. Lüle Yapımı 48

4.3. Lüle Tipolojisi ve Tarihlendirilmesi 50

5. CİZRE İÇKALE KAZISI LÜLE BULUNTULARI 55

6. TARTIŞMA 239

7. SONUÇ 263

KAYNAKLAR 267

EKLER 277

EK-1.Cizre İçkalesi Kazısı Lüleleri Tipoloji Tablosu 278

EK-.2. Cizre İçkalesi Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu 283

EK-.3. Cizre İçkalesi Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu 289

EK-.4. Cizre İçkalesi Kazısı Lüleleri Bezeme Türleri Tablosu 295

EK-.5. Cizre İçkalesi Kazısı Lüleleri Bezeme Teknikleri Tablosu 300

EK-.6. 9Cizre İçkalesi Kazısı Lüleleri Mühür Tablosu 305

ÖZGEÇMİŞ 307

ÇİZİMLERİN LİSTESİ

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.1. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 58

Çizim 5.2. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 59

Çizim 5.3. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 60

Çizim 5.4. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 61

Çizim 5.5. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 62

Çizim 5.6. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 63

Çizim 5.7. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 64

Çizim 5.8. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 65

Çizim 5.9. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 66

Çizim 5.10. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 67

Çizim 5.11. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 68

Çizim 5.12. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 69

Çizim 5.13. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 70

Çizim 5.14. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 71

Çizim 5.15. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 72

Çizim 5.16. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 73

Çizim 5.17. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 74

Çizim 5.18. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 75

Çizim 5.19. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 76

Çizim 5.20. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 77

Çizim 5.21. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 78

Çizim 5.22. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 79

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.23. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 80

Çizim 5.24. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 81

Çizim 5.25. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 82

Çizim 5.26. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 83

Çizim 5.27. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 84

Çizim 5.28. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 85

Çizim 5.29. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 86

Çizim 5.30. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 87

Çizim 5.31. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 88

Çizim 5.32. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 89

Çizim 5.33. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 90

Çizim 5.34. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 91

Çizim 5.35. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 92

Çizim 5.36. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 93

Çizim 5.37. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 94

Çizim 5.38. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 95

Çizim 5.39. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 96

Çizim 5.40. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 97

Çizim 5.41. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 98

Çizim 5.42. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 99

Çizim 5.43. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 100

Çizim 5.44. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 101

Çizim 5.45. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 102

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.46. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 103

Çizim 5.47. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 104

Çizim 5.48. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 105

Çizim 5.49. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 106

Çizim 5.50. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 107

Çizim 5.51. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 108

Çizim 5.52. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 109

Çizim 5.53. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 110

Çizim 5.54. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 111

Çizim 5.55. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 112

Çizim 5.56. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 113

Çizim 5.57. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 114

Çizim 5.58. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 115

Çizim 5.59. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 116

Çizim 5.60. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 117

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.61. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 118

Çizim 5.62 Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 119

Çizim 5.63. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 120

Çizim 5.64. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 121

Çizim 5.65. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 122

Çizim 5.66. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 123

Çizim 5.67. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 124

Çizim 5.68. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 125

Çizim 5.69. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 126

Çizim 5.70. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 127

Çizim 5.71. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 128

Çizim 5.72. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 129

Çizim 5.73. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 130

Çizim 5.74. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 131

Çizim 5.75. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 132

Çizim 5.76. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 133

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.77. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 134

Çizim 5.78. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 135

Çizim 5.79. Çubukluk Kısmı Bulunan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 136

Çizim 5.80. Süzgeçli Çan Biçiminde Çanaklı Lüle..... 137

Çizim 5.81. Süzgeçli Çan Biçiminde Çanaklı Lüle..... 138

Çizim 5.82. Disk Çanaklı Lüle..... 139

Çizim 5.83. Disk Çanaklı Lüle 140

Çizim 5.84. Disk Çanaklı Lüle..... 141

Çizim 5.85. Disk Çanaklı Lüle..... 142

Çizim 5.86. Disk Çanaklı Lüle..... 143

Çizim 5.87. Disk Çanaklı Lüle..... 144

Çizim 5.88. Disk Çanaklı Lüle 145

Çizim 5.89. Disk Çanaklı Lüle 146

Çizim 5.90. Disk Çanaklı Lüle..... 147

Çizim 5.91. Disk Çanaklı Lüle 148

Çizim 5.92. Disk Çanaklı Lüle 149

Çizim 5.93. Disk Çanaklı Lüle..... 150

Çizim 5.94. Disk Çanaklı Lüle..... 151

Çizim 5.95. Disk Çanaklı Lüle 152

Çizim 5.96. Disk Çanaklı Lüle..... 153

Çizim 5.97. Disk Çanaklı Lüle 154

Çizim 5.98. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 155

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.99. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 156
Çizim 5.100. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 157
Çizim 5.101. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 158
Çizim 5.102. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 159
Çizim 5.103 Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 160
Çizim 5.104. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 161
Çizim 5.105. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 162
Çizim 5.106. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 163
Çizim 5.107. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 164
Çizim 5.108. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 165
Çizim 5.109. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 166
Çizim 5.110. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 167
Çizim 5.111. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 168
Çizim 5.112. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 169
Çizim 5.113. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 170
Çizim 5.114. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 171
Çizim 5.115. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 172
Çizim 5.116. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 173
Çizim 5.117. . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 174
Çizim 5.118. . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 175
Çizim 5.119. . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 176
Çizim 5.120. Karinalı Çanaklı Lüle 177
Çizim 5.121.Karinalı Çanaklı Lüle. 178
Çizim 5.122. Karinalı Çanaklı Lüle 179

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.123. Karinalı Çanaklı Lüle. 180
Çizim 5.124. Karinalı Çanaklı Lüle 181
Çizim 5.125. Karinalı Çanaklı Lüle..... 182
Çizim 5.126. Karinalı Çanaklı Lüle 183
Çizim 5.127. Lale Çanaklı Lüle 184
Çizim 5.128. Lale Çanaklı Lüle 185
Çizim 5.129.Lale Çanaklı Lüle..... 186
Çizim 5.130. Lale Çanaklı Lüle 187
Çizim 5.131. Lale Çanaklı Lüle 188
Çizim 5.132. Lale Çanaklı Lüle 189
Çizim 5.133. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 190
Çizim 5.134. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 191
Çizim 5.135. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 192
Çizim 5.136. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle..... 193
Çizim 5.137.Torba Biçimli Çanaklı Lüle. 194
Çizim 5.138. Torba Biçimli Çanaklı Lüle 195
Çizim 5.139. Torba Biçimli Çanaklı Lüle 196
Çizim 5.140. Torba Biçimli Çanaklı Lüle 197
Çizim 5.141. Silindir Çanaklı Lüle 198
Çizim 5.142. Çubukluk Parçası 199
Çizim 5.143. Çubukluk Parçası 200
Çizim 5.144 .Çubukluk Parçası. 201
Çizim 5.145. Çubukluk Parçası 202
Çizim 5.146 .Çubukluk Parçası. 203

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.147. Çubukluk Parçası 204
Çizim 5.148. Çubukluk Parçası 205
Çizim 5.149. Çubukluk Parçası 206
Çizim 5.150. Çubukluk Parçası 207
Çizim 5.151. Çubukluk Parçası 208
Çizim 5.152. Çubukluk Parçası 209
Çizim 5.153. Çubukluk Parçası 210
Çizim 5.154. Çubukluk Parçası 211
Çizim 5.155. Çubukluk Parçası 212
Çizim 5.156. Çubukluk Parçası 213
Çizim 5.157. Çubukluk Parçası 214
Çizim 5.158. Çubukluk Parçası 215
Çizim 5.159. Çubukluk Parçası 216
Çizim 5.160. Çubukluk Parçası 217
Çizim 5.161 .Çubukluk Parçası 218
Çizim 5.162. Çubukluk Parçası 219
Çizim 5.163. Çubukluk Parçası 220
Çizim 5.164. Çubukluk Parçası 221
Çizim 5.165. Çubukluk Parçası 222
Çizim 5.166. Çubukluk Parçası 223
Çizim 5.167. Çubukluk Parçası 224
Çizim 5.168. Çubukluk Parçası 225
Çizim 5.169. Çubukluk Parçası 226
Çizim 5.170. Çubukluk Parçası 227

Çizim **Sayfa**

Çizim 5.171. Çubukluk Parçası 228
Çizim 5.172. Çubukluk Parçası 229
Çizim 5.173. Çubukluk Parçası. 230
Çizim 5.174. Çubukluk Parçası 231
Çizim 5.175. Çubukluk Parçası. 232
Çizim 5.176. Çubukluk Parçası 233
Çizim 5.177. Çubukluk Parçası 234
Çizim 5.178. Çubukluk Parçası 235
Çizim 5.179. Çubukluk Parçası 236
Çizim 5.180. Çubukluk Parçası 237

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim **Sayfa**

Resim 2.2.1. Cizre İçkale Surları Günümüz Görünümü 21

Resim 2.3.1. Cizre içkalesi genel görünümü..... 23

Resim 2.3.2. Avlu etrafındaki mekanlar ve medrese 23

Resim 2.3.3. Medrese kalıntısı 24

Resim 2.3.4. Sur önü 24

Resim 2.3.5. Sur önü 25

Resim 4.1. Çubukluğu bulunan lüle bölümleri 37

Resim 4.2. Çubukluğu bulunmayan lüle bölümleri 38

Resim 4.3. Tek parça Amerikan lüleleri ve üç parçalı Osmanlı lüleleri 39

Resim 4.1.1. Osmanlı vezirinin evi 41

Resim 4.1.2. Tütün içen kadın 41

Resim 4.1.3. İngiltere Calke Manastır'ındaki bir grup Osmanlı çubuk ve ağızlıkları 42

Resim 4.1.4. Kumkapı'da Bir Hamam Soğukluğu 43

Resim 4.1.5. New York Kale Müzesi'nde bulunan Osmanlı lüle seti 46

Resim 4.2.1. Lüle yapım aşamaları 49

Resim 4.2.2. Lüle süslemesinde kullanılan damga ve rulet baskı aletleri..... 50

Resim 5.1. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 58

Resim 5.2. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 59

Resim 5.3.Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 60

Resim 5.4. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 61

Resim 5.5. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 62

Resim 5.6. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 63

Resim 5.7. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 64

Resim **Sayfa**

Resim 5.8. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 65

Resim 5.9. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 66

Resim 5.10. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 67

Resim 5.11. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 68

Resim 5.12. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 69

Resim 5.13. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 70

Resim 5.14. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 71

Resim 5.15 . Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 72

Resim 5.16. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 73

Resim 5.17. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 74

Resim 5.18. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 75

Resim 5.19. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 76

Resim 5.20. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 77

Resim 5.21. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 78

Resim 5.22. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 79

Resim 5.23. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 80

Resim 5.24. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 81

Resim 5.25. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 82

Resim 5.26. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 83

Resim 5.27. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 84

Resim 5.28. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 85

Resim 5.29. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 86

Resim 5.30. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 87

Resim 5.31. . Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 88

Resim **Sayfa**

Resim 5.32. . Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 89

Resim 5.33. . Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 90

Resim 5.34. . Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 91

Resim 5.35. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 92

Resim 5.36. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 93

Resim 5.37. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 94

Resim 5.38. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 95

Resim 5.39. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 96

Resim 5.40. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 97

Resim 5.41. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 98

Resim 5.42. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 99

Resim 5.43. Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 100

Resim 5.44. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 101

Resim 5.45. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 102

Resim 5.46. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 103

Resim 5.47. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 104

Resim 5.48 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 105

Resim 5.49. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 106

Resim 5.50 Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 107

Resim **Sayfa**

Resim 5.51 Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 108

Resim 5.52. 109
Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle

Resim 5.53 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 110

Resim 5.54. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 111

Resim 5.55. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 112

Resim 5.56. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 113

Resim 5.57. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 114

Resim 5.58. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 115

Resim 5.59. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 116

Resim 5.60. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 117

Resim 5.61. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 118

Resim 5.62. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 119

Resim 5.63 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 120

Resim 5.64. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 121

Resim 5.65. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 122

Resim 5.66. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 123

Resim **Sayfa**

Resim 5.67. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 124

Resim 5.68. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 125

Resim 5.69 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 126

Resim 5.70. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 127

Resim 5.71. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 128

Resim 5.72. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 129

Resim 5.73. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 130

Resim 5.74 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 131

Resim 5.75. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 132

Resim 5.76 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 133

Resim 5.77 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 134

Resim 5.78 . Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 135

Resim 5.79. Çubukluk Kısmı Bulunan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 136

Resim 5.80. Süzgeçli Çan Biçiminde Çanaklı Lüle 137

Resim 5.81. Süzgeçli Çan Biçiminde Çanaklı Lüle 138

Resim 5.82. Disk Çanaklı Lüle 139

Resim 5.83. Disk Çanaklı Lüle 140

Resim **Sayfa**

Resim 5.84. Disk Çanaklı Lüle 141
Resim 5.85. Disk Çanaklı Lüle 142
Resim 5.86. Disk Çanaklı Lüle 143
Resim 5.87. Disk Çanaklı Lüle 144
Resim 5.88. Disk Çanaklı Lüle 145
Resim 5.89. Disk Çanaklı Lüle..... 146
Resim 5.90 . Disk Çanaklı Lüle..... 147
Resim 5.91. Disk Çanaklı Lüle 148
Resim 5.92. Disk Çanaklı Lüle 149
Resim 5.93. Disk Çanaklı Lüle 150
Resim 5.94. Disk Çanaklı Lüle 151
Resim 5.95. Disk Çanaklı Lüle 152
Resim 5.96 . Disk Çanaklı Lüle..... 153
Resim 5.97. Disk Çanaklı Lüle 154
Resim 5.98. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 155
Resim 5.99 . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 156
Resim 5.100 .Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 157
Resim 5.101. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle..... 158
Resim 5.102. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 159
Resim 5.103 .Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle. 160
Resim 5.104. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 161
Resim 5.105. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 162
Resim 5.106 . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 163
Resim 5.107. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 164

Resim **Sayfa**

Resim 5.108. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 165
Resim 5.109 . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 166
Resim 5.110. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 167
Resim 5.111. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 168
Resim 5.112. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 169
Resim 5.113. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 170
Resim 5.114. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 171
Resim 5.115. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 172
Resim 5.116. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 173
Resim 5.117. Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 174
Resim 5.118 . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 175
Resim 5.119 . Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüle 176
Resim 5.120. Karinalı Çanaklı Lüle 177
Resim 5.121. Karinalı Çanaklı Lüle..... 178
Resim 5.122. Karinalı Çanaklı Lüle..... 179
Resim 5.123. Karinalı Çanaklı Lüle 180
Resim 5.124. Karinalı Çanaklı Lüle 181
Resim 5.125. Karinalı Çanaklı Lüle 182
Resim 5.126 . Karinalı Çanaklı Lüle..... 183
Resim 5.127. Lale Çanaklı Lüle 184
Resim 5.128.Lale Çanaklı Lüle..... 185
Resim 5.129.Lale Çanaklı Lüle..... 186
Resim 5.130 . Lale Çanaklı Lüle..... 187
Resim 5.131. Lale Çanaklı Lüle 188

Resim **Sayfa**

Resim 5.132. Lale Çanaklı Lüle 189
Resim 5.133. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 190
Resim 5.134. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 191
Resim 5.135. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 192
Resim 5.136. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüle 193
Resim 5.137. Torba Biçimli Çanaklı Lüle 194
Resim 5.138 . Torba Biçimli Çanaklı Lüle 195
Resim 5.139. Torba Biçimli Çanaklı Lüle 196
Resim 5.140 . Torba Biçimli Çanaklı Lüle 197
Resim 5.141 . Silindir Çanaklı Lüle 198
Resim 5.142. Çubukluk Parçası 199
Resim 5.143. Çubukluk Parçası 200
Resim 5.144. Çubukluk Parçası 201
Resim 5.145. . Çubukluk Parçası 202
Resim 5.146 . Çubukluk Parçası 203
Resim 5.147. Çubukluk Parçası 204
Resim 5.148 . Çubukluk Parçası 205
Resim 5.149. Çubukluk Parçası 206
Resim 5.150. Çubukluk Parçası 207
Resim 5.151. Çubukluk Parçası 208
Resim 5.152. Çubukluk Parçası 209
Resim 5.153. Çubukluk Parçası 210
Resim 5.154. Çubukluk Parçası 211
Resim 5.155 . Çubukluk Parçası 212

Resim **Sayfa**

Resim 5.156. Çubukluk Parçası 213
Resim 5.157. Çubukluk Parçası 214
Resim 5.158 . Çubukluk Parçası..... 215
Resim 5.159. Çubukluk Parçası 216
Resim 5.160. Çubukluk Parçası 217
Resim 5.161. Çubukluk Parçası 218
Resim 5.162 . Çubukluk Parçası..... 219
Resim 5.163. Çubukluk Parçası 220
Resim 5.164. Çubukluk Parçası 221
Resim 5.165. Çubukluk Parçası 222
Resim 5.166. Çubukluk Parçası 223
Resim 5.167. Çubukluk Parçası 224
Resim 5.168. Çubukluk Parçası 225
Resim 5.169. Çubukluk Parçası 226
Resim 5.170 . Çubukluk Parçası..... 227
Resim 5.171. Çubukluk Parçası 228
Resim 5.172. Çubukluk Parçası. 229
Resim 5.173. Çubukluk Parçası 230
Resim 5.174. Çubukluk Parçası. 231
Resim 5.175. Çubukluk Parçası 232
Resim 5.176. Çubukluk Parçası. 233
Resim 5.177. Çubukluk Parçası 234
Resim 5.178. Çubukluk Parçası. 235

Resim **Sayfa**

Resim 5.179. Çubukluk Parçası 236

Resim 5.180. Çubukluk Parçası. 237

Resim 6.1. Siyah dış yüzeyli lüle örnekleri 251

Resim 6.2. Astarsız lüle örnekleri 251

Resim 6.3. Gümüşleme yapılan lüle örnekleri 252

Resim 6.4. Koyu kırmızı astarlı lüle örnekleri 252

Resim 6.5. Kırmızı astarlı lüle örnekleri 252

Resim 6.6. Kırmızımsı kahverengi astarlı lüle örnekleri 253

Resim 6.7. Sarımsı kırmızı astarlı lüle örneği 253

Resim 6.8. Açık kahverengi astarlı lüle örnekleri 253

Resim 6.9. Kahverengi astarlı lüle örnekleri 254

Resim 6.10. Gri astarlı lüle örnekleri 254

Resim 6.11. Beyaz astarlı lüle örnekleri 254

Resim 6.12. Renk tonlamaları bulunan lüle örnekleri. 255

Resim 6.13. Kalıpta yapılan yivli ve çizgisel süsleme örnekleri 256

Resim 6.14. Geometrik süslemeli lüle örnekleri 258

Resim 6.15. Bitkisel süslemeli lüle örnekleri 259

Resim 6.16. Stilize bitkisel süslemeli lüle 259

Resim 6.17. Yazı taklidi süslemeli lüle 260

Resim 6.18. Mühürlü lüle örnekleri 261

HARİTALARIN LİSTESİ

Harita **Sayfa**

Harita 2.1.1. Şırnak il haritası 13

Harita 2.2.1. Cizre Dışkale surları 20

Harita 2.2.2. Cizre İçkale surları 21

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Grafik **Sayfa**

Grafik 6.1. Cizre İçkalesi lüle tipleri 245

Grafik 6,2. Hamur renkleri 250

Grafik 6.3. Astar renkleri..... 255

1. GİRİŞ

Güneydoğu Anadolu bölgesinde Şırnak iline bağlı bir ilçe olan Cizre, konumu sebebiyle çağlar boyunca önemini korumuştur. Cizre'nin adı; Dicle nehrinin şehri ada görüntüsü verecek şekilde çevirmesi nedeniyle Arapça, ada anlamına gelen "cezire" kelimesinden gelmektedir[1].

Bölge, M.Ö. 3. binden günümüze kadar kesintisiz yerleşimlere sahip olmuştur. M.Ö. 3. binin ilk yarısı Akadlar sonrasında, Babiller, Asurlar, Hititler, Persler, Büyük İskender, Selefkiler, Parthlar, Sasaniler, Romalılar, Bizans, Emeviler, Abbasiler, Artukoğulları, Akkoyunlular ve Osmanlı hakimiyetine girmiştir[2].

Cizre İçkalesi ise, Dicle Nehri kıyısına kurulmuş olup, yakın zamana kadar askeri bölge içerisinde, Hudut Tabur Komutanlığı tarafından kullanılmıştır. Kazı çalışmalarına, 2013 yılında Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü izniyle, Mardin Müze Müdürü Nihat ERDOĞAN başkanlığı, Prof. Dr. Gülriz KOZBE danışmanlığında yürütülmüştür.

Konumuzu, 2013-2016 yılları arasında kazı çalışmalarında çıkarılan, lüleler oluşturmaktadır. Lüle, tütün ve benzeri maddelerin içimi için, pişmiş toprak, kemik, ağaç, taş gibi malzemelerden üretilen bir araçtır. Lüle ve lülecilik zamanla, Osmanlı toplumuyla bütünleşerek, önemli bir sanatı ve simgesi haline gelmiştir. Dolayısıyla döneminin günlük hayatında önemli bir unsur olan lüleler, Osmanlı coğrafyasında yapılan, neredeyse her kazıda ele geçen buluntular arasındadır. Ancak yakın zamana kadar araştırmacılar tarafından yeteri kadar değerlendirilmemiş malzemelerdendir. Bu çalışma, kendi bölgesine özgü özellikler sunan Cizre İçkale lülelerinin çalışılarak, tipolojik ve tarihsel değerlendirilmesinin yapılmasının amaçlandığı bir çalışmadır.

Lüle konusunda çalışmanın temel problemi, konuyla ilgili tek ve herkes tarafından benimsenen bir tipoloji ve terminolojinin olmamasıdır. Farsça kökenli Lüle kelimesinin tanımına bakıldığında, bizim kullandığımız, tütün ve benzeri maddelerin içimi için kullanılan bir alet olması dışında, Farsça anlamıyla; emzik,

---

[1] Tuncel, M. (1999). "Adını Kuruluş Yerinden Alan Şehirlere Örnek: Cizre ", ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu***. İstanbul. Eren Matbaası. s.48.

[2] Yaşın, A. (1983). ***Bütün Yönleriyle Cizre***. Ankara.

çeşmelerden su akıtan boru[3], kağıttan yapılan külah[4] gibi anlamları bulunmakta ve konuyla ilgili olmayan insanlar için akla ilk gelen anlamları bunlar olmaktadır. Lüle için ayrıca çubuk da denmektedir. Aslında çubuk, ağızlıkla birlikte lülenin ucuna takılarak kullanılan bir parçadır. Araştırmacılar lüle bölümleri için de farklı terimler kullanmıştır. Örneğin, tütün ve benzeri bitkilerin konulduğu hazneye tarafımızdan da kullanılan çanak[5], ateşlik, tütün çanağı[6] gibi isimler, çanak ile çubuk kısmı arasında duman akışını sağlayan bölüme ise bizimde kullandığımız duman yolu[7], çubukluk[8], tütek[9], çubuk yuvası[10] terimleri kullanılmıştır. Çubuğun takıldığı açıklık kısmına ise, duman yolu ağzı[11], çubuk ağzı[12], tütek deliği[13] denilmiştir. Lüle tiplerinin de kesin olarak herkes tarafından kabul görmüş ve kullanılan bir tipolojisi yoktur. Tiplerin belirlenmesinde bazı araştırmacılar, çanak şekillerine göre grupları adlandırırken, bazıları numaralar vererek sınıflandırma yapmıştır. Bu çalışmada ise konuyla ilgili en doğru çözümün, çalışmamızda yeni tip adları oluşturarak karmaşa yaratmak yerine, lüle ile ilgili temel çalışmalarda, çanak şekillerine göre yapılmış tipolojik tanımlamalara dayanarak gruplandırmanın doğru olacağı düşünülmüştür.

Tez çalışmamızın başlangıcında öncelikle lüle, lülecilik, tütün, afyon, Cizre ve tarihi ile ilgili kaynaklar taranmış ve sonrasında alan çalışması yapılmıştır.

Cizre İçkale Kazısında, 2013-2016 yılları arasındaki çalışmalarda tüm, tüme yakın ve kırık olmak üzere dört bin lüle ve lüle parçası bulunmuştur. Lülelerin sayıca fazla olması ve geneline bakıldığında belirli gruplar oluşturması sebebiyle;

---

[3] Turani, A. (1968). Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK. 57.

[4]Arseven, C, E. (1959). Sanat Ansiklopedisi. (3. Cilt, sayfa 1245). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

[5] Robinson, R. (1983). “Clay Tabacco Pipes from the Kerameikos”. ***Mitteilüngen des Deutschen Archaologischen Institus Athenische Abteilung*.** (98), 267., Yener, A. (2005). “Tütün Lüleleri ve Antalya- Kaleiçi'nde Bulunan Örnekler”. ***Arkeoloji ve Sanat***. 119, 94., Ayhan, Gökben. (2011). Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir. 2.

[6] Bakla, E. (1993). ***Tophane Lüleciliği***. İstanbul. Dışbank Yayınları. 63., Cantay, G. (2003). “Edirne Yeni Sarayı Kazısı Lüle Buluntuları”. ***Sanat Tarihi Defterleri 7***. İstanbul, Ege Yayınları. 16,18.

[7] Bakla, E. (2007). ***Tophane Lüleciliği Osmanlı’nın Tasarımındaki Yaratıcılığı ve Yaşam Keyfi***. İstanbul. Antik A. Ş. Kültür Yayınları. 353.

[8] Cantay, G. (2003).16,19.

[9] Yener, A. (2005).94.

[10] Robinson, R. (1985). “Tobacco Pipes Corinth and Athenian Agora (plates 33–64)”. ***Hesperia***. (54), 154.

[11] Ayhan, Gökben. (2011).2.

[12] Bakla, E. (1993). 52.

[13] Yener, A. (2005).102.

malzemelerin sayımı ve genel değerlendirmesi yapıldıktan sonra, her gruptan sayı yoğunluğu dikkate alınarak, en iyi durumda olan ve değişik özellikler sunan 180 örnek seçilmiş ve bunlar üzerinde çalışılmıştır. Bu alan çalışması, 2016 yılı 12 Ağustos-9 Eylül tarihleri arasında Cizre İçkale Kazı evinde yapılmıştır. Bölgenin terör bölgesi olması ve orada bulunduğumuz sırada gerçekleşen olaylar, alan çalışmamızı zorlaştıran ve kısıtlı bir sürede bitirmemizi gerektiren sebepler olmuştur. İlçede ve bulunduğumuz kazı evinde suyun kısıtlı olması sebebiyle malzemenin topraktan çıktıktan sonra çok iyi temizlenememiş olması karşılaşılan sorunlar arasındadır. Belirtilen kısıtlı sürede lülelerin; fotoğrafları çekilmiş, çizimleri yapılmış, hamur, dış yüzey renkleri Munsell renk kataloğuna göre incelenmiş ve fiziki değerlendirmeleri kayıt altına alınmıştır.

Alan çalışmasından sonra, yazım aşamasına geçilmiştir.

Çalışmamızda giriş bölümünden sonra, ikinci bölümde Cizre'nin coğrafyası ve tarihinden, Cizre Kale'si, ayrıca İçkale kazısından ve Cizre'de bulunan önemli mimari eserlerden kısaca bahsedilmiştir. Üçüncü bölümde; lüle ile içilen, keyif verici maddeler; tütün ve afyon ile ilgili bilgiler sunulmuştur. Dördüncü bölümde; Lülenin tanımı, Osmanlı topraklarına gelişi, Osmanlı kültürü ve kimliğinde lülenin önemi, nasıl içildiği, üretim süreci, lüle tiplerinin gelişim süreci ve tarihlendirilmesi ve günümüze kadar belirlenebilen lüle tipolojisi anlatılmıştır. Beşinci bölümde; Cizre İçkale Kazısında çıkarılan lülelerin belirlenen tiplerin tanımları ve katalogda, lülelerin özellikleri ve tanımlamaları tek tek yapılarak fotoğraf ve çizimleri sunulmuştur. Altıncı bölümde; lülelerin genel değerlendirmesi, karşılaştırılması ve tarihlendirilmesi yapılmıştır. Yedinci bölümde; çalışma sonunda ulaşılan veriler ile elde edilen sonuçlar ortaya koyulmuştur.

Konuyla ilgili, ulaşılabilen mevcut çalışmalardan bahsetmek gerekirse; H. Kocabaş'ın Tophane Lüleciliği adlı makalesi[14], M. Z. Kuşoğlunun Bir Zamanlar Çubuk Vardı adlı makalesi[15], E. Bakla'nın Tophane Lüleciliği kitabı[16] ve Unutulmuş Bir Halk Sanatı Lülecilik makalesi[17], N. Bayraktar'ın Tütün Lüleleri Tophane İşi

[14] Kocabaş, H. (1963). "Tophane Lüleciliği**". *Türk Etnografya Dergisi*.** (5). 12-13.
[15] Kusoğlu, M, Z. (1991). "Bir Zamanlar Çubuk Vardı". ***İlgi***, 25(66) İstanbul. 32–35.
[16] Bakla, E. (1993). ***Tophane Lüleciliği***. İstanbul. Dışbank Yayınları.
[17] Bakla. E. (1985). "Unutulmuş Bir Halk Sanatı Lülecilik". ***Antika***. (5), 4.

Eserler makalesi[18] konuyla ilgili ilk yerli çalışmalardan olup, lüle ve lülecilik ile ilgili temel bilgileri ve özellikle tophane lüleleri hakkında bilgiler içermektedirler.

H. Ö. Barısta, Ankara Eyne Bey Hamamı Kazısı'nda Bulunan Lüleler Üzerine adlı makalesinde, lüle ile ilgili genel bilgiler verdikten sonra, kazı çalışmalarında ele geçirilen lülelerin mühür ve damgalarını değerlendirilmistir[19].

G. Cantay, Edirne Yeni Sarayı Kazısı Lüle Buluntuları makalesi'nde kazı buluntularını çanak şekillerine göre detaylı bir şekilde; "ateşliği küresel biçimli olup, ağzı dar lüleler", "ateşliği basık küresel lüleler", "ateşliği ve çubukluğu beraber dökülen lüleler", "ateşliği ve çubukluğu beraber dökülen ateşliği basık lüleler", "ateşliği tablalı lüleler", "kısa çubuklu küresel hacimli lüleler", "ateşliği küresel, ağzı dar, ateşliğinde delik olan lüle", "ateşliği basık olan, çokgen parçalı lüle", "ateşliği madeni kap biçiminde olan lüle", "ateşliği çiçek ve şamdan biçimli lüleler", "lüle çubuklukları" olarak gruplandırmış ve teknik, hamur, damgaları bakımından değerlendirmiştir[20].

A. Yener, Tütün Lüleleri ve Antalya-Kaleiçi'nde Bulunan Örnekler adlı makalesinde kazı çalışmalarında çıkarılan 179 lüleyi; ilk grupta "erken dönem lüleleri" olarak dönemine göre adlandırırken devamında, çanak şekline göre, "yuvarlak çanaklı lüleler", "diskli lüleler", "lale biçimli lüleler", "çan biçimli lüleler", "hazneli lüleler" başlıklarında gruplandırarak, değerlendirme ve tarihlendirme yapmıştır[21].

G. Ayhan, 19. Yüzyıla Tarihlenen Bir Grup Osmanlı Lülesi[22] adlı makalesinde; Ankara Etnografya, Topkapı Sarayı, İstanbul Şehir, İzmir Etnografya, Manisa Etnografya ve Türk-İslam Eserleri Müze'lerindeki 19. yüzyıla tarihlenen 78 lüleyi değerlendirmiştir. Bu makale dışında çeşitli merkezlerdeki lüle buluntularını değerlendirerek tarihlendirmeler yaptığı makaleleri bulunmaktadır. Bunlar; Başur

---

[18] Bayraktar, N. (1990). "Tütün Lüleleri, Tophane İşi Eserler". ***Türkiyemiz Dergisi***, (62). 19–25.

[19]Barışta, Ö. (2002) "Ankara Eynebey Hamamı Kazısında Bulunan Lüleler Üzerine". ***Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu Prof. Dr. Gönül Öney'e Armağan Bildirileri 10-13 Ekim 2001***. 71-81.

[20] Cantay, G. (2006). "Edirne Yeni Sarayı Kazısı Lüle Buluntuları", ***VIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, 7-9 Nisan 2003***, İstanbul Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yayınları. 108-120.

[21] Yener, A. (2005). 94-113.

[22] Ayhan, G. (2011). "19. Yüzyıla Tarihlenen Bir Grup Osmanlı Lülesi". ***Kültürel Bellek ve Estetik Yansımalar***. Anakara. 227–241.

Höyük Kazısı Lüle Buluntuları[23], Smyrna Antik Kenti Kazıları 2007–2008 Yılı Lüle Buluntuları[24], Ayasuluk İç Kalesi Süzgeç Çanaklı ve Kaideli Süzgeç Çanaklı Lüle Buluntuları[25], Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları[26] makaleleridir. Ayrıca Lüle Terminolojisinin Sorunları Üzerine bildirisinde; lüle çalışmalarının en büyük sorunu olan tipolojik gruplandırma ve terminolojik birliğin olmaması hakkında bilgiler ve görüşler sunmuştur[27]. Lülelerde Görülen Kuş Figürleri Üzerine Bir Araştırma makalesinde, lülelerde görülen figürlü süslemelerden kuş figürlerinin incelemesini yapmıştır[28].

E. F. Fındık, Ay Işığında Tütün Seremonisi- Osmanlı Tütün Kullanımının Kanıtları: Aziz Nikolaos Kilisesi Kazıları Lüle Ve Nargile Buluntuları adlı makalesinde, kazıdan çıkarılan lüle ve nargile buluntuları; "lale çanaklı lüleler", "disk kaideli lüleler" ve "basık kaideli lüleler" olarak gruplandırılmış, kronolojik ve tipolojik olarak değerlendirmiş ve buluntular ; 17-18. yüzyıl ile 19-20. yüzyılın başlarına tarihlendirilmiştir. [29].

F. İnanan ve D. Şahin, Arkeopark-Osmanlı Lüleleri Osmanlı'da Tütün Keyfi makalelerinde, tütün ve Lülecilik hakkında kısa bilgi verdikten sonra, Bursa Tophane Bölgesinde arkeopark kazılarından elde edilen 68 adet lüle parçasını; "yuvarlak çanaklı", "basık yuvarlak çanaklı", "silindir çanaklı" ve "disk kaideli" olarak gruplara ayırarak tarihlendirme yapmışlardır[30].

Lüle konusu çalışılan yabancı yayınlar;

---

[23] Ayhan, G. (2010). "Başur Höyük Kazısı Lüle Buluntuları". ***13. Ortaçağ Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 14-16 Ekim 2009***.Denizli. 49-57.

[24] Ayhan, G. (2011). "Smyrna Antik Kenti Kazıları 2007–2008 Yılı Lüle Buluntuları". ***Sanat Tarihi Dergisi***. 2 (18), 1-22.

[25] Ayhan, G. (2015). "Ayasuluk İç Kalesi Süzgeç Çanaklı ve Kaideli Süzgeç Çanaklı Lüle Buluntuları", ***Mustafa Büyükkolancı'ya Armağan***. Ege Yayınları. İstanbul. 41-53.

[26], Ayhan, G. (2010)."Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları". ***Sanat Tarihi Dergisi***, XXI(1). 1-22.

[27] Ayhan, G. (2014). "Lüle Terminolojisinin Sorunları Üzerine". ***XVI. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazıları Ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 18-20 Ekim 2012***, 1. Sivas. 53-63.

[28] Ayhan, G. (2015). "Lülelerde Görülen Kuş Figürleri Üzerine Bir Araştırma ". ***Sanat Tarihi Dergisi***, XXIV(1). 1-21.

[29] Fındık, E, F. (2016). "Ay Işığında Tütün Seremonisi- Osmanlı Tütün Kullanımının Kanıtları: Aziz Nikolaos Kilisesi Kazıları Lüle Ve Nargile Buluntuları". **Cedrus**. IV. 373-392.

[30] İnanan, F, Şahin, D. (2017). "Arkeopark-Osmanlı Lüleleri Osmanlı'da Tütün Keyfi", ***Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi***, 18(32), 33-54.

M. Stanaeva, La Collection de pipes du Varna[31] makalesinde, Varna'da bulunan lüleleri, " I.Grup basık yuvarlak çanaklı lüleler", "II. Grup boru seklindeki çanağı duman yolu ağızda dışa doğru genişleyen lüleler", "III. Grup yuvarlak çanak üzerinde yüksek tutulan kenara sahip olan lüleler", "IV. Grup lale çanaklı lüleler", "V.Grup çiçek kaideli lüleler" olarak ayırmıştır.

J.W. Hayes, Excavations on Saraçhane in Istanbul adlı makalesinde Saraçhanede bulunan lüleleri tiplere ayırarak, tarihlendirme ve değerlendirme yapmıştır[32]. Ayrımını, hamur, çanak şekline ve yüzyıllara göre yapmıştır. İlk olarak "erken tipler, gri ya da açık gri kilden yapılmış, 17. 18. Yüzyıla tarihlenenler", ikinci grupta "kırımızı ya da kırmızımsı kahverengi kilden yapılmış lülelerin erken örnekleri 18. yüzyıl", üçüncü grupta "kırmızı sırlı 19. yüzyıl", dördüncü grupta "geç tip, çoğunlukla kımızı sırlı, damgalı, 1830/1850'den sonraki örnekler", beşinci grupta "geç Bulgaristan tipleri, mat kahverengi kilden, hafif sırlı, kalın cidarlı ve sade süslemeli 19. yüzyıl örnekleri", altıncı grupta "ithal lüleler" olarak ayırmıştır.

R. Robinson, Tobacco Pipes Corinth and Athenian Agora adlı makalesinde, Yunanistan'daki lüleleri incelemiştir. Lüleler detaylı şekilde incelenerek gruplandırılmış ve karşılaştırmalar yapılarak tarihlendirilmiştir[33]. Lüleler, "yuvarlak çanaklı", "disk temelli" ve "zambak formlu" olarak ayrılmıştır. Bunlardan, 17. yüzyıla tarihlenen beyaz kilden örnekler yuvarlak çanaklılardır. 18. 19. yüzyıla tarihlenenler çeşitlilik gösterir, kırmızı veya kırmızımsı kahverengi hamurlu, perdahlı bezemeli ve genellikle mühürlüdür. 18. yüzyıl sonları ve 19. yüzyılda disk temelli lüleler görülür. 19. yüzyıl sonu 20. Yüzyıl başlarında zambak formlular görülür. Lüleler, Türkiye, Romanya ve Bulgaristan örnekleriyle karşılaştırılmıştır. Bu tarihlendirmeler, sonrasında yapılan çalışmalar için önemli referanslar oluşturmuştur.

J. W. Humphrey, The Turkhis Clay Smoking Pipes Of Mytilene adlı makalesinde Midilli adasında bulunan toplamda 1800 parça ve nerdeyse 1300

[31] Staneva, M. (1972). "La Collection de pipes du Varna", ***Bulletin Du Musee National de Varna***, Tome. VII (XXIII), 81–99. 81–99.
[32] Hayes, John, W. (1992). "Excavations on Saraçhane in İstanbul (2)". ***The Pottery***. 391–395.
[33] Robinson, R. (1985). 149-203.

tanesi envanterlenecek sağlamlıkta olan lüleler üzerine değerlendirmelerde bulunmuştur[34]. Lüleleri ;"küçük, gri-beyaz kilden erken tip, hafifçe sıkıştırılmış bir çanak, uzun ve keskin açılı bir omurga ile bağlanan bezemeli çubukluklu", "erken tip,beyaz açık gri perdahlı, çuval çanaklı, basit tarama ya da baskı kafes dekorasyonlu", "baklava dekorasyonlu, üzeri hafif yayvanlaşan basık çanak, kısa çubukluklu", "kırmızımsı kahverengi, disk başlı lüleler. Çok basık çanak üstünde dikey yükselmektedir ve mühür kullanımı vardır", "büyük yuvarlak çanaklı, kısa çubukluklu ve bezemesiz", "esrar lüleleri, kırmızı killi, kaba, yuvarlak çanaklı ve üst kısımda genişleyen gövdeli ve üç delikli süzgeçli, bazılarının boyanmış diyagonal bantları ya da metalik yüzeyli parlak" olarak sınıflandırmıştır. Bu çalışmada süzgeçli lüleleri, tütün borusundan farklı tasarımda olan haşhaş lüleleri olarak nitelendirmiştir.

J. Simpson, Turkish Clay Pipes: A Brief Introduction To Ottoman Clay Pipes[35] makalesinde Osmanlı lüleleri hakkında kısa bir tanıtım yapmıştır, Turkish Clay Pipes: A Review adlı Türk lüleleri hakkına bilgi verdiği[36], Ottoman Pipes from Zir'in (Tell Jezreel)[37] adlı makalesinde Zir'in'deki 17-18. yüzyıla tarihlenen 23 lüleyi, değerlendirmiştir. Lülelerin soluk gri ve deve tüyü renkli, küçük duman yolu açıklığına sahip olduğunu ve benzerlerinin Yogne'am, Aleppo, Erzurum ve Tel'Afar'da bulunduğunu ve bu örneklerin Türkiye'nin doğusu ve Irak'tan Doğu Akdeniz ve Kuzey Suriye'ye doğru yayıldığını söylemiştir. Late Ottoman Pipes From Jerusalem[38] adlı Kudüs'deki lüleleri gruplandırarak değerlendirmeye aldığı, Smoking Across Iraq[39] adlı Irak'da bazı bölgelerdeki lüleleri değerlendirdiği makaleleri bulunmaktadır.

---

[34] Humphrey, J. W. (1990). "The Turkhis Clay Smoking Pipes Of Mytilene". ***Society for Clay Pipe Research***. (26), 2-9.

[35] Simson, J. (1990). "A Brief Introduction To Ottoman Clay Pipes ".***Society for Clay Pipe Research***. (27), 6-10.

[36]Simpson, J. (1993). "Turkish Clay Pipes: A Review". ***Society for Clay Pipe Research***. 39. 17–23.

[37] Simpson, J. (2002). "Ottoman Pipes from Zir'in (Tell Jezreel)". ***Levant***. 34. London. .159–172.

[38] Simpson, J. (2008). "Late Ottoman Pipes from Jerusalem". Excavations by K.M. Kenyon in Jerusalem 1961–1967. Volume V. ***Discoveries in Hellenistic to Ottoman Jerusalem (Levant Supplementary Series), Oxford***, Oxbow, 433-446.

[39] Simson, J. (2013). "Smoking Across Iraq". A. Invernizzi (Editör). ***Mnemeion Scritti in memoria di Paolo Fiorina*.** Edizioni dell'Orso. Alessandria. 251-277.

U. Baram, Filistin Geçmisinden Dolasık Objeler adlı makalesinde, Filistindeki lüle buluntularını ve Osmanlı ürünlerinin yayılım bölgesi olduğunu vurgulamıştır[40]. Lülelerin tipolojisi hakkında şunları söylemiştir; en erken 17. yüzyıl, kirli beyaz, gri ya da sarımsı kahverengi, uzun gövdeli küçük çanaklı, en eskilerin ise, yuvarlatılmış bir çelenk ile biten dirsek biçimindedir. 18. Yüzyıl'da büyük çeşitlilik vardır, kahverengi, kızıl kahverengidir, yuvarlatılmış, torba benzeri, silindir biçimli ya da disklere oturan çanaklar vardır. Disk biçimli örneklerde çanaklar daha da büyümüştür ve bol motiflidirler. 19. yüzyıl başından ortasına kadar, standart örnekler başlamıştır. Renkler kızıl kahverengidir. Yuvarlatılmış ya disk biçimli çanaklar egemendir. 19. Yüzyıl ortalarından sonuna kadar, kızıl kahverengi ve çoğunlukla cilalı örnekler vardır. Motifler azdır, çoğunlukla zambak biçimli ve büyük örneklerde genelde yapanın işareti bulunur. 19. yüzyıl ortalarından 20. yüzyıl başına kadar, bezemesiz, büyük ve zambak biçimi görülür.

I. Taxel, An Uncommon Type Of Smoking Implement From Ottoman Palestine adlı makalesinde haşhaş başlıklı olarak değerlendirdiği lülelerden ve nargile lülelerinden ve bu objenin Osmanlı Filistin'indeki yerinden bahsetmiştir[41]. Bu lülelerin üretim yeri hakkında, Irak'ın kuzeyi olabileceğini söylemiştir.

Bu konuda, yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri de bulunmaktadır.

G. Ayhan, Çeşitli Müzelerde Bulunan Örnekleriyle Osmanlı Lüleleri[42] isimli yüksek lisans tezinde, Ankara Etnografya Müzesi'nden 23, Topkapı Sarayı Müzesi'nden 11, İstanbul Şehir Müzesi'nden 15, İzmir Etnografya Müzesi'ndeki 36, Manisa Etnografya Müzesi'nden 35 ve Türk-İslam Eserleri Müzesi'nden 9 lüleyi konu almıştır. Bu lüleleri çanak şekillerine göre; "basık yuvarlak çanaklı ve yüksek kenarlı tip", "basık yuvarlak çanaklı", "yuvarlak çanaklı", "disk kaideli", "çiçek kaideli", "zambak şekilli", "silindir çanaklı", "konik çanaklı", "ters konik çanaklı" ve "top arabası şeklinde" olmak üzere on tipe ayırmıştır.

---

[40] Baram, U. (2004). "Filistin Geçmişinden Dolaşık Objeler". ***Osmanlı Arkeolojisi. İstanbul*****.** 142-163.

[41] Taxel, I. (2008). "An Uncommon Type Of Smoking Implement From Otoman Paletsine". ***Paletsine Exploration Quarterly*****.** 1(140), 39-53.

[42] Ayhan, G. (2006). Çeşitli Müzelerde Bulunan Örnekleriyle Osmanlı Lüleleri, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

A. Yılmaz, Bitlis Kazısında Ortaya Çıkarılan (2004-2008) Tütün Lüleleri[43] adlı yüksek lisans tezinde, kazıdan çıkarılan 124 adet lüleyi çalışmıştır. Bu lüleleri; tüteklikli, tütekliksiz ve tüteklikli-kaideli olarak ayırmıştır.

A. Cengiz Edirne Yeni Saray Kazılarında Ele Geçen Lüleler[44] adlı yüksek lisans tezinde kazıdan çıkan 422 lüleden seçilen 103 örneği çalışmıştır. Lüleleri, çanak şekli ve duman yolu formlarına göre ayrı ayrı sınıflandırmıştır. Çanak şekline göre tespit ettiği beş ana tipi numaralandırarak ayırmıştır. Bunlar; "tip I dirsek biçiminde, beyaz, devetüyü, açık kahverengi ve kırmızı renkte killi, perdahlı ve genelde bezemesiz.", "tip II çanak ve gövdenin küçük bir profil ile birleştirildiği, silindir görünümlü ve dar ağızlı form.", "tip III kürevi formda tütün çanağı, uzun ve silindir gövdeli, dar ağızlı lüleler.", "tip IV dairesel kaside üzerinde yükselen silindir gövdeli form.", "tip V genişleyerek yükselen ve yayvan ağızla sonlanan gövdeli, kürevi çanak formu." Olarak adlandırılmıştır. Duman yolu formlarını ise; DY. I. Doğrudan tütün çanağına kaynamış duman yolu, DY. II. Üçgen uçla bağlanmış duman yolu, DY. III. Dikdörtgen uçla bağlanmış duman yolu, DY. IV. Dairesel bir kaide ile çanağa bağlanmış duman yolu olarak vermiştir.

Konu ile ilgili yapılan doktora tezi ise, G. Ayhan'ın Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları[45] isimli tezidir. Hasankeyf kazılarından çıkarılan 750 adet lüleden 288'i kataloğa alınmıştır. Lüleler, çanak biçimlerine göre dokuz ve kaide tiplerine göre üç tipe ayrılmıştır. Çanak biçimlerine göre; "silindir çanaklı", "torba biçimli çanaklı", "karinalı çanaklı", "yuvarlak çanaklı", "basık yuvarlak çanaklı", "süzgeçli basık yuvarlak çanaklı", "lale çanaklı" ve "dikdörtgen çanaklı" olarak, kaide biçimlerine göre; "kaideli ve süzgeç çanaklı", "silindir kaideli" ve "disk kaideli" olarak tespit edilmiştir. Çalışma, gerek giriş bölümlerinde lüle, lülecilik ile ilgili verdiği bilgiler, gerekse lüleleri değerlendirdiği bölüm ve tipolojisiyle yerli bir araştırmacı tarafından hazırlanan önemli referans kaynaklarından biri olmuştur.

Lüle buluntuları, Osmanlı coğrafyasında yapılan hemen hemen her kazıdan elde edilen malzemelerdir. Ancak, kazı sonuçları bildirilerinde genellikle lüle

---

[43] Yılmaz, A. (2010). Bitlis Kazısında Ortaya Çıkarılan (2004-2008) Tütün Lüleleri, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
[44] Cengiz, A. (2011). Edirne Yeni Saray Kazılarında Ele Geçen Lüleler, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
[45] Ayhan, Gökben. (2011). Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

buluntularından sadece birkaç cümle ile basit tanımlamalar yapılarak geçilmektedir. Lüle buluntusu görülen ve bildirilerinde lüle buluntularının varlığından bahseden kazılardan başlıcaları şu şekildedir;

Samsat'ta 1978–1979 ve 1981[46] yıllarında,

Van Kalesi ve Eski Van Sehri Kazısı'nda, 1987[47], 1991[48] ve 1997'de[49],

Gaziantep'teki Horum Höyük Kazıları'nda 1999'da[50],

Diyarbakır İli, Salat Camisi'nin Yanı Kazısı'nda 2004'de[51],

Bitlis Kalesi Kazısı'nda[52],

Erzurum Kale Kazısı'nda 2006, 2007 ve 2009 yıllarında[53],

Ilısu Höyüğü 2009 yılı çalışmalarında[54],

Harput Osmanlı Mahalle Kazısı 2008[55] ve 2009[56] yıllarında,

İstanbul Tekfur Sarayı Kazısı'nda, 1995–2001 yıllarında[57],

Aksaray-Melik Mahmud Gazi Hangâhı (Darphane) Kazısı'nda 1996[58], 1997[59], 1999[60], 2001[61], 2002[62] yıllarında,

---

[46] Öney, G. (1982). "1978 – 79 Ve 1981 Yılı Samsat Kazılarında Bulunan İslam Devri Buluntularıyla İlgili İlk Haber". ***Arkeoloji ve Sanat Tarihi Dergisi***. (1). 79.

[47] Tarhan, M. T. (1988). "Van Kalesi Ve Eski Van Şehri Kazıları–1987". ***10. Kazı Sonuçları Toplantısı 23–27 Mayıs 1988 Ankara***. Ankara. 1. 378.

[48] Tarhan ,M. T..Sevin, V . (1993)." Van Kalesi Ve Eski Van Şehri Kazıları 1991". ***14. Kazı Sonuçları Toplantısı Ankara 25–29 Mayıs 1992***. Ankara. 1. 408.

[49] Uluçam, A., Kavaklı, E. (1999)." Eski Van Hüsrev Pasa Külliyesi Kazısı 1997". ***20. Kazı Sonuçları Toplantısı 25–29 Mayıs 1998 Tarsus*****.** Ankara. 1. 613–614.

[50] Tiaet, A. Marro, C. Bulgan F. (2001). "Horum Höyük 1999 Çalısmaları". ***22. Kazı Sonuçları Toplantısı 22–26 Mayıs 2000 İzmir***. Ankara. 2. 138.

[51] Miyake, Y. (2006). "2004 Yılı Diyarbakır İli, Salat Camii Yanı Kazısı". ***27. Kazı Sonuçları Toplantısı 30 Mayıs–3 Haziran 2005 Antalya*****.** Ankara. 2. 118.

[52] Pektas, K. (2007). "2004–2005 Yılları Bitlis Kalesi Kazısı". ***28. Kazı Sonuçları Toplantısı. 29 Mayıs -2 Haziran 2006 Çanakkale***. Ankara. 1. 503, 505, 506, 512., Pektas, K. (2009). "Bitlis Kalesi Kazısı 2007 Yılı Çalısmaları". ***30. Kazı Sonuçları Toplantısı 26–30 Mayıs 2008 Ankara***. Ankara. 4. 318, 319, 321.

[53] Erkmen, M. (2008). "2006 Yılı Erzurum Kale Kazısı". ***29. Kazı Sonuçları Toplantısı 28 Mayıs -1 Haziran 2007 Kocaeli.***Ankara. 3. 497., Erkmen , M. (2009). "2007 Yılı Erzurum Kale Kazısı". ***30.Kazı Sonuçları Toplantısı 26-30 Mayıs 2008 Ankara*****.** Ankara. 2. 221.

[54] Ökse, T., Görmüş, A., Atay, E., Taşkıran, H., Erdoğan, N. (2011). "Ilısu Barajı İnşaat Sahası 2009 Yılı Kurtarma Kazıları". ***32. Kazı Sonuçları Toplantısı 24-28 Mayıs 2010 İstanbul.*** Ankara. 1. 258.

[55] Sevin, V., Sevin, N., Kalsen, H. (2009). "Harput İç Kale Osmanlı Mahalle Kazısı 2008 Yılı Çalışmaları". ***31. Kazı Sonuçları Toplantısı 25-29 Mayıs Denizli***. Ankara. 1. 353.

[56] Sevin, V., Sevin, N., Kalsen, H. (2010). "Harput İç Kale Osmanlı Mahalle Kazısı 2008 Yılı Çalışmaları". ***32. Kazı Sonuçları Toplantısı 24-28 Mayıs 2010 İstanbul*****.** Ankara. 1. 242.

[57] Yenisehirlioğlu, F.(2003). "Tekfur Sarayı Çini Fırınları Kazısı 1995–2001", ***24. Kazı Sonuçları Toplantısı, 27–31 Mayıs 2002 Ankara***. Ankara. 1.332, 335, 338.

[58] Deniz, B. "Aksaray- Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı–1996***", 19. Kazı Sonuçları Toplantıları,*** , Ankara 1998. Ankara 2. 662, 663.

[59] Deniz, "B. Aksaray-Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı 1997", ***20. Kazı Sonuçları Toplantısı 25–29 Mayıs 1998 Tarsus.***Ankara.596.

Alanya Kalesi 1997[63], 2000[64] ve 2001[65] yıllarında,

Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı'nda 2003[66],

Demirköy Fatih Demir Dökümhanesi Kazısı'nda 2004[67],

Alasehir Kursunlu Han Kazısı'nda 2006 ile 2008 yılları arasında[68],

Adana Tepebağ Höyüğü 2014-2015 yılı çalışmalarında[69],

Erzincan Kemah Kalesi Kazısı 2015[70] yılı,

Oluz Höyük kazısı 2015 yılı[71],

Mersin Silifke Kalesi Kazısı 2015 yılı Çalışmaları[72],

Harput İç Kalesi kazıları 2015 yılı[73] çalışmalarında lüle ve lüle parçaları bulunmuştur.

---

[60] Deniz, B. (2000). "Aksaray Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı 1999". ***IV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, 24-27 Nisan 2000***, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayınları. 57.

[61] Deniz, B. "Aksaray-Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı 2001", ***24. Kazı Sonuçları Toplantısı 27–31 Mayıs 2002 Ankara*****,** Ankara, 2003, 2. 188, 191.

[62] Gültekin, R. E. (2004). "Aksaray-Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı 2002", ***Sanat TarihiDergisi, Aydoğan Demir'e Armağan***, 13(1), 50–51, 53.

[63] Arık, M. O. (1999)."Alanya Kalesi 1997 Yılı Çalısmaları", ***20. Kazı Sonuçları Toplantısı, 25–29 Mayıs 1998 Tarsus***, Ankara. 2. 558.

[64] Arık, M. O. (2002). "Alanya Kalesi 2000 Yılı Çalısmaları", ***23. Kazı Sonuçları Toplantısı, 28 Mayıs -1 Haziran 2001 Ankara****,* Ankara. 1. 177.

[65] Arık, M. O. (2003). "Alanya Kalesi 2001 Yılı Çalısmaları***", 24. Kazı Sonuçları Toplantısı, 27–31 Mayıs 2002 Ankara*****,** Ankara. 2. 527.

[66] Ötüken, S. Y. (2005)."2003 Yılı Demre-Myra Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı Ve Duvar Resimlerini Koruma-Onarım-Belgeleme Çalısmaları", ***26. Kazı Sonuçları Toplantısı, 24–28 Mayıs 2004 Konya***,Ankara. 1. 116.

[67] Yılmaz Z. - Uysal A. O. (2006). "Demirköy Fatih Demir Dökümhanesi 2004 Yılı Arastırma Ve Kazı Çalısmaları", 27. ***Kazı Sonuçları Toplantısı, 30 Mayıs–3 Haziran 2005 Antalya****.* Ankara. 2. 423–424.

[68] Das, E. (2011)."Alaşehir Kurşunlu Han Kazı ve Temizlik Çalışmaları", ***XIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 14–16 Ekim 2009 Denizli*****,** İstanbul.204–205.

[69] Şahin, F. (2015). "Tepebağ Höyük 2014-2015 Yılı Çalışmaları" ***37. Kazı Sonuçları Toplantısı.. 11-15 Mayıs 2015 Erzurum***. Ankara. 2. 206.

[70] Yurttaş, H., Özkan, H., Köşklü, Z., Özkul, Fındık, N., Çiğdem, S., Kındığılı, M,L., Halıcı, E., Doğan, M,E., Yuka, A. (2016). "Kemah Kalesi Kazısı 2015 Yılı Çalışmaları". ***38. Kazı Sonuçları Toplantısı.. 23-27 Mayıs 2016 Edirne***. Ankara. 2. 257.

[71] Dönmez, Ş., Yurtsever, Beyazıt, A .(2016). "Oluz Höyük Kazısı Dokuzuncu Dönem (2015)Çalışmaları: Değerlendirmeler ve Sonuçlar". ***38. Kazı Sonuçları Toplantısı. 23-27 Mayıs 2016 Edirne****.* Ankara. 3. 562.

[72] Boran, A.,Sözlü, H., Karaca, Y., Mutlu, M., Aykaç, R., Kozak, İ., (2016). "Mersin Silifke Kalesi Kazısı 2015 yılı Çalışmaları". ***38. Kazı Sonuçları Toplantısı. 23-27 Mayıs 2016 Edirne***. Ankara. 1. 203.

[73] Aytaç, İ. (2016). "Harput İç Kalesi kazıları 2015 Yılı Çalışmaları". ***38. Kazı Sonuçları Toplantısı.. 23-27 Mayıs 2016 Edirne****.* Ankara. 3. 565

2. CİZRE

2.1. Coğrafya ve Tarihi

Cizre, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, Şırnak iline bağlı ve ilden 45 km uzaklıkta, Suriye sınırında bulunan bir ilçedir. Doğusunda Silopi, batısında İdil ilçeleri, kuzeyinde Şırnak il merkezi, güneyinde ise Suriye yer almaktadır[74].

Harita 2.1.1: Şırnak il haritası

Dicle'nin Türkiye'den çıkıp Suriye topraklarına girdiği bölgenin çok yakınında bulunan Cizre, Dicle Irmağı'nın batı kıyısında, deniz seviyesinden 400 m. kadar yüksekte ve yüzölçümü 460 km² dir. İlçenin kuzey doğusunda 2089 metre yüksekliğindeki Cudi dağı, kuzeyinde Kara Dağı, kuzeybatısında Dere Dağı, ve batısında Akdağ bulunmaktadır[75].

Cizre, coğrafi açıdan her zaman tarihi öneme sahip olmuş bir şehirdir. Uzun zaman Irak ve Anadolu arasında, Cizre'de bulunan nehir limanından ulaşım sağlanmıştır. Osmanlı ve öncesindeki dönemlerde, özellikle Dicle nehri kıyısında bulunan Musul ve Bağdat gibi şehirlerin erzak ihtiyacı bu limandan taşınarak temin

[74] T.C.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2011). ***Şırnak İli Çevre Durum Raporu***. T.C. Şırnak Valiliği Çevre ve Sehircilik İl Müdürlüğü, 21.
[75] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (c.8, s.37).

edilmiştir. Şehir, bu önemini günümüze dek korumaya devam etmiştir. Irak'a giden tek karayolu ulaşımı, 1967 yılından beri, Dicle nehri üzerinde kurulu olan köprü ile sağlanmaktadır. Ayrıca Irak tarafından karayoluyla hacca giden Türk haccılar da, Cizre'den geçiyorlardı. Bütün kara ulaşım araçları da bu köprü üzerinden geçerek Cizre'ye uğramaktadır. Aynı şekilde burası Şırnak, Hakkari ve Siirt gibi kuzeyde yer alan şehirlerin ulaşımını sağlamaktadır[76].

Cizre'nin yazılı belgelerde en eski ismi; Assurluların bölgeye hakim olduğu M.Ö. 2. Binde "Qardu", "Gazarta"dır. Persler ise bölgeye "Gazarta" veya "Bazibda" ismini vermişlerdir. Abbasiler; şehrin yöneticisinin ismine istinaden "Cezire-i İbn-i Ömer", Akkoyun'lular ise "Ceziretuşşeref" olarak adlandırmışlardır. Cezire Arapça'da ada anlamına gelmektedir ve Dicle Nehri Cizre'de kıvrılarak su adası gibi bir alan oluşturur[77]. Şehir 16. yüzyıldan itibaren günümüzde olduğu gibi Cizre adıyla da anılmaya başlanmıştır[78].

El- Cezire tabiri İslam coğrafyacıları tarafından Yukarı Mezopotamya'ya verilen addır ve eskiden beri bu bölge için kullanılmıştır. Dicle'nin doğusunda kalan Silvan, Erzen, Siirt, Zap havzası ve Fırat'ın batısındaki Adıyaman bölgesini içine alan Suriye'deki Rakka'ya kadar genişleyen bölgenin de adıdır[79]. Diyarbakır, Mardin, Musul, Cizre, Nusaybin, Kamışlı ve Şanlıurfa bölgenin önemli şehirleridir[80]. İslam tarihçileri ve Tevrat'a göre; Nuh'un gemisi bu bölgede (Cudi dağı, Cizre) toprağa oturmuş, yeryüzünde ilk şehirler bu bölgede meydana gelmiştir[81].

Bölge, M.Ö. 3. binden günümüze kesintisiz yerleşimlere sahip olmuştur. M.Ö. 3. binin ilk yarısı Akadlar ve sonrasında; Babiller, Asurlar, Hititler, Persler, Büyük

---

[76] Saban, S. (2013). "Tarih ve Medeniyet Bağlamında Cizre".(Çev. H.Güneş). ***Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi***, 4 (7). (Orijinal makalenin yayım tarihi,2001). 155.
[77] Laflı, E. (2012). "Eskiçağ'da Cizre Arkeolojisi ve Tarihi"., M.N. Doru. (Editör). ***Uluslar arası Bilim Düşünce ve Sanatta Cizre Sempozyumu Bildirileri*.** İstanbul. Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları, s.16.
[78] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). s.37.
[79] Şeşen, R. (1993). Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (c.7, s.509).
[80]Çiçek, M. H. (1999). "Yakın Dönem Cizre Medreseleri". ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu***. İstanbul. Emin Matbaası. s.125.
[81] Yaşın, A. (1999). "Nuh'un Gemisi Cudi ve Cizre". ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu***. İstanbul. Emin Matbaası. s.37-43.

İskender, Selefkiler, Parthlar, Sasaniler, Romalılar, Bizans, Selçuklular ve Osmanlı burada var olmuştur[82].

Eski çağlarda, bugünkü Cizre bölgesinde bulunan Bazabda Kalesi ve bu kalenin yakınında da Dicle nehri üzerinde Sasaniler döneminden kaldığı sanılan bir köprü bulunmaktaydı. Anadolu'yu Kuzey Mezopotamya'ya bağlayan bu önemli geçit noktasını kontrol eden Bazabda Kalesi ve çevresi İslam'dan önce çeşitli imparatorlukların hakimiyeti altında kalmış, İslamiyet'in doğuşuna yakın tarihlerde Bizans imparatorluğu ile Sasaniler arasında mücadelelere sahne olmuştur[83]. Daha sonra Sasaniler'in eline geçmiş, Hz. Ömer zamanında İslam topraklarına katılmıştır[84].

Emeviler döneminde birçok imar faaliyetinde bulunulmuştur. Emevi Devleti yıkıldıktan sonra Abbasi yönetimine girmiştir. 990-991 yıllarına gelindiğinde Cizre dışta Abbasi'lere bağlı bir beylik olan Mervanoğulları'nın önemli bir kalesi olmuştur. 1041-1042'de Oğuz'lar Cizre'ye akında bulunmuş ve 1057'de Büyük Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey Cizre'yi almıştır. Ancak Mervanlı Hükümdarı bağlılığını bildirerek Cizre'nin elinde kalmasını sağlamıştır. Cizre, 1085 yılında Mervanlı ailesi yönetiminden alınmış ve Büyük Selçuklu İmparatorluğu'na bağlı eyalet sınırları içinde kalmıştır. Büyük Selçuklu İmparatorluğu'na bağlı olarak kurulan Artukoğulları Beyliği'nin bazen Mardin koluna bazen Hısnıkeyfa koluna bağlı kalan Cizre dönemin önemli kültür merkezlerinden biri olmuştur[85].

Cizre daha sonra; Zengiler ve 1183 yılında Selahaddin-i Eyyübi'nin el-Cezire Seferi sonunda Eyyübi hâkimiyetine girmiştir. Bir süre Eyyubi hakimiyetinde kalan Cizre 1242 yılında Mardin Artuklu Hükümdarı 1. Necmeddin Gazi tarafından geri alınmıştır. 1508'de Cizre'yi Akkoyunlular'dan alan Emir 2. Şeref, şehirdeki mahalli yönetimi yeniden kurdu. Çok kısa bir sürede Şah İsmail Cizre'yi Safevi idaresi altına almıştır[86]. Bu el değişmeler sırasında Cizre aslında 1200 tarihinden itibaren

---

[82] Şeşen, R. (1993). (c.7, s.509).
[83] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). (c.8, s.37).
[84]Top, M. (2010)."Şırnaktaki Ortaçağ ve Sonrası Mimarisi Üzerine". M.N. Doru (Editör). ***Uluslar arası Şırnak ve Çevresi Sempozyumu***. Ankara. Şırnak Üniversitesi Yayınları.322.
[85]Tuncel, M. (1999).48.
[86] Demir. A. (1999). "Osmanlı Döneminden Bir Kesit: XVI. Yüzyıl Sonlarında Cizre", ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu***. İstanbul. Eren Matbaası. s.74.

“Cizre beyleri” adı verilen yerel idareciler tarafından yönetilmiştir. Bu düzen 1401 yılına Timur’un yöreye girişine kadar devam etmiştir. Karakoyunlu’lar ve Akkoyunlu’lar da bir süre Cizre’ye hakim olmuşlardır[87].

14. yüzyıl gezgini olan İbni Batuta, bölgedeki izlenimlerini şu şekilde aktarmıştır;

“Cezire-i İbn Ömer diye bilinen şehre ulaştık. Çok güzel, gösterişli ve şirin bir şehir. Etrafı ırmakla çevrili olduğu için buraya "cezire" (ada) denilmiş. Büyük bir bölümü harap ama zengin bir çarşısı, gayet sanatkarane, taştan yapılmış eski bir mabedi var. Şehrin surları da taştan örülmüş. Ahali erdemli insanlardan oluşuyor. Yabancılara, gezginlere, misafirlere iyi muamele ediyorlar. Oraya vardığım gün, Kur'an'da geçtiği üzere Nuh Peygamber'in gemisinin oturduğu Cudi dağını gördük. Çok yüksek; etekleriyle geniş bir alanı kaplıyor[88].”

Yavuz Sultan Selim, İdris-i Bitlisi’nin de yardımıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun büyük kısmını ele geçirirken Cizre'yi de almıştır. O sırada Cizre'nin başında bulunan Ali Bey Yavuz Sultan Selim'e bağlılık bildirmiştir[89].

Osmanlı idari teşkilatında Diyarbekir eyaleti içinde yer alan Cizre, bölgedeki diğer bazı yerler gibi özel bir statüye sahipti. Yurtluk ve ocaklık denilen ve Osmanlı idaresi altındaki başka yerlerde de uygulanan bu statüye göre, devlete sadakat gösteren ve hizmet eden bir kısım mahalli beylere eski ülkeleri belirli şartlar içinde bağışlanıyordu[90]. Daha sonraki yıllarda Cizre’yi idare eden mahalli yöneticilerin arasında başlayan ailevi çekişmeler Cizre şehrine zarar vermeye başladı. Cizre beylerinin sonuncusu olan 4. Mehmed, Osmanlı Padişahı 4. Murad tarafından 1627 yılında emirlikten uzaklaştırılınca şehirdeki beylerin idaresi sona ermiştir[91].

Osmanlı İmparatorluğu’nun kesin hakimiyeti bölgede 19. Yüzyıl başlarına kadar devam etmiştir. Daha sonra Bedirhan Bey Cizre mütesellimi olarak yöreyi yeniden denetimi altına almış, fakat 1846 yılında çevredeki dağınık aşiretlerle birlikte Osmanlı’ya karşı ayaklanınca yakalanıp ailesiyle birlikte İstanbul’a

[87] Tuncel, M. (1999).s.50.
[88] Abu Abdullah Muhemmed Ibni Batuta Tanci. (2004). ***İbni Batuta Seyahatnamesi.*** 1. Cilt. (çev. A. S. Aykut). İstanbul. Yapı Kredi Yayınları Klasik Yapıtlar Dizisi – 53. 336,337.
[89] Top, M., (2010). 322., Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). (c.8, s.37)., Tuncel, M. (1999).s.50.
[90] Kılıç, O. (1999). “Yurtluk- Ocaklık ve Hükümet Sancaklar Üzerine Bazı Tespitler”. **OTAM.** (10). 119-137. Polat, S. (2013). “XVI. Yüzyılın İkinci Yarısı ve XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti’nin Doğu Seferlerinde Cizre’nin Yeri”. ***Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi***, 32(53). 250.
[91] Tuncel, M. (1999).s.50.

gönderilmiştir. Sonrasında ise 2. Abdülhamid devrinde kurulan “Hamidiye alayları” Cizre’de idareyi elinde tutuyordu. Cizre’deki önemli mimari eserlerden olan Hamidiye Kışlası da bu dönemde Padişah tarafından tayin edilen Mustafa Paşa tarafından inşa ettirilmiştir[92].

Osmanlı imparatorluğu döneminde Cizre, Musul üzerinden gelip Mardin'de iki kola ayrılarak biri Diyarbakır üzerinden Karadeniz kıyılarına, diğeri Urfa üzerinden Halep'e giden ticaret kervanları için önemli bir konaklama yeriyidi[93]. Örneğin; 1766 yılında bu yol üzerinde bir kervanla birlikte seyahat eden Carsten Niebuhr'un verdiği bilgiye göre, söz konusu kervanda 1300'ü mazı meşesi, 120'si çeşitli Hint ve İran kumaşları, 45'i kahve taşıyan deve, 500-600 kadar yüklü at, katır ve merkep, 150 muhafız ve 400 kadar yolcu bulunuyordu[94]. Bu rakamla Cizre'nin bu özelliği 20. yüzyılın başlarına kadar sürmüş, ancak Musul ve çevresinin Türkiye sınırları dışında kalmasıyla fonksiyonunu yitirmiştir[95].

19. yüzyılın sonlarında Cizre'den söz eden yazarlardan Müller-Simonis'e göre şehirde 800, Sachau'ya göre ise 600- 800 ev bulunuyordu. Aynı yüzyıla ait bilgi veren Vital Cuinet, Cizre'nin 9560 nüfusa sahip bulunduğunu ve şehirde beş cami, çok sayıda mescit, 15 türbe, 5 han, 8 hamam. 100 dükkan, O tarihlerde hemen hemen boş vaziyette bir kubbeli çarşı, kışla ve askeri hastane mevcut olduğunu kaydeder. 20. yüzyılın başlarında ise Cizre'nin nüfusu 10.000’i bulmuyor, evlerin kapladığı alan da surların kuşatmış olduğu sahanın ancak bir kısmını işgal ediyordu[96].

Cizre’de inşa edilmiş mimari eserlerden günümüze kalan bazıları ise şu şekildedir;

Ulu Cami ve Medresesi: Cizre şehir merkezinde bulunmaktadır. caminin ilk yapımı ile ilgili kesin bir bilgi olmamakla birlikte, yapılan çalışmalar sonucu üzerindeki kitabeye göre Cizre Zengi Atabeyi Ebu’l Kasım Mahmut Sencer Şah

[92] Tuncel, M. (1999).s.50.
[93] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). (c.8, s.37).
[94]Göyünç, N. (1975). “XVI. Yüzyılda Güneydoğu Anadolu’nun Ekonomik Durumu”. ***Türkiye İktisat Tarihi Semineri.*** Ankara. 97.
[95] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). (c.8, s.37).
[96] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). (c.8, s.37).

tarafından 1155-1156 yılında yaptırıldığı belirlenmiştir[97]. Yapının birçok onarım geçirdiği bilinmektedir. 1284 yılında Hayri bin Ali Sencer bin Baz Şahin oğlu Ali tarafından onarıldığı tamir kitabesinden anlaşılmaktadır[98]. Ayrıca A. Yaşın, Şeyh Seyda'nın uğraşlarıyla usta Mahmut tarafından 1945 yılında caminin onarıldığını ve ahşap kapısıyla ilgili olarak 1946 yılında üstü bakır işlemeli, yılan ve ejder motifli tatta kapısının çürümüş olduğu sebebiyle, İsmail-i Nure adlı marangoz tarafından yenilendiğini söylemektedir[99]. Caminin bugün İslam Eserleri Müzesinde bulunan ejder motifli kapı tokmakları önemlidir.

Üç kapısı bulunan dikdörtgen bir avlu içinde, güneyinde cami, doğu-batı ve kuzeyinde medrese yer almaktadır. Harim kısmı, doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlıdır. Mihraba paralel, üzerleri çapraz tonoz örtülü dört sahın bulunmaktadır. Mihrap önü ise kubbelidir. Avlunun kuzeyinde minaresi bulunur. Cami tuğla, kesme taş ve moloz taş malzemeden inşa edilmiştir.

Medreseden günümüze, güneydoğudaki üç mekan ve kuzey tarafta bulunan mekanlar gelebilmiştir. Batı kısım yıkılmış olup orijinalinde nasıl olduğu bilinmemektedir[100].

Kırmızı Medrese: İnşa tarihine ilişkin çeşitli tarihler söylenen medresenin, O. C. Tuncer 14. yüzyıl ilk çeyreğinde[101], A. Yaşın Cizre Emiri II. Şerefhan tarafından 1508'de yaptırıldığını söylemektedir[102].

Medrese, avlulu, iki eyvanlı ve tek katlıdır. Doğu, batı ve kuzey yönde dershane, yemekhane ve öğretmenlerin kullanımı için mekanlar bulunmaktadır. güney kısım mescit olarak kullanılmıştır. Ayrıca güney cephe ortasında, iki katlı,

---

[97] Tuncer, O. (1981). "Cizre Ulu Cami ve Medresesi". ***Yıllık Araştırmalar Dergisi***., 3, 103,104.
[98] Ertekin, M, Z. (2005). Cizre'deki Mimari Eserler. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Van. 16.
[99] Yaşın, A. (1983). 37.
[100] Ertekin, M, Z. (2005).21-23.
[101] Tuncer, O, C. (1975). " Mardin-Cizre Kırmızı Medrese" .***Vakıflar Dergisi.*** X. İstanbul. 434.
[102] Yaşın, A. (1983).

dıştan beş cepheli, içten sekizgen planlı olan, Şeyh Ahmed el-Cezeri'nin türbesi bulunmaktadır[103].

Abdaliye Medresesi: Emir Abdal (Abdullah) İbn Abdillah Seyfettin Bohti tarafından yaklaşık 1437-1450 yıllarında inşa edildiği düşünülmektedir. Günümüzde büyük oranda yıkılmış olan medreseden sadece mescit, türbe, bir medrese hücresi kalmıştır[104].

Ceziretu İbn Ömer Köprüsü: Köprü, Yafes, Dicle ve Bafıd köprüsü olarak da anılmaktadır. İnşa tarihi hakkında Sasani[105] ve Artuklu[106] dönemlerinde yapıldığına dair çeşitli görüşler bulunmakla birlikte, mimari, özellikleri ve gezegen motifli süslemesi sebebiyle Artuklu yapısı olduğu yaygın düşüncedir. Türkiye Suriye sınır hattında Cizrenin 2 km güneyindedir. Uzunluğu 141 metre olan köprü, çok gözlüdür. İki renkli düzgün kesme taş malzemelidir. Üzerindeki burç ve gezegen tasvirleri önemlidir[107].

Günümüzde Cizre, Dicle'nin eski büklümünün içinde kalan surların kuşattığı eski alanından dışarı taşarak kuzeye, kuzeydoğuya ve kuzeybatıya doğru gelişmiştir. Cizre Cumhuriyet'in başlarından beri Mardin iline bağlı bir ilçenin merkezi iken 16 Mayıs 1990'da çıkan 3647 sayılı kanunla yeni kurulan Şırnak iline bağlanmıştır[108].

2.2. Cizre Kalesi

Cizre Kalesi, ilçe merkezinde Dicle Nehri kenarında kurulmuş, iç ve dış kaleden oluşmaktadır. Cizre sur duvarları, Diyarbakır yöresine özgü bazalt ve sarı kalker taşı kullanılarak, kerpiç harçlı moloz taş üzerine kesme taş ile kaplama şeklinde yapılmıştır. Bu yönü ile Diyarbakır surlarıyla ortak özellik taşımaktadır. Cizre kalesi sur duvarları üzerinde yarım daire planlı sekiz ve bir dört köşeli burç

---

[103] Kılıç, E. (2010). "Kültür Tarihimiz Açısından Ortaçağ'da Cizre". ***Uluslar arası Şırnak ve Çevresi Sempozyum Bildirileri***. Şırnak Üniversitesi Yayınları. Ankara. 407., Ertekin, M, Z. (2005).26-35.

[104] Ertekin, M, Z. (2005).36-41., Kılıç, E. (2010).407.

[105] Aksu, H. (1999). "Cezîre-i İbn Ömer Köprüsü". ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu.*** İstanbul. 157.

[106] Gandur, M, Y. (1990). ***Tarihu Ceziretu İbn Ömer***. Beyrut. 312.

[107] Ertekin, M, Z. (2005).60-64.

[108] Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). (c.8, s.37).

yer alır[109]. Dış kale surları, içkaleden başlayarak, güney tarafında şehri tamamen kuşatmasına rağmen, sadece mezarlık kenarındaki güney kesimi bugün izlenebilmektedir. Doğu taraftaki Deşt Kapısı'ndan itibaren batıdaki Abdaliye Medresesine kadar kavisli bir şekilde devam etmektedir. Burası 800 m.'lik bir sur duvarına karşılık gelmektedir[110]. Ancak bunun batı tarafında kalan Kırmızı Medrese kesiminde de sur kalıntıları görülebilmektedir. Doğu tarafında iç kaleden itibaren bugünkü Öğretmen Evi'nin bulunduğu yere kadar dış kale surları izlenebilmektedir[111].

Harita 2.2.1: Cizre Dışkale surları T.C.Şırnak Valiliği.(2010).111

İçkale surları güneydoğu-kuzeybatı yönünde ilerler ve batı yönünde dört köşeli Belek Burcu'na bağlanır. Kale'de yer alan yapılar güney cephede, doğu-batı doğrultusunda inşa edilmiştir[112]. Kalıntılara göre Roma ve Bizans döneminden itibaren yapım süreci takip edilebilen kale, asıl olarak Ortaçağ İslam devletleri dönemi, 12.-16. Yüzyıllar arasında (Musul Atabekleri ve Cizre Beyleri) aldığı şekliyle günümüze gelebilmiştir[113].

[109] Kozbe, G., Gök, S. (2015). "Cizre Kalesi Orta Çağ Barbutin ve Kalıba Baskı Bezemeli Sırsız Seramikleri". ***XI. AIECM3 Uluslar arası Orta ÇAĞ VE Modern Akdeniz Dünyası Seramik Kongresi Bildirileri 19-24 Ekim Antalya.*** (1). Ankara. 309.
[110] T.C. Şırnak Valiliği, (2010). ***Şırnak Kültür Envanteri.*** Anıt Matbaa. 111., Top, M. (2010).323.
[111] Top, M. (2010).323
[112] Kozbe, G., Gök, S. (2015). 309,310.
[113] Top, M. (2010).323.

Resim 2.2.1: Cizre İçkale surları günümüz görünümü

İç Kale, Dicle Nehri kıyısına kurulmuş olup, yakın zamana kadar askeri bölge içerisinde, Hudut Tabur Komutanlığı kullanımında kalmıştır. Doğu batı doğrultusunda birbirine paralel iki sur duvarı bulunmaktadır. Kuzeyde kalan nehre yakın duvar, doğudan dış surlarla birleşmektedir. Doğu ucu Dicle Nehri kenarından güneye doğru dönerek devam etmektedir. Duvarda birçok kaplama taşı dökülmüştür. Kalan izlerden bazalt taşı ile yapıldığı anlaşılmaktadır[114]. İkinci sur duvarı ortaya yakın bir yerde daire planlı bir burçla son bulmaktadır[115].

Harita 2.2.2: Cizre İçkale surları T.C.Şırnak Valiliği, (2010). 113

2.3. Cizre İçkale Kazısı

Kazı çalışmalarından önce, 2010 yılına kadar Hudut Tabur Komutanlığı kullanımında kalan kalede bu tarihten sonra, 2013 yılında Şırnak Valiliği ve Cizre

[114] T.C.Şırnak Valiliği, (2010). Şırnak Kültür Envanteri. Anıt Matbaa.113.
[115] Top, M., (2010).323., T.C.Şırnak Valiliği, (2010). 114.

Kaymakamlığının "Şehri Nuh Diriliyor" projesi dahilinde, sur duvarlarında restorasyon çalışmaları başlatılmıştır. 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olan Cizre İçkalesi Kazısı'da 2013 yılında Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü izniyle, Mardin Müze Müdürlüğü başkanlığı, Prof. Dr. Gülriz KOZBE bilimsel danışmanlığında yapılmaya başlanmış ve devam etmektedir. Kazı ilk olarak yüzey araştırması ve arkeolojik sondaj çalışmaları olarak başlamıştır.

Kazı çalışmaları, sur önü, içkale-saray, Seyfiye Medresesi (mescit, giriş mekânı, avlu, avluyu güney ve batıdan çevreleyen derslik ve depolar), U planlı, tek katlı, beşik tonozlu ve kubbe örtülü bir kule gibi inşa edilmiş olan, sur ile bütünleşik Mem û Zin Zindanı (burcu), saray giriş yapısı, iç kalenin deposunda ve ayrıca, Dicle Nehri kenarında yer alan saray burnu ve Seyfiye Medresesi'nin doğusunda, Mem û Zin Zindanı batısında gerçekleştirilmiştir. Buradaki kazı çalışmalarında erken dönem mimari unsurlar, 3 katman, 8 mekân, tabanlar, suyolları ve kuyular bulunmuştur. Sarayın güneyinde modern dönemde yemekhane binası olarak kullanılan, doğu batı doğrultusunda dikdörtgen planlı, çapraz tonoz örtülü yapının han olarak kullanıldığı düşünülen alanda kazılan mekanlar arasındadır[116].

Bütün bu çalışmalarda; yukarıda bahsedilen mimari yapı kalıntıları, mezarlar, sırlı, sırsız seramikler, porselen, metal, cam buluntular ve konumuzu oluşturan çok sayıda lüle ve lüle parçası ortaya çıkartılmıştır.

Lüle buluntuları, sur duvarlarının dibi, saray kompleksi, Belek Burcu, zindan, saray burnu, karargah binası ve modern dönem yemekhane binası olarak kullanılan han yapısından çıkarılmıştır.

[116] Erdoğan, N. (2017). "Cizre İçkale 2014-2017 Yılı Kazı Çalışmaları". ***26. Müze Kurtarma Kazıları Sempozyumu 19-20 Nisan 2017 Hatay.*** Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara. 289-320.

Resim 2.3.1: Cizre içkalesi genel görünümü Kozbe, G., Gök, S. (2015). 310.

Resim 2.3.2: Avlu etrafındaki mekanlar ve medrese Cizre İçkale Kazısı arşivi

Resim 2.3.3: Medrese kalıntısı Cizre İçkale Kazısı arşivi

Resim 2.3.4: Sur önü Cizre İçkale Kazısı arşivi

Resim 2.3.5: Sur önü Cizre İçkale Kazısı arşivi

3. KEYİF VERİCİ BİTKİLER

İnsanlar, ilk çağlardan beri, çevrelerinde bulunan birçok bitkiden ruhsal olarak etkilediklerini fark etmişlerdir. İlk çağlarda, nedenini açıklayamadıkları birçok şey de olduğu gibi, bitkilerin kendilerinde oluşturduğu ruhsal değişimleri de doğaüstü güçlere bağlamışlardır[117].

Keyif verici bitkisel maddelerden, tedavi amacıyla da faydalanılmıştır. İlkel toplumlarda üstesinden gelinemeyen ve korkulan birçok olay gibi hastalık ve ölüm de doğaüstü güçlere bağlanmıştır. Dolayısıyla hekimlik, tedavi, din ve büyü birlikte düşünülen kavramlardır. Doğaüstü güçlere karşı ise dini törenler yapılmaktadır. Bu törenler süresince çalınan davulların sesleri, çeşitli ses ve ışık oyunları, ateşte yanan ve halüsilasyon yaratan bitkilerin dumanının etkisiyle törene katılanlar, trans halinde hipnotize olarak, kötü ruhlardan arınıp hastalıklardan kurtulduklarına inanmaktadırlar[118]. Bahsedilen bitkiler içerisinde afyon, esrar ve tütün bulunmaktadır. Bu bitkiler, yakılıp havadan dumanı solunarak ya da doğrudan içilerek kullanılmıştır. İnsanlar, özellikle dini törenlerde, transa geçmek için kullandığı bitkilerin kendilerine keyif verdiğini fark etmişler ve bireysel olarak da kullanmışlardır[119].

Bireysel kullanımda lüle aracılığı ile olduğu için, lüle konusu, keyif veren bitkiler ile doğrudan bağlantılı iç içe bir konudur. Bu bitkilerin bireysel kullanımının başlamasıyla erken tipleri ilk çağlarda keşfedilmiş bir araç olan lüle, daha sonra değişen dünyada bahsedilen bitkiler ile beraber tüm kıtalara yayılmış ve geliştirilmiştir. Hatta araç olmaktan çıkmış bir sanat halini almıştır. Bu sebeple keyif verici bitkilerden söz etmeden lüle konusu anlaşılamayacağı için bu bölümde, lülenin üretim amacını oluşturan ve içinde içildiği düşünülen afyon ve tütün hakkında bilgiler vereceğiz.

---

[117] Köknel, Ö. (1976). ***İnsanlık Tarihi Boyunca Uyuşturucu Madde Sorunları***. İstanbul. 16.

[118] Köknel, Ö. (1976). 16,18.

[119] Bakla, E. (1993). 58.

3.1. Afyon

M.Ö 4000 yılından bugüne kadar afyon ve bu bitkinin çeşitleri insanlar tarafından yetiştirilmiştir. Yetiştirildiği her coğrafyada farklı isimler almıştır. Sümerler "gil", Hititlerde "hassikka"[120], Latinlerde "opium", Farçada "afyun" olarak adlandırılmıştır ve Türkçeye de "afyon" olarak geçmiştir[121].

İlk çağlardan itibaren sağlık için kullanılan afyon, daha sonra bağımlılık yapıcı etkisi izlenen bir madde olmuştur. Afyon bitkisinin keşfedilen ilk uyuşturucu madde olduğu söylenmektedir[122].

M.Ö. 4000 yıllarında haşhaş bitkisinin ilk kez Mezopotamya'da Sümerler tarafından ziraati yapılmıştır. Haşhaş ve afyon hakkındaki en eski yazılı kaynak Sümer tabletleridir[123]. Mezopotamya'da yerleşmiş Sümerler'in haşhaş ve kenevir yetiştirdikleri ve tedavide kullandıkları hakkında bilgiler vardır[124]. Mari, Ur, Kiş, Uruk, Lagaş gibi Sümer site devletleri bölgelerinde yapılan kazılarda, haşhaş ve kenevir ekim ve hasadı ile ilgili motifler görülmüştür. Sümerler, haşhaş için çivi yazısı ile " hul" ve "gil" işaretlerini kullanmıştır, Asurluların başkenti Ninova'da bulunan çivi yazılı tabletlerde "irru" kelimesi geçmektedir. Bu 'hoşa giden sevindiren, keyif veren' anlamına gelmektedir ve bu sebeple de çevirisi "keyif-neşe bitkisi" dir[125].

M.Ö. 3000- 612 yılları arasında Yukarı Mezopotamya'da Dicle ve Büyük Zap Irmağı arasında önce Asur kentinde sonra Suriye ve Mısır'da egemen olan Asur'luların haşhaş ekimini bildikleri ve ona dini saygı gösterdikleri bilinmektedir. Haşhaş ekimi, Sümer, Asur, Mısır, Yunanistan ve Roma'ya yayılmıştır[126].

---

[120] Çolak, F. (2013). "Anadolu'da Afyon Ziraatı ve Ticaretine Dair İzlenimler". ***The Journal of Academic Social Science Studies***, 6(1). 515.
[121] Baktır, M. (1998). Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.(c.1, s.442).
[122] Booth, M. (1996). ***Haşhaşdan Eroine Uyuşturucunun 6000 Yıllık Öyküsü*.** İstanbul. 15., Köknel, Ö., (1976). 16,19.
[123] Mat, A. (2010). "Osmanlı İmparatorluğu'nda Afyonun Tarihi". ***Osmanlı Bilimi 2009-2010 Araştırmaları Asuman Baytop Armağanı***. 11(1-2). 285.
[124] Çıtır, B. (2015). Osmanlı'dan Cumhuriyete Türkiye'de Afyon Ziraati ve Ticareti (1900-1939). Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya. 3.
[125] Saka, R. (1948). ***Uyuşturucu Maddeler (Afyon, Morfin, Eroin, Esrar, Kokain) Hakkında Milli ve Milletlerarası Hukuki ve Sosyal Durum***. İstanbul. 9,10., Booth, M. (1996).15.
[126] Köknel, Ö. (1976).20.

Afyonun, Anadolu'daki yetiştiriciliği ise bilindiği kadarıyla Hitit devrinde başlamıştır, Hattuşaş'ta bulunan tabletlerde "hassikka" olarak bahsedilmiştir[127].

İsviçre'deki Göller bölgesinde (M.Ö. 4000-3000 yıllarında) Taş Devri kalıntıları arasında haşhaş kapsülleri bulunmuştur. Bu çağda bölge yerlilerinin haşhaş ekimi ve afyon elde etmesini bildikleri düşünülmektedir. Ancak afyonun Avrupa'ya yayılması 16. yüzyıldan sonra olmuştur[128].

M.Ö. 1000-900 yıllarında Anadolu'dan Yunanistan'a geçen haşhaş önce yalnız yağı için sonra yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır[129]. M.Ö. 77'de Dioskorides, afyon elde etme yollarından ve haşhaşın etkilerinden bahsetmiştir. Tıbbi kullanımı dışında afyon Yunanlılar için metafizik anlamlar da taşımaktadır[130].

Yunan uygarlığı, Roma İmparatorluğu tarafından ele geçirildiğinde, yağmalanıp İtalya'ya götürülenler arasında birçok bilgi içinde afyon bilgisi de vardır[131]. Yunanlılar ve Romalılar yönettikleri topraklara afyon kullanımını yaymış olmalarına rağmen ticaretini yapmamışlardır.

Arap'lar, Mısır zamanından beri afyonun üretimini ve ticaretini geliştirmişlerdi[132]. 9. Yüzyılda afyonun nasıl kullanıldığına dair Arap bilim adamları ve hekimler tarafından yazılmış metinler vardır. O dönemde afyon incelemeleri yapan önemli isimlerden biri, Ortaçağ modern tıp biliminin kurucusu kabul edilen İbn-i Sina'dır. İçinde haşhaş ve afyon bulunan birçok ilacı, çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanmıştır[133].

1570'de Orta Doğu'yu gezen Alman hekim Raulwolf izlenimlerini Ö. Köknel şu şekilde yer vermiştir;

"Orta Doğu'da özellikle Halep çarşısı ve pazarlarında, haşhaş ve afyon elde etmek için zorlukla karşılaşılmaz. Dükkanlarda, işportada, aktarlarda, hatta eczanelerde açıkça ve serbest olarak afyon alışverişi yapılabilmektedir. Türkler,

---

127 Çıtır, B. (2015).3.
128 Booth, M. (1996).14., Köknel, Ö. (1976).20., Saka, R. (1948). 9.
129 Köknel, Ö.(1976).23.
130 Mat, A. (2010). 285.
131 Booth, M. (1996).17.
132 Booth, M, (1996).19.
133 Kağıtçı, M, A. (1960). ***Afyon*.** İstanbul.15-17., Köknel, Ö. (1976).53,57., Booth, M. (1996).19.

İranlılar, Araplar ve öteki milletlerden olanlar burada kolayca haşhaş ve afyon sağlayabilmektedir. Burada satılan afyon, sadece savaş zamanında cesaret, kavga ve savaş gücünü arttırmak için değil barış zamanında da aranıyordu. Afyon kullanılması bilinç alanında bulanıklık ve düşünce bozuklukları yaratmaktaydı." Rauwolf, afyonun din adamları tarafından da kullanıldığını özellikle Dervişlerin, bu maddeyi fazla aldıklarını yazmıştır[134].

Haşhaş ve ondan elde edilen ürünlerin ilk olarak en yaygın kullanıldığı bölge; Yakın Doğu ve Akdeniz kıyıları olmuştur. M.S. 8. Yüzyılda Arap tüccarları, afyon ve haşhaşı kervanlarla İran üzerinden Hindistan ve sonra Çin'e götürüp yaymışlardır. Böylece 8. 10. yüzyıllar arasında ilk ve önemli Afyon trafiği başlamıştır[135]. Ancak üretimin az olması afyonun yüksek fiyatlara satılması ve sınırlı olarak kullanılmasına sebep oluyordu, daha sonra 16. yüzyılda Hindistan'dan çevre bölgeler, Güneydoğu Asya'ya yapılan afyon ihracı bölge için afyonun önemini de arttırmıştır. Taşımacılığı da genellikle Hintli, Arap ve Çinli tüccarlar yapmıştır. Afyonun en önemli alıcısı ise Çin olmuştur[136].

Çin'de yaygın olarak Afyon içimine 16. Yüzyılda başlandıktan sonra, tütün içimi geçici olarak yasaklanmış ve afyon içilmesi yayılmıştır[137]. Afyon içilen çubuklar, tütün içilenlerden farklıdır. Çok çeşidi bulunmakla birlikte genelde; 5 cm çapında bir bambu dalından yapılmış, uzunluğu bazen 50 cm i bulan kalın bir boru şeklinde olduğu söylenmektedir. Bu borunun üçte ikilik kısmından çoğunlukla metalden yapılmış daha küçük bir boru uzandığı, bunun ucunda da ağzı 2 cm genişliğinde küçük bir kap ya da çanak olduğu şeklinde bilgiler vardır. Tipik Çin çubuklarında çanağın, üstü kapalı ve içi boş bir yuva halinde, tepesinde küçük bir delik bulunduğu söylenmektedir[138].

Afyonun dünyada yaygın bir ticaret malzemesi olması ve keyif verici olarak kullanılması coğrafi keşifler ile birlikte olmuştur[139]. Sonrasında yeni bir içim şekli olarak, 17. yüzyıl sonlarında afyon, tütün ile birbirine karıştırılarak içilmeye başlandı. Böylece, kullanımı ve bağımlılığı da hızlanmıştır[140].

---

134 Köknel, Ö. (1976).35.
135 Booth, M. (1996).19,20., Çıtır, B. (2015).5., Köknel, Ö. (1976).21
136 Çıtır, B. (2015).6.
137 Köknel, Ö. (1976).21.
138 Booth, M. (1996).11.
139 Kağıtçı, M, A. (1960).23.
140 Çıtır, B. (2015).6.

Osmanlı toplumuna baktığımızda, afyon ‘tiryak’, afyon kullananlar ise ‘tiryaki’ olarak adlandırılırdı[141]. Bu dönemde, sağlık amacıyla da kullanılan afyon, keyif verici madde olarak da kullanılıyordu. Afyonun, çubuk veya kabak denilen aletlerde yakılıp, dumanının çekilerek kullanıldığı ve İstanbul’da afyon içenlerin toplandığı kahvehaneler olduğu söylenmektedir[142].

Avrupalı seyyahlardan biri olan Hans Dernschwam 1553 senesi İstanbul’unda afyon için şunları söylemiştir;

“İstanbul’da diğer uyuşturucu bir madde de çok seviliyor. Buna afyon adını vermişler. Bu da her tarafta dolaştırılıp satılıyor. Haşhaş usaresinden yapılıyor. Bunun nasıl yapıldığını hekimler öğrenir, bilirler… Afyonu daha çok avam tabakası kullanıyor. Bunlar, renksiz, yüzleri soluk, ölü gibi, sapsarı kimselerdir. Sanki hiç uyumamış gibidirler. Akılları başlarında değil. Afyonu bir kere kullanan kimse ona alışıyor ve her gün bir mercimek veya kenevir büyüklüğünde almak istiyor. Afyonu fazla kaçırıp derin uykuya dalan kimsenin burnuna afyon tutulup çektirilirse derhal derin uykudan uyanır. Türkler arasında afyon kullanmak çok yaygındır. Anadolu’dan veya Arabistan’dan getiriliyor[143].”

1546’da Anadolu ve Mısır’a gitmiş olan Fransız doğa bilgini Pierre Belon, Türk’lerin afyonu ne kadar çok kullandığından söz etmiştir, bu konuda;

“cebindeki son kuruşla afyon satın almayacak tek bir Türk yok. Savaşta ve barışta da yanlarında taşıyorlar bu maddeyi.” demiştir[144].

Osmanlı hükümdarları arasında 2. Bayezıd’ın Amasya’da valilik yaparken afyon kullanmaya alıştığına dair söylentiler vardır. 2. Selim’in, 2. Murat’ın ve hatta 4. Murat’ın afyon, tütün ve içki kullanımına karşı gösterdiği sıkı tutuma karşı kendisinin de afyon kullandığı söylenmektedir[145].

17. yüzyıl seyahatname yazarı olan Evliya Çelebi afyon için şunları anlatmaktadır;

“kimi maslubu minindillah, kimi dili dışarıya çıkarmış. Kimi kaşınmakta, kimi huyu huy eder, kimi afyonun şehvetinden habu gaflete dalarak ubur eder.[146]”

---

[141] Develioğlu, F. (2010). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat. Ankara, s.1294.
[142] Mat, A. (2010). 286.
[143]Dernschwam, H. (1992). ***İstanbul ve Anadolu’ya Seyahat Günlüğü*** (çev: Prof. Dr. Yaşar Önen), Kültür Bakanlığı Yayınları/ 885. s.80.
[144] Booth, M. (1996).22.
[145] Köknel, Ö. (1976).63,65.
[146]Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 1985, C.9, s.18. İstanbul

Verdiği başka bir bilgi ise Süleymaniye'de ve Tiryakiler çarşısında afyon satan dükkanların olduğudur. Evliya Çelebi seyahati sırasında bugünkü Afyon dolaylarına geldiği çağda Karahisar şehri hakkında, halkının renginin sarıya meyilli olduğunu, buranın afyon diyarı olduğunu, halkının da kadın, erkek tiryaki olduğunu söylemiştir[147].

Seyyid Vehbi tarafından yazılan ve nakkaş Levni tarafından resmedilen, 3. Ahmet'in oğullarının 1720 yılındaki sünnet törenini anlatan Surname-i Vehbi adlı eserde tiryakilerin yaptığı gösteriye de yer verilmiş, böylece afyon ve çubuk kullanımı hakkında bir görsel sunulmuştur.

İstanbul'da afyon kullanımı için, 17. Yüzyıl başlarından Tanzimata kadarki zamanda çok yaygın olup, afyon kullanmayan ilmiye mensubunun çok az olduğu söylenmektedir. Afyon içenlerin Süleymaniye'de toplandıkları için bu çarşı tiryakiler çarşısı adını almıştı. 18. yüzyılda afyon tiryakiliği artık tehlikeli olamaya başladığı için 1723'de afyon tiryakiliği yasağı koyulmuştur[148].

Osmanlı topraklarında, 16. Yüzyılda üretilmeye başlanan haşhaş ile birlikte, ülke çapında afyon üretiminin en yoğun olduğu zamanlar 18. ve 19. yüzyıllar olmuştur ve dış ülkelere ticareti de yapılmıştır[149].

3.2. Tütün

Amerika'nın keşfine kadar sadece yerliler tarafından bilinen tütünün tarihi 8 bin yıl öncesine dayanmaktadır. Christof Colomb'un Amerika'yı keşfiyle beraber, Avrupa'ya 1492 yılında gelmiştir. Keşfedilen yeni kıtada yerliler, birçok keyif verici madde bilmekte ve dinsel törenlerde kullanmaktaydılar. Bunlardan en yaygını ve en az keyif verici gücü ve hayati tehlikesi olan tütündü. Bu sebeple yaygın olarak kullanılmaktaydı[150].

---

[147] Evliya Çelebi Seyahatnamesi, 18.
[148] Koçu, E, R., Akbay, M, A. (1958). İstanbul Ansiklopedisi. İstanbul. (c.1, s.228).
[149] İnalcık, H. Ve Quaterert, D. (Editörler). (2004). ***Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi***, İstanbul,.Eren Yayınları, 2, 970.
[150] Yılmaz, F. (2005). Osmanlı İmparatorluğunda Tütün: Sosyal Siyasi ve Ekonomik Tahlili (1600-1883). Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. İstanbul. 2.

Avrupalıların tütünle ilk karşılaşması Colomb'un yeni kıtaya ayak bastıktan sonra mürettebattan bir grubu keşif yapmak için Küba'nın iç kısımlarına göndermesiyle olmuştur[151]. Colomb ile birlikte Amerikaya giden Bartholome de las Casas notlarında bu konuyu;

"İki Hristiyan yolda birçok insanla, köyden köye giden kadın ve erkekle karşılaştı, erkeklerin elinde tütsü, ritüellerinde kullanacakları ateş ve belirli otlar vardı, bu kuru otlar, Paskalya'da erkek çocukların fişeklerini andıran bir başka kuru yaprağın içine konur, bunun ucunu yakarlar, sonra öbür ucundan emerek ya da içerek ya da soğurarak çıkardıkları dumanı içlerine çekerler. Bununla uzuvları uyuşur, hiç yorgunluk hissetmezler. Onlar bu fişeklere 'tabacos' derler." Şeklinde anlatmıştır[152].

Yeni kıtanın keşfinden sonra 1550-1560'larda tütün, İspanya, Portekiz, Belçika, İsviçre, İtalya, Fransa ve İngiltere'ye ulaşmıştı. 16. yüzyıl sonlarında, tüm Avrupa, Uzak Doğu, İç Asya, Sibirya, Hindistan ve Afrika'ya kadar yayılmış, ticareti yapılan bitkiler arasına girmiştir[153].

İspanya Kraliyet doktorlarından Mondares'e ait bir kitap, tütün hakkındaki ilk bilgi veren çalışmalardandır. Kitap 1571 yılında basılmıştır ve tedavi edici bitkiler ile ilgilidir. Tütün de bu bitkiler arasında yer almaktadır. Monderes, bahçesinde tütün yetiştirerek bunu hem kendisi hem de hastalarında, diş ağrısı, açlık, susuzluk ve kanser gibi hastalıklara tedavi edici olarak kullanmıştır. Daha sonra Fransa ve İngiltere'de de benzer çalışmalar yapılmıştır. 1550-1600 yılları arasında artık tütün tüm dünyaya yayılmıştır[154].

Tütünün Osmanlı'ya geliş tarihi hakkında ise çeşitli bilgiler vardır. Bunlardan biri, tütünün İngiliz ve Venedik gemileri ile Doğu'ya, İstanbul'a getirilmiş olabileceğidir. Buna kanıt olarak anlatılanlara göre, 1580 yılında Polonya Kralı

---

[151] Yılmaz, F. (2003). "Tütün Üzerine Düşünceler: Batıda ve Bizde". Prf. Dr. E. Gürsoy Naskali (Editör). ***Tütün Kitabı***. İstanbul. Kitabevi. 4.

[152] Bluhm, D. (2001). ***Colombus'tan Davidoff'a Tütün ve Kültür***. Dost Kitapevi Yayınları . Ankara. 34.

[153] Goodman, J. (1993). ***Tabacco in History: The Cultures of Dependence***. NewYork. 37.

[154] Yılmaz, F. (2003).5,6.

Stefan Bathory'ye, Osmanlı Sultanı 3. Murat'ın göndermiş olduğu hediyeler içinde kurutulmuş tütün yaprakları bulunmaktadır[155].

Başka bir bilgi, Hazerfen Hüseyin Efendi'nin Telhisü'l Beyan fi Kavanin-i Al-i Osman adlı eseridir[156]. Burada;

"1598 yılına kadar İstanbul'da ve Rumeli'nde tütün bulunmamakta idi. 1598 yılı başında İngilizler tarafından getirildi ve bazı hastalıklara şifa verir diye satıldı… 1635 tarihine gelindiğinde söhreti o mertebe idi ki tahrir tabir değildir. Badehu padişahını umumen memalik-i mahrusada vaki kahvahaneleri ref buyurup yerlerine münasip dekakin vaz ettiler." demiştir.

Tütün geliş tarihi hakkında bilgi veren bir diğer eser de Peçevi İbrahim Efendi'nin 1520-1640 yılları arasındaki olaylardan bahseden Peçevi Tarihi adlı eserinde geçmektedir. Burada, tütünün 1600 yılında İngilizler tarafından Osmanlı topraklarına getirildiği ve öncelikle rutubetten ileri gelen bazı hastalıkları tedavi eder diye satıldığını belirtilir. Zamanla bazı insanların keyif verdiği için buna alıştığını, sonraki zamanlarda ise ilim ve devlet adamlarından ileri gelenlerin dahi tütün içtiğini belirtmektedir[157]. Peçevi;

"İnsanlar arasında o kadar rağbet gördü ki, ayak takımından bazı insanların tütünü çok içmelerinden hasıl olan duman sebebiyle kahvehanelerde insanların birbirini görmesi güçleşirdi. Sokaklarda ve pazarlarda lüle ellerinden düşmez olup, birbirinin yüzüne puf puf ederek sokakları ve mahalleleri kokuttular ve tütün üzerine bir takım manzumeler yazarak münasebetsiz bir halde okuttular. Bu yüzden birçok münakaşalar oldu. Bunu kötü kokusu hemen her içenin bıyığını, sakalını, sarığını ve hatta içten giydiği elbisesini ve evinin içini kokuttuğu gibi, halı ve keçe gibi evlere serilenleri de yer yer yaktığı, külü ve kömürü ile her tarafı kirlettiği, uyuduktan sonra dimağa çıkan kötü kokusu ve bunlar kafi değilmiş gibi daima kullanmanın neticesi olarak çalışmaktan ve elleri iş görmekten geri kaldılar." şeklinde ifadeleri bulunmaktadır.

Tütünün Osmanlı topraklarına gelişi ile ilgili olarak, bahsedilen erken tarihlerde, kişiler tarafından getirilerek küçük topluluklar ya da belki de sadece sarayda bilinirken, 1600 tarihinde resmen ülkeye girdiği düşünülebilir.

---

[155] Conte, C. (1946). ***Tütün Keyfi, Tütün İçmenin Menşei, Mücadele ve Zaferi***. (çev: Cemal Çağlar). İstanbul. 46.

[156] Hazerfen Hüseyin Efendi. (1998). ***Telhisü'l Beyan fi Kavanin-i Al-i Osman.*** *Haz:Sevim ilgürel. Ankara. 274,275.*

[157] İbrahim, Peçevi. (1999). ***Peçevi Tarihi***. Haz: Bekir Sıtkı Baykal. 1. 259.

Tütün içenlerin çoğalmasıyla, tütün hakkında dini tartışmalar başlamıştır. Haram helal olduğu konusunda pek çok görüş ortaya çıkmıştır. Din adamları tütün içmeyi Kuran-ı Kerim'e aykırı saymışlardır. Bu tartışmalar 19. yüzyıla kadar devam etmiştir[158].

Bu sıralarda devletin tutumu ise zaman zaman yasaklar getirmek olmuştur. İlk yasak, 1. Ahmet'in saltanatının (1603-1617) son yıllarında gelmiştir. Yasağa uymayanların burnuna tütün çubuklarının sokulduğu ve ibret için eşek sırtında İstanbul sokaklarında gezdirildiği rivayet edilmiştir. Yasak, 2. Osman (1618-1622) devrinde de sürmüş, padişah geceleri bizzat denetim yapmıştır[159].

En sert yasaklar ise bilindiği üzere 4. Murat zamanında olmuştur. Cibali yangını gerekçe gösterilerek ve tütünün haram olduğu fetvalarına dayanılarak tütün yasaklanmıştır. Sultan İbrahim'in tahta geçtiğinde, Şeyhülislâm Bahai Mehmed Efendi'den fetva alınarak tütün kullanımı serbest bırakılmıştır sonraki dönemlerde ise kısmı yasaklamaların geldiği olmuştur. 1. Mahmut döneminde caddelerde, dükkânlarda ve evlerin kapılarında içilmesinin, 3. Osman devrinde çarşı pazarda tütün çubuğu ile gezmenin yasaklandığı, gizlice ve edebiyle içmenin ise yasak kapsamında olmadığı bilinmektedir[160].

Yasaklara rağmen gizlice tütün kullanımı devam etmiş ve kendisinin de tütün içtiği söylenen 4. Mehmed zamanında (1648-1687) 1646'da kısmen, 1680'de ise gelir sağladığı anlaşıldığından tamamen tütün yasağı kaldırılmıştır[161].

Bunun üzerine, tütünden alınan ilk vergi gümrük vergisi olmuştur. Bu vergi muhtemelen 16. yüzyıl başında başlamıştır. 1695 yılında ise tütün tarımıyla ilgili ilk düzenleme, Şütur-ı duhan nizamnamesi çıkmıştır[162].

Osmanlı topraklarına seyahat ederek gördüklerini yazan pek çok yabancı gezgin bulunmaktadır. Bunlardan biri olan Edmondo De Amicis 1874 yılında İstanbul'da bulunmuş, dönemin gündelik hayatı ve şehir ile ilgili pek çok bilgi

---

158 Yılmaz, F. (2003).12,14.
159 Ünal, M. (2003). "Tütünün Dört Yüz Yılı". Prf. Dr. E. Gürsoy Naskali (Editör). ***Tütün Kitabı.*** İstanbul. Kitabevi. s.17.
160 https://islamansiklopedisi.org.tr/tutun
161 Bakla. E. (1985).). 4., Ünal, M. (2003).18.
162 Ünal, M. (2003).20.

vermiştir. Kahvehanelerin duvarlarındaki raflarda asılı duran nargile ve çubuklardan, kapalı çarşıda tütün satan çoğunluğu Rum ve Ermeni olan satıcılardan, “Antakya’nın Lazkiye tütünü, sarı ve ipek gibi saray tütünü, sigara yahut çubuk tütünü, Galata’da hamalın içtiği tütün, saray bahçelerindeki odalıkların içtiği tütün” şeklinde tabir ederek birçok tütün çeşidi olduğundan bahsetmiştir[163].

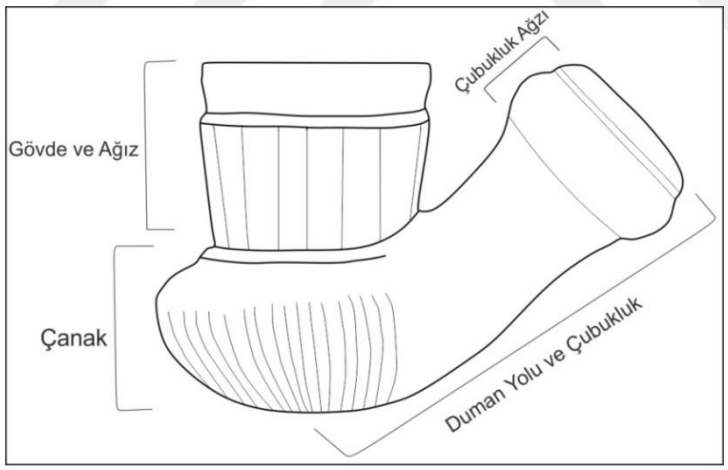
Bu süreç ile birlikte lüleyle tütün içme modası, Osmanlı Sarayından kahvehanelere, erkeklerden kadınlara kadar, her kesimden insanlar arasında hızla yayılmıştır. Tiryakiler özel çubuklar yaptırarak bunları yanlarında özel torbalarda taşır hale gelmişlerdir. Bu tütün sektörünü doğurmuştur. Çubukçuluk, Lülecilik, imamecilik gibi iş sahaları oluşmuştur. Sadece İstanbul ve çevresinde bu tür işlerde 20.000 kişinin çalıştığı tahmin edilmiştir[164].

[163] Amicis, Edmondo de. (1989), ***İstanbul (1874),*** (çev. Prof. Dr. Beynun Akyavaş), 320.
[164] Ünal, M. (2003).19.

4.LÜLE

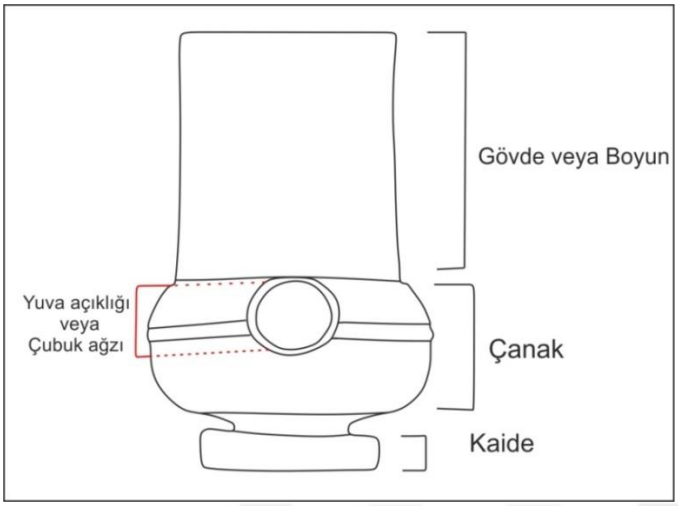
Lüle kelimesi Farsça “lûle” den gelir ve emzik anlamındadır[165]. Lüle; tütün ve benzeri maddelerin içimi için yapılmış, çubuk ve nargilelerin ucuna takılarak, çubuk ve ağızlıkla birlikte kullanılan, çoğunlukla pişmiş topraktan üretilen (az da olsa taş, ağaç ve kemik örnekler de vardır.) bir araçtır.

Lüleler, araştırmacılar tarafından değişik şekillerde adlandırılan bölümlerden oluşmaktadır. Bizim konu aldığımız Cizre İçkalesi lüleleri bölümlerine bakıldığında kendi arasında iki şekilde görülmektedir. Birinde çubuğun takıldığı duman yolu kısmı bulunurken diğerinde çubuk doğrudan çanakta bulunan yuva açıklığına yerleştirilerek kullanılmaktadır. Lüle bölümleri için kullanılan ve bizimde bu çalışmada kullandığımız terminoloji aşağıda gösterildiği gibidir (Çizim 4.1, Çizim 4.2).

Resim 4.1:Çubukluğu bulunan lüle bölümleri

[165] Bakla, E. (1993). 58.

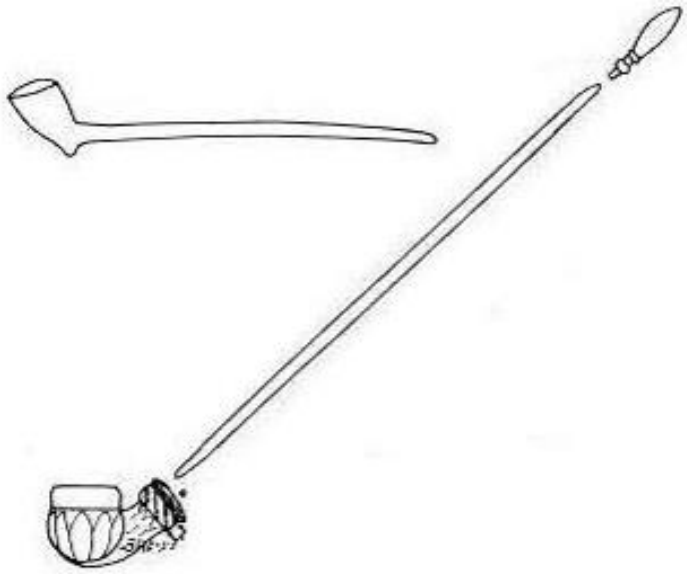
Resim 4.2: Çubukluğu bulunmayan lüle bölümleri

İlk lüle kullanımları, yukarıdaki bölümlerde bahsettiğimiz gibi insanların çeşitli otları yakmak için koydukları kaplardan havadan soluyarak ya da borulardan doğrudan içmesiyle olmuştur. Bu kaplar ve borular ilk lüleler olarak kabul edilebilir[166].

Lülenin yayılımı ise daha çok tütün ile birlikte olmuştur. Amerika yerlileri tarafından bilinen tütün, kıtanın keşfiyle beraber içim aleti olan lüle ile birlikte Avrupa'ya getirilmiştir[167].

Tütün ve lülenin yayılımı sürerken, iki tip lüle çeşidi ortaya çıkmıştır. Birinci tip, yerli Amerikan lülelerinin benzeri olup, tek parça, uzun ve dirsek şeklinde kıvrılan ve beyaz kilden yapılmıştır ve Avrupa'da yaygınlaşmıştır[168]. İkinci grup, kırmızı killi, çubuk ve ağızlıktan oluşan, Afrika ve Osmanlı İmparatorluğu üretimi lüleler olmuştur. Afrika ve Doğu Akdeniz çevresinde yaygınlaşmıştır[169](Resim 4.1).

[166] Ayhan, G. (2006). 43.
[167] Baykara, R. (1953). "Osmanlı Devletinde İlk Tütün İçme Yasağı ve İktisadi Sebebi". ***Tarih Dünyası***. 3(23). 993.
[168]Baram, U. (1995). "The Clay Tobacco Pipes of Cyprus". ***Report of The Department of Antiquities Cyprus.*** 300.
[169] Robinson, R. (1985). 151.

Resim 4.3: Tek parça Amerikan lüleleri ve üç parçalı Osmanlı lüleleri
Robinson, R. (1985). 154.

4.1. Lüle ve Osmanlı Kimliği

Tütün içimi ve lüle bütün dünyada hızla yayılırken Osmanlı toplumunda da bu içim aleti büyük ilgi görmüş ve yayılmıştır. Öyle ki, ilerleyen zamanlarda toplumun önemli bir simgesi olmuş, Osmanlı çubukları/lüleleri olarak anılmıştır. Lülenin yayılımının her ne kadar tütün ile birlikte olduğu kabul edilse de, Osmanlı topraklarına tütün ile gelip gelmediğine dair çeşitli bilgiler ve görüşler bulunmaktadır.

Önceki bölümlerde Tütün başlığında da anlattığımız üzere konuyla ilgili bilgi veren Peçevi İbrahim Efendi 1600 tarihinde tütünün bir içim aleti ile birlikte getirildiğini söylemektedir[170]. Başka bir görüşte, Osmanlılarda 2. Bayezit'ten itibaren esrar ve afyon kullanılmasından dolayı bu bitkilerin lüle ile içilmiş olabileceğini söyleyen ancak kesin olmayan kaynaklar da bulunmaktadır[171]. 14-17. Yüzyılda bazı dervişlerin kendilerine has ayinlerinde vecde ulaşabilmek için davul ve borular eşliğinde, afyon ve bazen tütün ile karışık esrar kullanarak kendilerinden geçtikleri söylenmektedir[172].

[170]Peçevi, İbrahim. (1999).196-197.
[171] Bakla, E. (1993). 60.
[172] Ocak, Y, A. (1992). ***Osmanlı İmparatorluğu'nda Marjinal Sufilik: Kalenderiler (XIV-XVII. Yüzyıllar)***. Türk Tarih Kurumu. Ankara. 110-120.

Ancak 1600'de tütünün gelişinden önce, lüle kullanımına dair kesin kabul edilen bir bilgi bulunmamaktadır. Yazılı tarih kaynakları dışında, gravür ve minyatürlerde de lüle kullanımını 17. yüzyıl ile birlikte görmekteyiz. Bu sebep ile lüle kullanımının 17. yüzyıl ilk yıllarında başladığını kabul ediyoruz.

Lülenin Osmanlı topraklarında ilk ne zaman kullanıldığına dair kesin bir bilgi olmasa da, tütün alışkanlığının artmasıyla içim aleti olan lülenin de yaygınlaştığı kesindir. Sonrasında geliştirilerek, Osmanlı toplumuyla bütünleşmiş, topluma özgü bazı özellikler ve bezeme tarzı ortaya çıkmıştır. Böylece üretimi de artmış, lülecilik önemli bir meslek haline gelmiştir.

Tütün ve lüle kullanımı zaman zaman yasaklanmış olmasına rağmen engellenememiş ve hızla saraydan halka, erkeklerden kadınlara toplumun her tabakasına yayılmıştır.

Lülenin, Saray ve büyük konaklardaki kabullerde, merasim ile ikram edildiği bilinmektedir ve bu işle görevli bir teşkilat da vardır. Tütüncübaşı, lüle, çubuk, nargile tedariki, çubukların hassa çubukçuları tarafından hazırlanması ve temizlenmesi, çubukların altına konan takatuka denen küllüklerin düzeni ve özel tütün harmanlarını hazırlamakla muhafazasından sorumludur[173]. Ayrıca çubukçubaşı ve ateşçi de bulunmaktadır. Lüle içileceği zaman, takatuka ortaya gelmekte, daha sonra doldurulmuş lüleleri çubukçu getirip ikram edilmektedir. Sonrasında, ateşçi sitil denilen içerisinde küçük közler bulunan mangalı getirir ve çubukçular lüleye ateşi koymaktadır[174].

Harem kadınlarının lüle kullanımıyla ilgili ise E. Amicis şu ifadeleri kullanmıştır;

"yüksek odaların küçük yuvarlak pencerelerinden, Boğaz'dan veya Marmara denizinden geçen gemileri uzun uzun takip eder, yahut içtikleri sigaradan çıkan mavimsi dumanın helezonlarına bakarak servet, hürriyet ve aşk rüyaları kurarlar. Sigaradan usanınca çubuklardaki lazkiye tütününün sırma püsküllerini lezzetle içerler, çubuktan yorulunca, bir fincan Suriye kahvesi yudumlar, meyve ve şekerleme yerler, daha sonra tütün kokusu gitsin diye biraz macun emer, ondan sonra da macun kokusunu yok etmek için limonata içerler." [175]

[173] Bakla, E. (1993). 61.
[174] Pakalın, M. Z. (1993).383.
[175] Amicis, Edmondo de. (1989).284.

Resim 4.1.1: Osmanlı vezirinin evi, T.C. Kültür Bakanlığı, Gravürlerle Türkiye İstanbul 3. 114.

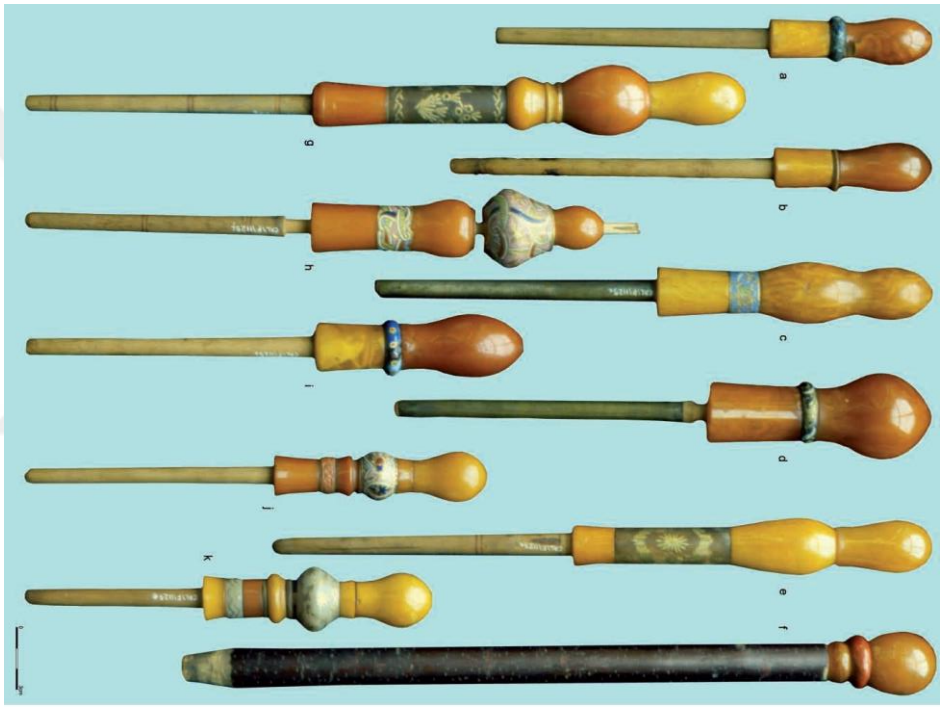

Resim 4.1.2: a) Tütün içen kadın, J.B. Vanmour, 1707-08, Rahmi Koç Müzesi Koleksiyonu b) Kahve İçen Türk Kadınları, J.Brindesi, 1860

Hazırlanmış bir lülenin bir defa yakıldığı ve bir daha doldurulmadığı, zenginlerin evlerinde 40-50, sarayda ise yüzlerce çubuk bulunduğu da mevcut bilgiler arasındadır. Evlerin hemen hepsinde, ocakların iki yanında çubukluk

bulunduğu, hem evlerde hem de sarayda kadınlar dahil herkesin çubuk içtiği söylenmektedir[176].

Lüle ucuna takılan bir çubuk ve onunda ucuna takılan imame ile içilmektedir. Bu özelliğinden dolayı çubuk içmek olarak da tabir edilir. Çubuklar daha çok kiraz, yasemin, gül ve diğer kokulu ağaçlardan, fildişinden yapılır. Tek parça ya da birbirine geçmelidir. Uzunluğu en az 30-40 cm, en çok 2-2 buçuk metredir (Resim 4.1.2). 1 metreden uzun olanlar saray ve konaklarda kullanılmıştır[177].

Resim 4.1.3: İngiltere Calke Manastır'ındaki bir grup Osmanlı çubuk ve ağızlıkları (1820-50). Higgins, A, D. (2014). 'Exotic imports': An Initial Assessment Of Detachable Tobacco Pipe Bowls And Other Smoking Exotica Used By The British at Home And Abroad. **Journal Of The Academie Internationale De La Pipe**. 7. 21.

Lüle içilen yerler arasında, saray, evler, konaklar ve sokak dışında sosyal mekanlar olan kahvehaneler ve hamamlar da bulunmaktadır.

Hamamlar, günümüzde yapılan kazılarda, lüle buluntusunun yoğun görüldüğü ve lüle içildiği bilinen alanlardan biridir. Örneğin, Ankara Eynebey

[176] Bakla. E. (1985).5.
[177] Pakalın, M. Z. (1993). ***Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü***. (4. bas. Cilt1) .383.

Hamamı Kazısında, 77 adet lüle parçası ele geçirilmiştir[178]. Yine hamamlarda lüle içiminin olduğunu gösteren garvürler bulunmaktadır.

Resim 4.1.4: Kumkapı'da Bir Hamam Soğukluğu (Thomas Allom) Osmanlı vezirinin evi, T.C. Kültür Bakanlığı, 173.

Kahvehaneler ise dönemin sosyal mekanlarından olmakla birlikte lüle denilince akla ilk gelen kullanım yerlerindendir. Kahvehaneler, toplumun her tabakasından insanın, sanat, edebiyat ve fikir adamlarının bir araya geldiği, siyasal konuların tartışıldığı mekanlar olmuştur[179].

Kahve ve kahvehaneler de tıpkı tütün ve lüle gibi Osmanlı toplumunda tanındığından itibaren sevilmiş ancak zaman zaman çeşitli sebeplerle yasaklanmıştır. Kahve Osmanlı topraklarında ilk olarak, Afrika'dan Habeşistan valisi olan Özdemir Paşa tarafından getirildiğinde, Kanuni Sultan Süleyman zamanında 1520-1566 yılları arasında öğrenilmiştir[180]. Sonrasında 1554 yılında,

[178] Barışta, Ö. (2002) 77.

[179]Kömeçoğlu, U. (2010). "Homo Ludens ve Homo Sapiens Arasında Kamusallık ve Toplumsallık: Osmanlı Kahvehaneleri".***Osmanlı Kahvehaneleri Mekan Sosyalleşme İktidar***. (ed. Ahmet Yaşar). İstanbul. 54,55.

[180] Ünver, S.(1963). "Türkiye'de Kahve ve Kahvehaneler". ***Türk Etnografya Dergisi***. Ankara. 39-84.

Halep ve Şam'dan gelen iki kişi İstanbul Tahtakale'de ilk kez kahve satmaya başlamıştır. Devamında ise kahve ve kahvehaneler hızla yayılmıştır[181].

Kahve ve kahvehane ile ilgili ilk yasak kömürleşmiş kahvenin haram sayıldığına dair çıkarılan fetvalarla 3. Murat döneminde olmuştur. Ancak kahve tiryakiliğinin ve kaçak kahvehanelerin önüne geçilemeyince yasak kalmıştır. 1600'lü yıllarda ise tütünün de yaygınlaşması ile birlikte bu kez 3. Mehmet, 1. Ahmet ve 4. Murat dönemlerinde tütün ve afyon ile birlikte yasaklanmıştır. Aslında bu yasakların altında, bu mekanlarda yapılan siyasi yorumlar ve eleştirilerin yapılması, insanların bu amaçla toplanması vardır. Daha sonra ise 4. Mehmet döneminde kömürleşmemiş kahvenin haram olmadığı yönünde bir fetva verilmiştir. Son olarak 1830'da kahvehane yasağına son verilmiştir[182].

Bütün bunlardan anlaşılacağı üzere, kahvehane ve lüle hem uygulanan yasaklar hem de yan yana içilmesi anlamında birbiriyle bağlantılı konulardır. Ayrıca, kahve, kahvehane ve lüle Osmanlı topraklarına gelen yabacılarca da her zaman ilgi konusu olmuştur. Satın aldıkları lüleleri memleketlerine götürmüşlerdir. Hatta 18. yüzyılda Avrupa'da görülen Türk modası ile birlikte, Türk giysileri ve karakteristik bir figür olan Osmanlı lüleleri ile resimlerini yaptırdıkları da bilinmektedir[183].

Tüm yasaklamalara rağmen engellenemeyen tütün içiminin yayılmasıyla birlikte, kendine özgü zevkleri olan Lülecilik sanatı ortaya çıkmıştır. Bu sanat zamanla Osmanlı toplumunun bir karakteristiği halini almıştır. Yaygınlaşan bu sanat ve talep ile birlikte, birçok şehirde atölyeler açılmıştır. Osmanlı topraklarında ilk Lüleciler loncasının Sofya'da kurulduğu bilinmektedir[184].

Osmanlı lüleciliğinin en iyi ve dünyaya yayılan örnekleri ise İstanbul'da Tophane'de yapılmıştır. Bu sebeple çoğu zaman Lülecilik yerine "Tophane

---

[181] Peçevi, İbrahim. (1999).349-350.
[182] https://islamansiklopedisi.org.tr/kahve
[183] Türk modası için bkz. Başkan, S. (1999). "XVIII. ve XIX. Yüzyıl Avrupa Sanatında Osmanlı Turquerie ve Oryantalizm". ***Osmanlı Kültür Sanat***. 11. 454-567.
[184] Baram, U. (1995). 142., Robinson, R. (1985). 151.

Lüleciliği" denildiği görülür[185]. Ayrıca, Edirne yakınlarındaki Burgaz'da bir üretim merkezi olduğu bilinmektedir. Buradaki üretim için Dr. Covel 1675 tarihinde "Türkiye'de bulunabilecek en iyi tütün lülesi başlıkları orada satılıyor" şeklinde bir ifade kullanmıştır. Balkanlarda Sofya, Varna, Makedonya, Yiannitsa, Yunanistan'da Thebes[186], Osmanlı Filistin'inde Kudüs, Yafa ve Nasıra[187], Avanos, İznik, İskenderun yakınlarındaki Payas, Rusçuk ve Diyarbakır'da çok sayıda lüle atölyesi olduğu bilinmektedir. Lüleburgaz'a ismi çok fazla lüle atölyesi bulunması sebebiyle verilmiştir[188].

Lüle üretiminin yapıldığı en bilindik yer olan Tophane'deki "Lüleci Hendek" olarak isimlendirilmiş sokakta 18. Yüzyıl sonlarında bütün lüleci atölyeleri toplanmış ve lüleci esnafı kurulmuştur. 1760 yılında 3. Mustafa, Lülecilerin başına bir kahya atamış ve Lüleciler esnaf listesine girmiştir. Bu çarşıda 60 kadar dükkanın olduğu bilinmektedir[189].

1837 yılındaki İstanbul izlenimlerini aktaran seyahatname yazarı Fıeld Mashal Helmuth von Moltke, Tophane semtinden bahsederken, çubuklar, kırmızı topraktan lüleler ve kehribardan uzun ağızlıklar yapılan yüzden fazla dükkan arasından geçilerek, Tophane, Topçular mahallesine gelindiğini anlatmıştır[190].

18. Yüzyıl Osmanlı toplumunu anlatan d'Ohsson[191]; tütün içmenin Türkler arasında büyük ölçüde yaygın olduğunu ve buna bağlı olarak çubukların güzelliğinin arttığını anlatmıştır. Bu konuda verdiği bazı bilgiler şöyledir;

"…Çubukların sapı umumiyetle yasemin, gül, fındık ve kirazdan olur. Hepsi de baştanbaşa altın veya gümüşle süslenmiştir. Çubukların ucu daima beyaz veya sarı anber yahut mercanla son bulur. Bunlar da son derece sanatkarane bir şekilde işlenir. Hâli vakti yerindeki kadınların çubukları kıymetli taşlarla süslüdür… Misafirlere çubuk ikram etmek âdet olduğu için, ileri gelenlerin evlerindeki salonlarda, sırf bu iş için hususî yerlerde yirmi, otuz, hatta kırk çubuk görmek

[185] Taşçı, H. (1996). "Topkapı Sarayındaki Tophane Lüleciliği Eserleri". ***Antik ve Dekor***. 148,150.
[186] Robinson, R. (1985). 152.
[187] Simpson, J. (2008). 444,445.
[188] Bakla, E. (1993). 60.
[189] Taşçı, H. (1996). 150., Bakla. E. (1985).5.
[190] Evren, B. (2010). ***Seyyahların Gözüyle Semt Semt İstanbul*.** Novartis Kültür Yayınları No: 21. İstanbul. 350.
[191] Dohsson, M. (1980). ***XIII. Yüzyıl Türkiyesinde Örf ve Adetler*.** (Çev. Zehran Yüksel). Kervan Kitapçılık. 56,57.

mümkündür. Salonu çevreleyen divana yerleşen her misafire bir çubuk ikram edilir, çubukların bir ucu, döşemeyi kaplayan halının üzerinde bulunan, küçük, bakır bir tabak üzerinde bulunur. Çubuğun külü bu tabağa boşaltılır."

Osmanlı lüleleri, ihraç edilen mallar arasına da girmiştir. Bulgaristan, Viyana, Paris, Rusya ve İran'a lüle ihraç edilmiştir[192]. Bunun dışında Osmanlı topraklarına seyahat amacıyla gelen yabancılar tarafından da alınıp memleketlerine götürülmesiyle de Avrupa'ya kadar ulaşmıştır.

Örneğin, İngiliz Eski Mısır araştırmacısı Sir Jhon Gardner Wilkinson tarafından muhtemelen 1820-1850 yılları arasında yaptığı gezilerde topladığı düşünülen Osmanlı çubuk ve lüleleri, bugün İngiltere'de Calke Manastırı koleksiyonunda bulunmaktadır[193]. Yine bir şekilde New York'a ulaşmış olan, kutusu içinde çubuğuyla birlikte bulunan Osmanlı lüleleri New York Kalesi Müzesi koleksiyonunda yer almaktadır[194].

Resim 4.1.5: New York Kale Müzesi'nde bulunan Osmanlı lüle seti, Higgins, A, D. (2014).22.

Son yıllarda yurt dışında yapılan kazılarda da Osmanlı kimliğini yansıtan en belirgin buluntulardan biri lüleler olmuştur. Osmanlı'nın geniş bir coğrafyaya yayılan, Kırım, Hırvatistan, Macaristan, Viyana, Sırbistan, Filistin gibi topraklarında

[192] Evren, B. (1996). ***İstanbul'da Kahvehaneler.*** İstanbul. 189., Bakla, E. (1993). 61.
[193] Higgins, A, D. (2014).18-21.
[194] Higgins, A, D. (2014).22.

ele geçen lüleler, Osmanlı Anadolu kültürünün bu bölgelerdeki yansımalarını göstermektedir.

Bugünkü Rusya sınırlarında kalan Azov şehrindeki Azak Kalesi'nde yapılan arkeolojik çalışmalarda, 17. 18. yüzyıllarda Osmanlı askerleri tarafından kullanılan Osmanlı lüleleri bulunmuştur. Bu lüleler, Rus araştırmacılar tarafından aynı tabakada bulundukları sikkelere göre 17. yüzyıl sonu 18. yüzyıl başlarına tarihlenmiştir. Mevcut çalışmada bahsedildiği üzere; Osmanlı askerleri tarafından günlük yaşamda kullanılan askeri bir garnizon olan Azak kalesinde bol miktarda Türk lülesi kullanılmıştır. Ayrıca bu yıllarda lüle ve kahve içme geleneğinin bölgede yaygın olduğu, ilk olarak Türk lülelerini içip daha sonra kendi lülelerini nasıl yapacaklarını öğrendikleri yine bu yayında söylenmektedir[195].

Başka bir örnek ise Macaristan'da Osmanlı dönemi kalelerinden bulunan lüle ve lüle parçalarının anlatıldığı bir makalede, lülelerin tanıtımına geçilmeden önce yine bu konu ile alakalı olarak, Türk askerlerin 1596-1686 yılları arasında burada bazı günlük eşyalar ile birlikte lülede kullandıklarından bahsedilmektedir. Bu dönemlerde Macaristan'da tütün içmenin yaygın olduğunu ve buradan yola çıkılarak lülenin de Türk askerler tarafından tanıtıldığının söylenebileceği bilgisi verilmiştir[196].

Hırvatistan, Dubrovnik'te bulunan 17. Yüzyıl başları ile 20. Yüzyıl başları arasında tarihlendirilen lülelerin anlatıldığı yayında da, bunların Osmanlı lüleleri olduğu anlatılmıştır. Osmanlı lülelerinin buraya yayılımı ile ilgili olarakta, zaten önemli bir ticaret merkezi olan Dubrovnik'e bu lülelerin kara ya da denizden ticaret yolu ile ya da denizciler ve askerler aracılığı ile gelmiş olabileceğine değinilmiştir[197].

---

[195] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018). "The Collection of Ottoman Tobacco Pipes from Azov Museum-Reserve in Russia". ***Journal of the General Union of Arab Archaeologists.*** 3. 227-261.

[196] Gaal, A. (2010). "Pipes from the Time of the Turkish Occupation in the Collection of Wosinsky Mór Museum". ***Journal of the Académie Internationale de la Pipe.*** 3. 35-54.

[197] Topic, N, Milosevic, B. (2012). "Turkish Clay Pipes From Archaeological Excavations in Dubrovnik". ***Journal of the Académie Internationale de la Pipe.*** 5. 17-25.

Yine yayınlar Sırbistan'da da, 17. yüzyılda yaygın olan tütün ve lüle kullanımı için, bu yıllarda bu toprakları yöneten Türkler'den alışkanlık edindiklerini söylemektedir[198].

İsraildeki, Tel Aphek ve Horvat Zikhrin lülelerini değerlendiren I. Taxel'de, kaideli süzgeç çanaklı lüle örneklerini tanıtırken, Osmanlı Filistin'inde bu tip içim aletinin yaygın olmadığından ve Irak'ın kuzeyinde üretilmiş ve buraya göç edenler tarafından getirilmiş olabileceğinden bahsetmiştir[199].

Bu bilgiler ile Osmanlı lülelerinin nasıl bu kadar yayıldığı konusunda bir düşünce edinilebilir. Bizce hem ihraç edilen bir mal olarak, hem de seyahat amacıyla gelen gezginler tarafından Avrupa'ya kadar götürülmüş olan lüleler, geniş bir coğrafyaya yayılan Osmanlı topraklarında da yine ticaret yapanlar ve özellikle askerler tarafından da taşınmıştır. Bu yollar ile gittikleri yerde talep gören lülelerin üretiminin de öğrenilmesini sağlamışlardır.

Ancak, büyük ilgi gören ve Osmanlı toprakları dışında dahi tanınan lülelerin, zamanla değişen dünya ile birlikte üretimi azalmıştır. Tophanede 1894 yılında 50 kadar dükkan kalmıştır. Son zamanlarında Tophane ile Karaköy arasına kadar yayılan lüleci dükkanları, Kumbaracı Yokuşu altındaki bit pazarına kadar çekilmiştir. 40 tane lüle imalatçısı ve 15 adet satıcı kaldığı söylenmektedir[200]. 1921 yılında ise bir dükkan kaldığı, onunda artık lüle satışlarının durması sebebiyle 1928 yılında kapandığı bilinmektedir[201].

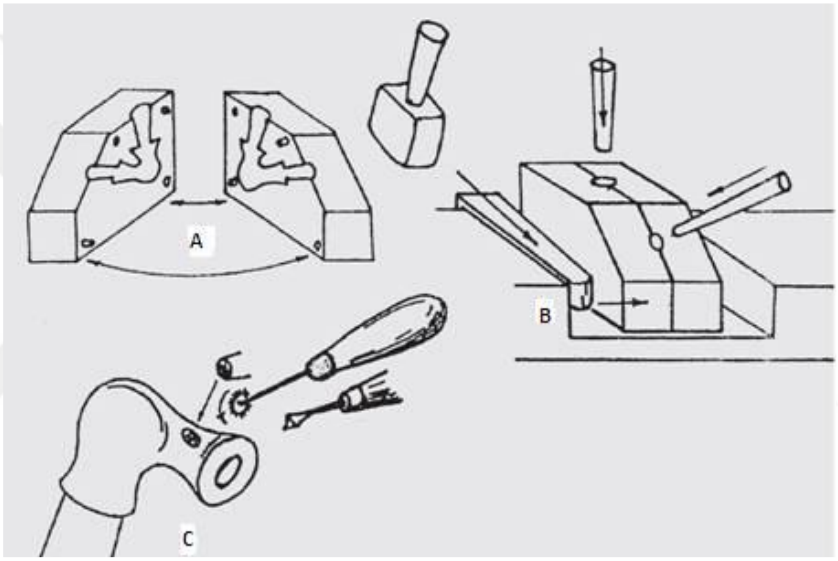
4.2. Lüle Yapımı

Lüle yapımıyla ilgili bilgilere, İstanbul'da Lüleci Hendek sokağında 1928 yılında kapatılan son dükkanın ustası Ömer Güç'ün İstanbul Belediye Müzesine hediye ettiği lüleci aletleri sayesinde ulaşılmaktadır[202].

---

198 Lucic, B. (2012). "Clay Pipes From Sirmium". ***Journal of the Académie Internationale de la Pipe.*** 5. 9-15.
199 Taxel, I. (2008). 47,48.
200 Ayhan, G. (2005). 51.
201 Bakla, E. (1993). 62.
202 Kocabaş, H. (1963).13., Bakla, E. (1993). 60.

Lüle yapımında, torna ve kalıplama teknikleri kullanılır. Kalıplama için öncelikle kalıpların hazırlanması gerekir. Kalıp, ustalar tarafından önce ağaç model olarak işlenir. Hazırlanan ağaç modelden, kurşun kalıp yapılır. Şekillendirme kıvamındaki çamur, kurşun kalıp yağlandıktan sonra kalıba yerleştirilir. Duman yoluna açılması gereken delik için de özel tahta kalemler kullanılır. Kalıp içinden çıkarılan lülenin astarlama veya perdahlaması ile bezemesi yapılır (Resim 4.2.1). Astarlama ya da perdahlama işlemi lüleye, sırlıymış gibi bir parlaklık ve pürüzsüzlük kazandırır[203].

Resim 4.2.1: Lüle yapım aşamaları Volkov, I,V. (1999). “The private collection of the “Turkish” tobacco pipes from Moscow”. **Material culture of the East**. Moscow.

Bezeme ise, astarlanmış ya da perdahlanmış lüle üzerine kazıma ve baskı yöntemiyle uygulanır. Ustanın tasarımı olan desen, sert bir ağaç dalının ucuna dişi olarak oyulur ve lülenin üzerinde iz bırakacak şekilde bastırılarak desenin lüle üzerine çıkması sağlanır. Bir başka bezeme yöntemi de rulo şeklinde hazırlanmış desenin, lüle üzerinde çevrilerek yapılanıdır[204] (Resim 4.2.2).

[203] Bakla, E. (1993). 62,63.
[204] Bakla, E. (1993). 62,63.

Resim 4.2.2: Lüle süslemesinde kullanılan damga ve rulet baskı aletleri
Bakla, E. (1993). 50,51

Lüle yapımı ile ilgili bazı bilgiler sunan bir kaynak da Musahipzade Celal'in Eski İstanbul Yaşayışı[205] adlı eseridir. Burada;

"Tophane'de Kılıç Ali Camisi'ni geçip Kapı içine giderken sağ tarafta Lüleciler çarşısı başlar ve Hendek denilen mahalle, Kumbaracılar Yokuşu'nun başına kadar devam ederdi. Dükkancıların bodrumunda kireç kuyusu gibi çukurlar içinde mercan gibi kırmızı bir nevi lüle çamuru yoğurularak dövülür ve sakız gibi bir hale geldikten sonra işlenirdi. Çeşitli, her boyda çubuk ve nargile lüleleri yapılırdı… Bunlar ülkenin her tarafında satıldığı gibi başka ülkelere de satılırdı. Elli sene öncesine kadar mevcut olan bu çarşıda yirmi beş sene evvel yalnız bir dükkân kalmıştı." İfadeleriyle Lülecilik ile ilgili önemli bilgiler vermektedir.

Lüle yapım aşamasında her işin ustası farklıdır. Kalıbı hazırlayan, çamuru yoğuran, hamura şekil veren, fırınlayan ve fırınlama sonrasında yaldız, bronz ve gümüşlemesini yapan farklı ustalardır ve işlerinin sadece kendilerinin bildiği püf noktalarını saklarlar. Özellikle yetenekli ustalar yaptığı özel tasarımları herkese satmaz, lülenin kıymetini bilen müşteriyi seçerler[206].

4.3.Lüle Tipolojisi ve Tarihlendirilmesi

Lülelerin gelişimi, İlkel toplumlarda, dini törenler için yakılan kokulu bitkiler ile başlamış ve sonrasında keyif verici bitkilerin bireysel kullanımının artması sürecinde devam etmiştir. Bu törenlerde kullanılan bitkilerin yakıldığı kaplar,

[205] Musahipzade Celal. (1946). ***Eski İstanbul Yaşayışı***. Türkiye Basımevi, İstanbul, 159.
[206] Bakla, E. (1993). 62,63.

lülelerin ataları sayılmıştır[207]. İlk lüle örneklerinin kemik, ağaç kabuğu, deri gibi malzemelerden yapıldığı, bu sebeple örneklerinin nadir olarak günümüze kaldığı düşünülmektedir.

Amerika'nın keşfiyle birlikte tanınan tütün ile paralel olarak lüle de hızla dünyaya yayılmıştır. Bu süreçte, bölgelere göre farklı özelliklerde lüle tipleri ortaya çıkmıştır. Bunlardan ilki, Yerli Amerikan lülelerinin benzeri olarak, tek parça, uzun ve beyaz kilden yapılmış, Avrupa'da, İngiltere ve Hollanda'da üretilmiştir. Bu tip Avrupa'dan Doğu'ya doğru yayılmıştır. İkincisi, Afrika ve Osmanlı İmparatorluğunda üretilen tiptir. İngiliz denizcilerin, Batı Afrika'ya getirdiği lüle örneğinden geliştirilen tiptir. Bu lüleler, kırmızı hamurlu ve üç parçadan oluşur. Tütünün koyulduğu çanak kısmı, bir çubuk ve ağızlık ile kullanılır. Afrika ve Doğu Akdeniz çevresinde yaygınlaşmıştır. İki lüle tipi Osmanlı İmparatorluğu'nun kuzey batı sınırında bir arada görülmüştür[208].

Osmanlı topraklarında ilk zamanlar özellikle başkentte, İngiliz tarzı, taşrada ise Afrika tipi lüleler yaygın olmuştur. Sonrasında, Afrika stilindeki Osmanlı lülelerinin şekli tam olarak oturmuş ve bu lüleler Doğulu, Türk lüleleri olarak anılmıştır[209].

Lülelerin, tipoloji ve tarihlendirmeleriyle ilgili net bilgiler, mevcut çalışmalar ile henüz elde edilememiştir. Bugüne kadar yapılmış temel çalışmalarda, hamur renklerine ve çanak şekillerine göre çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır.

Hamur ve astar renklerine göre yapılan çalışmalarda yanılma payı yüksektir. Bazı tiplerin çoğu zaman aynı hamurdan yapıldığı görülse de farklılık gösterdiği örneklerle de karşılaşılmaktadır. Aynı hamurdan yapılan farklı tipte lülelerin de bulunması hamura göre yapılan tarihlemenin her zaman doğru olamayacağını gösterir.

---

[207]Ayhan, G. (2011). Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, , İzmir. 44

[208]Baram, U. (1995). "The Clay Tobacco Pipes of Cyprus". ***Report of The Department of Antiquities Cyprus***. 300., Robinson, R. (1985). 151.

[209] Baram, U. (2004). 157., Robinson, R. (1985). 157.

Yapılan çalışmalarda en çok kullanılan sınıflandırma ve tarihlendirme ise çanak şekline göre yapılmaktadır.

Konuyla ilgili çalışma yapan ve temel sayabileceğimiz birkaç araştırma bulunmaktadır. M. Stanaeva, Varna Müzesinde bulunan lüleleri değerlendirmiş ve çanak şekillerine göre; " I.Grup basık yuvarlak çanaklı lüleler", "II. Grup boru seklindeki çanağı duman yolu ağızda dışa doğru genişleyen lüleler", "III. Grup yuvarlak çanak üzerinde yüksek tutulan kenara sahip olan lüleler", "IV. Grup lale çanaklı lüleler", "V.Grup çiçek kaideli lüleler" şeklinde gruplara ayırarak, 16-19. yüzyıllar aralığından tarihlendirmiştir[210].

J. Hayes, İstanbul Saraçhane'deki lüle buluntularını, değişik tip özellikleri ve hamur renklerine göre 6 ana grup altında 27 tipe ayırmıştır. Ana grup ayrımı şu şekildedir; 1. "erken tipler, gri ya da açık gri kilden yapılmış, 17. 18. Yüzyıla tarihlenenler", 2. "kırımızı ya da kırmızımsı kahverengi kilden yapılmış lülelerin erken örnekleri 18. yüzyıl", 3. "kırmızı sırlı 19. yüzyıl", 4. "geç tip, çoğunlukla kımızı sırlı, damgalı, 1830/1850'den sonraki örnekler", 5. "geç Bulgaristan tipleri, mat kahverengi kilden, hafif sırlı, kalın cidarlı ve sade süslemeli 19. yüzyıl örnekleri", 6. "ithal lüleler" [211]

R. Robinson, Atina Agorası, Korint ve Kerameikos'taki lüleleri tiplerine göre sınıflandırmıştır. 1. "yuvarlak çanaklı lüleler: yuvarlak çanak, gemi omurgası ve yuvadan oluşur. Beyaz ve gri renkteki küçük olanları 17. yüzyıl sonları, 18-19. yüzyıllarda boyutlar büyümüş, kırmızı ve kahverengi renkler görülmüştür.", 2. "geniş disk kaideli lüleler: disk kaide üzerinde yükselen çanaklardır. Genellikle koyu kırmızı kilden yapılmış ve koyu kırmızı astar ile kaplanmıştır. İstanbul, Tophane'de çok yapılan tiptir. Bulgaristan'da fazlaca görülmektedir. Rusya, Kıbrıs, Kerameikos, Korint ve Atina Agorası'nda örnekleri bulunmuştur. Bu tip, 18. Yüzyıl sonları ve 19. Yüzyıl çizimlerinde görülmüştür. a) yuvarlak çanaklı lüleler ile geniş disk kaideli lülelerin birleşiminden oluşan tip: küçük basık yuvarlak çanakların üzerinde dışa açılan yüksek kenarlar görülür. Şişkin gemi omurgasına sahiptir. Dışa doğru açılan yüksek kenar özelliğini disk kaideli lülelerden, çanak kısmını ise

[210] Staneva, M. (1972).81-91.
[211] Hayes, John, W. (1992). 391-394.

yuvarlak çanaklı tipte kullanılan omurgadan almıştır.”, 3. “zambak şekilli lüleler: çanak formu zambağa benzetildiği için bu şekilde isim verilmiştir. Alt grupları vardır. Birincisi, uzun, ince çanaklı ve ön yüzey süslemelidir. İkincisi, daha kısa ve geniş çanaklıdır. Çanak kısmı taç yapraklı ya da pahlı ve yoğun süslemelidir. Genelde koyu kırmızı kil kullanılmış ya da koyu kırmızı astar ile kaplanmıştır. Fakat, Korint’de sarımsı kırmızı ve koyu kırmızı olanları da bulunmuştur.19. yüzyıl sonu- 20. Yüzyıl başında görülen en son örnekleri astarsız ve sırsızdır.” Lüleler, Türkiye, Romanya ve Bulgaristan örnekleriyle karşılaştırılmıştır[212].

E. Bakla lüleleri, renk, çanak, duman yolu ve çubukluk ağzına göre ayrı ayrı sınıflandırmıştır. Renklere göre; “kırmızı hamurdan yapılmış, kırmızı renkli astarlı lüleler, beyaz çamurdan veya porselenden yapılmış lüleler, kırmızı çamurun redükleyici atmosferde pişmesi ile yapılan siyah lüleler ve üzeri siyah sırlı lüleler” Çanağa göre: “koni şeklinde tütün çanaklı lüle, lale şeklinde tütün çanaklı lüle, silindir tütün çanaklı lüle, dört köşeli ve ayaklı tütün çanaklı lüle, krater ağızlı çanaklı lüle, çiçek dip üzerine krater ağızlı lüle” Duman yolu bağlantısına göre: “üçgen uçla bağlanan duman yolu, çiçek şeklinde uçla bağlanan duman yolu, dikdörtgen uçla bağlanan duman yolu, el şeklinde bağlanan duman yolu, doğrudan tütün çanağına bağlanan duman yolu” Çubukluk ağzına göre: “bombeli ağızlar, düz bitişli ağızlar, burmalı ağızlar, beyit yazılı ağızlar, altı köşeli ağızlar” olarak sınıflandırmıştır[213].

U. Baram, Güney Kıbrıs Rum Kesimi’nde müzede bulunan lüleleri çanak tiplerine göre ayırmıştır: “yuvarlak çanaklı lüleler, disk kaideli lüleler, zambak şekilli lüleler, silindirik çanaklı lüleler, konik çanaklı lüleler, taç yaprağı şeklinde lüleler.” Yüzyıllara göre yaptığı değerlendirmeleri de şu şekilde olmuştur: “17. yüzyıl başında lüleler uzun gövdeli küçük çanaklı, kirli beyaz, soluk gri, sarımsı kahverengi renklerdedir. 18. yüzyıl lüleleri, tütünün artık daha kolay bulunması sebebiyle, daha büyük boyutludur. Renk ve biçimlerde daha çok çeşitlilik görülmektedir. Kahverengi, kızıl kahverengi gibi renklerdedir. Yuvarlak, torba biçimli ya da disk biçimli çanaklar, bol motif ile bezeli görülmektedir. Mühür kullanımı bu yüzyılda pek fazla olmasa da başlamıştır. 19. yüzyıl başlarında,

[212] Robinson, R. (1985). 149-203.
[213] Bakla, E. (1993). 51-54.

kırmızı ve ya kahverengi hamur, yuvarlatılmış veya disk çanaklar görülmektedir. Yüzyılın ortası ve sonlarında, kızıl renkli, astarlı, cilalı örnekler vardır. Zambak biçimli lüleler görülmeye başlanmıştır. Lüleler, büyük boyutlu ve az süslemelidir. Çoğunlukla usta mühürlü olarak görülmektedir.19. yüzyıl sonları, 20. Yüzyıl başlarında ise bezemesiz, büyük, kahverengi hamurlu standart zambak çanaklı lüleler görülmektedir[214].”

[214] Baram, U (1995). 305., Baram, U. (2004). 160.

5. CİZRE İÇKALE KAZISI LÜLE BULUNTULARI

Konumuzu oluşturan lüleler arasında, lüle biçimi ve bölümleri açısından çubukluk durumuna göre bakıldığında 2 lüle şekli görülmektedir. Bunları temelde ayıran özellik, birinde lülenin çubukluk kısmı bulunurken, diğerinde çubuk doğrudan çanak kısmında bulunan yuvaya yerleştirilmektedir. Bir diğer ana özellik ise lülelerimizin bir kısmında çanak içi süzgeçliyken bir kısmında süzgeç bulunmamaktadır. Bu çalışmada, lüleler tiplerine göre gruplandırılırken öncelikle çanak şekilleri esas alınmıştır. Ayrıca, çanak içleri süzgeçli olan lüleler, bölgeye özgü bu özellikleri dikkate alınarak gruplara ayrılmıştır.

2013-2016 yılları kazı dönemlerinde çıkarılan lüleler için tespit edilebilen lüle tipleri şu şekildedir;

Tip 1. Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler

1.1.Süzgeçli, Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler Basık yuvarlak çanaklı ve çanak içi süzgeçlidir. Kaide durumlarına göre alt gruplar oluşturmaktadır.

1.1.1. Kaidesiz, Süzgeçli, Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: (Kat. No:1-43).

1.1.2. Kaideli, Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Bu tipteki lüleler basık çanaklı ve kaideli olup, çanak içi süzgeçlidir. Kendi arasında, çubukluk durumuna göre iki alt grup oluşturmaktadır.

1.1.2.1. Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli, Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Bu tipte, çubuk doğrudan lüle çanağında bulunan açıklığa yerleştirilmektedir. (Kat No: 44-78).

1.1.2.2. Çubukluk Kısmı Bulunan Kaideli, Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Süzgeçli ve basık yuvarlak çanağı bulunan lüle kısa kaidelidir ve çubukluğu bulunmaktadır (Kat. No: 79).

1.2. Süzgeçsiz, Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Basık yuvarlak çanak üzerinde ağız kısmına doğru genişleyerek yükselen gövde kısmı ve silindirik duman yolunda geniş tutulmuş bombeli bir bitiş görülmektedir. (Kat. No: 98, 119).

Tip 2. Süzgeçli Çan Biçiminde Çanaklı Lüleler: Form itibariyle altı geniş ve düz, gövde kısmına doğru daralmaktadır. (Kat. No: 80, 81).

Tip 3. Disk Çanaklı Lüleler: Ağız kısmına doğru açılarak yükselen çanakların altında geniş diskler görülmektedir. (Kat. No: 82-97).

Tip 4. Karinalı Çanaklı Lüleler: Bu lülelerin çanak kısımlarındaki basıklık fazla olup, keskin bir kırılma şeklindedir. Çanak altları şişkince yapılmıştır. (Kat. No: 120-126).

Tip 5. Lale Çanaklı Lüleler: Bu grup lüleler zambak formlu lüleler olarak da bilinmektedir. Lale biçimindeki ağız kısmında açılarak yükselen çanaklar bu tipte silindirik duman yoluna bağlanmaktadır. (Kat. No: 127-132).

Tip 6. Dirsek Biçimli Çanaklı Lüleler: Bu gruptaki lülelerin dar ve uzun tutulmuş çanak kısımları, duman yoluna 90 derecelik açıyla “L” şeklinde dirsek oluşturarak devam etmektedir. (Kat. No: 133-136).

Tip 7. Torba Biçimli Çanaklı Lüleler: Bu lüleler çanağın alt kısımlarında şişkin, ağız kısmında daralan örneklerdir. (Kat. No: 137-140).

Tip 8. Silindir Çanaklı Lüleler: Çanak kısmının ağıza doğru düz biçimde yükseldiği lülelerdir. (Kat. No: 141).

Sadece Çubukluk Kısmı Sağlam Kalan Lüleler: Çanak kısmı kırık olup, çubukluk kısımları değerlendirilen lüle parçaları. (Kat. No: 142-180).

A. Ağız Kısmına Doğru Genişleyen Konik Formlu Çubukluklar: (Kat. No:153, 154, 174, 175).

B. Ağız Kısmına Doğru Genişleyen Karinalı Çubukluklar: (Kat. No: 160, 161, 162).

C. Ağız Kısmına Doğru Genişleyip, Dışa Doğru Kalınlaşan Çubukluklar: (Kat. No: 163, 164, 165).

D. Ağız Kısmına Doğru Genişleyen, Basamak Halkalı Çubukluklar: (Kat. No: 166, 167, 176, 180).

E. Silindirik Formlu Çubukluklar: (Kat. No: 155,157, 158, 159).

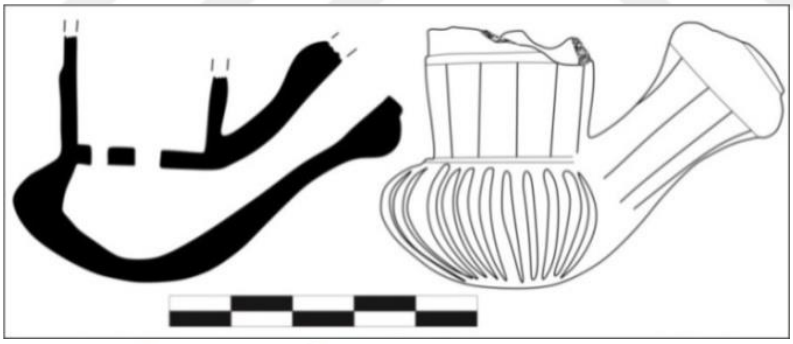
E-1. Silindirik Bilezikli ve Basamak Halkalı Çubukluklar: (Kat. No: 169, 170, 171, 172, 173).

E-2.Silindirik Ağız Kısmı Karinalı Mühürlü Çubukluklar: (Kat. No: 142-152,156,168).

E-2.1. Silindirik Ağız Kısmı Karinalı ve Basamak Halkalı Çubukluklar (Kat. No:177, 178, 179).

KATALOG NO: 1	RESİM NO: 5.1	ÇİZİM NO: 5.1
ETÜT NO	CK-99	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	Sur önü	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.2 cm
	Mevcut Yükseklik	5.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak ve duman yolunda küçük kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır. Gövde kısmı çokgendir ve sağlam kısımdan görüldüğü üzere iki kademelidir.

KATALOG NO: 2	FOTOĞRAF NO: 5.2	ÇİZİM NO: 5.2
ETÜT NO	CK-148	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.7 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1,1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

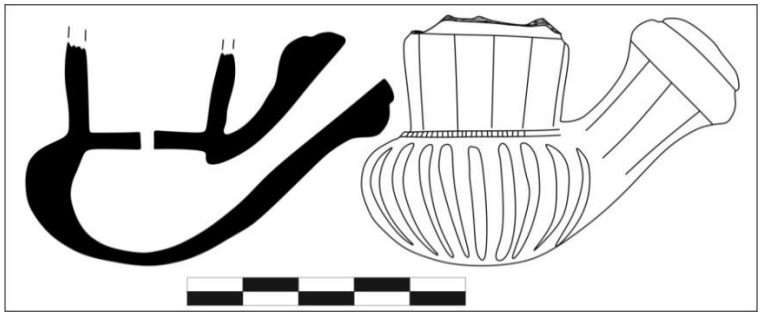
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Duman yolundan çanağın alt kısmına doğru uzanan ok ucu oluşturan rulet baskı bezeme vardır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 3	RESİM NO: 5.3	ÇİZİM NO: 5.3
ETÜT NO	CK-186	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	4.1cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

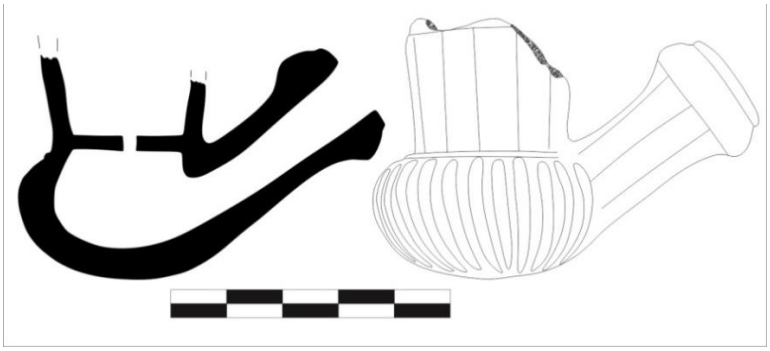
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır. Gövde kısmı çokgendir ve sağlam kısımdan görüldüğü üzere iki kademelidir.

KATALOG NO: 4	RESİM NO: 5.4	ÇİZİM NO: 5.4
ETÜT NO	CK-168	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	4.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

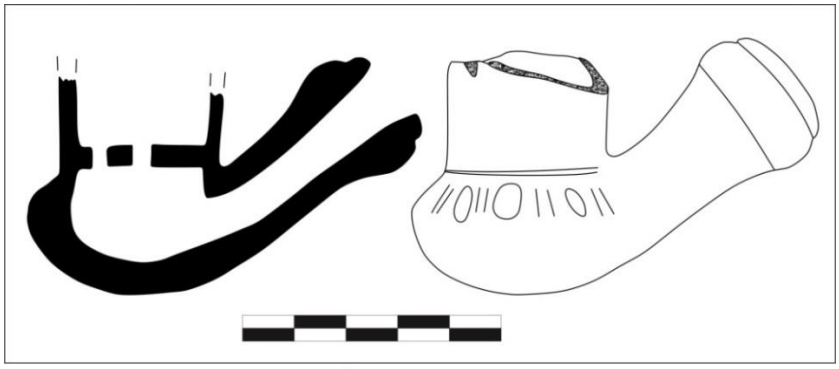
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır. Gövde kısmı çokgendir ve sağlam kısımdan görüldüğü üzere iki kademelidir.

KATALOG NO: 5	RESİM NO: 5.5	ÇİZİM NO: 5.5
ETÜT NO	CK-110	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.7 cm
	Mevcut Yükseklik	4.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş altı delik bulunmaktadır. Çanak etrafını çevreleyen kazıma kısa çizgiler ile bezenmiştir. Çanak altında yukarı doğru uzanan kazıma çizgiler bulunmaktadır.

KATALOG NO: 6	RESİM NO: 5.6	ÇİZİM NO: 5.6
ETÜT NO	CK-154	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.3 cm
	Mevcut Yükseklik	3.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

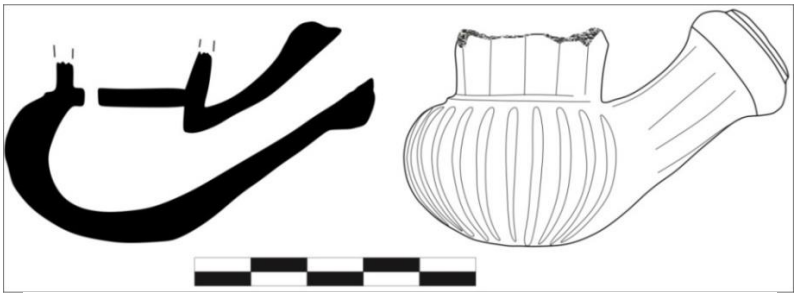
TANIM: Çanak kısmında kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindir duman yolu bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte; üzerinde tek sıra halinde kısa verev çizgiler yer alan bir basamak vardır.

KATALOG NO: 7	RESİM NO: 5.7	ÇİZİM NO: 5.7
ETÜT NO	CK-183	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	3.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

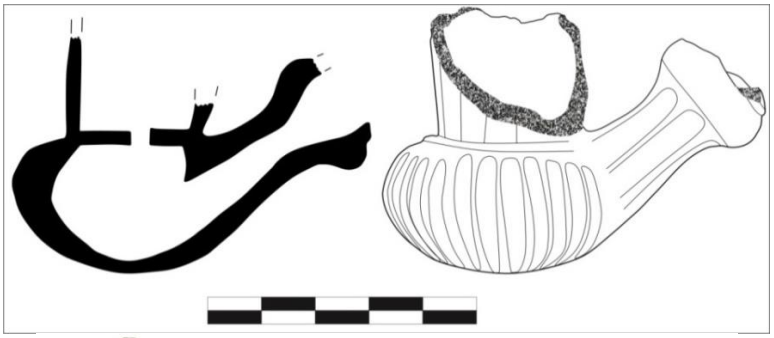
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 8	RESİM NO: 5.8	ÇİZİM NO: 5.8
ETÜT NO	CK-163	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.8 cm
	Mevcut Yükseklik	4.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

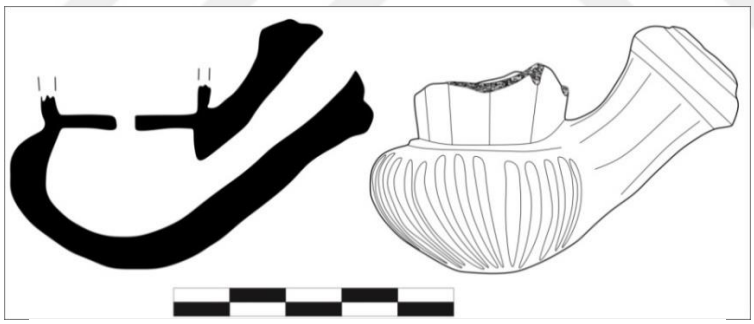
TANIM: Çanak ve dumanyolu kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 9	RESİM NO: 5.9	ÇİZİM NO: 5.9
ETÜT NO	CK-222	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.4 cm
	Mevcut Yükseklik	3.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak ve dumanyolu kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzensiz yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 10	RESİM NO: 5.10	ÇİZİM NO: 5.10
ETÜT NO	CK-191	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.8 cm
	Mevcut Yükseklik	3.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak ve dumanyolu kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde kısmına geçişte bir sıra rulet baskı bezeme görülür. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 11	RESİM NO: 5.11	ÇİZİM NO: 5.11
ETÜT NO	CK-131	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	4cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1cm
HAMUR	Gley 1/ 3	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

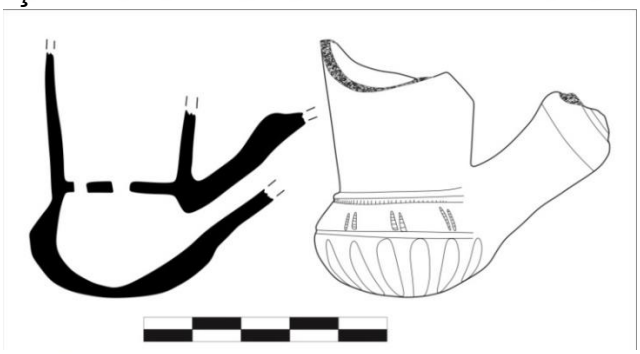
TANIM: Çanak ve dumanyolu kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, ortadan enine bir sıra yiv ikiye bölmektedir. Alt bölümde çanak altına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Üst bölümde belirli aralıklarla dikine rulet baskılar görülür. Gövde kısmına bir sıra bilezik ile geçilir.

KATALOG NO: 12	RESİM NO: 5.12	ÇİZİM NO: 5.12
ETÜT NO	CK-293	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2015	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.7 cm
	Mevcut Yükseklik	5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak ve dumanyolu kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzensiz yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, ortadan enine bir sıra yiv ikiye bölmektedir. Alt bölümde çanak altına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Üst bölümde belirli aralıklarla dikine rulet baskılar görülür. Gövde kısmına bir sıra bilezik ile geçilir.

KATALOG NO: 13	RESİM NO: 5.13	ÇİZİM NO: 5.13
ETÜT NO	CK-178	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.1 cm
	Mevcut Yükseklik	4.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 14	RESİM NO: 5.14	ÇİZİM NO: 5.14
ETÜT NO	CK-113	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.5 cm
	Mevcut Yükseklik	3.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik bulunmaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

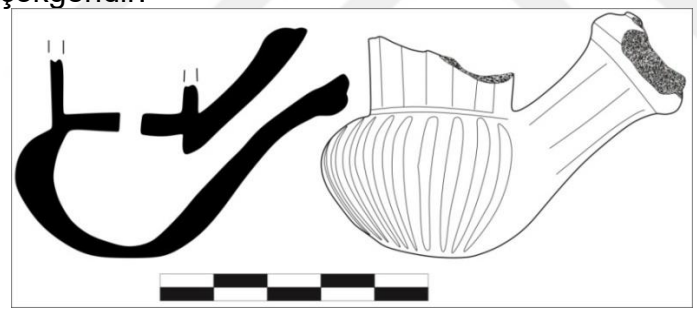
KATALOG NO: 15	RESİM NO: 5.15	ÇİZİM NO: 5.15
ETÜT NO	CK-255	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	216	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	5.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5, 10YR/6/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 16	RESİM NO: 5.16	ÇİZİM NO: 5.16
ETÜT NO	CK-129	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1cm
HAMUR	Gley1/3	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzensiz yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 17	RESİM NO: 5.17	ÇİZİM NO: 5.17
ETÜT NO	CK-146	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.4 cm
	Mevcut Yükseklik	3.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	Gley1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

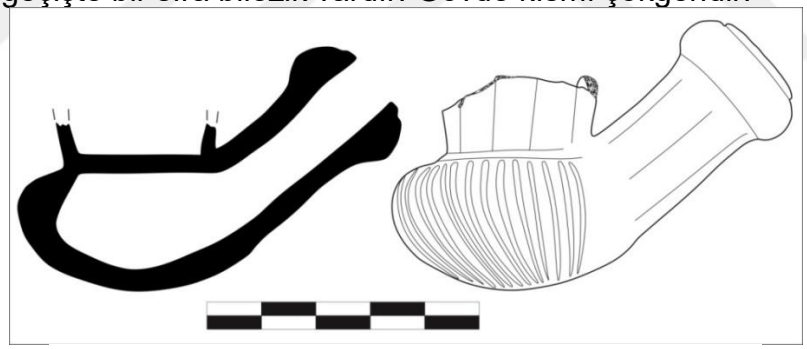
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 18	RESİM NO: 5.18	ÇİZİM NO: 5.18
ETÜT NO	CK-112	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.1 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.1 cm
HAMUR	Gley1/4	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 19	RESİM NO: 5.19	ÇİZİM NO: 5.19
ETÜT NO	CK-206	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.3 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır. Gövde kısmı çokgendir.

KATALOG NO: 20	RESİM NO: 5.20	ÇİZİM NO: 5.20
ETÜT NO	CK-128	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.8 cm
	Mevcut Yükseklik	4.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

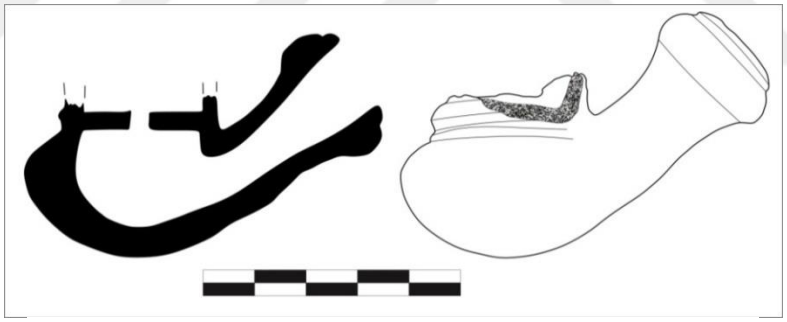
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlaktır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır.

KATALOG NO: 21	RESİM NO: 5.21	ÇİZİM NO: 5.21
ETÜT NO	CK-111	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.9cm
	Mevcut Yükseklik	3.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

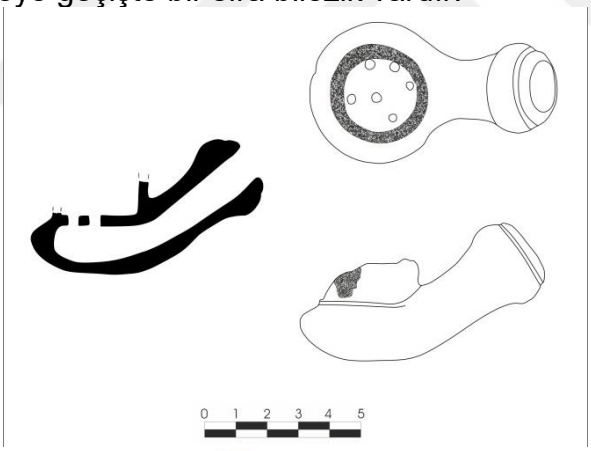
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzensiz yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlaktır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır.

KATALOG NO: 22	RESİM NO: 5.22	ÇİZİM NO: 5.22
ETÜT NO	CK-260	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.6 cm
	Mevcut Yükseklik	3.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzensiz yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlaktır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır.

KATALOG NO: 23	RESİM NO: 5.23	ÇİZİM NO: 5.23
ETÜT NO	CK-156	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.1 cm
	Mevcut Yükseklik	2.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövdeye geçişte bir sıra bilezik vardır.

KATALOG NO: 24	RESİM NO: 5.24	ÇİZİM NO: 5.24
ETÜT NO	CK-252	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.8 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 25	RESİM NO: 5.25	ÇİZİM NO: 5.25
ETÜT NO	CK-199	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.5 cm
	Mevcut Yükseklik	2.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0,9 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

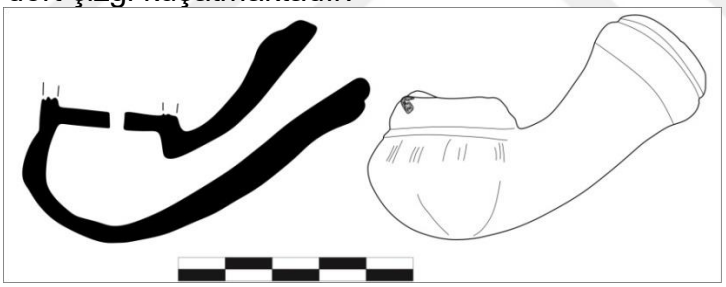
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Yivlerin aralarında birer adet daireden oluşan baskı bezemeler yer almaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bulunmaktadır.

KATALOG NO: 26	RESİM NO: 5.26	ÇİZİM NO: 5.26
ETÜT NO	CK-290	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7 cm
	Mevcut Yükseklik	3.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

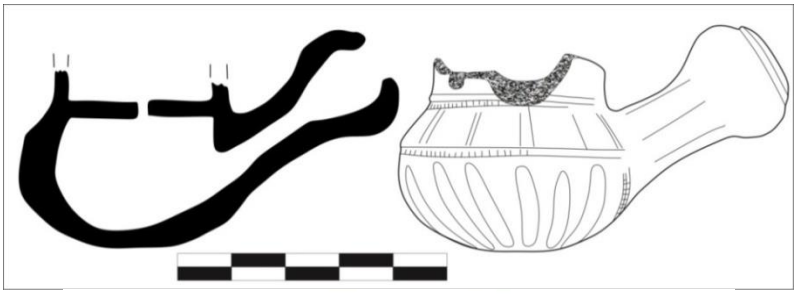
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağın üst kısmını belirli aralıklarla yerleştirilmiş üçlü dikine kısa çizgi, alt kısmını çanak altına kadar uzanan geniş aralıklarla yerleştirilmiş dört çizgi kuşatmaktadır.

KATALOG NO: 27	RESİM NO: 5.27	ÇİZİM NO: 5.27
ETÜT NO	CK-116	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.8 cm
	Mevcut Yükseklik	3.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

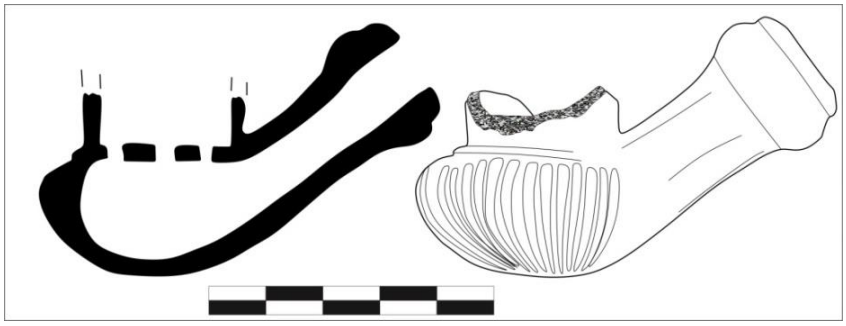
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak enine bir sıra rulet baskı ile iki bölüme ayrılmıştır. Üst bölümü belirli aralıklarla yerleştirilmiş iki adet kısa dikine çizgiden oluşan dizi kuşatmaktadır, alt bölümde ise çanağı dikine kuşatan yivler bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra rulet baskı vardır. Duman yolundan çanağın alt kısmına doğru uzanan ok ucu oluşturan rulet baskı bezeme vardır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 28	RESİM NO: 5.28	ÇİZİM NO: 5.28
ETÜT NO	CK-280	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.1 cm
	Mevcut Yükseklik	3.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş yedi delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanağın alt kısmında, duman yolundan çanak altına doğru ok ucu oluşturacak şekilde yapılmış rulet baskı bulunmaktadır.

KATALOG NO: 29	RESİM NO: 5.29	ÇİZİM NO: 5.29
ETÜT NO	CK-147	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.2 cm
	Mevcut Yükseklik	3.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

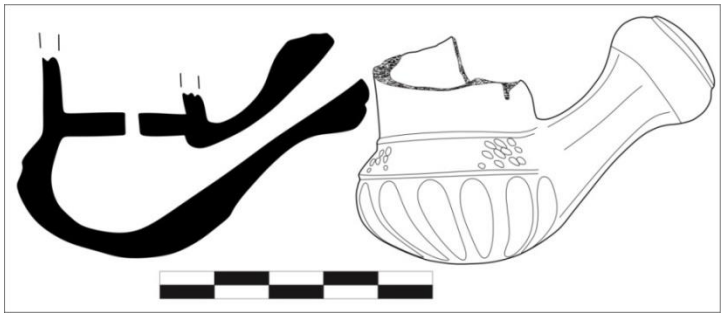
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak enine bir sıra yiv ile iki bölüme ayrılmıştır. Alt bölümde çanağı dikine kuşatan yivler bulunmaktadır, üst bölümü ise iki adet kısa dikine çizgi, bir adet daireden oluşan dizi kuşatmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bulunmaktadır.

KATALOG NO: 30	RESİM NO: 5.30	ÇİZİM NO: 5.30
ETÜT NO	CK-149	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak bir basamak ile iki bölüme ayrılmıştır. Alt bölümde çanağı dikine kuşatan geniş yivler bulunmaktadır, üst bölümde ise düzensiz dört küme halinde noktalardan oluşan bezeme görülmektedir. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 31	RESİM NO: 5.31	ÇİZİM NO: 5.31
ETÜT NO	C-238	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.9 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	Gley 1/ 4	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine çizgiler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 32	RESİM NO: 5.32	ÇİZİM NO: 5.32
ETÜT NO	CK-214	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.9 cm
	Mevcut Yükseklik	3.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	Gley 1 /2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10YR /7/3, Gley 1/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

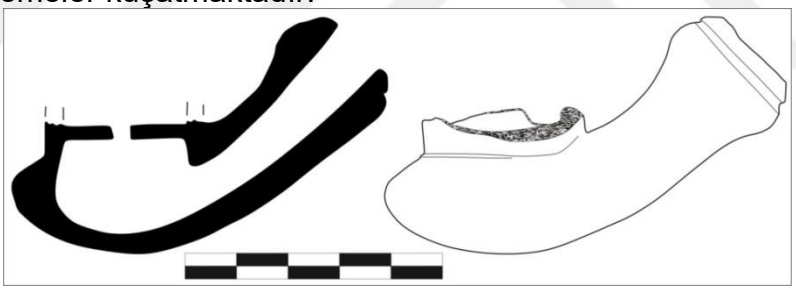
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basmak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine çizgiler kuşatmaktadır.

KATALOG NO: 33	RESİM NO: 5.33	ÇİZİM NO: 5.33
ETÜT NO	CK-201	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.5 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5, 10 YR 6/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindirik duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş altı delik bulunmaktadır. çanağın üst kısmını, bir sıra içleri ızgara şeklinde doldurulmuş dairelerden oluşan baskı süslemeler kuşatmaktadır.

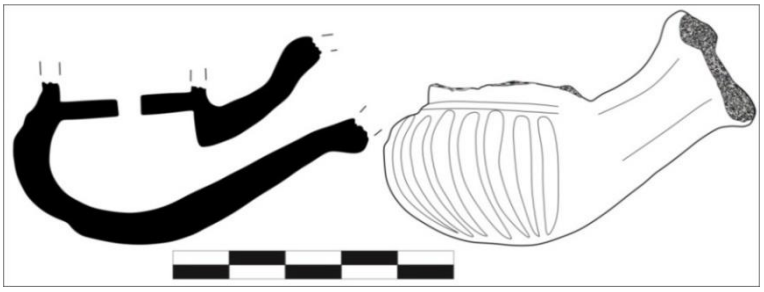
KATALOG NO: 34	RESİM NO: 5.34	ÇİZİM NO: 5.34
ETÜT NO	CK-259	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.3 cm
	Mevcut Yükseklik	3.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	7.5 YR/ 7/3, Gley 1 /2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 7.5 YR/ 7/3, Gley 1 /2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik bulunmaktadır.

KATALOG NO: 35	RESİM NO: 5.35	ÇİZİM NO: 5.35
ETÜT NO	CK-134	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.2 cm
	Mevcut Yükseklik	2.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/6/2	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5, 7.5 YR/7/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

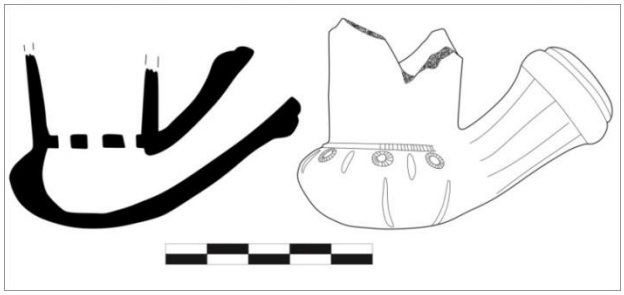
TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, kırıklar görülse de bombeli bilezik ile sonlandığı anlaşılmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 36	RESİM NO: 5.36	ÇİZİM NO: 5.36
ETÜT NO	CK-105	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.1 cm
	Mevcut Yükseklik	4.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5, 7.5YR/7/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

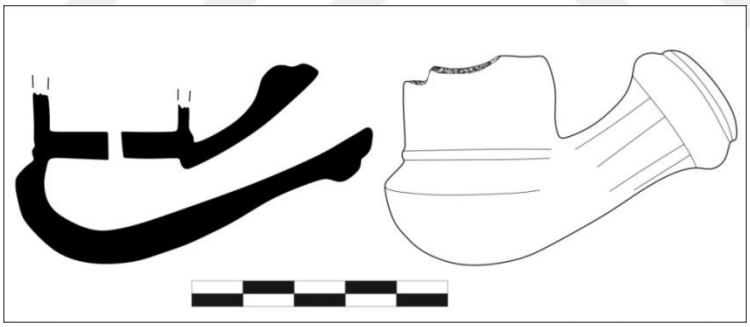
TANIM: Çanak kısmında kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanağın altında dağınık yerleşmiş dört adet yiv bulunmaktadır. Çanağın üst kısmını bir adet kısa dikine çizgi bir adet daireden oluşan dizi kuşatmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bulunmaktadır. Lülenin dış yüzeyinde iki renklilik mevcut.

KATALOG NO: 37	RESİM NO:5.37	ÇİZİM NO: 5.37
ETÜT NO	CK-107	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.8 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10YR/7/3	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

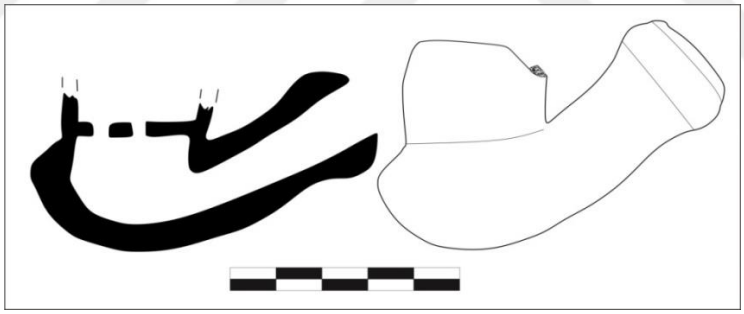
TANIM: Çanak kısmında kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çokgen duman yolu; ağız kısmına doğru genişlemekte, bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanağın altında dağınık yerleşmiş yivler bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 38	RESİM NO: 5.38	ÇİZİM NO: 5.38
ETÜT NO	CK-119	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.4 cm
	Mevcut Yükseklik	4.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	10 YR/ 6.1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10 YR/ 6.2	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

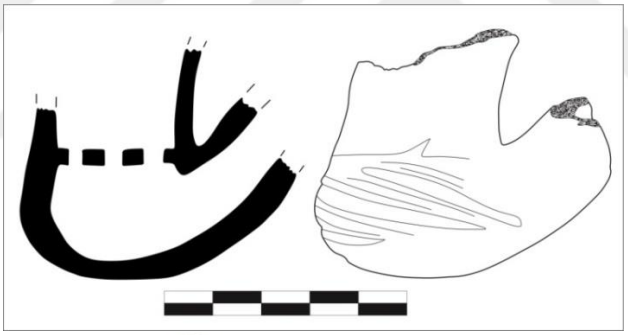
TANIM: Çanak kısmında kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Silindir duman yolu bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmını bir sıra çevreleyen ikili kısa çizgilerden oluşan bezeme yer almaktadır.

KATALOG NO: 39	RESİM NO: 5.39	ÇİZİM NO: 5.39
ETÜT NO	CK-208	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.7 cm
	Mevcut Yükseklik	4.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

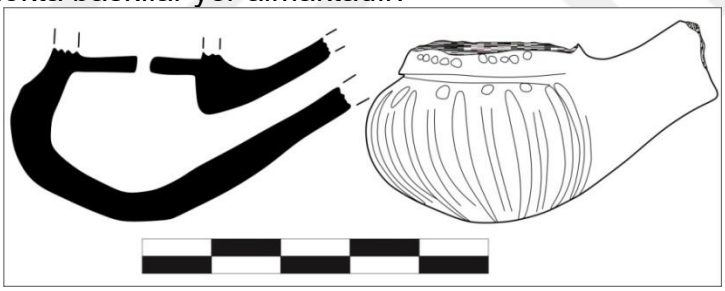
TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar bulunan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş altı delik bulunmaktadır. Çanak kısmını sarmal yivler kuşatmaktadır.

KATALOG NO: 40	RESİM NO: 5.40	ÇİZİM NO:5.40
ETÜT NO	CK-161	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.8 cm
	Mevcut Yükseklik	2.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

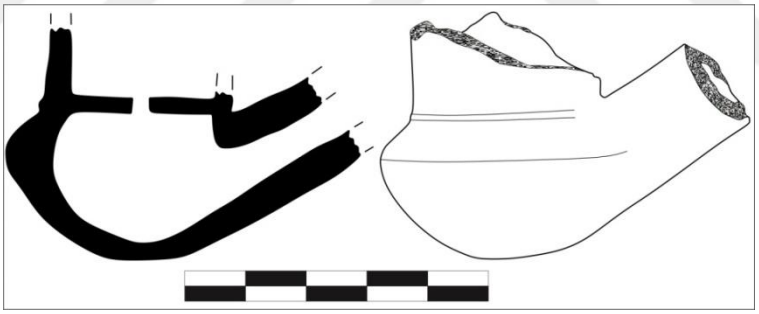
TANIM: Çanak ve dumanyolu kısmında kırık olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Sağlam kısmından görüldüğü kadarıyla çokgen duman yolu daralarak devam etmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Yivlerin başlangıç noktalarında ve gövdeye geçiş kısmını kümeler halinde çevreleyen nokta baskılar yer almaktadır.

KATALOG NO: 41	RESİM NO:5.41	ÇİZİM NO: 5.41
ETÜT NO	CK-274	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.7 cm
	Mevcut Yükseklik	3.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley 1/ 2.5, 7.5 YR/ 6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5, 7.5 YR/ 6/4	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

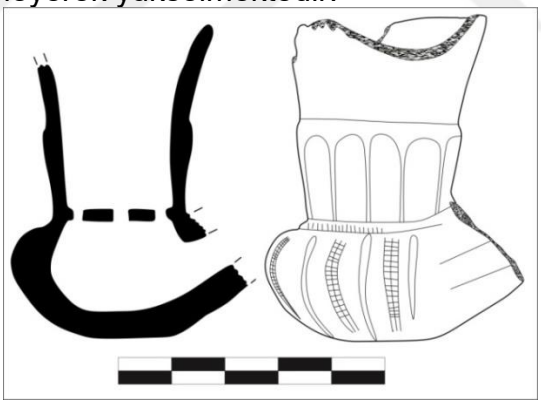
TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Sağlam kısmından görüldüğü kadarıyla silindirik duman yolu bulunmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik bulunmaktadır.

KATALOG NO: 42	RESİM NO: 5.42	ÇİZİM NO: 5.42
ETÜT NO	CK-296	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.5 cm
	Mevcut Yükseklik	5.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

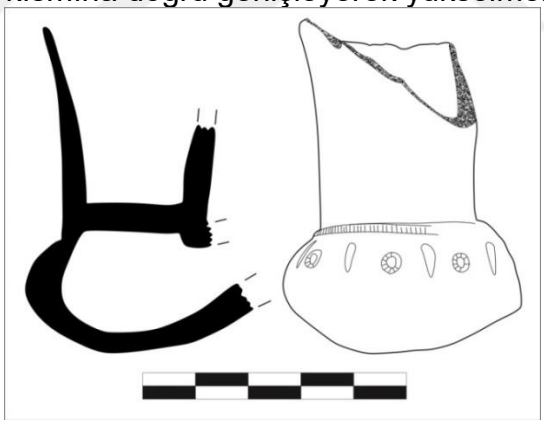
TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanak altına kadar bir sıra yiv bir sıra rulet baskı bezeme kuşatmaktadır. Gövde kısmına geçişte bir sıra rulet baskılı bilezik bulunmaktadır. Gövde kısmı iki kademelidir, birinci kademe çokgen, ikinci kademe düz yüzeyli ve kenara doğru genişleyerek yükselmektedir.

KATALOG NO: 43	RESİM NO: 5.43	ÇİZİM NO: 5.43
ETÜT NO	CK-216	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.2 cm
	Mevcut Yükseklik	6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	rulet baskı, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı basık yuvarlak olup, çanak altına kadar belirli aralıklarla yerleştirilmiş yivler ve yivlerin arasında kısa çizgilerden oluşturulmuş daire baskı bezemeler bulunmaktadır. Gövde kısmına geçişte bir sıra rulet baskılı bilezik bulunmaktadır. Gövde kısmı düz yüzeylidir ve kenar kısmına doğru genişleyerek yükselmektedir.

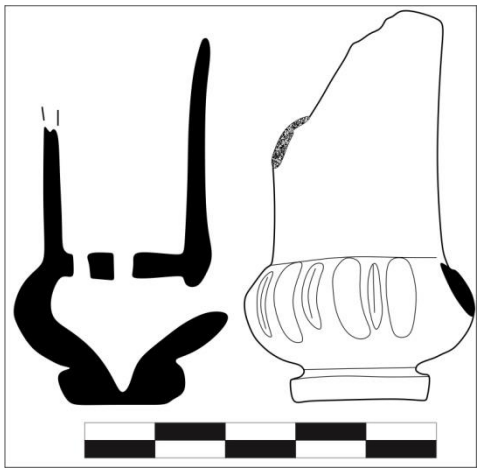
KATALOG NO: 44	RESİM NO: 5.44	ÇİZİM NO: 5.44
ETÜT NO	CK-219	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.2 cm
	Mevcut Yükseklik	5.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1 /2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1 /2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Kaide ve gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yiv ve aralarında iki adet kazıma çizgi şeklinde bezeme dizisi kuşatmaktadır. Gövde kısmı ağız kenarında bir sıra yatay yerleştirilmiş yiv ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 45	RESİM NO: 5.45	ÇİZİM NO: 5.45
ETÜT NO	CK-170	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.1 cm
	Mevcut Yükseklik	5.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley1 /4	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

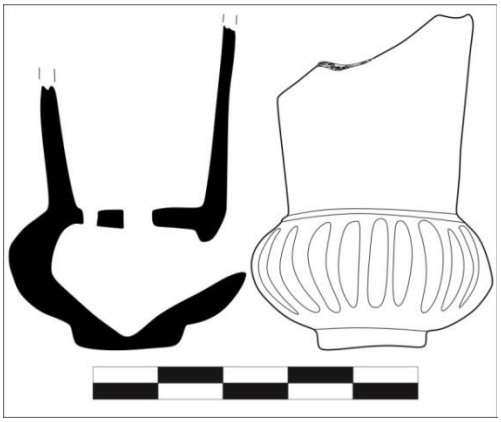
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yiv ve aralarında iki adet kazıma çizgi şeklinde bezeme dizisi kuşatmaktadır.

KATALOG NO: 46	RESİM NO: 5.46	ÇİZİM NO: 5.46
ETÜT NO	CK-177	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.6 cm
	Mevcut Yükseklik	5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1 /3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1 /3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

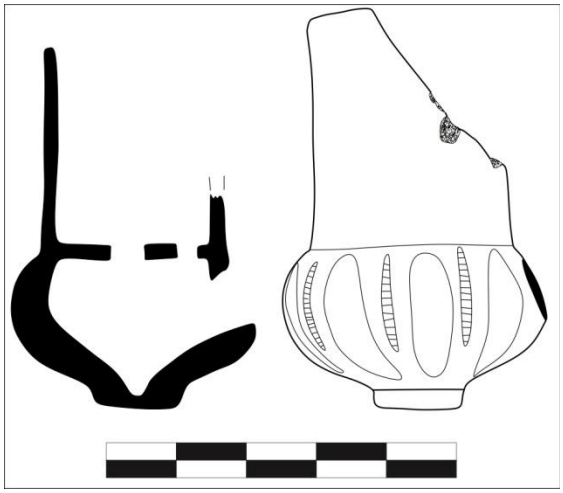
TANIM: Kaide ve gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Uzun tutulan gövde kısmı ağıza doğru hafif açılmaktadır. Çanağı alt kısmına kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövde kısmına geçişte bir sıra bilezik vardır.

KATALOG NO: 47	RESİM NO: 5.47	ÇİZİM NO: 5.47
ETÜT NO	CK-126	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	5.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

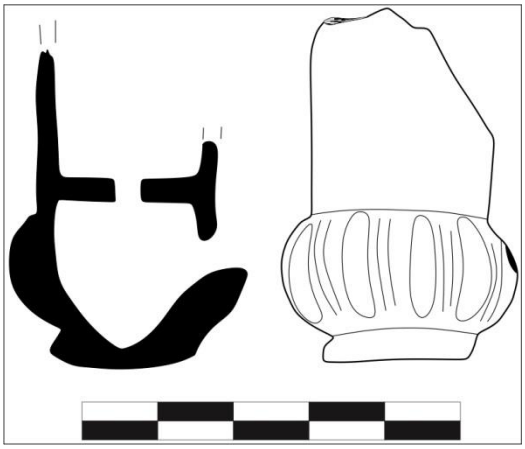
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını; dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yiv ve aralarında bir adet kazıma çizgi şeklinde bezeme dizisi kuşatmaktadır. Çubuk açıklığından çanak altına doğru ok ucu oluşturacak şekilde yapılmış rulet baskı bezeme bulunmaktadır. Gövde kısmı ağız kenarında bir sıra yatay yerleştirilmiş yiv ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 48	RESİM NO:5.48	ÇİZİM NO: 5.48
ETÜT NO	CK-77	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3 cm
	Mevcut Yükseklik	4.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını; dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yiv ve aralarında iki adet kazıma çizgi şeklinde bezeme dizisi kuşatmaktadır.

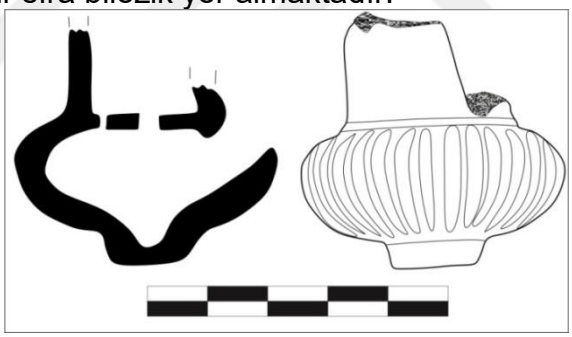
KATALOG NO:49	RESİM NO: 5.49	ÇİZİM NO: 5.49
ETÜT NO	CK-153	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.1 cm
	Mevcut Yükseklik	4.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	5Y/3/1	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Gövde kısmı silindiriktir. Çanak kısmını kaideye kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde de çubuk deliği hizasına gelecek şekilde kazıma çizgi bezeme bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 50	RESİM NO:5.50	ÇİZİM NO:5.50
ETÜT NO	CK-277	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.3 cm
	Mevcut Yükseklik	4.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

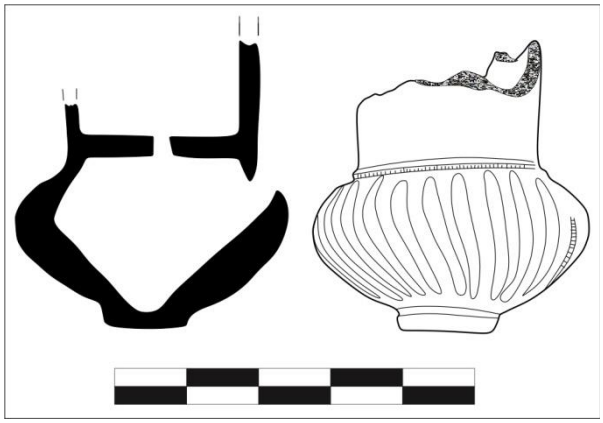
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Gövde kısmı silindiriktir. Çanak kısmını kaideye kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde de çubuk deliği hizasına gelecek şekilde rulet baskı bezeme bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 51	RESİM NO:5.51	ÇİZİM NO:5.51
ETÜT NO	CK-97	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.9 cm
	Mevcut Yükseklik	4.1 cm
	Yuva Çapı	0,4 cm
HAMUR	Gley 1/3	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

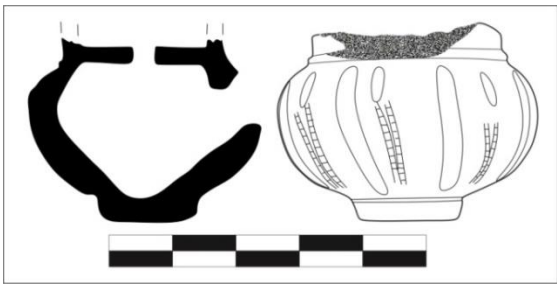
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Gövde kısmı silindiriktir. Çanak kısmını kaideye kadar dikine yivler kuşatmaktadır. Gövde de çubuk deliği hizasına gelecek şekilde rulet baskı bezeme bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte iki sıra rulet baskı bezeme arasında bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO:52	RESİM NO:5.52	ÇİZİM NO:5.52
ETÜT NO	CK-291	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.8 cm
	Mevcut Yükseklik	2.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

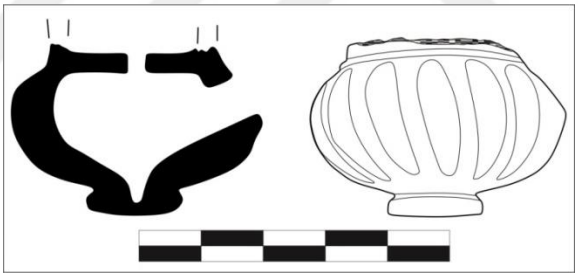
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmını kaideye kadar dikine yivler ve aralarında rulet baskılardan oluşan bezeme dizisi kuşatmaktadır. Gövde de çubuk deliği hizasına gelecek şekilde rulet baskı bezeme bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 53	RESİM NO:5.53	ÇİZİM NO:5.53
ETÜT NO	CK-80	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4cm
	Mevcut Yükseklik	2.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmını kaideye kadar geniş tutulmuş yivler kuşatmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır.

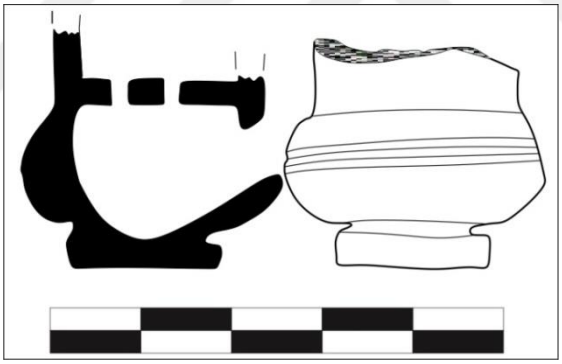
KATALOG NO: 54	RESİM NO:5.54	ÇİZİM NO: 5.54
ETÜT NO	CK-150	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4 cm
	Mevcut Yükseklik	3.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmı kaideye kadar inen geniş tutulmuş yivler ve çanağın üst kısmına yerleştirilmiş kısa yivler ve devamında kaideye kadar inen rulet baskı bezemelerden oluşan bezeme dizisiyle kuşatılmıştır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik bulunmaktadır.

KATALOG NO: 55	RESİM NO:5.55	ÇİZİM NO:5.55
ETÜT NO	CK-86	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.8 cm
	Mevcut Yükseklik	2.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7 cm
HAMUR	Gley 1 /2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1 /2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

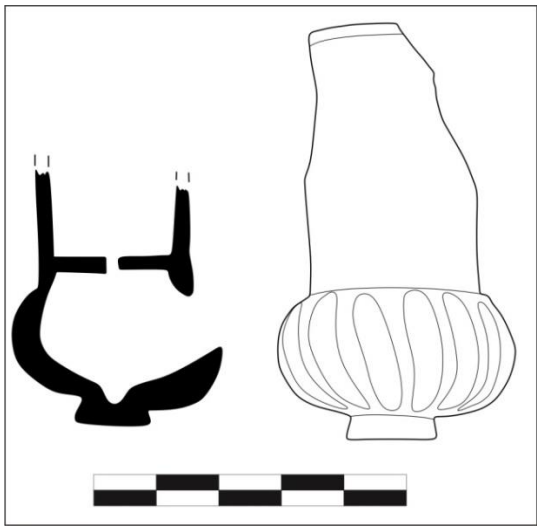
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmını ortadan iki bölüme ayıran enine iki sıra yiv yer almaktadır.

KATALOG NO: 56	RESİM NO: 5.56	ÇİZİM NO:5.56
ETÜT NO	CK-74	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.6 cm
	Mevcut Yükseklik	6.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	7.5YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/5/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

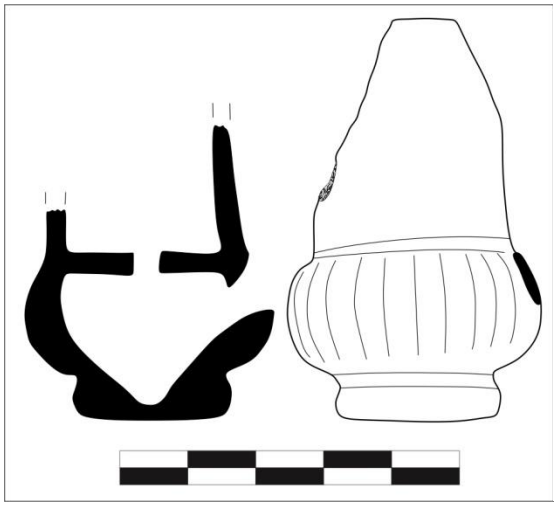
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını dilimlere ayıran, geniş tutulmuş sarmal yivler kuşatmaktadır. Çubuk açıklığından çanak altına doğru ok ucu oluşturacak şekilde yapılmış kazıma çizgi bezemeler bulunmaktadır. gövde kısmı ağız kenarında bir sıra yiv ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 57	RESİM NO: 5.57	ÇİZİM NO:5.57
ETÜT NO	CK-228	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	5.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	7.5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/5/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

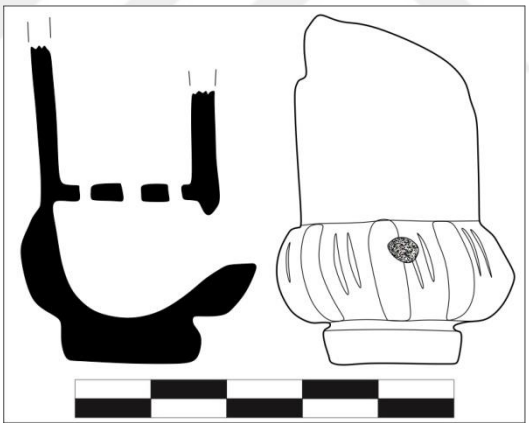
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş dört delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını kaideye kadar dikine çizgiler kuşatmaktadır.

KATALOG NO:58	RESİM NO:5.58	ÇİZİM NO:5.58
ETÜT NO	CK-34	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.1 cm
	Mevcut Yükseklik	4.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/6/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yiv ve aralarında ikişer kazıma çizgiden oluşan bezeme dizisi kuşatmaktadır.

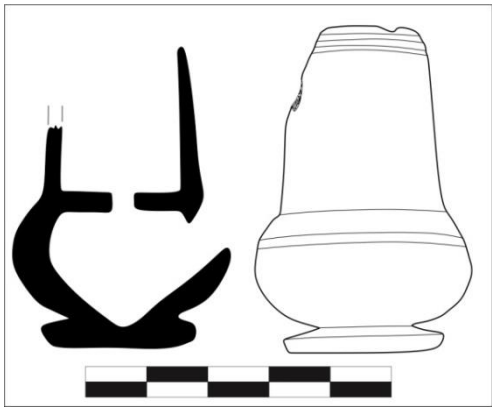
KATALOG NO:59	RESİM NO:5.59	ÇİZİM NO:5. 59
ETÜT NO	CK-207	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.1 cm
	Mevcut Yükseklik	2.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	7.5 YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5 YR/6/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzensiz yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmını dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yiv ve aralarında ikişer kazıma çizgiden oluşan bezeme dizisi kuşatmaktadır.

KATALOG NO:60	RESİM NO:5.60	ÇİZİM NO:5.60
ETÜT NO	CK-194	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley1 /2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1 /2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

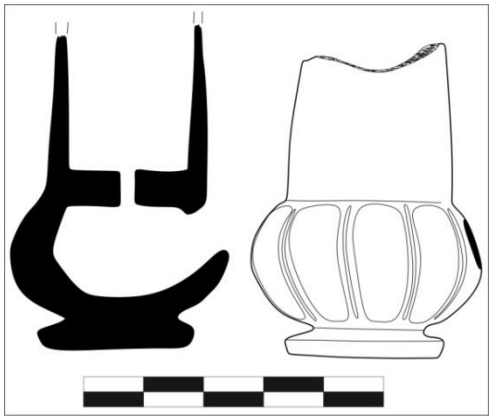
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Uzun tutulan gövde kısmı ağıza doğru daralmaktadır. Çanak kısmını ortasına yatay olarak yerleştirilmiş iki sıra yiv kuşatmaktadır. Gövde kısmı ağız kenarında iki sıra yatay yerleştirilmiş yiv ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 61	RESİM NO:5.61	ÇİZİM NO:5.61
ETÜT NO	CK-45	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	5cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

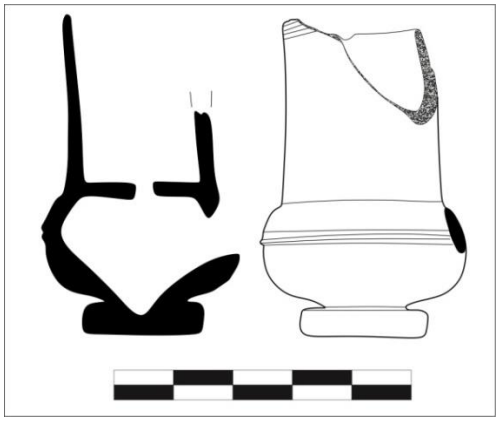
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Uzun tutulan gövde kısmı ağıza doğru daralarak yükselmektedir. Çanak kısmını dilimlere ayıran, geniş yivler ve aralarında dikine kazıma çizgilerden oluşan bezeme dizisi kuşatmaktadır.

KATALOG NO: 62	RESİM NO:5.62	ÇİZİM NO:5.62
ETÜT NO	CK-203	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	5.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley 1 /2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1 /2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

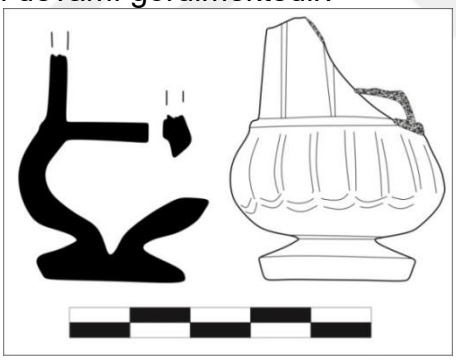
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmını ortasına yatay olarak yerleştirilmiş iki sıra yiv kuşatmaktadır. Gövde kısmı ağız kenarında üç sıra yatay yerleştirilmiş yiv ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 63	RESİM NO:5.63	ÇİZİM NO:5. 63
ETÜT NO	CK-144	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.4 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	2.5 Y/4/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5 Y/4/1, 10YR/7/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

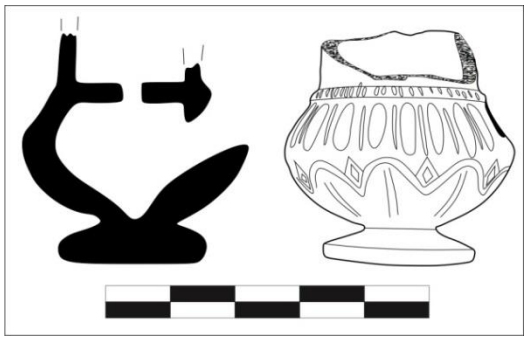
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmı, dikine kazıma çizgiler ve bu çizgileri alt kısımlarından birleştirerek, çanağı enine kuşatan yay şeklinde kazıma çizgilerle bezelidir. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik yer almaktadır. Gövdede çanaktaki dikine kazıma çizgilerin devamı görülmektedir.

KATALOG NO:64	RESİM NO:5.64	ÇİZİM NO:5.64
ETÜT NO	CK-215	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	3.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

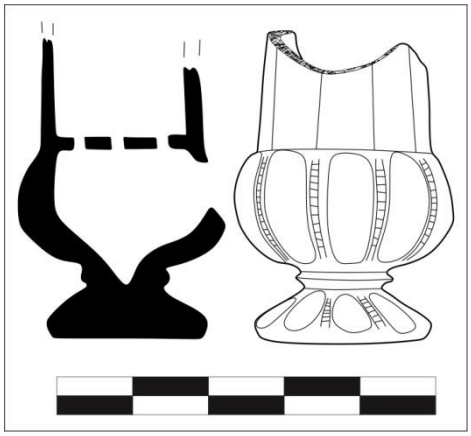
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanak kısmında üç bölümlü bezeme görülmektedir. Üst kısımda çanağın ortasına kadar uzanan geniş tutulmuş yiv ve ince çizgi sırasından oluşan dizi, orta kısımda enine yerleştirilmiş, tüm çanağı kuşatan ‘s’ kıvrımları aralarında baklava dilimi bezeme, alt kısımda ise yine ‘s’ kıvrımlarının aralarına denk gelecek şekilde yerleştirilmiş dikine ince çizgiler şeklinde bezeme sıraları vardır. Çanaktan gövdeye geçişte üzeri kazıma kısa çizgilerle bezeli bir sıra bilezik yer almaktadır. Kaide kısmının üstünü ve altını kuşatan birer yay ortasında noktalardan oluşturulmuş bezemeler görülmektedir.

KATALOG NO:65	RESİM NO:5.65	ÇİZİM NO:5.65
ETÜT NO	CK-2	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.2 cm
	Mevcut Yükseklik	3.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, bir sıra bilezikle geçilen basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Gövde kısmı çokgendir. Çanak, derin ve geniş tutulmuş yivlerle dilimlendirilmiştir. Dilimler arasında dikine rulet baskı bezemeler bulunmaktadır. Yivler ve rulet baskılardan oluşan bezeme düzeninin devamı kaide üstünde de görülmektedir.

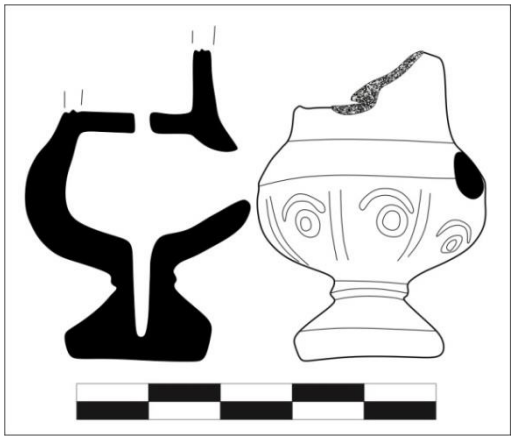
KATALOG NO:66	RESİM NO:5.66	ÇİZİM NO:5.66
ETÜT NO	CK-72	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3 cm
	Mevcut Yükseklik	4.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanağın üst kısmında çentiklerden oluşan bezeme dizisi, bu dizinin hemen altında çanağı enine kuşatan bir sıra yiv yer almaktadır. Çanağın ortasından kaideye doğru dikine, geniş tutulmuş yivlerin içlerinde noktalardan oluşturulmuş bezemeler görülmektedir. Çanak ile kaide arasında bir sıra bilezik yer almaktadır. Kaide kısmının üstünü ve altını kuşatan birer yay ortasında noktalardan oluşturulmuş bezemeler görülmektedir.

KATALOG NO: 67	RESİM NO:5.67	ÇİZİM NO:5.67
ETÜT NO	CK-73	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.2 cm
	Mevcut Yükseklik	4.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

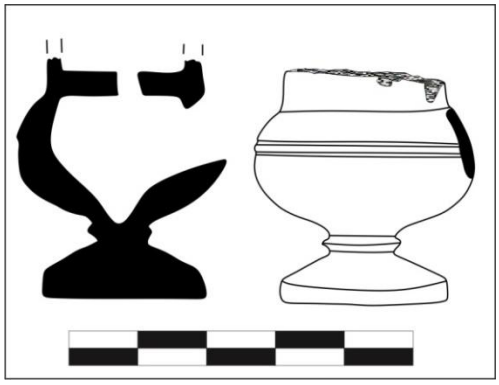
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş kaide üzerinde, bir bilezikle geçilen basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanağı enine ikiye bölen bir sıra yiv yer almaktadır. Yivin alt kısmını kuşatan kazıma yaprak benzeri dilimler oluşturulmuş ve içlerine noktalardan oluşan daireler yerleştirilmiştir.

KATALOG NO:68	RESİM NO:5.68	ÇİZİM NO:5.68
ETÜT NO	CK-145	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.2 cm
	Mevcut Yükseklik	3.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

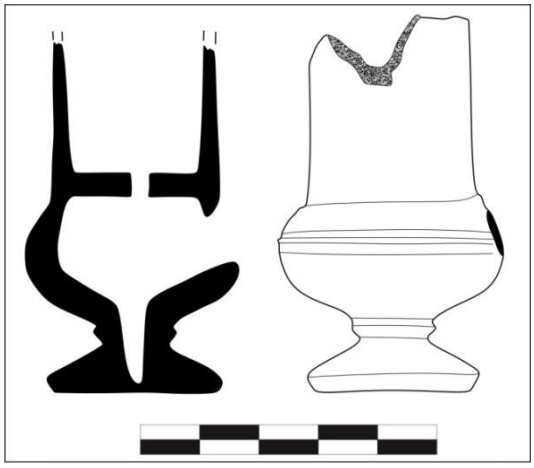
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanağı ortasından enine kuşatan iki sıra yiv arasında bir bilezik yer almaktadır. Çanak ile kaide arasında bir sıra bilezik bulunmaktadır.

KATALOG NO:69	RESİM NO:5.69	ÇİZİM NO:5.69
ETÜT NO	CK-169	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	6.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

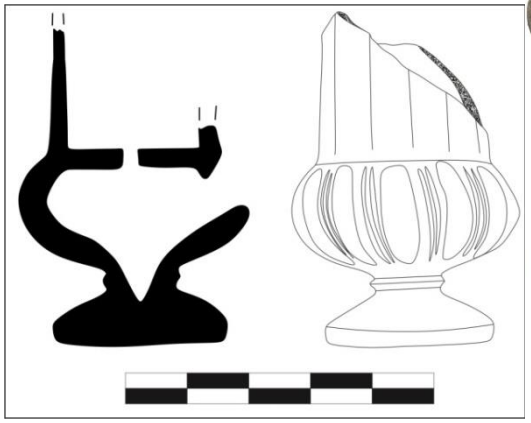
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Silindirik gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanağı ortasından enine kuşatan iki sıra yiv arasında bir bilezik yer almaktadır. Çanak ile kaide arasında bir sıra bilezik bulunmaktadır.

KATALOG NO:70	RESİM NO:5.70	ÇİZİM NO:5.70
ETÜT NO	CK-223	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	5.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

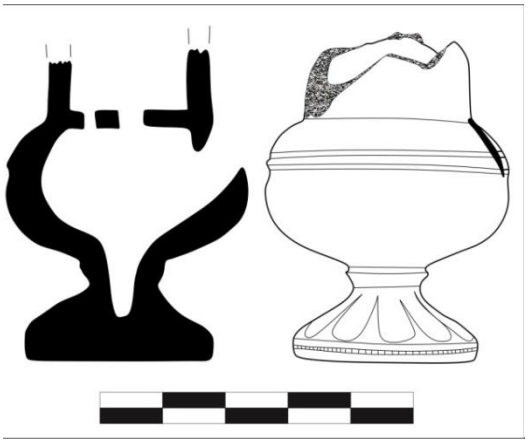
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çokgen gövde kısmı uzun tutulmuştur. Çanak kısmında kaideye kadar dikine uzanan ve çanağı dilimlere ayıran, geniş tutulmuş yivler ve aralarında ikişer kazıma çizgi ter almaktadır. Çanak ile kaide arasında bir sıra bilezik bulunmaktadır. Kaide dairesinin kenarlarını kuşatan rulet baskı bezeme vardır.

KATALOG NO:71	RESİM NO:5.71	ÇİZİM NO:5.71
ETÜT NO	CK-135	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.8 cm
	Mevcut Yükseklik	5.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	Gley1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş altı delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır Çanağı ortasından enine kuşatan iki sıra yiv arasında bir bilezik yer almaktadır. Çanak ile kaide arasında bir sıra bilezik bulunmaktadır. Kaide dairesinin üzerini damla şeklinde geniş yivler kuşatmaktadır, kenarında ise rulet baskı bezeme vardır.

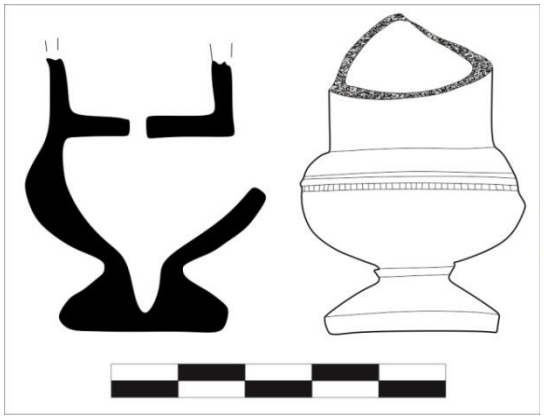
KATALOG NO:72	RESİM NO:5.72	ÇİZİM NO: 5.72
ETÜT NO	CK-95	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.2 cm
	Mevcut Yükseklik	2.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	7.5 YR/4/2	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5 YR/2.5/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde, çanak ve kaide kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükseldiği mevcut kısımdan anlaşılmaktadır. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanağın üst kısmını noktalardan daire oluşturarak yapılan bezemeler, alt kısmını ise kaideye kadar uzanan sarmal yivler kuşatmaktadır.

KATALOG NO: 73	RESİM NO:5.73	ÇİZİM NO:5.73
ETÜT NO	CK-1	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.4 cm
	Mevcut Yükseklik	5.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	7.5 YR/7/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5 YR/7/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

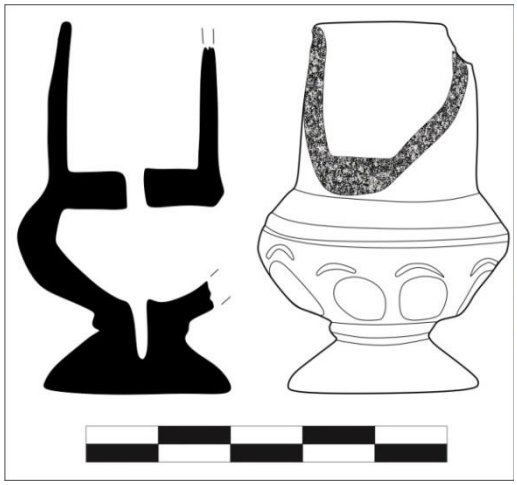
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Çanağı ortasından enine kuşatan iki sıra yiv arasında bir bilezik yer almaktadır. Çanak ile kaide arasında bir sıra bilezik bulunmaktadır. Kaide dairesinin kenarını kuşatan rulet baskı bezeme vardır.

KATALOG NO:74	RESİM NO:5.75	ÇİZİM NO:5.75
ETÜT NO	CK-44	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.9 cm
	Mevcut Yükseklik	5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/7/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/6/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

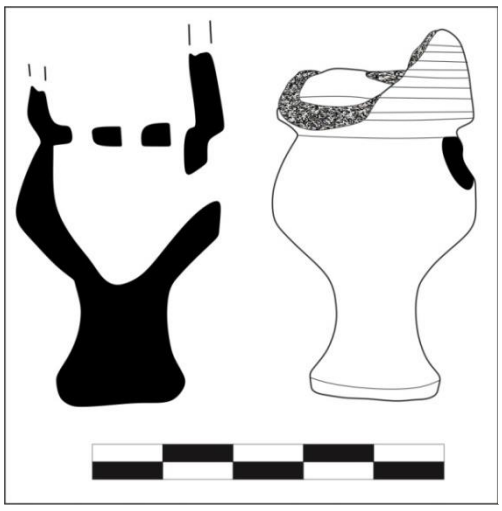
TANIM: Gövde ve çanak kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Yayvan ve yüksek tutulmuş bilezikli kaide üzerinde, bir bilezikle geçilen basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklığın etrafı kırılmıştır. Çanağı ortasından enine kuşatan bir sıra yiv yer almaktadır. Çanağı ivin alt kısmında derin ve geniş tutulmuş yivler ve her bir yiv üzerinde kazıma çentik şeklinde bezeme dizisi kuşatmaktadır.

KATALOG NO:75	RESİM NO:5.75	ÇİZİM NO:5.75
ETÜT NO	CK-279	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.8 cm
	Mevcut Yükseklik	5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Çanağa bütünleşik kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Sağlam kısmından görüldüğü kadarıyla gövde kısmını kuşatan birbirine paralel çizgi şeritleri görülmektedir.

KATALOG NO:76	RESİM NO:5.76	ÇİZİM NO:5.76
ETÜT NO	CK-217	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.4 cm
	Mevcut Yükseklik	3.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	Gley 1/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/3	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Çanağa bütünleşik kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır.

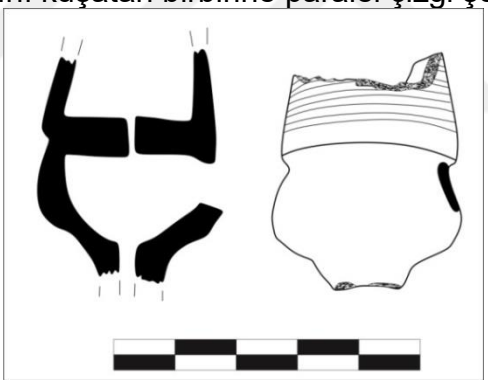
KATALOG NO:77	RESİM NO:5.77	ÇİZİM NO:5.77
ETÜT NO	CK-192	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.8 cm
	Mevcut Yükseklik	3.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Çanağa bütünleşik kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş altı delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır.

KATALOG NO:78	RESİM NO:5.78	ÇİZİM NO: 5.78
ETÜT NO	CK-39	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.9 cm
	Mevcut Yükseklik	3.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	Gley 1/4	
DIŞ YÜZEY	Astarsız	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18.-19. yüzyıl	

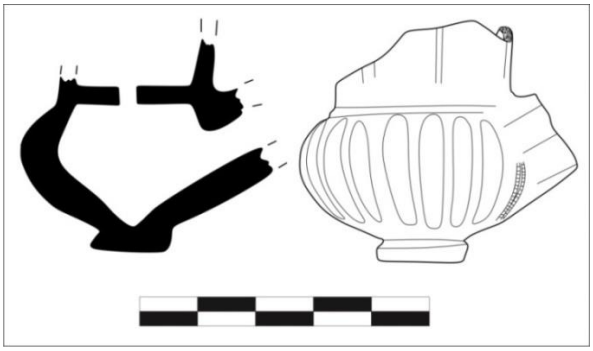
TANIM: Gövde ve kaide kısmında kırıklar olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipindedir. Kırık olmasına rağmen mevcut kısmından anlaşıldığı üzere çanağa bütünleşik kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanakta çubuğun takılacağı açıklık bulunmaktadır. Sağlam kısmından görüldüğü kadarıyla gövde kısmını kuşatan birbirine paralel çizgi şeritleri görülmektedir.

KATALOG NO:79	RESİM NO:5.79	ÇİZİM NO:5.79
ETÜT NO	CK-123	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.3 cm
	Mevcut Yükseklik	3.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley 1/ 2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley 1/ 2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.1.2.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Duman yolunda kırık olan lüle kaideli süzgeç çanaklı lüle tipinin çubukluğu bulunan alt grubundandır. Kısa kaide üzerinde, basık yuvarlak çanak yükselmektedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte düzenli yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı kaideye kadar inen geniş tutulmuş yivler ile kuşatılmıştır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra bilezik bulunmaktadır. duman yolunun altında ucu kaideye gelecek şekilde ok ucu oluşturan rulet baskı bezeme bulunmaktadır.

KATALOG NO:80	RESİM NO: 5.80	ÇİZİM NO: 5.80
ETÜT NO	CK-162	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.6 cm
	Mevcut Yükseklik	2.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley1/2/5	
DIŞ YÜZEY	Gümüşleme	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, Kalıp, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğudan bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli çan biçiminde çanaklı lüle tipindedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanak kısmı çan şeklinde olup, iki kademeli olarak yapılmıştır. Üst kısmı ikili dikine kazıma çizgilerin arasına yerleştirilmiş dairelerden oluşan bezeme dizisi çevrelemektedir. Alt kısmı ise iç içe geçmiş yarım daireler kuşatmaktadır. Çanağın zemine düz oturan alt kısmında da kazıma çizgiler ve dairelerden oluşan bir bezeme düzeni bulunmaktadır. Çanaktan gövdeye geçişte bir sıra ince bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO:81	RESİM NO:5.81	ÇİZİM NO:5.81
ETÜT NO	CK-237	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, Gley1/2.5	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı	

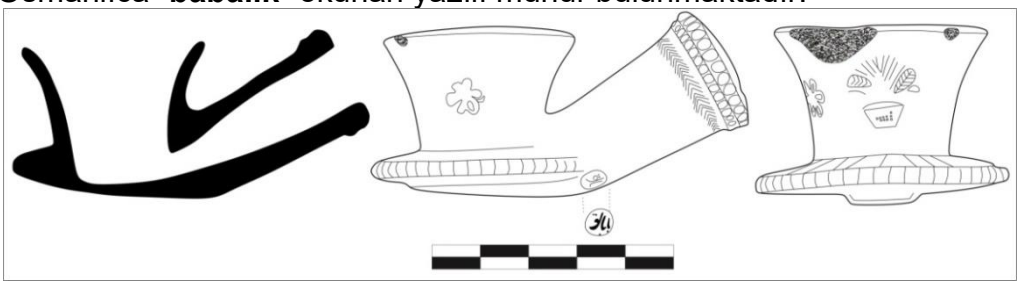
TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, süzgeçli çan biçiminde çanaklı lüle tipindedir. Çanak içi süzgeçlidir. Süzgeçte dağınık yerleştirilmiş beş delik bulunmaktadır. Çanağı çok derin yapılmış yivler arasında iki sıra rulet baskıdan oluşan bezeme dizisi çevrelemektedir. Zemine düz oturan çanak altında ise çanaktaki rulet baskıları takip eden ve merkezde birleşen kazıma çizgiler süslemektedir. Gövde kısmına geçişte bir sıra rulet baskı ve bir sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO: 82	RESİM NO:5.82	ÇİZİM NO:5.82
ETÜT NO	CK-233	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.3 cm
	Mevcut Yükseklik	3.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	2.5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı, kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı mühür	
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 3	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında küçük kırıklar bulunan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Ağız kısmına doğru genişleyen duman yolu iki sıra kabartma dairelerden oluşan bilezikle sonlanmaktadır. Bileziklerin hemen devamında ve kaide altında birer sıra balıksırtı rulet baskı bezeme görülmektedir. Kaide kısmının kenarları çentikler şeklinde yapılmıştır. Çanak kısmında ise sağ ve solunda birer baskı çiçek ve arka kısımda saksıdan çıkan çiçek şeklinde bezeme bulunmaktadır. Duman yolunun sol altında daire içine alınmış Osmanlıca “**babalık**” okunan yazılı mühür bulunmaktadır.

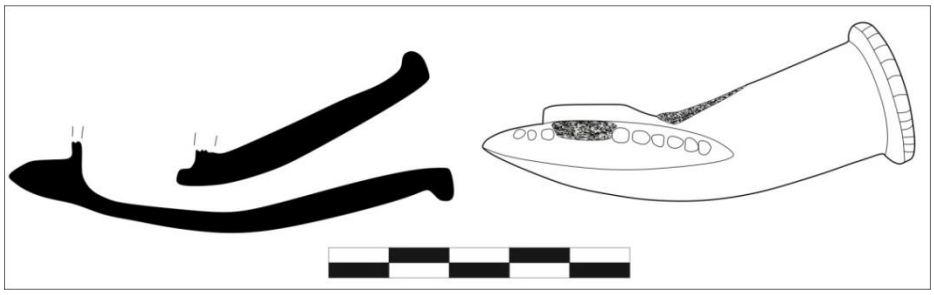

KATALOG NO:83	RESİM NO:5.83	ÇİZİM NO:5.83
ETÜT NO	CK-254	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.4 cm
	Mevcut Yükseklik	1.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.9 cm
HAMUR	2.5YR/4/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 3	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Ağız kısmına doğru genişleyen duman yolu kenarları çentik şeklinde yapılmış bir basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Devamında bir sıra zikzak şeklinde rulet baskı bordür bulunmaktadır. Kaidenin altında ve üstünde birer sıra kenarı çevreleyen balıksırtı şeklinde rulet baskı bordür bulunmaktadır.

KATALOG NO:84	FOTOĞRAF NO:5.84	ÇİZİM NO:5.84
ETÜT NO	CK-143	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.4 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	5YR/6/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Kaide, çanak ve duman yolunda kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolu silindiriktir. Diskin üst kısmını dairelerden oluşan bir bordür çevrelemektedir.

KATALOG NO:85	RESİM NO:5.85	ÇİZİM NO:5.85
ETÜT NO	CK-257	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.1 cm
	Mevcut Yükseklik	3.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/5/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımları kırık olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. çanak kısmında bir sıra balıksırtı şeklinde yapılmış rulet baskı bezeme görülmektedir.

KATALOG NO:86	RESİM NO:5.86	ÇİZİM NO:.5.86	
ETÜT NO	CK-165		
BULUNTU TARİHİ	2014		
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.9 cm	
	Mevcut Yükseklik	1.8 cm	
	Duman Yolu Ağız Çapı	-	
HAMUR	2.5YR/5/6		
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6		
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı		
BEZEME TÜRÜ	Geometrik		
MÜHÜR-DAMGA	-		
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlamış		
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2		
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl		

TANIM: Çanak, kaide ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolu silindiriktir. Kaidenin etrafını dairelerden oluşan bir bordür çevrelemektedir.

KATALOG NO:87	RESİM NO:5.87	ÇİZİM NO:5.87
ETÜT NO	CK-167	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	2.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	2.5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/3/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

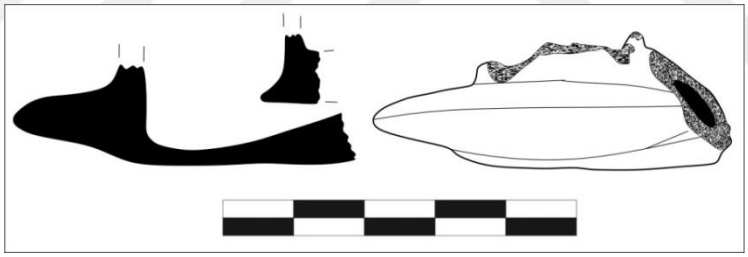
TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Kaide üzerini çevreleyen yivlerle bezenmiştir. Ağız kısmına geçişte bir sıra yatay ve dikey çizgiler olduğu görülmektedir.

KATALOG NO:88	RESİM NO: 5.88	ÇİZİM NO:5.88
ETÜT NO	CK-211	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	2.5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

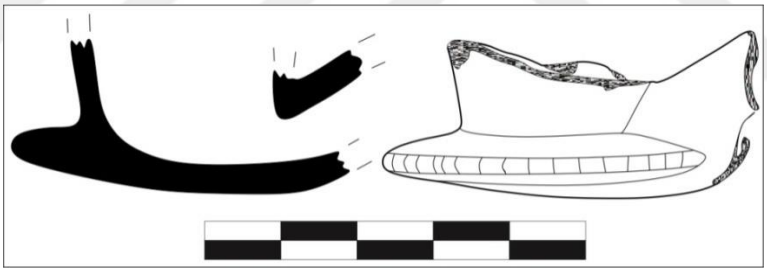
TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar bulunan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Kaidenin etrafını dairelerden oluşan bir bordür çevrelemektedir.

KATALOG NO:89	FOTOĞRAF NO:5.89	ÇİZİM NO:5.89
ETÜT NO	CK-270	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.7 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	2.5YR/4/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	kalıp	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

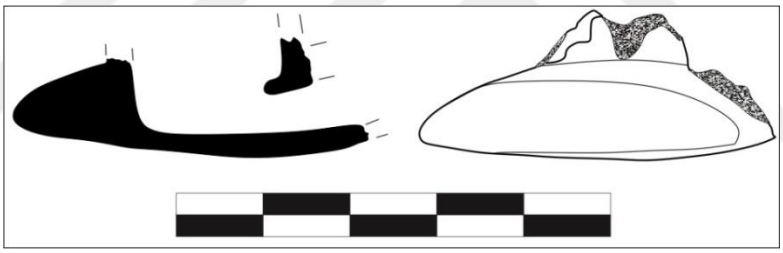
TANIM: Çanak ve duman yolu kırık olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Kaidenin kenarı çentik şeklinde yapılmıştır.

KATALOG NO:90	RESİM NO:5.90	ÇİZİM NO:5.90
ETÜT NO	CK-195	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	5YR/5/4	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır.

KATALOG NO:91	RESİM NO: 5.91	ÇİZİM NO: 5.91
ETÜT NO	CK-196	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

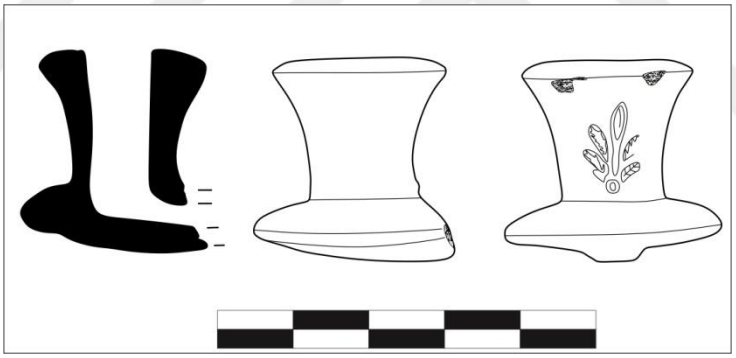
TANIM: Kaide, çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar bulunan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Kaide altında duman yolu birleşimin son noktasında üç sıra kısa yiv bulunmaktadır. Çanağa geçişte iki ve ağız kısmında 1 sıra yiv bulunmaktadır.

KATALOG NO:92	RESİM NO:5.92	ÇİZİM NO:5.92	
ETÜT NO	CK-235		
BULUNTU TARİHİ	2016		
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.5 cm	
	Mevcut Yükseklik	2.5cm	
	Duman Yolu Ağız Çapı	-	
HAMUR	2.5YR/4/8		
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6		
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı		
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel		
MÜHÜR-DAMGA	-		
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlanmış		
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2		
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl		

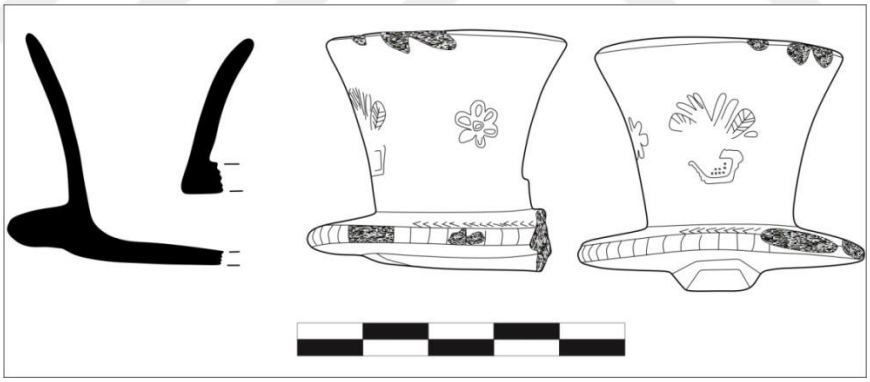
TANIM: Duman yolu kısmı kırılmış olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Lüle oldukça küçük boyutludur. Çanağın arka kısmında yaprak ve dallardan oluşan bitkisel bezeme görülmektedir.

KATALOG NO:93	RESİM NO:5.93	ÇİZİM NO:5.93
ETÜT NO	CK-245	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4 cm
	Mevcut Yükseklik	3.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Duman yolu kırık olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Kaide kısmının kenarları çentikler şeklinde yapılmıştır. Kaide altında bir sıra balıksırtı rulet baskı bezeme görülmektedir. Çanak kısmında ise sağ ve solunda birer baskı çiçek ve arka kısımda saksıdan çıkan çiçek şeklinde bezeme bulunmaktadır.

KATALOG NO:94	RESİM NO:5.94	ÇİZİM NO:5.94
ETÜT NO	CK-190	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.5 cm
	Mevcut Yükseklik	2.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Kaide, çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Kaide altında ucu duman yolundan kaideye doğru yapılmış kazıma üçgen bir bezeme yer almaktadır.

KATALOG NO:95	RESİM NO:5.95	ÇİZİM NO:5.95	
ETÜT NO	CK-136		
BULUNTU TARİHİ	2014		
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.8 cm	
	Mevcut Yükseklik	2.4 cm	
	Duman Yolu Ağız Çapı		
HAMUR	10YR/8/1		
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/8/1		
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma		
BEZEME TÜRÜ	Geometrik		
MÜHÜR-DAMGA	-		
DUMAN YOLU	Dikdörtgen uçla çanağa bağlanmış		
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2		
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl		

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarından kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolu kırık olmakla birlikte sağlam kısımdan görüldüğü kadarıyla silindiriktir. Kaide altında kazıma çizgiler vardır. Kaide üst ve çanak kısmında bir yöne eğimli yivlerden oluşan bezemeler vardır. Ağız kısmına geçişte bir bilezik görülmektedir.

KATALOG NO:96	FOTOĞRAF NO:5.96	ÇİZİM NO:5.96
ETÜT NO	CK-166	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.5 cm
	Mevcut Yükseklik	
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.9 cm
HAMUR	5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/5/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Kaide ve çanak kısımlarının büyük bir bölümü kırık olan lüle, diskli lüle tipindedir. Sağlam olan duman yolu çanaktan ağıza doğru genişlemektedir. Duman yolu kısa çizgiler ile çevrelenmiş bilezik ve basamak halkası ile sonlanmaktadır. Bilezik altında, üstünde ve kaide altında yine kısa çizgilerden oluşan şeritler bulunmaktadır.

KATALOG NO:97	RESİM NO:5.97	ÇİZİM NO:5.97
ETÜT NO	CK-164	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.2 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	2.5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

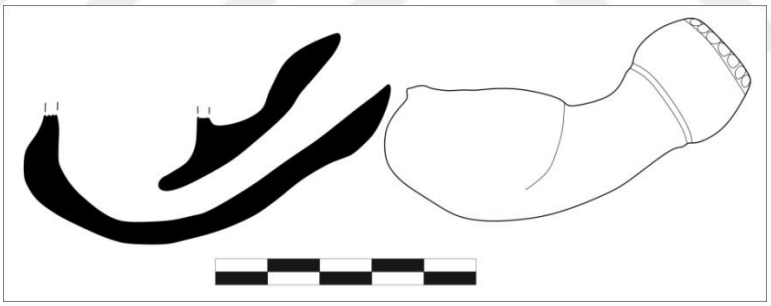
TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, diskli lüle tipindedir. Duman yolu silindiriktir. Kaidenin etrafını dairelerden oluşan bir bordür çevrelemektedir.

KATALOG NO: 98	RESİM NO:5.98	ÇİZİM NO:5.98
ETÜT NO	CK-262	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7 cm
	Mevcut Yükseklik	2.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: : Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında tahrip olmuş dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi olduğu anlaşılmaktadır. Duman yolu silindiriktir ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ve dilimli basamak halkası ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 99	RESİM NO:5.99	ÇİZİM NO: 5.99
ETÜT NO	CK-137	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.5 cm
	Mevcut Yükseklik	2.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	5YR/7/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

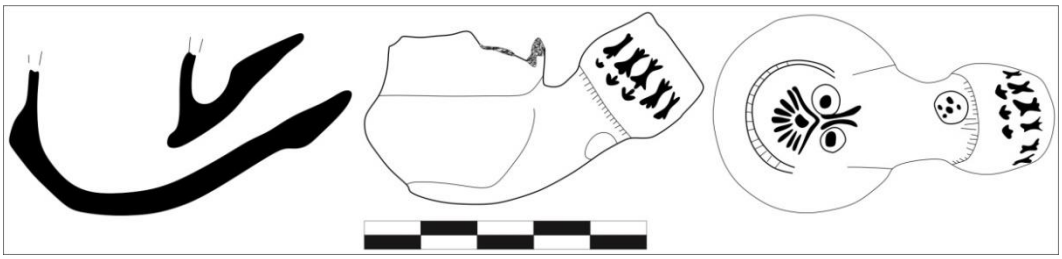
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ve dilimli basamak halkası ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO: 100	RESİM NO: 5.100	ÇİZİM NO: 5.100
ETÜT NO	CK-140	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	7.5YR/5/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

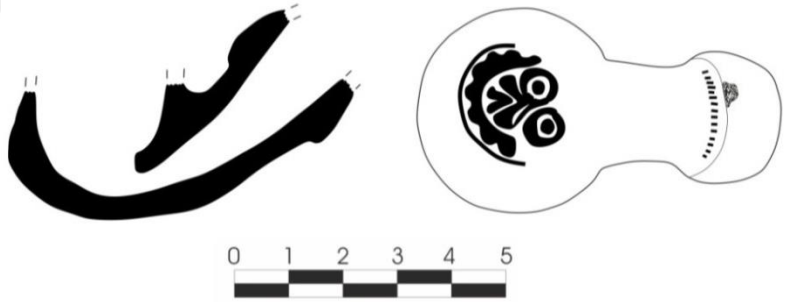
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde çiçek şeklinde mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır. Bombeli bitiş kısmını geometrik motiflerden oluşan rulet baskı bezeme kuşatmaktadır.

KATALOG NO:101	RESİM NO:5.101	ÇİZİM NO:5.101
ETÜT NO	CK-261	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.3 cm
	Mevcut Yükseklik	2.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	Gley 1/5	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5 YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

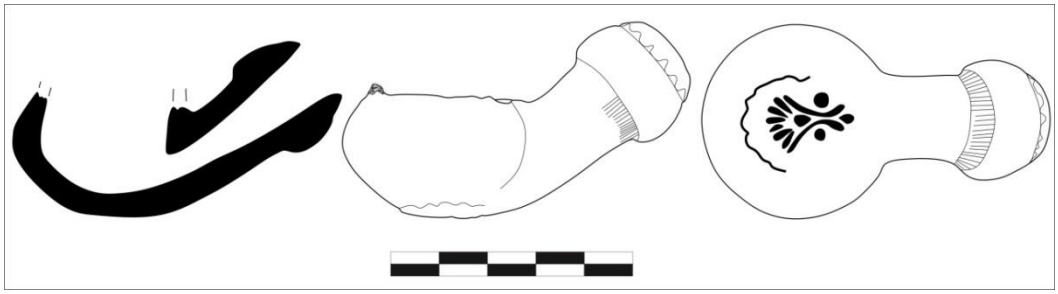
TANIM: Gövde ve duman yolu ağzında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Silindirik duman yolu, bir sıra rulet baskı bezeme ve bombeli bir ağızla sonlanmaktadır.

KATALOG NO:102	RESİM NO: 5.102	ÇİZİM NO:5.102
ETÜT NO	CK-109	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.8 cm
	Mevcut Yükseklik	2.6cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	7.5YR/6/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

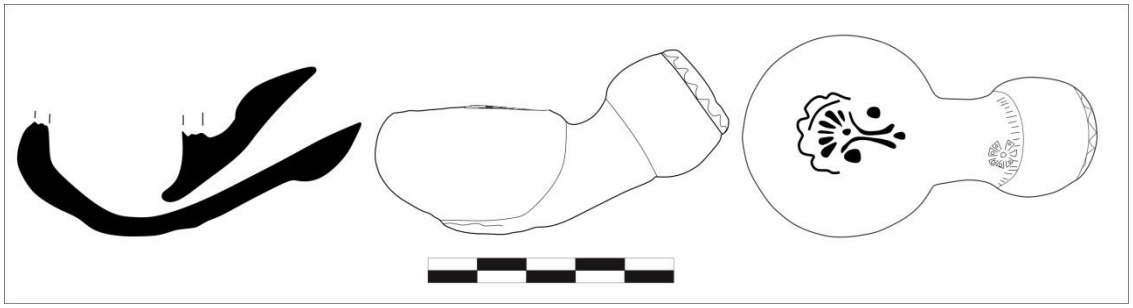
TANIM: Gövde ve duman yolu ağzında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir ve geniş tutulmuş bombeli bilezik altında rulet baskı çizgi bezeme ve dilimli basamak halkası ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO:103	RESİM NO:5.103	ÇİZİM NO:5.103
ETÜT NO	CK-108	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.3 cm
	Mevcut Yükseklik	6.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	2.5 Y/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

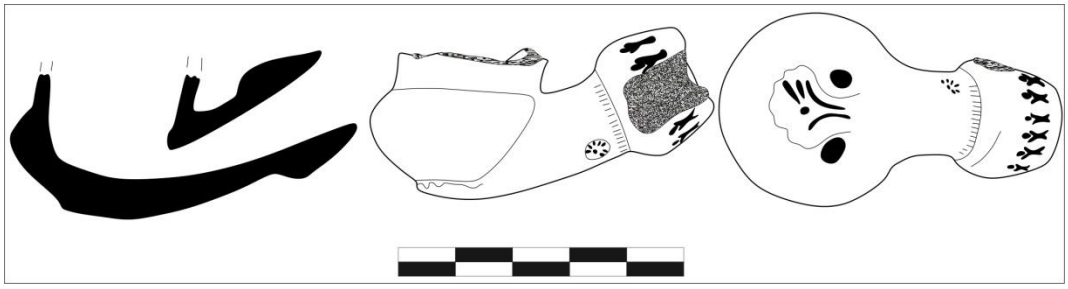
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında çiçek şeklinde mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ve dilimli basamak halkası ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO:104	RESİM NO:5.104	ÇİZİM NO:5.104
ETÜT NO	CK-220	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	5Y/7/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

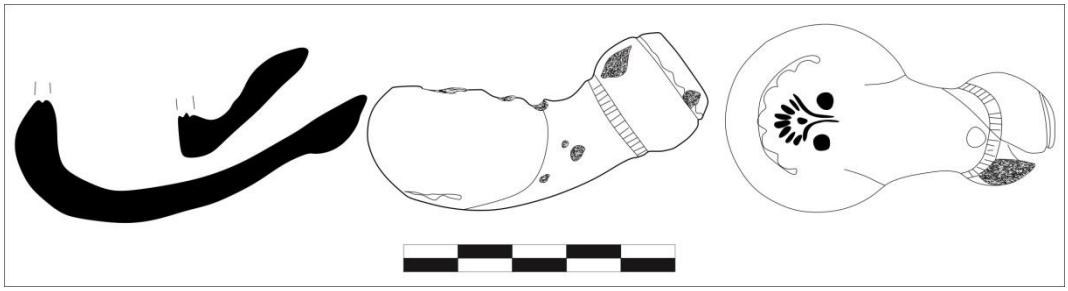
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde çiçek şeklinde mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır. Bombeli bitiş kısmını geometrik motiflerden oluşan rulet baskı bezeme kuşatmaktadır.

KATALOG NO:105	RESİM NO:5.105	ÇİZİM NO:5.105
ETÜT NO	CK-103	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.3 cm
	Mevcut Yükseklik	2.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	10YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

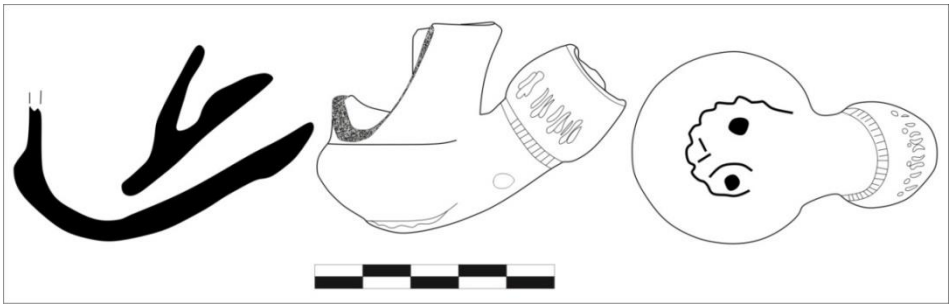
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ve dilimli basamak halkası ile sonlanmaktadır. Duman yolu alt kısmında tahrip olmuş, bir daire içinde bulunduğu görülen mühür bulunmaktadır.

KATALOG NO:106	FOTOĞRAF NO:5.106	ÇİZİM NO:5.106
ETÜT NO	CK-294	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.2 cm
	Mevcut Yükseklik	4.2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

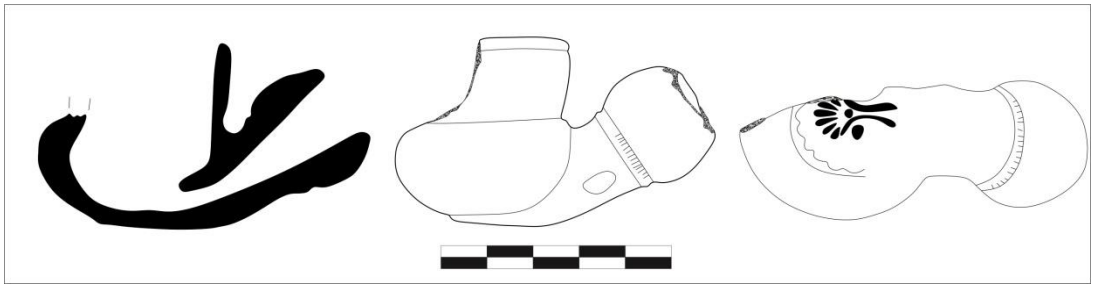
TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde çiçek şeklinde mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır. Bombeli bitiş kısmını geometrik motiflerden oluşan rulet baskı bezeme kuşatmaktadır.

KATALOG NO:107	RESİM NO:5.107	ÇİZİM NO:5.107
ETÜT NO	CK-122	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.1 cm
	Mevcut Yükseklik	4.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	Gley1/2.5	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/3/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde tahrip olmuş mühür bulunmaktadır ve bir sıra ince bilezik üzerinde rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO:108	RESİM NO:5.108	ÇİZİM NO:5.108
ETÜT NO	CK-295	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5 cm
	Mevcut Yükseklik	2.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	10YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde çiçek şeklinde mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır. Bombeli bitiş kısmını geometrik motiflerden oluşan rulet baskı bezeme kuşatmaktadır.

KATALOG NO:109	RESİM NO:5.109	ÇİZİM NO:5.109
ETÜT NO	CK-256	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.6 cm
	Mevcut Yükseklik	6.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5Y/8/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5Y/8/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde ve duman yolunda kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde tahrip olmuş mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır. Bombeli bitiş kısmını geometrik motiflerden oluşan rulet baskı bezeme kuşatmaktadır.

KATALOG NO:110	RESİM NO:5.110	ÇİZİM NO:5.110
ETÜT NO	CK-101	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.2cm
	Mevcut Yükseklik	4.1 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.5 cm
HAMUR	7.5YR/7/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolu silindiriktir, alt kısmında daire içinde tahrip olmuş mühür bulunmaktadır ve bir sıra rulet baskı çizgi bezeme devamında geniş tutulmuş bombeli bilezik ile sonlanmaktadır. Bombeli bitiş kısmını geometrik motiflerden oluşan rulet baskı bezeme kuşatmaktadır.

KATALOG NO:111	RESİM NO:5.111	ÇİZİM NO:5.111
ETÜT NO	CK-176	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.5 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5 YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

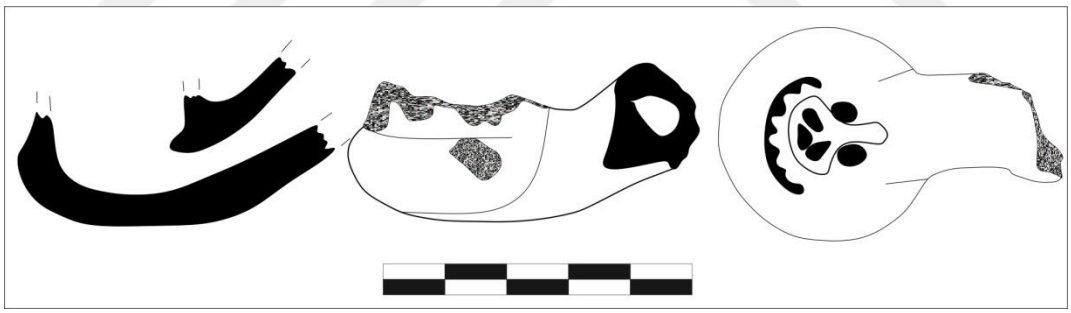
TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolunun mevcut kısımdan silindirik olduğu anlaşılmaktadır.

KATALOG NO:112	FOTOĞRAF NO:5.112	ÇİZİM NO:5.112
ETÜT NO	CK-46	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.3 cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/5/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Gövde kısmı ağıza doğru açılarak yükselmektedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır.

KATALOG NO:113	RESİM NO:5.113	ÇİZİM NO:5.113
ETÜT NO	CK-209	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.8 cm
	Mevcut Yükseklik	4.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolunun mevcut kısımdan silindirik olduğu anlaşılmaktadır.

KATALOG NO:114	RESİM NO:5.114	ÇİZİM NO:5.114
ETÜT NO	CK-139	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.2 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/6/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/3/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Gövde kısmı ağıza doğru açılarak yükselmektedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır.

KATALOG NO:115	FOTOĞRAF NO:5.115	ÇİZİM NO:5.115
ETÜT NO	CK-118	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.4 cm
	Mevcut Yükseklik	2.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

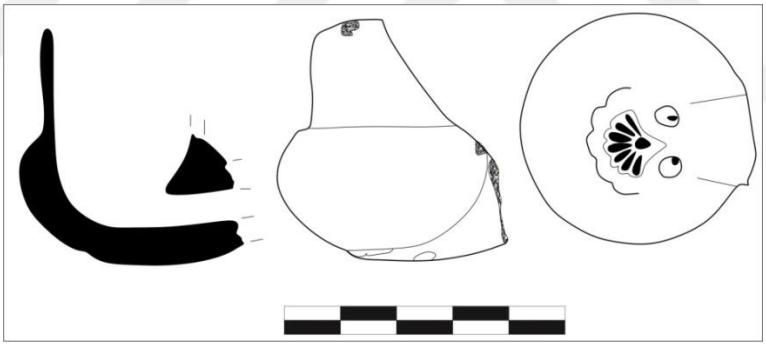
TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Duman yolunun mevcut kısımdan silindirik olduğu anlaşılmaktadır.

KATALOG NO:116	RESİM NO:5.116	ÇİZİM NO:5.116
ETÜT NO	CK-114	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.9 cm
	Mevcut Yükseklik	3.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/4/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/3/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

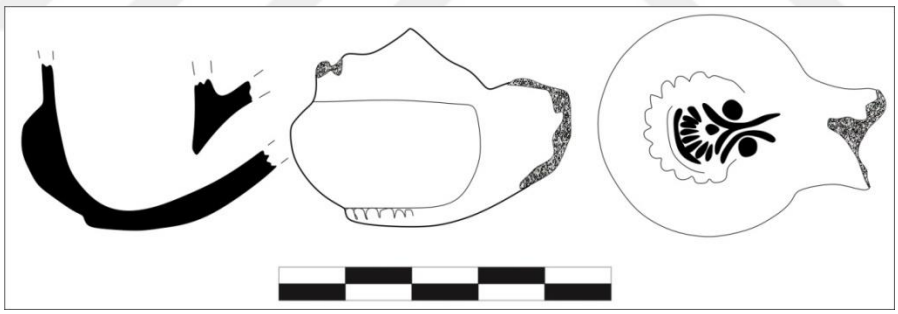
TANIM: : Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır.

KATALOG NO:117	FOTOĞRAF NO:5.117	ÇİZİM NO:5.117
ETÜT NO	CK-157	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.3 cm
	Mevcut Yükseklik	3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5Y/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

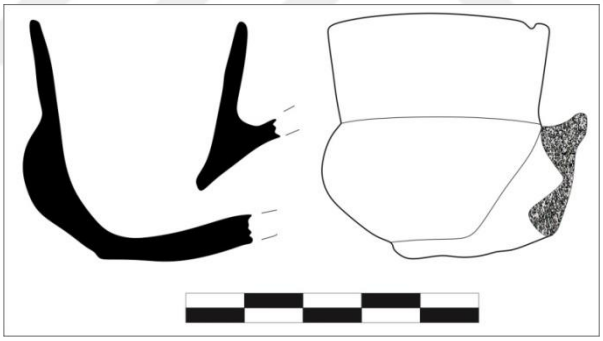
TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır.

KATALOG NO:118	RESİM NO:5.118	ÇİZİM NO:5.118
ETÜT NO	CK-227	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.4 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

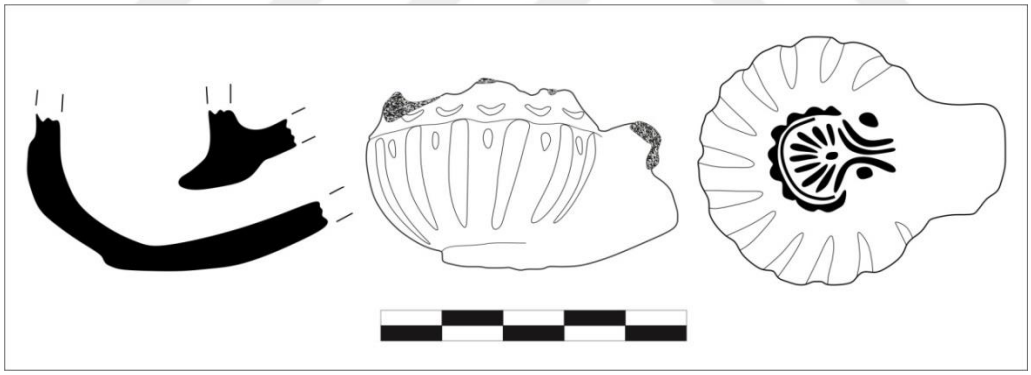
TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde kompozisyonun olduğunu gösteren izler bulunmaktadır.

KATALOG NO:119	FOTOĞRAF NO:5.119	ÇİZİM NO:5.119
ETÜT NO	CK-117	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.7 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	Gley1/2.5, 10YR/5/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel yolla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 1.2	
DÖNEMİ	19. yüzyıl	

TANIM: Gövde ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle basık yuvarlak çanaklı lüle tipindedir. Çanağın alt kısmında dilimli yarım daire çerçeve içinde stilize ağaç motifi ve iki yanındaki dairelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Çanak alt kısmına kadar dikini yivlerle kuşatılmıştır.

KATALOG NO:120	RESİM NO:5.120	ÇİZİM NO:5.120
ETÜT NO	CK-278	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.5 cm
	Mevcut Yükseklik	3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.6 cm
HAMUR	5Y/7/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5Y/7/1	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 4	
DÖNEMİ	17. 18. yüzyıl	

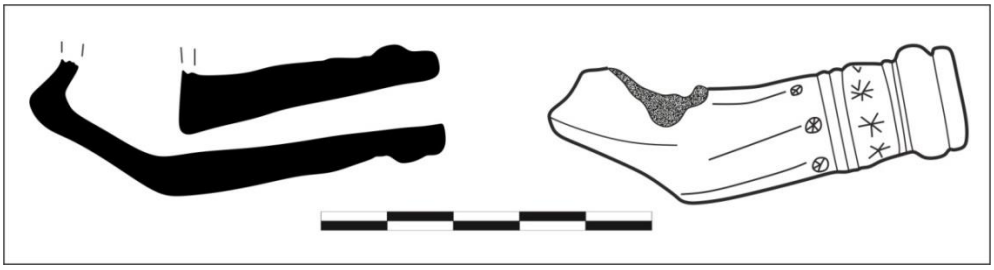
TANIM: Çanak ve duman yolu bölümlerinde kırıklar bulunan lüle, karinalı çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Uzun tutulan silindirik duman yolu karinalı bilezik ve ona bitişik basamak halkası ile sonlanmaktadır. Çanağın ağız kısmında ince bir bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO:121	RESİM NO:5.121	ÇİZİM NO:5.121	
ETÜT NO	CK-248		
BULUNTU TARİHİ	2016		
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.9 cm	
	Mevcut Yükseklik	2.3 cm	
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7	
HAMUR	2.5y/6/1		
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10YR/7/2 ve Gley 1/3		
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı, kazıma		
BEZEME TÜRÜ	Geometrik		
MÜHÜR-DAMGA	-		
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış		
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 4		
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl		

TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle karinalı çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Çokgen duman yolu uzun tutulmuştur ve bombeli bilezik ve ona bitişik basamak halkası ile sonlanmaktadır. Bombeli bileziğin hemen altında kısa çizgilerin yan yana dizilmesinden oluşturulan iki bordür arasında bir sıra baskı olarak yapılmış stilize çiçek dizisi yer almaktadır. Duman yolundan çanağa doğru uzatılan çizgilerin başlangıç noktalarında da yine birer baskı çiçek yer almaktadır

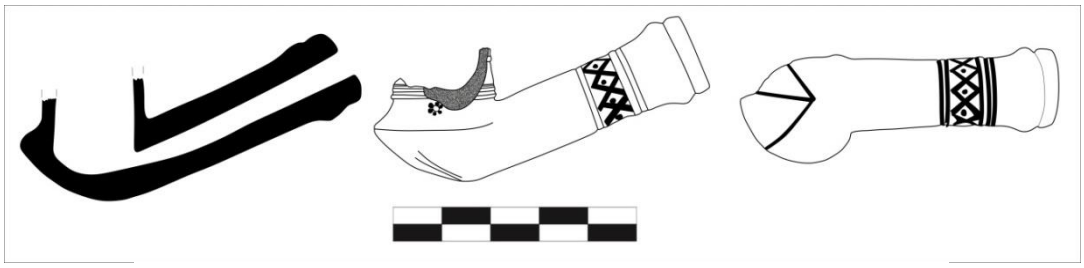
.

KATALOG NO:122	RESİM NO:5.122	ÇİZİM NO:5.122	
ETÜT NO		CK-288	
BULUNTU TARİHİ		2016	
ÖLÇÜLERİ		**Mevcut Uzunluk**	7 cm
		Mevcut Yükseklik	2.5 cm
		Duman Yolu Ağız Çapı	0.6
HAMUR		5Y/8/1	
DIŞ YÜZEY		Astarsız, 5Y/8/1	
BEZEME TEKNİĞİ		Rulet baskı, baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ		Geometrik, bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA		-	
DUMAN YOLU		Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ		Tip 4	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)		17. 18. yüzyıl	

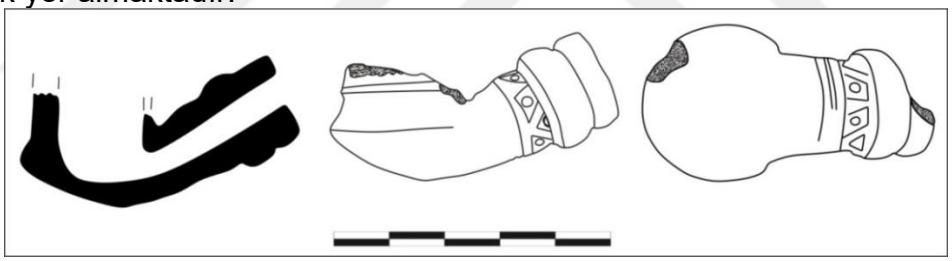
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, karinalı çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Uzun tutulan silindirik duman yolu bombeli bilezik ve ona bitişik basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Duman yolu üzerinde iki sıra yiv arasında, baklava dilimleri içerisine yerleştirilmiş dairelerden oluşan bir bordür görülmektedir. Çanak kısmında baskı olarak yapılmış çiçek ve stilize ağaç bezemeler, ağız kısmına geçişte sağlam kısımdan görüldüğü kadarıyla üç sıra bilezik yer almaktadır. Çanak altında ise ucu duman yoluna doğru uzanan üçgen bir kazıma bezeme yer almaktadır.

KATALOG NO:123	RESİM NO:5.123	ÇİZİM NO:5.123	
ETÜT NO	CK-286		
BULUNTU TARİHİ	Zindan 2016		
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.8 cm	
	Mevcut Yükseklik	2 cm	
	Duman Yolu Ağız Çapı	-	
HAMUR	2.5Y/8/1		
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5Y/8/1		
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı		
BEZEME TÜRÜ	Geometrik		
MÜHÜR-DAMGA	-		
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış		
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 4		
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl		

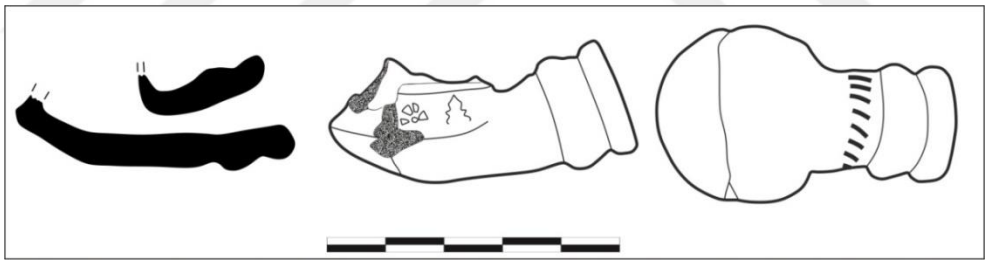
TANIM: çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, karinalı çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga hafifçe şişkin yapılmıştır. Kısa tutulan silindirik duman yolu iki basamak halkası ile sonlanmaktadır. Basamak halkalarının hemen altı üçgen ve dairelerden oluşan bir sıra bordür ile bezenmiştir. Çanağın ağız kısmında iki ince sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO:124	RESİM NO:5.124	ÇİZİM NO:5.124
ETÜT NO	CK-7	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.1cm
	Mevcut Yükseklik	2 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.9 cm
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 5YR/6/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 4	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

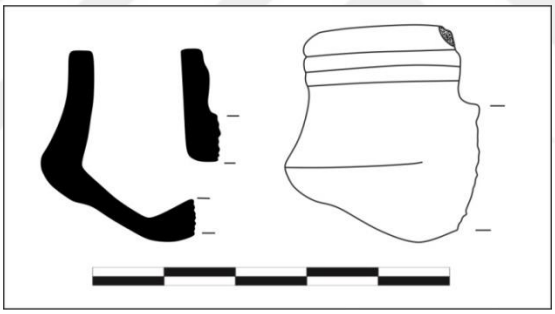
TANIM: Ağız kısmı kırılmış olan lüle karinalı çanaklı lüle tipindedir. Çanak kısmında tek sıra halinde bitkisel motifli baskı süsleme yer almaktadır. Küçük boyutlara sahip olan lülenin, kısa tutulan silindirik duman yolu bombeli bilezik ve ona bitişik basamak halkası ile sonlanmaktadır. Bombeli bileziğin hemen altı çubuk dizisi ile süslenmiştir.

KATALOG NO:125	RESİM NO:5.125	ÇİZİM NO:5.125	
ETÜT NO		CK-229	
BULUNTU TARİHİ		2016	
ÖLÇÜLERİ		**Mevcut Uzunluk**	2.5 cm
		Mevcut Yükseklik	3 cm
		Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR		10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY		Astarsız, Gley1/4	
BEZEME TEKNİĞİ		Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ		Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA		-	
DUMAN YOLU		Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ		Tip 4	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)		17. 18. yüzyıl	

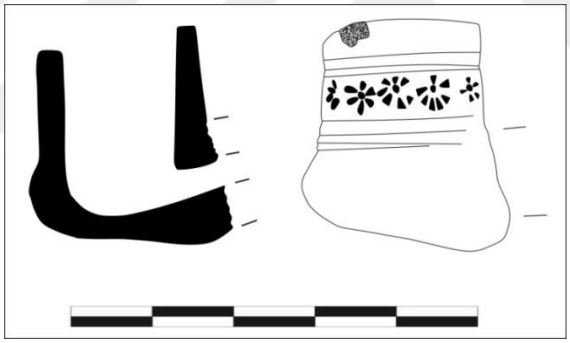
TANIM: Sadece çanak kısmı sağlam olan lüle, karinalı çanaklı lüle tipindedir. Ağız kısmında, iki sıra bilezik yer almaktadır.

KATALOG NO:126	RESİM NO:5.126	ÇİZİM NO:5.126
ETÜT NO	CK-249	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	2.4 cm
	Mevcut Yükseklik	2.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5Y/7/2	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/7/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 4	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Sadece çanak kısmı sağlam olan lüle, karinalı çanaklı lüle tipindedir. Ağız kısmında altta iki üstte bir sıra bilezik arasında baskı yıldızlardan oluşan bordür ile bezelidir.

KATALOG NO:127	RESİM NO:5.127	ÇİZİM NO:5.127
ETÜT NO	CK-282	
BULUNTU TARİHİ	Zindan 2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	3.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/5/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, figür?	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 5	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

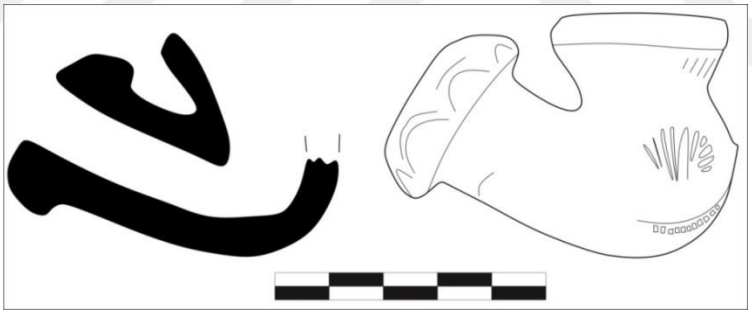
TANIM: Duman yolu kırık olan lüle, lale çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Duman yolu bağlantısını çanağın arkasına kadar çevreleyen kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bordür ve bitiş noktasında baskı yaprak motifi ve çanağın her iki yanında maska benzer birer figür bulunmaktadır. Ağız kısmında dikine çizgilerden oluşan bordür yer almaktadır.

KATALOG NO:128	RESİM NO:5.128	ÇİZİM NO:5.128
ETÜT NO	CK-250	
BULUNTU TARİHİ	Zindan 2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.9 cm
	Mevcut Yükseklik	4.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.1
HAMUR	2.5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 5	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

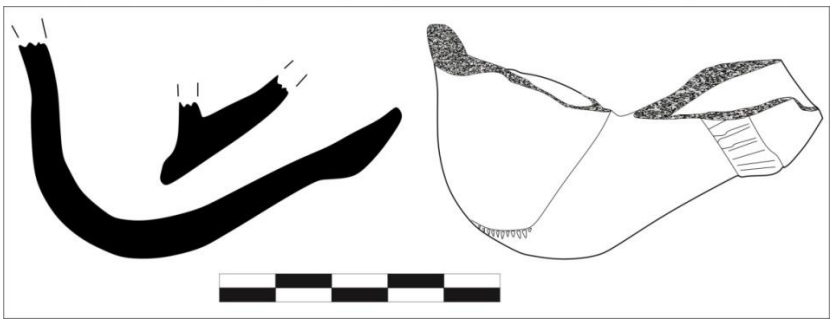
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, lale çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Silindir duman yolu üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır. Çanak kısmında yapraklardan oluşan bir bitkisel baskı bezeme ve ağız kenarında bir sıra yiv bulunmaktadır.

KATALOG NO:129	RESİM NO:5.129	ÇİZİM NO:5.129
ETÜT NO	CK-100	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.2 cm
	Mevcut Yükseklik	3.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/6/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 5	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle, lale çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır, bitiş noktasında üçgen bir şerit şeklinde kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bulunmaktadır. Silindir duman yolu bilezikle sonlanmaktadır. Bileziğin alt kısmı bir sıra dikine çizgi ile çevrelidir. Kırılmanın olduğu noktada bir sıra yiv bulunmaktadır.

KATALOG NO:130	RESİM NO:5.130	ÇİZİM NO:5.130
ETÜT NO	CK-130	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.5 cm
	Mevcut Yükseklik	3.3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.5 cm
HAMUR	5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/5/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 5	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

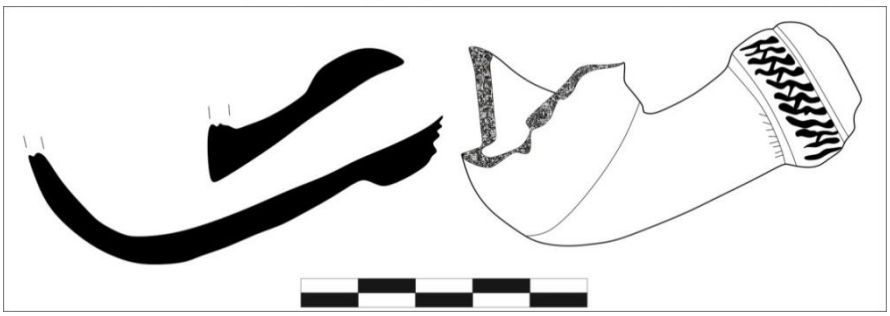
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, lale çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Silindir duman yolu üzeri dikine çizgilerle bezeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır.

KATALOG NO:131	RESİM NO:5.131	ÇİZİM NO:5.131
ETÜT NO	CK-141	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7 cm
	Mevcut Yükseklik	3.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	10YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 5	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, lale çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Silindir duman yolu üzeri geometrik şekillerle bezeli bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır. Bilezik ve basamak halkası bir sıra yiv ile ayrılmaktadır. Bilezik altında ve duman yolu bağlantısında kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bezeme görülmektedir.

KATALOG NO:132	RESİM NO:5.132	ÇİZİM NO:5.132
ETÜT NO	CK-275	
BULUNTU TARİHİ	Zindan 2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.8 cm
	Mevcut Yükseklik	3.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**1.3**
HAMUR	5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı mühür	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 5	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

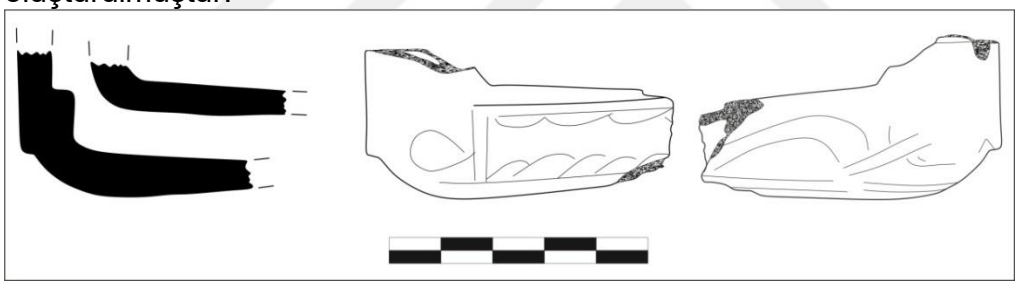
TANIM: Çanak kısmında kırıklar olan lüle, lale çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır. Silindir duman yolu üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır. Duman yolunu iki sıra yiv kuşatmaktadır. Duman yolu yanında daire içinde deforme olmuş yazılı mühür bulunmaktadır. Çanak etrafını saran baskı stilize bitkisel bezemeler yer almaktadır.

KATALOG NO:133	RESİM NO:5.133	ÇİZİM NO:5.133
ETÜT NO	CK-158	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.6 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 6	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

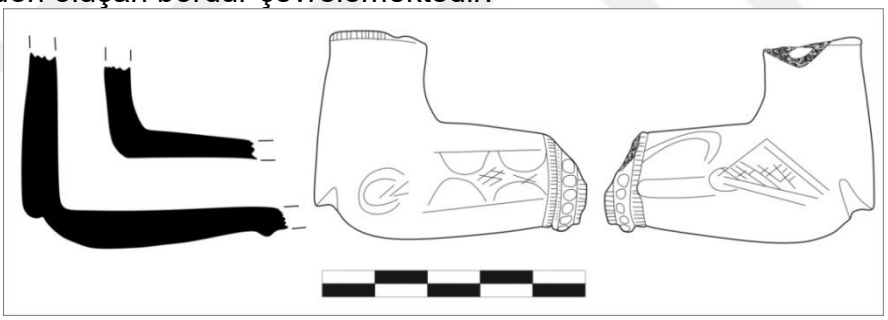
TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, dirsek biçimli lüle tipindedir. Çanak kısmı ağıza doğru düz yükselmektedir ve duman yolu çanağa dik açılıdır. Duman yolu üzerinde eğik ve dik çizgilerle bezeme oluşturulmuştur.

KATALOG NO:134	RESİM NO: 5.134	ÇİZİM NO:5.134
ETÜT NO	CK-172	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	4.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	5YR/5/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5R/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 6	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, dirsek biçimli lüle tipindedir. Çanak kısmı ağıza doğru düz yükselmektedir ve duman yolu çanağa dik açılıdır. Duman yolu üzerinde eğik ve dik çizgilerle bezeme oluşturulmuştur. Duman yolu ağız kısmında Duman yolunu iki sıra kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bezeme arasında bir sıra kabartma daire dizisinden oluşan bordür çevrelemektedir.

KATALOG NO:135	RESİM NO:5.135	ÇİZİM NO:5.135
ETÜT NO	CK-231	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.3 cm
	Mevcut Yükseklik	2.9 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 6	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

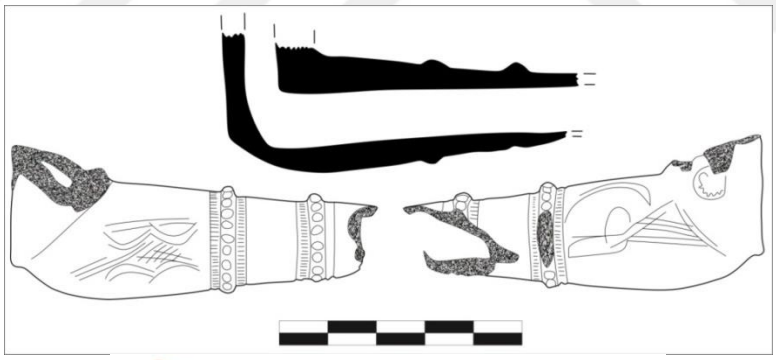
TANIM: Çanak kısmında kırık olan lüle, dirsek biçimli lüle tipindedir. Çanak kısmı ağıza doğru düz yükselmektedir ve duman yolu çanağa dik açılıdır. Duman yolu ağız kısmını çevreleyen iki sıra yiv bulunmaktadır.

KATALOG NO:136	RESİM NO: 5.136	ÇİZİM NO: 5.136
ETÜT NO	CK-246	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7 cm
	Mevcut Yükseklik	3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı mühür	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 6	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Duman yolu ve çanak kısmında kırıklar olan lüle, dirsek biçimli lüle tipindedir. Çanak kısmı ağıza doğru düz yükselmektedir ve çanaktan ağız kısmına doğru daralan duman yolu çanağa dik açılıdır. Duman yolu iki yüzünde kazıma çizgisel bezemeler görülmektedir. Duman yolunu iki sıra kısa çizgilerden oluşan rulet baskı bezeme arasında bir sıra kabartma daire dizisinden oluşan bordür çevrelemektedir. Bu düzenleme duman olunun ağız kısmında tekrarlanmaktadır.

KATALOG NO:137	RESİM NO:5.137	ÇİZİM NO:5.137
ETÜT NO	CK-221	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.1 cm
	Mevcut Yükseklik	3 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5Y/8/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10YR/5/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 7	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısmında kırıklar olan lüle torba biçimli çanaklı lüle tipindedir. Çanak altında duman yolundan çanak arka kısmına doğru kazıma üçgen uç yapılmıştır. Bu ucun sivri kısmında ise bir adet baskı çiçek motifi görülmektedir.

KATALOG NO:138	RESİM NO:5.138	ÇİZİM NO:5.138
ETÜT NO	CK-124	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.1 cm
	Mevcut Yükseklik	3.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	
HAMUR	10YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/4/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 7	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18. yüzyıl	

TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, torba biçimli çanaklı lüle tipindedir. Omurga kısmı çanak altına doğru sivriltilerek duman yoluna bağlanmıştır. Duman yolu mevcut kısımdan görüldüğü kadarıyla silindiriktir.

KATALOG NO:139	RESİM NO:5.139	ÇİZİM NO:5.139
ETÜT NO	CK-189	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.5 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 7	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18. yüzyıl	

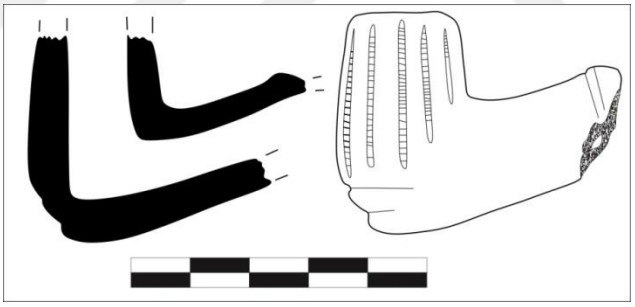
TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, torba biçimli çanaklı lüle tipindedir. Omurga kısmı çanak arkasına doğru sivriltilerek duman yoluna bağlanmıştır. Silindirik duman yolunun ucunda karinalı bilezik görülmektedir. Çanak ve duman yolu bağlantısında ve çanağın arka kısmında üç sıra üçgen uç oluşturan rulet baskı bezeme görülmektedir. Üçgen ucun bitiminde, çanağın her iki yanında ve duman yolunun bir yüzünde olmak üzere daire içinde çiçek motifinden oluşan üç damga bulunmaktadır.

KATALOG NO:140	RESİM NO:5.140	ÇİZİM NO:5.140
ETÜT NO	CK-271	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.5 cm
	Mevcut Yükseklik	3.5 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/5/3	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5Y/3/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Yuvarlak uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 7	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18. yüzyıl	

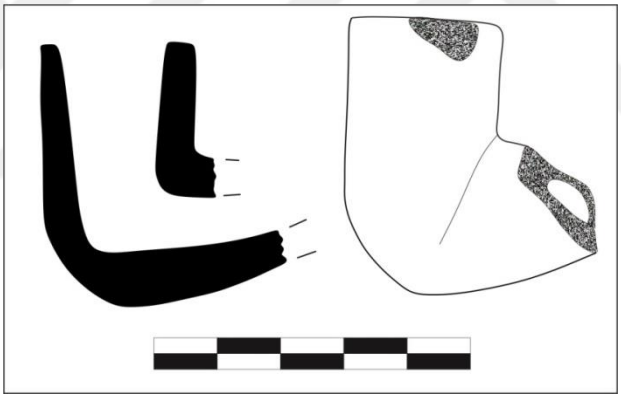
TANIM: Çanak ve duman yolu kısımlarında kırıklar olan lüle, torba biçimli çanaklı lüle tipindedir. Omurga kısmı çanak altına doğru iki kademeli olarak çıkıntı yaparak duman yoluna bağlanmıştır. Silindirik duman yolunun ucunda bombeli bilezik görülmektedir. çanak kısmını çevreleyen dikine rulet baskı bezemeler görülmektedir.

KATALOG NO:141	RESİM NO:5.141	ÇİZİM NO:5.141
ETÜT NO	CK-180	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.7 cm
	Mevcut Yükseklik	4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	**-**
HAMUR	7.5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	-	
BEZEME TÜRÜ	-	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Doğrudan çanağa bağlanmış	
FORM ÖZELLİKLERİ	Tip 8	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Duman yolunda kırıklar bulunan lüle, silindir çanaklı lüle tipindedir. Duman yolunu çanağa bağlayan omurga şişkin yapılmıştır.

KATALOG NO:142	RESİM NO:5.142	ÇİZİM NO:5.142
ETÜT NO	CK-226	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.7 cm
	Mevcut Yükseklik	2.7 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde **"babalık"** yazan bulunan bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:143	RESİM NO:5.143	ÇİZİM NO:5.143
ETÜT NO	CK-247	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.7 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:144	RESİM NO:5.144	ÇİZİM NO:5.144
ETÜT NO	CK-305	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5y/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5yr/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde **"babalık"** yazan bulunan bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:145	RESİM NO:5.145	ÇİZİM NO:5.145
ETÜT NO	CK-303	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.8 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde “urban oğlu” yazan bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

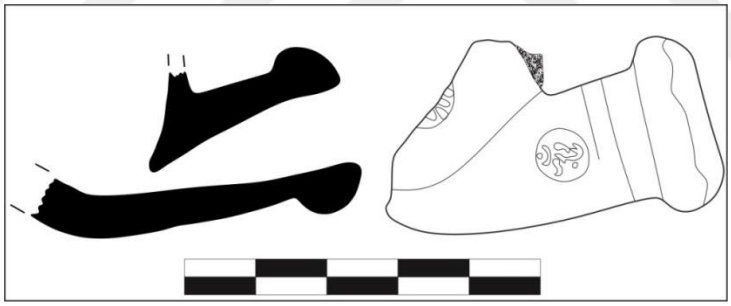

KATALOG NO:146	RESİM NO:5.146	ÇİZİM NO:5.146
ETÜT NO	CK-240	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.8 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5y/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5y/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazılı	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:147	RESİM NO:5.147	ÇİZİM NO:5.147
ETÜT NO	CK-242	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.6 cm
	Mevcut Yükseklik	2.8 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/5/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazıl	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:148	RESİM NO:5.148	ÇİZİM NO:5.148
ETÜT NO	CK-241	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4 cm
	Mevcut Yükseklik	2.6 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/5/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazıl	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: : Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

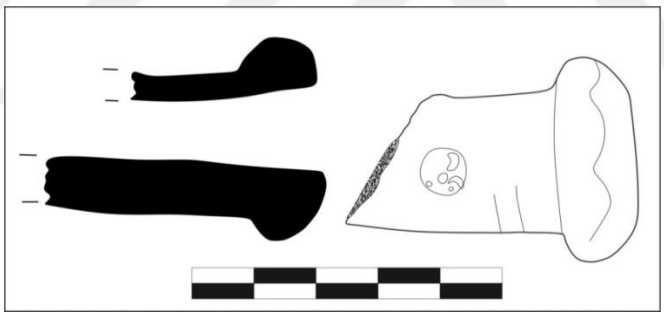

KATALOG NO:149	FOTOĞRAF NO:5.149	ÇİZİM NO:5.149
ETÜT NO	CK-301	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.6 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazı	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:150	FOTOĞRAF NO:5.150	ÇİZİM NO:5.150
ETÜT NO	CK-302	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.2 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/5/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazı	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bulunan bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

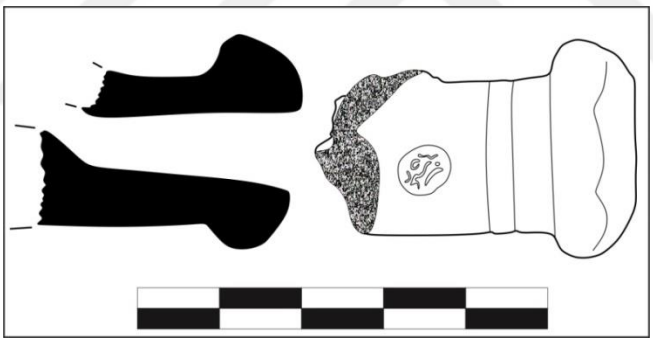

KATALOG NO:151	RESİM NO:5.151	ÇİZİM NO:5.151
ETÜT NO	CK-304	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.8 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/4/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazı	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Duman yolunun yan kısmında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır.

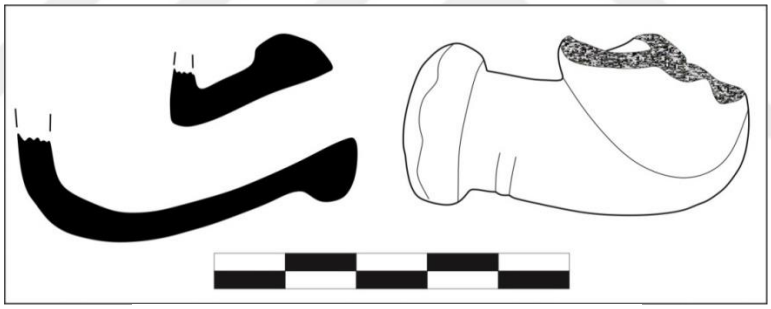

KATALOG NO:152	RESİM NO: 5.152	ÇİZİM NO:5.152
ETÜT NO	CK-234	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.6 cm
	Mevcut Yükseklik	2.4 cm
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/5/8	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	Üçgen uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmının büyük bölümü kırık olan lüle, silindirik duman yolundan oluşmaktadır. Ağız kısmına doğru iki sıra kazıma çizgi yer almaktadır. Üzeri yay şeklinde çizgi bezemeli bombeli bilezik ile sonlanmıştır

KATALOG NO:153	RESİM NO:5.153	ÇİZİM NO:5.153
ETÜT NO	CK-243	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.3 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı	
MÜHÜR-DAMGA	Yazı	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- A	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: çanak kısmı kırık olan lüle, ağıza doğru genişleyen konik duman yoluna sahiptir. Duman yolu kenarında daire içinde okunamayan yazılı bir mühür vardır. Ağız kısmına doğru üç sıra rulet baskı bezeme bulunmaktadır.

KATALOG NO:154	RESİM NO:5.154	ÇİZİM NO:5.154
ETÜT NO	CK-306	
BULUNTU YERİ ve TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.5 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	Yazı	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- A	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

TANIM: çanak kısmı kırık olan lüle, ağıza doğru açılan konik duman yoluna sahiptir. Duman yolu kenarında daire içinde **"babalık"** yazılı mühür vardır. Ağıza doğru bir sıra balık sırtı rulet baskı bezeme ve üç sıra kabartma karelerden oluşturulmuş dizi şeklinde ince bilezik görülür.

KATALOG NO:155	RESİM NO:5.155	ÇİZİM NO:5.155
ETÜT NO	CK-225	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.6 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma,	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, ağız kısmına doğru daralan duman yoluna sahiptir. Kazıma çizgilerden oluşturulmuş bezemeler duman yolunun iki kenarında görülmektedir. ağız kısmına doğru aralıklı kabartmalardan oluşan iki sıra bilezik yer almaktadır. Duman yolu düz bitişlidir.

KATALOG NO:156	RESİM NO:5.156	ÇİZİM NO:5.156
ETÜT NO	CK-244	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7.7 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/5/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: çanak kısmı kırık olan lüle, silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolunun yarısına kadar dikine kazıma çizgilerle bezenmiştir. Karinalı bitişlidir.

KATALOG NO:157	RESİM NO:5.157	ÇİZİM NO:5.157
ETÜT NO	CK-224	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	8.5 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	7.5YR/5/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel, geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu yarısına kadar baskı yaprak motifleri serbest yerleştirilerek bezenmiştir. Devamında ise duman yolunu çevreleyen kazıma çizgiler arasında bir sıra bilezik bulunmaktadır. Duman yolu düz bitişlidir.

KATALOG NO:158	RESİM NO:5.158	ÇİZİM NO:5.158
ETÜT NO	CK-232	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	8 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolunun iki kenarında kazıma çiçek motifi bulunmaktadır.

KATALOG NO:159	RESİM NO:5.159	ÇİZİM NO:5.159
ETÜT NO	CK-239	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

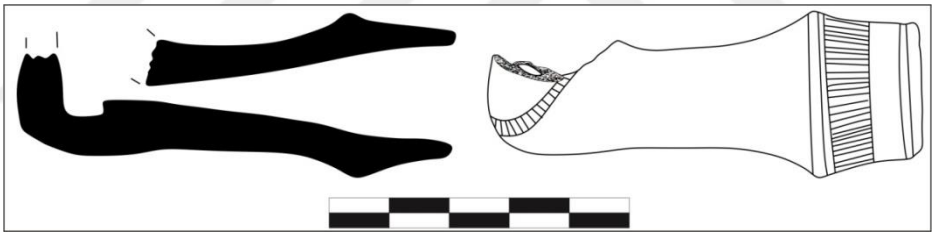
TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Orta kısımda duman yolunu çevreleyen kazıma ve rulet baskı çizgiler bulunmaktadır.

KATALOG NO:160	RESİM NO:5.160	ÇİZİM NO:5.160
ETÜT NO	CK-218	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	7 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	2.5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/5/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- B	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

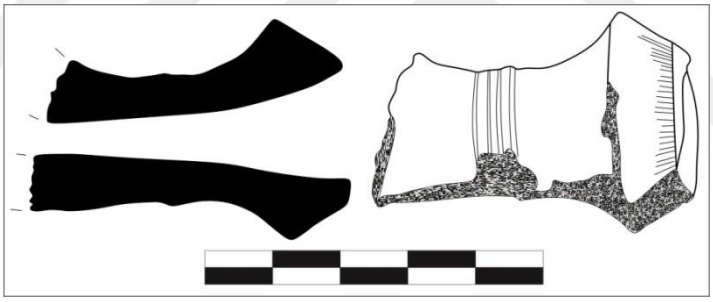
TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, uzun tutulmuş silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağış kısmına doğru oldukça genişlemektedir. Ağız kısmında karinalı bir bilezik devamında rulet baskı çizgi bezeme görülür, basamak halkasıyla sonlanmıştır.

KATALOG NO:161	FOTOĞRAF NO:5.161	ÇİZİM NO:5.161
ETÜT NO	CK-175	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.2 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- B	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

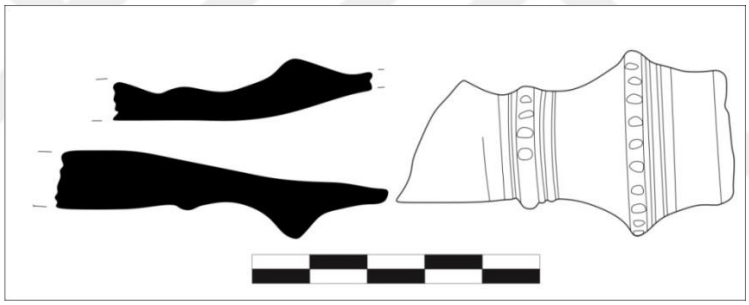
TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle, silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu karinalı bitişlidir.

KATALOG NO:162	RESİM NO:5.162	ÇİZİM NO:5.162
ETÜT NO	CK-236	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.7 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	5YR/5/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- B	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

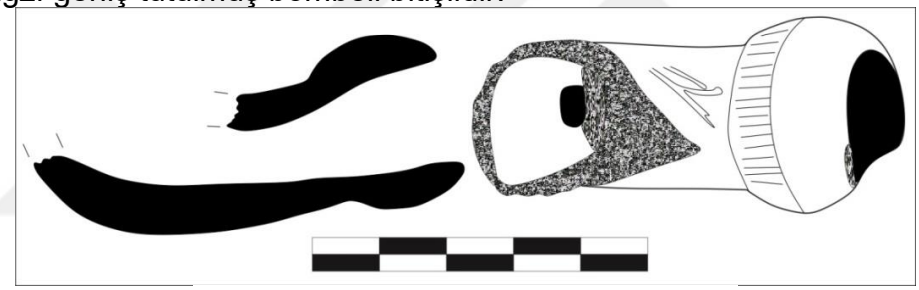
TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağız kısmına doğru genişlemektedir.

KATALOG NO:163	RESİM NO:5.163	ÇİZİM NO:5.163
ETÜT NO	CK-75	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.3 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.2 cm
HAMUR	5YR/6/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı,10R/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- C	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağzı geniş tutulmuş bombeli bitişlidir.

KATALOG NO:164	RESİM NO:5.164	ÇİZİM NO:5.164
ETÜT NO	CK-102	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6.1 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.6 cm
HAMUR	7.5YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/8	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- C	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağzı geniş tutulmuş bombeli bitişlidir.

KATALOG NO:165	RESİM NO:5.165	ÇİZİM NO:5.165
ETÜT NO	CK-152	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.3 cm
HAMUR	10YR/6/3	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- C	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl- 20. yüzyıl ilk çeyreği	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağzı geniş tutulmuş bombeli bitişlidir.

KATALOG NO:166	RESİM NO:5.166	ÇİZİM NO:5.166
ETÜT NO	CK-98	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.5 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.6 cm
HAMUR	7.5YR/5/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 5YR/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kalıp	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- D	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

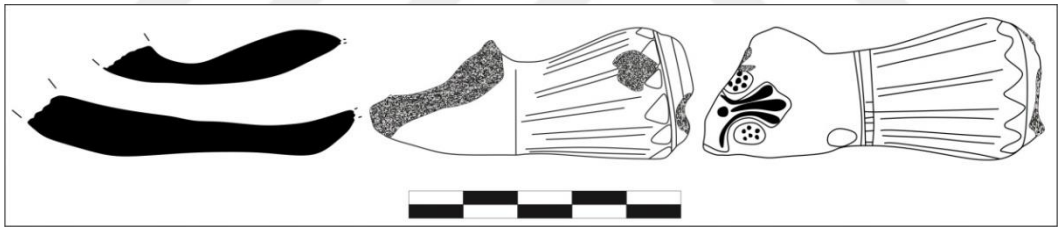
TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağız kısmına doğru genişlemektedir ve basamak halkası ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO:167	RESİM NO:5.167	ÇİZİM NO:5.167
ETÜT NO	CK-56	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.4 cm
HAMUR	10YR/4/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10R/4/3	
BEZEME TEKNİĞİ	Baskı, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, bitkisel	
MÜHÜR-DAMGA	Bitkisel	
DUMAN YOLU	Bitkisel uçla bağlanan duman yolu	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- D	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	19. yüzyıl	

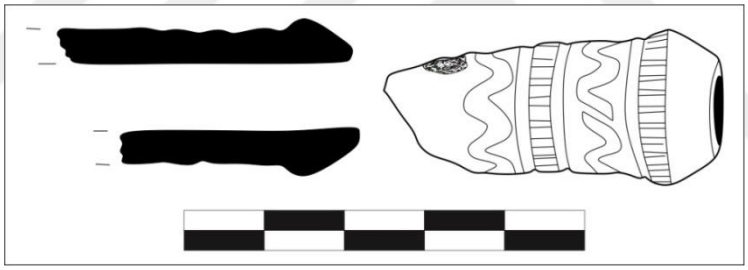
TANIM: Çanak kısmı kırıktır. Ancak mevcut bölümden çanak altında baskı çiçek motifi olduğu görülmektedir. Duman yolu yan kısmında daire içerisinde çiçek şeklide damga bulunmaktadır. Ağıza doğru genişleyen duman yolu üzerinde dikine dilimli bezeme görülmektedir. Duman yolu bir sıra rulet baskı bezeme ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır.

KATALOG NO:168	RESİM NO:5.168	ÇİZİM NO:5.168
ETÜT NO	CK-171	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.1 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.1 cm
HAMUR	7.5 YR/6/4	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5R/4/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

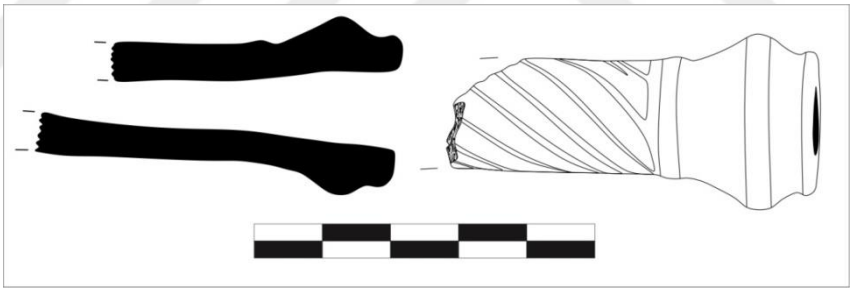
TANIM: Çanak kısmı kırıktır. Silindirik duman yolu üzerinde çizgisel kazıma bezemeler bulunmaktadır.

KATALOG NO:169	RESİM NO:5.169	ÇİZİM NO:5.169
ETÜT NO	CK-263	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.2 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1.1 cm
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10YR/4/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolunu sarmal şekilde kazıma çizgiler kuşatmaktadır. Bir sıra bilezikle bombeli duman yolu ağzına geçilmektedir. Bir sıra basamak halkasıyla sonlanmaktadır.

KATALOG NO:170	RESİM NO:5.170	ÇİZİM NO:5.170
ETÜT NO	CK-264	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	1 cm
HAMUR	2.5YR/7/6	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/7/6	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

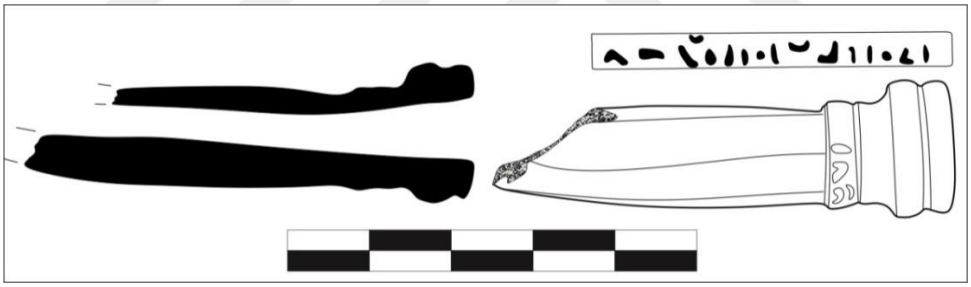
TANIM: çanak kısmı kırık olan lüle, çokgen duman yoluna sahiptir. Ağız kısmına yakın bölümde iki sıra rulet baskı bezeme devamında bir sıra baskı bezeme dizisi görülmektedir. Bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır.

KATALOG NO:171	RESİM NO:5.171	ÇİZİM NO:5.171
ETÜT NO	CK-51	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.5 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7 cm
HAMUR	7.5 YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 7.5 YR/5/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik, yazı taklidi	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle çokgen duman yoluna sahiptir. Basamak halkası altında duman yolunu şerit halinde kuşatan yazıya benzetilmiş geometrik bezemeler bulunmaktadır. Duman yolu basamak halkasıyla sonlanmıştır.

KATALOG NO:172	RESİM NO:5.172	ÇİZİM NO:5.172
ETÜT NO	CK-265	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.7 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.6 cm
HAMUR	2.5Y/7/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/4/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle çokgen duman yoluna sahiptir. Ağız kısmına doğru geometrik bezeme şeridi bulunmaktadır. Bombeli bilezik ve basamak halkası ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:173	RESİM NO:5.173	ÇİZİM NO:5.173
ETÜT NO	CK-297	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.5 cm
HAMUR	10YR/7/2	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5YR/4/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolunu sarmal olarak kuşatan kazıma çizgiler bulunmaktadır. Ağız kısmına yakın bir geometrik bezeme şeridi bulunmaktadır. Bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır.

KATALOG NO:174	RESİM NO:5.174	ÇİZİM NO:5.174
ETÜT NO	CK-127	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.2 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7 cm
HAMUR	10YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, Gley 1/3 ve 10YR/7/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- A	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir.

KATALOG NO:175	RESİM NO:5.175	ÇİZİM NO:5.175
ETÜT NO	CK-212	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	6 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	-
HAMUR	10YR/6/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/6/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Kazıma, baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- A	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	18. 19. yüzyıl	

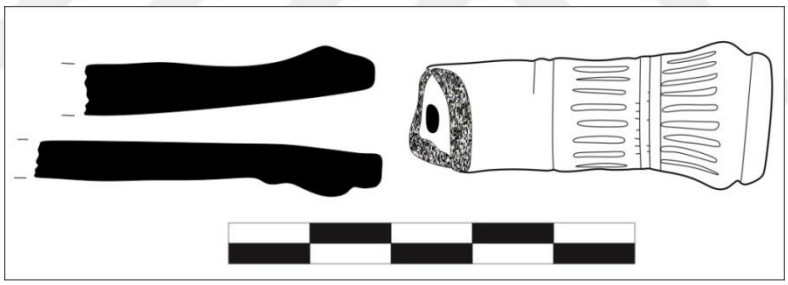
TANIM: Çanak kısmı kırık lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu üzeri dikine kazıma çizgilerle bezelidir. Ağız kısmında üçgen çerçeveler içinde baskı daire bezemeler ile çevrilidir.

KATALOG NO:176	RESİM NO:5.176	ÇİZİM NO:5.176
ETÜT NO	CK-193	
BULUNTU TARİHİ	2014	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.3 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	2.5Y/7/2	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 2.5Y/7/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- D	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

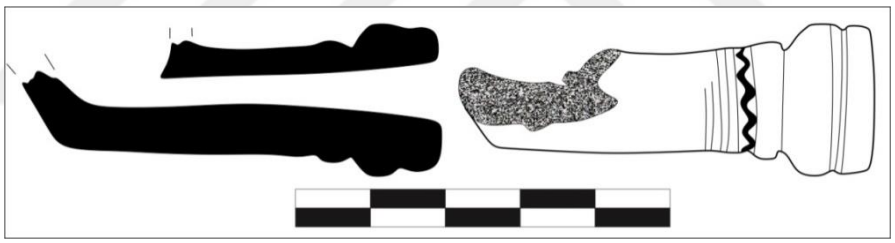
TANIM: çanak kısmı kırık lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolunda ortada iki sıra ince rulet baskı bezemeyle ayrılan, iki sıra geniş tutulmuş rulet baskı çizgi bezeme görülmektedir. Basamak halkası ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:177	RESİM NO:5.177	ÇİZİM NO:5.178
ETÜT NO	CK-281	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	5.4 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.8 cm
HAMUR	10yr/8/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 10yr/8/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanağı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolu ağız kısmına yakın dört sıra kazıma çizgi ve bir sıra zikzaklardan oluşan bezemeler ile çevrelenmiştir. Ağız kısmına geçişte keskin bir daralma ile karinalı bilezik ve basamak halkası görülmektedir.

KATALOG NO:178	RESİM NO:5.178	ÇİZİM NO:5.178
ETÜT NO	CK-52	
BULUNTU TARİHİ	2013	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.7 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.6 cm
HAMUR	7.5 YR/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 7.5YR/7/4	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı, kazıma	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Duman yolunu sarmal şekilde kuşatan kazıma çizgiler ve ağız kısmına yakın rulet baskı bezeme ile bezenmiştir. Bombeli bilezik ve üzerinde rulet baskı bezemeye sahip basamak halkası ile sonlanmıştır.

KATALOG NO:179	RESİM NO:5.179	ÇİZİM NO:5.179
ETÜT NO	CK-266	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	4.4 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7 cm
HAMUR	2.5Y/2/1	
DIŞ YÜZEY	Astarsız, 2.5Y/8/1	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- E-2.1	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Ağız kısmında iki sıra düz çizgi arazında zikzaklardan oluşan şerit halinde bezeme görülmektedir. Bombeli bilezik ve basamak halkası ile sonlanmaktadır.

KATALOG NO:180	RESİM NO:5.180	ÇİZİM NO:5.180
ETÜT NO	CK-285	
BULUNTU TARİHİ	2016	
ÖLÇÜLERİ	**Mevcut Uzunluk**	3.3 cm
	Mevcut Yükseklik	-
	Duman Yolu Ağız Çapı	0.7 cm
HAMUR	2.5Y/5/1	
DIŞ YÜZEY	Astarlı, 10YR/7/2	
BEZEME TEKNİĞİ	Rulet baskı	
BEZEME TÜRÜ	Geometrik	
MÜHÜR-DAMGA	-	
DUMAN YOLU	-	
FORM ÖZELLİKLERİ	Çubukluk- D	
TARİHLENDİRME (yüzyıl)	17. 18. yüzyıl	

TANIM: Çanak kısmı kırık olan lüle silindirik duman yoluna sahiptir. Ağız kısmının hemen altında ikişer sıra nokta desenli rulet baskı bezeme arasında zikzaklardan oluşan şerit bezeme görülmektedir. Bombeli bilezik ve basamak halkasıyla sonlanmaktadır.

6. TARTIŞMA

Çalışmamızda, 2013-2016 yılları arasında, Cizre İç Kale Kazısında bulunmuş lülelerden, 180 adet tüme yakın ve kırık parçalar halinde lüle değerlendirilmiştir. Tespit edilen 8 ana tip ve alt tipleri; Basık yuvarlak çanaklı lüleler (kaidesiz süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, çubukluk kısmı bulunmayan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, çubukluk kısmı bulunan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, süzgeçsiz basık yuvarlak çanaklı lüleler), süzgeçli çan biçiminde çanaklı lüleler, disk çanaklı lüleler, karinalı çanaklı lüleler, lale çanaklı lüleler, dirsek biçimli çanaklı lüleler, torba biçimli çanaklı lüleler, silindir çanaklı lüle tipleridir.

Bu bölümde, önceki bölümde tek tek incelediğimiz lülelerin, malzeme, süsleme ve tip açısından genel değerlendirmesi yapılacaktır. Tiplerini çanak şekillerine göre belirlediğimiz lüleleri, tarihlendirme açısından malzeme ve süslemenin belirleyici olmadığı düşüncesi ile tipler üzerinden karşılaştırma yaparak yüzyıllar aralığında tarihlendirmeye çalışacağız.

Tipoloji: Katalogda incelediğimiz 180 adet lüle arasında sayıca en yoğun lüle grubu kaidesiz süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lülelerdir (43 adet), sayı yoğunluğu olarak ikinci sırada çubukluk kısmı bulunmayan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler (35 adet), üçüncü sırada süzgeçsiz basık yuvarlak çanaklı lüleler (22 adet), dördüncü sırada disk çanaklı lüleler (16 adet), beşinci sırada karinalı çanaklı lüleler (7 adet), altıncı sırada lale çanaklı lüleler (6 adet), yedinci sırada dirsek biçimli çanaklı ve torba biçimli çanaklı lüleler (4 ‘er adet), sekizinci sırada süzgeçli çan biçiminde çanaklı lüleler (2 adet) ve en az sayıda gruplar olarak çubukluk kısmı bulunan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüle ve silindir çanaklı lüle (1’er adet) gelmektedir. (EK-1).

Kaidesiz Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Bu grupta 43 adet lüle bulunmaktadır (Kat. No:1-43). Süzgeçte düzenli ya da düzensiz yerleştirilmiş 4 veya 5 delik bulunmaktadır. Duman yolları dıştan çokgen olarak profillendirilmiş ya da silindiriktir. Bombeli bilezik ve basamak halkası ile bitirilmiştir. Duman yolu ağız

çapları ise 0.9-1.4 cm arasında değişmektedir. Duman yolu çanak bağlantıları doğrudan yapılmıştır.

Benzer lülelere, Hasankeyf[215] (19. yüzyıl), Bitlis Kalesi[216](19. yy- 20. yy ilk çeyreği), Siirt Başur Höyük[217] (19.yüzyıl), Eski Van Hüsrev Paşa Külliyesi'nde[218] ve Irak Şanidar mağarasında[219] rastlanmıştır. Bu tipteki lüleler büyük boyutları ve benzer örneklerin tarihlendirmelerine bakılarak 19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başlarına tarihlendirilebilirler.

Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Ayırıcı özellik olarak, çanak altında biçimleri kendi içinde çeşitlilik gösteren kaideleri bulunmaktadır.

Çubukluk Kısmı Bulunmayan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: 35 adet lüle bulunmaktadır (Kat No: 44-78). Yuva açıklığı çapları 0.8-1.1 cm arasında değişmektedir. Kaidelerine göre; kısa kaideli 16 adet (Kat. No: 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59), yüksek ve yayvan 14 adet (Kat. No: 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73 74), çanağa bütünleşik kaideli 4 adet (Kat. No: 75, 76, 77, 78) olarak ayrılmaktadır. Yüksek ve yayvan kaideli örnekler içinde 10 adeti çanağa bilezikli boyun ile (Kat. No: 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74), 4 adedi düz boyun ile (Kat. No: 61, 62, 63, 64) bağlanmaktadır.

Benzer örneklerine Hasankeyf[220] (17-18. yüzyıl), Bitlis Kalesi[221] (19. yy- 20. yy ilk çeyreği), Siirt Başur Höyük[222], Ayasuluk Tepesi[223] (18-19. yüzyıl) ve Antalya Kaleiçi'de[224] (19. yy- 20. yy ilk çeyreği) rastlanmıştır. Anadolu dışında ise, Irak, Khirbet Deir Situn, Şanidar mağarası ve Baradost'da (18-19. yüzyıl) görülmüştür

[215] Ayhan, G. (2011). 268-271.
[216] Yılmaz, A. (2010). 183.
[217]Ayhan, G. (2010). 49,57.
[218] Boran, A., Kulaz, M. (2000). "Eski Van Hüsrev Pasa Külliyesi Kazısından Çıkan Seramik Buluntular". ***IV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 24–27 Nisan 2000***. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Matbaası. 40.
[219] Simson, J. (2013). 260.
[220] Ayhan, G. (2011). 317-327.
[221] Yılmaz, A. (2010). 239-325.
[222] Ayhan, G. (2010). 52,55.
[223] Ayhan, G. (2015). 42.
[224] Yener, A. (2005). 112.

ve haşhaş başlı lüleler olarak tanımlanmıştır[225]. Kaideli süzgeç çanaklı lülelerin benzerlerinin bulunduğu İsraildeki, Tel Aphek ve Horvat Zikhrin lülelerini değerlendiren I. Taxel'de bu lülelerden "haşhaş başlıklı" olarak bahsetmiş, Osmanlı Filistin'inde bu içim aletinin yaygın olmadığını ifade etmiştir ve Irak'ın kuzeyinde üretilmiş olabileceğine değinmiştir. Bununla birlikte bu tipteki lülelerin zanaatkarlar tarafından az sayıda, 17. ile 18. yüzyıl arasında afyon içimi amacıyla üretilmiş olabileceği ihtimali üzerinde durmaktadır[226]. Yine tipin basit benzerlerinin bulunduğu Midilli lülelerini değerlendiren Humphrey'de bunlara haşhaş lülesi demiştir[227]. Bu tipteki lüleler benzer örnek tarihlendirmelerine göre 18.-19. yüzyıl arasında tarihlendirilebilir.

Çubukluk Kısmı Bulunan Kaideli Süzgeçli Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Kataloğumuzda bu tipte 1 adet (Kat. No: 79) lüle bulunmaktadır. Büyük bölümü kırık olsa da duman yolu doğrudan çanağa bağlanmaktadır.

Süzgeçsiz Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Basık Yuvarlak Çanaklı Lüleler: Bu grupta 22 adet lüle bulunmaktadır (Kat. No: 98, 119). Duman yolu sağlam olan örneklere göre ağız çapları 1.2-1.4 cm arasındadır. Duman yolu bağlantıları bitkisel uç ile yapılmıştır.

Basık yuvarlak çanaklı lülelerin pek çok değişik tipi görülmektedir. Çanaklarının basıklığı yönünden benzer örnekleri Hasankeyf[228] (17-18. yüzyıl), Antalya Kaleiçi'nde[229] (17-18. yüzyıl) görülmektedir. Bizim örneklerimizde görülen çanak altı mühürleri açısından benzerlerini ise değişik merkezlerde ve başka lüle formlarında da görmekteyiz. Örneğin; Hasankeyf krater çanaklı lüleleri[230], Kemah Kalesi Kazısı, Eynebey Hamamı Kazısı[231] lülelerinde görülmektedir. Değerlendirilen lüleler çanak özelliği, hamur ve astar uygulamaları, süslemeleri göz önüne alınarak 19. yüzyıla tarihlenebilirler.

[225] Simson, J. (2013). 260,263.
[226] Taxel, I. (2008). 47,48.
[227] Humphrey,W, J. (1990). 6,7.
[228] Ayhan, G. (2011). 234,266.
[229] Yener, A. (2005). 97 (çiz ıı-3).
[230] Ayhan, G. (2011). 63.
[231] Barışta, Ö. (2002) 78.

Süzgeçli Çan Biçiminde Çanaklı Lüleler: Bu tipte 2 adet lüle bulunmaktadır (Kat. No: 80, 81). İkisinin de gövde ve çubukluk kısımları kırıktır.

Bu lülelerin benzer örneğine Bitlis Kalesi Kazı'sında[232] (19.yy – 20. yy ilk çeyreği) rastlanmıştır. Benzer örneğe ve büyük boyutuna bakılarak bu tip lüleler 19. Yüzyıl, 20. yüzyıl başına tarihlenebilirler.

Disk Çanaklı Lüleler: Bu grupta 16 adet kırık parçalar halinde lüle bulunmaktadır (Kat. No: 82-97). Boyutları büyük ve küçük olanları mevcuttur. Duman yolu bağlantıları sağlam örneklerde, üçgen (Kat No: 83, 89, 90, 91, 94) ya da dikdörtgen (Kat. No: 82, 84, 85, 87, 88, 92, 93, 95, 97) uçla yapılmıştır. Çubukluk kısmı sağlam örneklerde çubukluk ağız çapları, 1.5, 1.9 cm arasındadır.

Özellikle 19. yüzyılda çok görülen bu tip lülelerin benzer örneklerine birçok merkezde rastlanmaktadır. Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı[233] (19-20. yüzyıl başı) , Hasankeyf[234] (19. Yüzyıl), Antalya Kaleiçi[235] (19. Yüzyıl), Edirne Yeni Sarayı Kazısı[236], Aksaray Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı[237], Eski Van Hüsrev Paşa Külliyesi Kazısı[238], Erzincan Kemah Kalesi Kazısı, Bursa Tophane Arkeopark[239] (19. yüzyıl) kazılarında ve Anadolu dışında Karadağ Bar'da[240] benzerleri görülmüştür. Benzer örnekler dikkate alınarak bu tip lüleler 19. yüzyıla tarihlenebilir.

Karinalı Çanaklı Lüleler: Bu grupta 7 adet lüle bulunmaktadır (Kat. No: 120-126). İncelenen lüleler arasında tama yakın ve çubukluk kısımları kırık örnekler bulunmaktadır. Çubuklukları uzun ve kısa tutulmuş örnekleri vardır ve çubukluğu sağlam örneklerin hepsi bombeli bilezik ve basamak halkası ile sonlanmaktadır. Çubukluk ağız çapları 0.6-0.9 cm arasındadır.

---

[232] Yılmaz, A. (2010). 185,186.
[233] Fındık, E, F. (2016). 380.
[234] Ayhan, G. (2011). 301.
[235] Yener, A. (2005). 102,103.
[236] Cantay, G. (2006). 120.
[237] Deniz, B. (2000). 76.
[238] Boran, A., Kulaz, M. (2000). 40.
[239] İnanan, F, Şahin, D. (2017). 42.
[240] Vincenz, A. (2014). "Marks on the Pipes". ***Bere e fumare ai confini dell'Impero Caffè e tabacco in Antibari del periodo Ottomano***. 72,73.

Benzer örneklerine Hasankeyf[241] (17.-18. yüzyıl), Antalya Kaleiçi[242] (18. yüzyıl), Bitlis Kalesi[243] (17.-18. yüzyıl), Saraçhane Kazılarında[244] ve Anadolu dışında Midilli'de[245] (18. yüzyıl) rastlanmıştır. Benzer örnek tarihlendirmelerine bakılarak bu tip lüleler 17.-18. yüzyıllar arasına tarihlendirilebilir.

Lale Çanaklı Lüleler: Bu tipte 6 adet lüle bulunmaktadır (Kat. No: 127-132). Kendi içinde 2 tiptir. Bunlar duman yolu ağzı geniş tutulmuş bombeli bitişli (Kat: No: 129, 130, 131) ve karinalı bilezikli (Kat. No: 128, 132) tiptir. Sağlam olan örneklerde duman yolu ağız çapı 1.1-1.3 arasındadır.

Benzer örnekleri, Aziz Nikolaos Kilisesi Kazısı[246] (19-20. yüzyıl başı), Hasankeyf[247] (19. yüzyıl), Antalya Kaleiçi[248] (19-20. yüzyıl başı), Saraçhane Kazısı[249], Siirt Başur Höyük[250], Smyrna Antik Kenti Kazısında[251] (19-20. yüzyıl başı), ve Anadolu dışında Karadağ Bar'da[252] görülmüştür. Bu tip lüleler, benzer örneklerine göre 19. yüzyıla tarihlenebilirler.

Dirsek Biçimli Çanaklı Lüleler: Bu tipte 4 adet lüle bulunmaktadır (Kat. No: 133-136). Kısa ve uzun tutulmuş çubuklukları bulunan örnekler mevcuttur. Duman yolu sağlam örnekte duman yolu ağız çapı 0.7 dir. Grubun önemli bir özelliği de çanak içlerinin çok dar olmasıdır

Bu tip, 17. Yüzyıl başlarında görülen İngiliz tipi; uzun yuvalı, dar çanaklı ve dirsek şeklinde tek parça olarak tarif edilen lüleler ile şekil olarak benzerlik göstermektedir. Ancak bu tarifteki lülelerin beyaz kilden (kaolin) yapıldığı söylenmektedir[253]. Bu tipin benzer örneği Irak'ın Şırnak sınırına yakın bir bölgesinde bulunan, Khirbet Deir Situn'da bulunmuş ve 19. yüzyıla

[241] Ayhan, G. (2011). 162-225.
[242] Yener, A. (2005). 97.
[243] Yılmaz, A. (2010). 57.
[244] Hayes, J, W,.(1992). 397.
[245]Humphrey, W, J. (1990). 3.
[246] Fındık, E, F. (2016). 379.
[247] Ayhan, G. (2011). 293.
[248] Yener, A. (2005). 109.
[249] Hayes, J, W. (1992). 392.
[250] Ayhan, G. (2010). 53.
[251] Ayhan, G. (2011). "Smyrna Antik Kenti Kazıları 2007–2008 Yılı Lüle Buluntuları". ***Sanat Tarihi Dergisi***. 2 (18), 13,14.
[252] Vincenz, A. (2014). 74,75,82,83,84,86.
[253] Baram, U.(1995). 300, Baram, U. (2004). 160.

tarihlenmiştir[254]. Cizre İç Kale kazısı dirsek biçimli lülelerinin ise erken dönemden farklı olarak, soluk kırmızı hamurları, kırmızı astarları ve kazıma, çizgisel süslemeleri dikkate alındığında geç dönem 19. yüzyıl ve 20. yüzyıl ilk çeyreğine kadar tarihlendirilebilecekleri düşünülebilir.

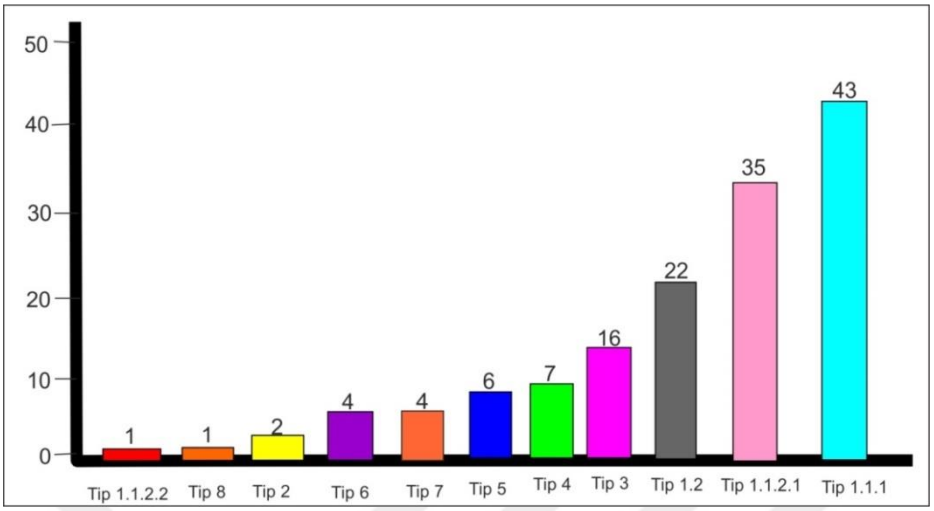
Torba Biçimli Çanaklı Lüleler: Grupta 4 adet lüle vardır (Kat. No: 13-140). 2 tip bulunmaktadır. Normal torba çanaktan (Kat. No: 137) farklı olarak 3 örneğin çanak altı veya arkasında sivriltme söz konusudur (Kat. No: 138, 139, 140). Kırık parçalan halinde gelen lülelerin mevcut bölümlerinden anlaşıldığı kadarıyla kısa ve uzun duman yolu bulunanları mevcuttur.

İlk gruptaki klasik torba çanaklı lülelerin benzerleri; Hasankeyf[255] (17.-18. yüzyıl), Saraçhane Kazısı[256](17.-18. yüzyıl), Antalya Kaleiçi'nde[257] (18. yüzyıl) görülmektedir. Benzer örnek tarihlendirmeleri göz önüne alındığında bu lüleler 17-18. yüzyıla tarihlenebilir.

Silindir Çanaklı Lüleler: İncelenen örnekler arsında 1 adet bulunmaktadır (Kat. No: 141). Bu örneğin de çubukluk kısmı kırıktır.

Benzer örneklerine, Hasankeyf[258] (17. ile 18. yüzyıl), Antalya Kaleiçi'nde[259] (18. yüzyıl) rastlanmaktadır. Benzer örnek tarihlendirmeleri dikkate alındığında 17. 18. yüzyıl arasına tarihlendirilebilir.

[254] Simson, J. (2013). 263, (fig. 6).
[255] Ayhan, G. (2011). 155, 156.
[256] Hayes, J, W. (1992). 392(xxiii).
[257] Yener, A. (2005). 101, (çiz iii-6).
[258] Ayhan, G. (2011). 137.
[259] Yener, A. (2005). 97, (çiz ii-1).

Grafik 6.1: Cizre İçkalesi lüle tipleri

Sadece Çubukluk Kısmı Sağlam Kalan Lüleler: Cizre İç Kalesi lüleleri arasında, çanak kısımları kırık olup, çubukluk kısımları mevcut olan 38 adet lüle parçasına da katalogda yer verilmiştir (Kat. No: 142-180). Bu çubuklukların 12 adedinde (Kat. No: 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 154) yazılı mühür bulunmaktadır. Mühürlü örnekler, astar ve renk olarak kırmızı hamurlu, kırmızı ve kahverengimsi kırmızı astarlı olmaları ve tip açısından da lale çanaklı lülelerde görülen çubukluk formlarına benzer özellikler göstermektedir. Ancak, büyük ölçüde kırık oldukları için bu bölümde ele alınmışlardır.

Çubukluk parçalarımız arasında, mühürlü çubukluklar dışında da tipolojiye giren lülelerin çubuklukları ile benzerlik gösteren örnekler vardır. Bu çubukluk parçalarının tarihlendirmeleri, tipoloji içerisindeki lüleler ile paralel gitmektedir. Bu kısımda ele aldığımız parçaların benzer örnekleri yine çanak kısmı sağlam olan lüleler gibi yoğun olarak Hasankeyf ve Irak'ın çeşitli bölgelerinden çıkarılan lüle örnekleriyle benzemektedir. Bunun dışında batı bölgelerin örnekleri ile benzeyen parçalarda bulunmaktadır.

Ağız Kısmına Doğru Genişleyen Konik Formlu Çubukluklar: (Kat. No:153, 154, 174, 175). Benzer örnekleri Edirne Yeni Saray[260]kazısında bulunan 19. yüzyıla tarihlenen iki adet lale çanaklı ve bir çubukluk parçasında, Hasankeyf

[260] Cengiz, A. (2011).189, 191, 210.

kazısında[261] disk kaideli lülelere ait olduğu düşünülen ve 19. yüzyıla tarihlenen çubukluk parçasında, Aziz Nikolas Kilisesi kazısında[262] lale çanaklı bir lüle çubukluğunda, Bursa Arkeopark kazılarında[263] 19. yüzyıla tarihlenen disk kaideli bir lüle çubukluğunda, Korint ve Athena Agoraları kazılarında[264] 19. yüzyıla tarihlenen disk kaideli ve lale çanaklı bir lülede görülmüştür.

Ağız Kısmına Doğru Genişleyen Karinalı Çubukluklar: (Kat. No: 160, 161, 162). Benzerlerine, Edirne Yeni Saray kazıları[265] buluntularından 17. ve 18. yüzyıla tarihlenen dirsek biçimli bir lülede, Korint ve Athena Agoraları kazılarında[266] 19. yüzyıla tarihlenen disk kaideli bir lülede rastlanmıştır.

Ağız Kısmına Doğru Genişleyip, Dışa Doğru Kalınlaşan Çubukluklar: (Kat. No: 163, 164, 165). Benzerleri Hasankeyf'te[267] 18-19. yüzyıla tarihlenen bir çubukluk parçasında, Bursa Arkeopark[268] Kazılarında 17- 18. Yüzyıllara tarihlenen basık yuvarlak çanaklı bir lülede, Aziz Nikolas Kilisesi kazılarında[269] Kudüs'de[270], Irak Tell Madhhur'da[271] basık yuvarlak çanaklı bir lülede görülmüştür.

Ağız Kısmına Doğru Genişleyen, Basamak Halkalı Çubukluklar: (Kat. No: 166, 167, 176, 180). Benzerlerine, Aziz Nikolas Kilisesi kazılarında[272] , Hasankeyf'te[273] 19. Yüzyıla tarihlenen bir çubukluk parçasında, Irak Khirbet Hatara'da[274] ve Khirbet Deir Situn'da[275] 19. yüzyıla tarihlenen çubukluk parçalarında ve Dubrovnik'te[276] 19. yüzyıla tarihlenen çubuk parçasında rastlanmıştır.

---

[261] Ayhan, G. (2011).306, 307, 311.
[262] Fındık, E, F. (2016). 378, (res. 8).
[263] İnanan, F, Şahin, D. (2017). 52, (tab. 5-a).
[264] Robinson, R. (1985). Plate 57- c8, 62- a23,24, 64-a37.
[265] Cengiz, A. (2011).64.
[266] Robinson, R. (1985). Plate 48- c13.
[267] Ayhan, G. (2011).418.
[268] İnanan, F, Şahin, D. (2017). 49, (tab.2-b).
[269] Fındık, E, F. (2016).384 (çiz.23).
[270] Simpson, J. (2008).438.
[271] Simson, J. (2013).261, (fig. 2-4).
[272] Fındık, E, F. (2016).379, (çiz.16).
[273] Ayhan, G. (2011).412.
[274] Simson, J. (2013).262, (fig 3-10,11,13.).
[275] Simson, J. (2013).262, (fig 5).
[276] Topic, N., B. Milosevic. (2011). "Keramicke Lule s Lokaliteta Kula Gornji Ugao u Dubrovniku". ***Starohrvatska Prosvjeta*.** 38. 321.

Silindirik Formlu Çubukluklar: (Kat. No: 155,157, 158, 159). Benzer örneği Irak, Khirbet Deir Situn'da 19. yüzyıla tarihlenmiştir[277].

Silindirik Bilezikli ve Basamak Halkalı Çubukluklar (Kat. No: 169, 170, 171, 172, 173). Benzer örneklerden bazıları Hasankeyf'te[278] 18. yüzyıla tarihlenen çubukluk parçalarında, Bitlis'te[279] 17-18. Yüzyıla tarihlenen karinalı çanaklı bir lülede, yuvarlak çanaklı bir lülede, Kudüs'te[280] yuvarlak çanaklı lüleler ve çubukluk parçalarında, Azov Müzesinde[281] bir çubukluk parçasında görülmüştür.

Silindirik Ağız Kısmı Karinalı Çubukluklar: (Kat. No: 142-152,156, 168). Benzerleri Bursa Arkeopark Kazılarında[282] lale çanaklı lülede, Aziz Nikolas Kilisesi Kazılarında[283] çubukluk parçalarında ve lale çanaklı lülelerde, Hasankeyf'te[284] 19. yüzyıla tarihlenen lale çanaklı lülelerde ve Dubrovnik'de[285] 19. yüzyıla tarihlenen çubukluk parçalarında bulunur.

Silindirik Ağız Kısmı Karinalı ve Basamak Halkalı Çubukluklar (Kat. No:177, 178, 179). Benzerleri Hasankeyf'te[286] 19. yüzyıla ve 17. yüzyıla tarihlenen bir çubukluk parçasında, Edirne Yeni Saray[287] buluntuları arasında 18. yüzyıla tarihlenen yuvarlak çanaklı lülelerde, Azov Müzesinde[288] basık yuvarlak çanaklı bir lülede rastlanmıştır.

Malzeme: Lüle yukarıdaki bölümlerde de bahsettiğimiz gibi, kil, taş, ahşap, metal, kemik gibi malzemelerden yapılabilmektedir. Ancak, konumuzu oluşturan lülelerin hepsi kilden yapılmıştır. Kilden yapılan lülelerin hamurları, çoğunlukla sık dokulu ve sert olmakla birlikte, bazı örneklerde az miktarda kireç ve taşcık katkısı görülmektedir. Katkı, süzgeçli lülelerin (Kat No:1-81), disk kaideli lülelerin (Kat No:

[277] Simson, J. (2013). 263, (fig. 6).
[278] Ayhan, G. (2011).404, 405, 406.
[279] Yılmaz, A. (2010).138,144.
[280] Simpson, J. (2008).437, (1,4,16,19)
[281] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).259, (pic 17).
[282] İnanan, F, Şahin, D. (2017).54, (Tab. 7-a).
[283] Fındık, E, F. (2016).378.
[284] Ayhan, G. (2011).293.
[285] Topic, N., B. Milosevic. (2011). "Keramicke Lule s Lokaliteta Kula Gornji Ugao u Dubrovniku". ***Starohrvatska Prosvjeta*****.** 38. 320,321.
[286] Ayhan, G. (2011).430.433.
[287] Cengiz, A. (2011).108.
[288] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).252, (picc 13).

83, 84, 90, 94, 95), basık yuvarlak çanaklı lülelerin (Kat. No: 104, 106, 107, 109, 117, 118, 119), karinalı çanaklı lülelerin (Kat. No:124, 125, 126), torba çanaklı lülelerin (Kat. No: 137, 138) ve çubuklukların (Kat. No: 166, 167, 170, 180) bazı örneklerinde görülmektedir.

Hamur renklerine bakıldığında ise, yoğunlukta pişirme yöntemi ile elde edilmiş siyah hamur, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 1-30, 33, 36, 37, 39-43), kaideli süzgeçli çubuklukları bulunmayan lülelerde (Kat no: 44, 47-55, 58, 60-71, 75, 76, 77,78), kaideli süzgeçli çubukluğu bulunan (Kat. No: 79), süzgeçli çan biçiminde çanaklı (Kat. No:80, 81), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No:101, 107, 119)bulunmaktadır (EK-2). Bu hamur rengi, diğer merkezlerde de çoğunlukla aynı tip süzgeçli lüleler yanında karinalı, lale çanaklı ve basık yuvarlak tipte lülelerde görülmektedir. Örneğin Hasankeyf[289], Azov müzesi[290], Irak Khirbet Deir Situn[291] lüleleri.

Gri hamur, süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 31, 32, 34, 35, 38) diskli lülelerde (Kat. No:94), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 98, 99, 103-106, 108, 110-113, 115, 116, 117), karinalı çanaklı lülelerde (Kat. No:120, 121, 125), lale çanaklı lülede (Kat. No:131), torba çanaklı lülede (Kat. No: 138) ve çubukluklarda (Kat. No: 171-176, 178, 179, 180) görülmektedir. Açık gri hamur ise karinalı çanaklı lülelerde (Kat. No: 122, 126) görülmüştür. Hasankeyf[292], Edirne Yeni Saray[293], Antalya Kaleiçi[294], Azov müzesi[295] lülelerinde gri tonlarda hamur barındıran merkezlerdir.

Kırmızımsı sarı hamur kaideli süzgeçli çubukluğu bulunmayan lülelerde (Kat. No: 57, 73, 74), karinalı çanaklı lülelerde (Kat. No:124), dirsek biçiminde çanaklı lülelede (Kat. No: 135), silindir çanaklı lülede (Kat. No: 141) ve çubukluklarda (Kat. No: 155, 161, 163) mevcuttur.

[289] Ayhan, G. (2011). 77.
[290] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).249.
[291] Simson, J. (2013). 263.
[292] Ayhan, G. (2011). 76.
[293] Cengiz, A. (2011). 213.
[294] Yener, A. (2005).98.
[295] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).247.

Sarımsı kırmızı hamur diskli lülelerde (Kat. No: 91, 96), lale çanaklı lülelerde (Kat. No:127, 129, 130, 132) ve çubukluklarda (Kat. No: 142, 143, 145, 149, 150, 158) bulunur.

Kahverengimsi kırmızı hamur diskli lülelerde (Kat. No:90), dirsek biçimli çanaklı lülede (Kat. No:134) ve çubuklukta (Kat. No: 162) görülmektedir.

Açık kırmızı renkli hamur bir adet çubuklukta (Kat. No:170), kırmızı renkli hamur diskli lülelerde (Kat. No:82, 84, 85, 86, 88, 97) ve çubukluklarda (Kat. No: 144, 146, 147, 148, 152, 154, 160), koyu kırmızı hamur diskli lülelerde (Kat. No:83, 87, 89, 92, 93), lale çanaklı lülelerde (Kat. No: 128) ve çubukluklarda (Kat. No: 151, 153) mevcuttur.

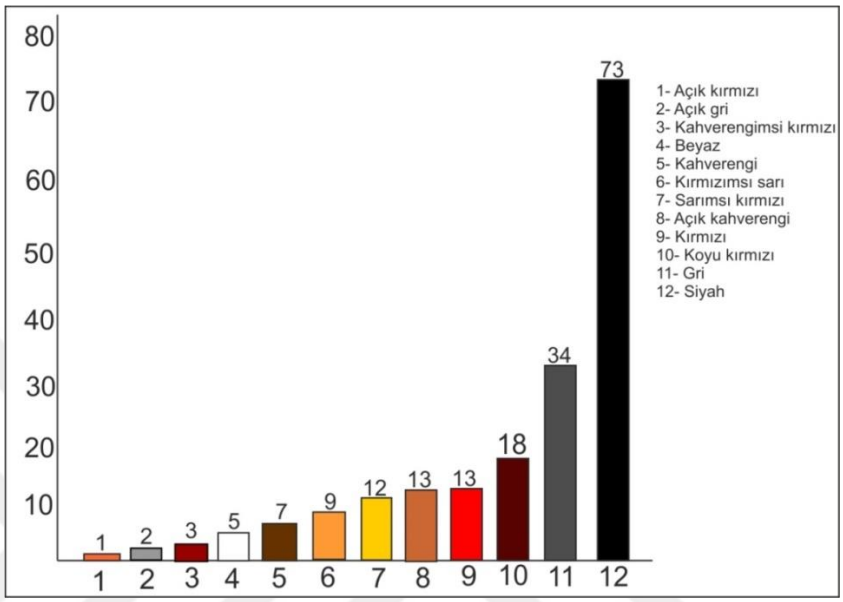
Lülelerde görülen kırmızı tonlarda hamurlar, genellikle batı ve özellikle İstanbul lülelerinde görülen hamur yapılarıdır. Ancak birçok merkezde de görülmektedir. Hasankeyf[296], Bursa Arkeopark[297], Aziz Nikolas Kilisesi[298], Azov Müzesi[299] lüleleri bunlara örnektir.

Kahverengi hamur kaideli süzgeçli çubukluğu bulunmayan bir lülede (Kat. No: 72), basık yuvarlak çanaklı bir lülede (Kat. No: 100), dirsek çanaklı bir lülede (Kat. No: 136), torba biçimli çanaklı bir lülede (Kat. No: 140), ve çubukluklarda (Kat. No: 157, 166, 167), açık kahverengi kaideli süzgeçli çubukluğu bulunmayan lülede (Kat. No: 56, 59), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 102, 114, 118), dirsek çanaklı lülelerde (Kat. No: 133, 136), torba biçimli çanaklı bir lülede (Kat. No: 139), ve çubukluklarda (Kat. No: 159, 164, 165, 168, 169) görülmektedir. Kahverengi tonlarda hamur görülen merkezlere örnek olarak, Hasankeyf[300], Edirne Yeni Saray[301], Bitlis[302], Azov Müzesi[303] lüleleri sayılabilir.

Beyaz hamur rengi ise diskli bir lülede (Kat. No:95), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 109), karinalı çanaklı lülelerde (Kat. No: 123), torba biçimli

[296] Ayhan, G. (2011). 78.
[297] İnanan, F, Şahin, D. (2017). 42.
[298] Fındık, E, F. (2016). 377.
[299] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).254.
[300] Ayhan, G. (2011). 77.
[301] Cengiz, A. (2011). 213.
[302] Yılmaz, A. (2010). 13.
[303] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).246.

çanaklı bir lülede (Kat. No: 137) ve çubukluklarda (Kat. No: 177) görülmektedir. Hasankeyf[304], Bitlis[305], Edirne Yeni Saray[306] ve Azov Müzesi[307] lüleleri arasında örnekleri vardır.

Grafik 6.2: Hamur renkleri

Dış yüzeylerinde astar bulunan örnekler ile birlikte astarsız lüleler de bulunmaktadır (EK-3). Siyah hamurlu örneklerin çoğunda dış yüzeyde siyah ve astarsızdır. Süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lülerde (Kat. No: 1-30, 33, 36, 37, 39-43), kaideli süzgeçli çubuklukları bulunmayan lülelerde (Kat. No: 44, 47-55, 58, 60-71, 75, 76, 77,78), kaideli süzgeçli çubukluğu bulunan (Kat. No: 79), süzgeçli çan biçiminde çanaklı (Kat. No:80, 81), karinalı çanaklı (Kat. No:125), torba biçimli çanaklı lüle (Kat. No: 140) ve çubuklukta (Kat. No:169) görülür. Hasankeyf[308], Bitlis[309], Azov müzesi[310], Irak Khirbet Deir Situn[311] lüleleri

[304] Ayhan, G. (2011). 76.
[305] Yılmaz, A. (2010). 13.
[306] Cengiz, A. (2011). 213.
[307] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).243.
[308] Ayhan, G. (2011). 77.
[309] Yılmaz, A. (2010). 264.
[310] Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018).249.
[311] Simson, J. (2013). 263.

Resim 6.1: Siyah dış yüzeyli lüle örnekleri

Siyah örnekler dışında diğer renklerde de astarsız lüleler mevcuttur. Astarsız beyaz dış yüzeyli örnekler basık yuvarlak çanaklı bir lülede (Kat. No: 109), karinalı çanaklı lülede (Kat. No: 122, 123) ve çubukluklarda (Kat. No:177, 179), astarsız açık gri örnekler karinalı çanaklı lülede (Kat. No:120) ve çubukluklarda (Kat. No: 171, 180), astarsız kırmızımsı sarı örnekler karinalı çanaklı lülede (Kat. No: 124), astarsız koyu kırmızı örnek diskli lülede (Kat. No:90) görülür.

Resim 6.2: Astarsız lüle örnekleri

Bazı siyah örneklerin dış yüzeylerine ise gümüşleme yapılmıştır (Kat. No: 1, 3, 4, 6, 11, 16, 18, 24, 31, 45, 49, 50, 51, 80).

Resim 6.3: Gümüşleme yapılan lüle örnekleri

Astarlı olan örneklerde ise çoğunlukla, lülelerin hamur renkleriyle aynı tonlarda astar uygulaması görülmüştür (EK-3). Koyu kırmızı astar diskli lülelerde (Kat. No: 83,84, 85, 87, 89, 91, 93), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 98, 101, 110, 111), lale çanaklı lülede (Kat. No:128), dirsek biçimli çanaklı lülede (Kat. No:135), torba çanaklı lülede (Kat. No:139) ve çubukluklarda (Kat. No:142, 143-154,158, 159, 161, 162, 165) görülür.

Resim 6.4: Koyu kırmızı astarlı lüle örnekleri

Kırmızı astar diskli lülelerde (Kat. No:82, 86, 88, 92, 94, 97), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 106, 114, 115, 117), 127, 131, 132), lale çanaklı lülede (Kat. No:133), dirsek biçimli çanaklı lülede (Kat. No:134, 136), silindir çanaklı lülede (Kat. No:141), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 118) ve çubukluklarda (Kat. No:155, 156, 160, 163, 164, 166, 168, 170) mevcuttur.

Resim 6.5: Kırmızı astarlı lüle örnekleri

Kırmızımsı kahverengi astar basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 99, 100, 102, 104, 105, 107, 113, 119) ve çubukluklarda (Kat. No:167) bulunur.

Resim 6.6: Kırmızımsı kahverengi astarlı lüle örnekleri

Sarımsı kırmızı astar diskli lülede (Kat. No:96), lale çanaklı lülede (Kat. No:129, 130) ve çubukluklarda (Kat. No: 178)

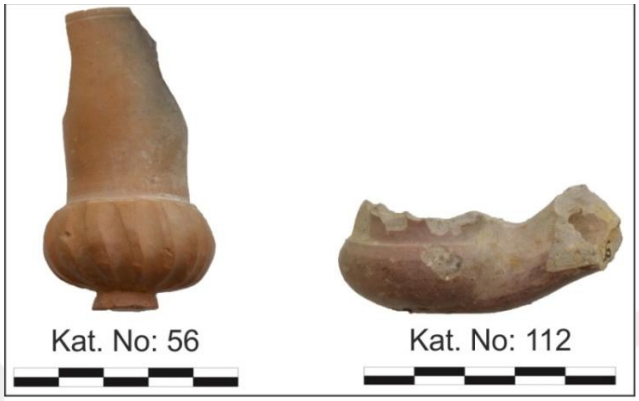
Resim 6.7: sarımsı kırmızı astarlı lüle örneği

Açık kahverengi astar kaideli süzgeçli çubukluğu bulunmayan lülelerde (Kat. No: 58, 59, 73, 74) bulunur.

Resim 6.8: Açık kahverengi astarlı lüle örnekleri

Kahverengi astar kaideli süzgeçli çubukluğu bulunmayan lülelerde (Kat. No: 56, 57), basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 108, 112, 116) ve çubukluklarda (Kat. No: 157)

Resim 6.9: Kahverengi astarlı lüle örnekleri

Gri ve koyu gri astar kaideli süzgeçli çubukluğu bulunmayan lülelerde (Kat. No: 72), torba çanaklı lülelerde (Kat. No: 138) ve çubukluklarda (Kat. No: 172, 173, 175, 176) bulunur.

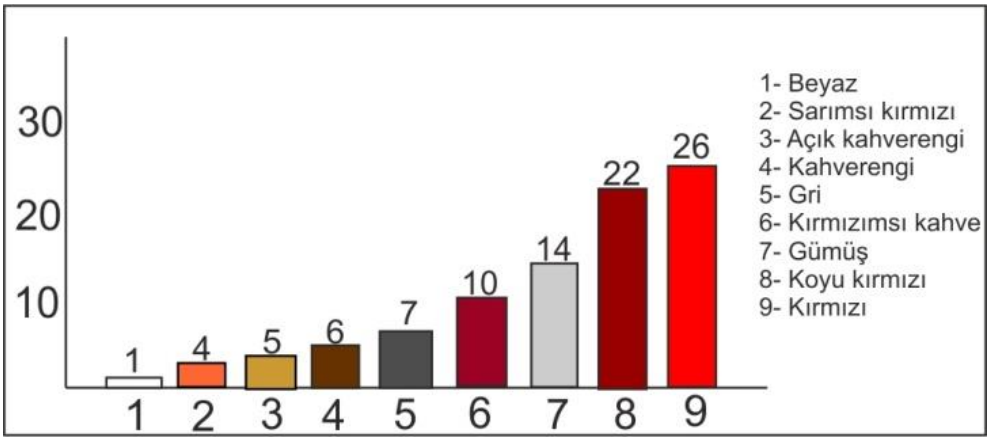

Resim 6.10: Gri astarlı lüle örnekleri

Beyaz tonda astarlı lülede görülmektedir (Kat. No: 95).

Resim 6.11: Beyaz astarlı lüle örnekleri

Grafik 6.3: Astar renkleri

Dış yüzeyinde, pişirme sırasında oluşan renk tonlamaları bulunan lüleler de vardır. Açık kahverengi ve siyah tonlamalı lüleler (Kat. No: 32, 33, 34, 37, 38, 41), sarımsı kırmızı ve siyah tonlamalılar (Kat. No: 35, 36), açık gri ve siyah tonlamalılar (Kat. No: 63, 78, 121, 137, 174)dür.

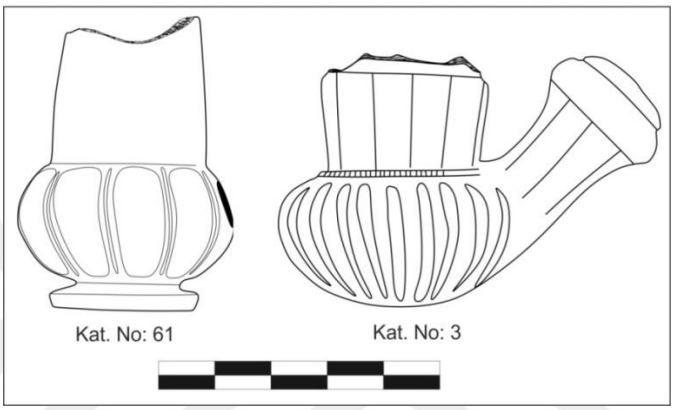
Resim 6.12: Renk tonlamaları bulunan lüle örnekler

Süsleme: Cizre İç Kalesi lüleleri genel olarak bakıldığında, çoğu çizgisel, geometrik süslemelere sahiptir. Bunun yanında bitkisel, yazı, yazı taklidi ve figür olduğu düşünülen süslemeli lüleler de görülmüştür. Süslemeler, belirlenen lüle tiplerinin kendi içlerinde birbirine benzer şekilde yapılmıştır (EK-4) .

Süsleme yöntemi olarak, kalıpla yapılanlar dışında, lüle kalıptan çıktıktan sonra yaş iken yapılan kazıma, rulet baskı ve baskı yöntemleri de kullanılmıştır (EK-5).

Çizgisel, geometrik olarak tanımlayabileceğimiz çanağı dikine dilimlere ayıran, ince, bazen daha kalın tutulmuş, kalıpla yapılan, yivler şeklindeki süslemeler, süzgeç çanaklı örneklerin bezeme şeklini oluşturmaktadır (Kat. No: 1-4, 86-89). Süzgeç çanaklılar dışında kalıpla yapılan yivli süsleme disk çanaklı (Kat.

No:87) süzgeçsiz basık yuvarlak çanaklı lüleler (Kat. No: 119) ve çubukluk parçalarında (Kat. No: 166, 167) görülmüştür. Bu süsleme tarzının benzerleri yine aynı tip lülelerde, Hasankeyf[312], Bitlis Kalesi[313], Siirt Başur Höyük[314], Ayasuluk Tepesi[315], Eski Van Hüsrev Paşa Külliyesi'nde[316], Antalya Kaleiçi'[317] ve başka tiplerde olup kalıp bezeme olarak Korint ve Athena Agoraları kazılarında[318] görülmüştür.

Resim 6.13: Kalıpta yapılan yivli ve çizgisel süsleme örnekleri

Bunun yanında, rulet baskı olarak yapılan, kısa sıralı çizgiler, kaidesiz süzgeçli basık yuvarlak çanaklı (Kat No: 43), çubukluk kısmı bulunmayan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı (Kat. No: 52, 65), süzgeçli çan biçiminde çanaklı (Kat. No: 81), lale çanaklı (Kat. No: 130, 131), torba çanaklı lülelerde (Kat. No: 139, 140) ve çubukluk parçasında (Kat. No: 153) görülmüştür.

Birbirini takip eden ok ucu motifi, disk çanaklı lüle (Kat. No: 85) ve çubuklukta (Kat. No: 154) kullanılmıştır. İç içe geçmiş üçgenlerden oluşan bordür karinalı çanaklı lülede (Kat. No: 123) görülen bezeme türlerindendir. İç içe üçgenlerin benzerleri bizim örneğimizde de olduğu gibi Bitlis[319], Hasankeyf[320] kazılarında karinalı çanaklı lülelerde ve Tell Madhhur'da[321] çubukluk parçalarında görülmüştür.

[312]Ayhan, G. (2011). 268.
[313] Yılmaz, A. (2010). 171.
[314]Ayhan, G. (2010). 49-57.
[315] Ayhan, G. (2015). 42.
[316] Boran, A., Kulaz, M. (2000).40.
[317] Yener, A. (2005). 112.
[318] Robinson, R. (1985).plate 47, 50, 51.
[319] Yılmaz, A. (2010). 133.

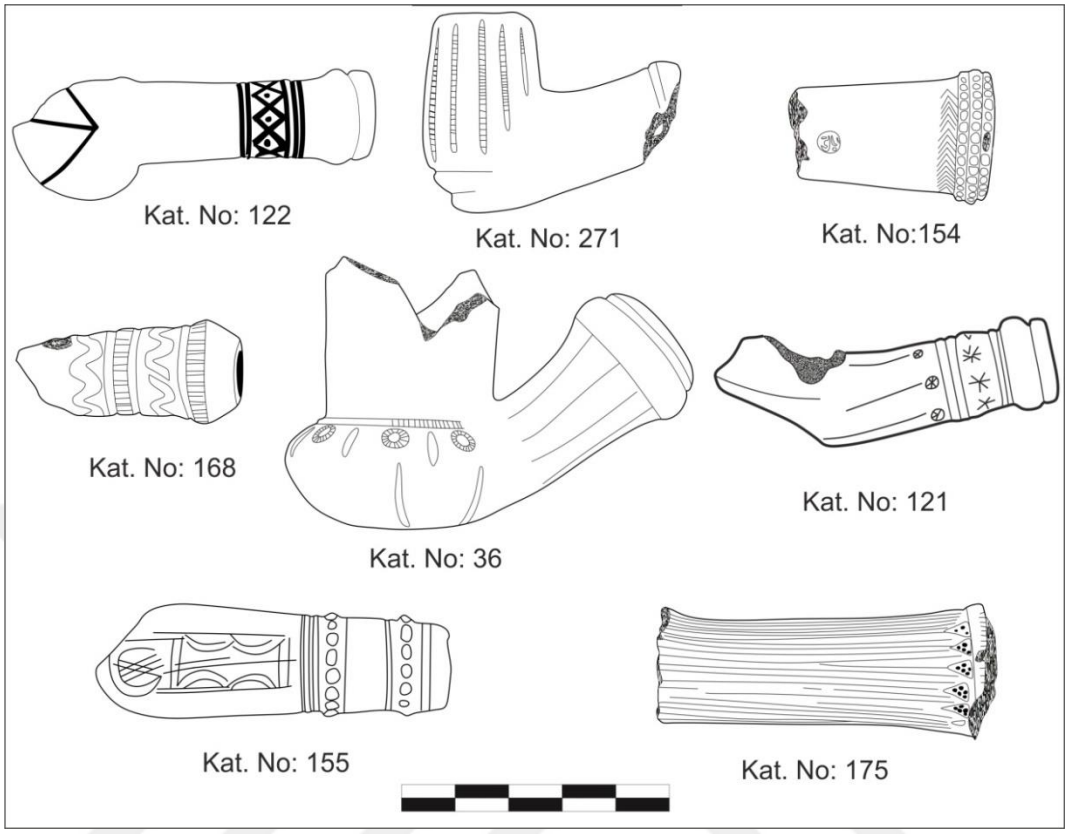
Yuvarlak kabartmalardan oluşan sıra bezemeler, disk çanaklı lüleler (Kat. No: 84, 86, 88, 97) ve çubukluk parçalarında (Kat. No: 154, 155) görülmüştür. Disk çanaklı bir lüle üzerinde Bursa Arkeopark[322] kazısında ve Hasankeyf'te[323] rastlanmıştır.

Baklava dilimleri, karinalı çanaklı lülede (Kat. No: 122) ve çubukluk parçalarında (Kat. No: 165, 172), zikzak desenleri çubukluk parçalarında (Kat. No: 168, 174, 177, 179, 180) rulet baskı olarak görülen bezeme türlerindendir. Zikzak desenlerine yine üçgenler ile birlikte karinalı çanaklı lülelerde görülen bezemeler olarak Bitlis[324] ve Antalya Kaleiçi[325] kazıları örnekleri arasında rastlanmaktadır.

Baskı olarak yapılmış, daire içerisinde sıralanan çizgilerden oluşan süslemeler kaidesiz süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 25, 29, 36), çubukluk kısmı bulunmayan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No: 66, 67), süzgeçli çan biçiminde çanaklı lülede (Kat. No: 80), karinalı çanaklı lülelerde (Kat. No: 121, 122) ve çubukluk parçasında (Kat. No: 170) kullanılan bezeme türleridir. Benzerleri Bitlis[326], Eynebey Hamamı[327], Antalya Kaleiçi[328] kazılarında görülmüştür.

Kazıma olarak yapılan çizgiler disk çanaklı lülede (Kat. No:95), karinalı çanaklı lülelerde (Kat. No:121, 124, 127), lale çanaklı lülelerde (Kat. No: 128, 129) ve çubukluk parçalarında (Kat. No: 156, 158, 159, 160, 161, 163, 168, 169, 173, 175, 178) ve çizgilerden oluşturulan kompozisyonlar dirsek çanaklı lülelerde (Kat. No: 133,134, 136) ve çubukluk parçasında (Kat. No: 155) mevcuttur.

[320] Ayhan, G. (2011). 97.
[321] Simson, J. (2013). 261, (fig 2-1,2)
[322] İnanan, F, Şahin, D. (2017). 52.
[323] Ayhan, G. (2011). 302,305.
[324] Yılmaz, A. (2010). 44, 57.
[325] Yener, A. (2005). 97, (8).
[326] Yılmaz, A. (2010). 79.
[327] Barışta, Ö. (2002) 78.
[328] Yener, A. (2005). 97, (5a).

Resim 6.14: Geometrik süslemeli lüle örnekleri

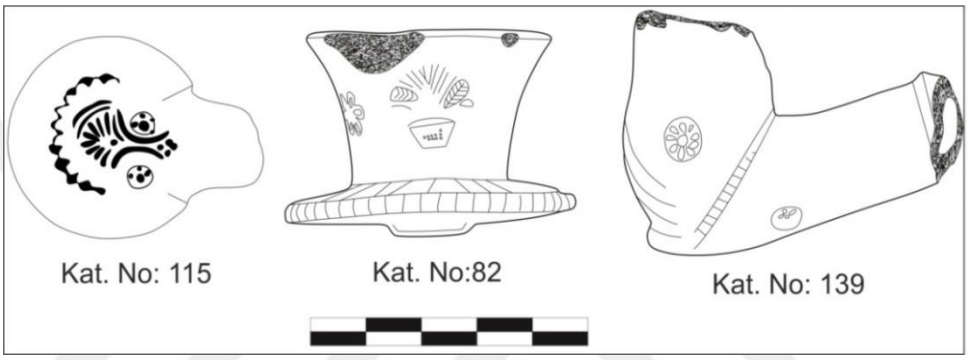
Bitkisel bezemelerde, basık yuvarlak çanaklı lülelerin çanak altlarında görülen stilize ağaç motifleri olarak tanımlanan motifler, süzgeçsiz basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No:99-119) görülmektedir. Bu motiflerin benzerlerinin görüldüğü lülelere, Hasankeyf [329], Eynebey Hamamı kazısında[330] ve Shanidar mağarası[331], Irak Khirbet Hatara[332], buluntularında rastlanmıştır.

19. yüzyıl döneminin diğer sanat eserlerinde de görülen, saksıdan çıkan yaprak ve dallar şeklinde ufak bezemeler bulunduran örnekler, disk çanaklı lülelerde (Kat. No: 82, 92, 93) görülür. Baskı olarak yapılmış küçük çiçek ve yaprak desenleri, disk çanaklı lülelerde (Kat. No:82, 93), karinalı çanaklı lülede (Kat. No: 124, 126) ve torba çanaklı lülelerde (Kat. No: 137, 139) mevcuttur. Yine bu tarzda

[329] Ayhan, G. (2011). 63.
[330] Barışta, Ö. (2002) 78.
[331] Simson, J. (2013). 260, (fig.1-9).
[332] Simson, J. (2013). 262, (fig. 3-12).

çiçek desenli lülelerin benzerleri Hasankeyf[333] ve Antalya Kaleiçi[334] örnekleri arasında görülmüştür.

Daire çerçeveler içerisinde çiçek şeklinde baskı olarak yapılmış süsleme unsurları süzgeçsiz basık yuvarlak çanaklı lülelerde (Kat. No:100, 103, 104), torba çanaklı lülede (Kat. No: 139) ve çubukluk parçasında (Kat. No: 167) mevcuttur. Benzer baskı çiçekler Korint ve Athena Agoraları[335] ve Edirne Yeni Saray[336] kazılarında görülmüştür.

Resim 6.15: Bitkisel süslemeli lüle örnekleri

Bir adet lale çanaklı lülede ise, baskı olarak yapılmış, stilize edilmiş, sepetten çıkan çiçek demeti şeklinde bir bezeme görülmektedir (Kat. No: 127). Bunun benzeri yine lale çanaklı bir lülede Hasankeyf kazısında bulunmuştur. Ancak figürlü süsleme mask? olarak sınıflandırılmıştır[337]. Biz bu bezemeyi, stilize edilmiş bir bitkisel süsleme olarak değerlendirmekteyiz.

Resim 6.16: Stilize bitkisel süslemeli lüle

[333] Ayhan, G. (2011). 309.
[334] Yener, A. (2005). 109,
[335] Robinson, R. (1985).63, (A29).
[336] Cengiz, A. (2011).120.
[337] Ayhan, G. (2011). 104, 105.

Bir çubukluk parçasında ise yazı taklidi olarak yapılmış şerit bezeme görülmüştür (Kat. No: 171). Görüntüde yazıyı andıran, ancak yazı olmayan yazı taklidi süslemeler Hasankeyf lüleleri arasında görülen bezemeler arasındadır[338].

Resim 6.17: Yazı taklidi süslemeli lüle

Mühürlü Lüleler: Üzerinde yazılı mührü bulunan 13 lüle parçası bulunmaktadır (Kat. No:82, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 145). Bunlardan 1 tanesi diskli lüle tipinde, diğer 12 adedi çanak kısımları kırık olarak ele geçmiş çubukluklar arasında yer almaktadır. Mühürler, çubukların altı ya da yanlarına yuvarlak çerçeve içerisinde ve baskı olarak yapılmıştır. Diskli lülede bulunan mühür Osmanlıca “babalık” yazısı olarak görülmektedir (Kat. No: 82). Çubukluk parçalarında görülen mühürlerden ise 4 tanesi okunabilmiştir. Bunlardan 3 tanesinde (Kat. No: 142, 144, 154) Osmanlıca “babalık”, 1 tanesinde (Kat. No: 145) urban oğlu yazmaktadır.

Konu ile alakalı bu güne kadar yapılan araştırmalarda da görüldüğü gibi, lülelerin üzerinde mühür olarak usta ya da atölyelere ait isimlerin özellikle 19. yüzyıldan itibaren yazıldığı bilinmektedir. Çubukluklarda rastladığımız “babalık” mührü yukarıda bahsedilen diskli lüleler ve çubukluk parçalarında görülmektedir ve aynı mühürlü lüleler, Karadağ Bar[339], İstanbul Şehir Müzesi’ndeki bir lüle[340] ve Hasankeyf’te[341] de görülmüştür. Ayrıca “babalık” ismi daha önce tespit edilen halk tipi üretim yapan usta isimlerindendir[342]. Bu da, halk tipi üretim yapan “babalık” ismini kullanan ustanın ürünlerinin birçok merkeze ulaştığını göstermektedir.

[338] Ayhan, G. (2011). 106.
[339] Vincenz, A. (2014). 72,73.
[340] Ayhan, G. (2006). 133,134.
[341] Ayhan, G. (2011). 293.
[342] Bakla, E. (1985). 6.

Okunan diğer mühürde ise ‘çöl Arapları’ için kullanılan “urban[343]” kelimesinin geçtiği görülmekte ve “urban oğlu” ismini kullanan bir ustaya ait olduğu düşünülmektedir (EK-6).

Resim 6.18: Mühürlü lüle örnekleri

[343]http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc0a7b2cbe793.37421893

7. SONUÇ

M.Ö. 3. binden bu yana, yerleşim yeri olan ve çeşitli toplumlar arası el değiştiren Cizre, Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı İmparatorluğuna bağlanmıştır. Osmanlıya bağlı Diyarbekir eyaletinde yer alan Cizre'nin, doğu seferlerinde de önemli bir yeri olmuştur. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Mardin iline daha sonra, Şırnak iline bağlanmıştır. Yani Cizre tarihi ve coğrafi konumuyla her zaman önemli bir bölge olmuştur.

Asıl konumuzu oluşturan, Cizre İçkale Kazısı lüleleri; 17. yüzyılda Osmanlı topraklarına girerek, 20. Yüzyıl ilk çeyreğine kadar geçen zamanda, Osmanlı toplumunun bir simgesi haline gelen ve kendine özgü örneklerini oluşturan Lülecilik sanatının, bir kesitini göstermektedir.

Cizre İçkalesi lülelerinin geneline baktığımızda, çoğunlukta koyu gri hamurlu dış yüzeyleri siyahtır. Siyah dış yüzeyli örneklerin üzerinde, metalik bir görüntü vermek amacıyla gümüş astar /boya uygulanmıştır. Bunun dışında sarımsı kırmızı, soluk kırmızı, beyaz, açık gri tonlarda hamur ve kahverengimsi kırmızı, sarımsı kırmızı, açık gri tonlarda dış yüzeyler görülmektedir.

Süslemeleri kazıma, rulet baskı, baskı olarak yapılmış, genellikle sade tutulmuş, çizgisel, geometrik ya da dönemine göre değişen yaprak ve çiçeklerden oluşan bitkisel bezemelerdir.

Tespit edilen lüle tipleri, 17. yüzyıl, 20. yüzyılın ilk çeyreği aralığında tarihlemeleri yapılabilmektedir. Yapılan değerlendirmeler sonucu, kaidesiz süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler, 19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başlarına, çubukluk kısmı bulunmayan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler 18. 19. yüzyıla, çubukluk kısmı bulunan kaideli süzgeçli basık yuvarlak çanaklı lüleler 19. yüzyıla, basık yuvarlak çanaklı lüleler 19. yüzyıla, süzgeçli çan biçiminde çanaklı lüleler 19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başlarına, disk çanaklı lüleler 19. yüzyıla, karinalı çanaklı lüleler 17.-18. yüzyıllar arasına, lale çanaklı lüleler 19. yüzyıla, dirsek biçimli çanaklı lüleler 19. yüzyıl ve 20. yüzyıl ilk çeyreğine, torba biçimli çanaklı lüleler 17-18. yüzyıla, silindir çanaklı lüleler 17. 18. yüzyıllar arasına tarihlenmiştir.

Form olarak bakıldığında süzgeçli tipin buluntular arasında yaygın olduğu görülmektedir. Süzgeçli basık yuvarlak çanaklı ve kaideli süzgeç çanaklı lüleler diğer tiplere göre sayıca fazladır. İstanbul ve Batı merkezlerinde görülen lülelerle benzerlik gösteren örnekler de görülmekle birlikte bunlar az sayıdadır. Cizre'de süzgeçli lülelerin yoğunlukta olması, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yapılan diğer lüle çalışmalarında da görüldüğü gibi, Doğu bölgelerinin, başta İstanbul üretiminden farklı, kendine özgü lüle tipleri geliştirdiğini göstermektedir.

Buluntular arasında başka bir grup oluşturan dirsek biçimli çanaklı lüleler ise duman yolu, çanak bağlantısının açısı ve çanak içlerinin çok küçük olması bakımından dikkat çekmektedir. Küçük çanak içleri bu lülelerde, belki de tütünden daha etkili olan afyonun içildiğine dair bir işaret olabilir. Ayrıca, lülelerimizin büyük çoğunluğunu oluşturan süzgeçli lülelerinin de, bazı kaynaklarda, haşhaş başlıklı ya da haşhaş lülesi olarak tanımlandığından yukarıda bahsetmiştik. Bu bilgiler, bölgede lüle ile içilen maddeler arasında tütünden başka afyon kullanımında olduğuna dair bir ipucu olabilir.

Örneklerimiz arasında yer alan mühürlü lülelerimizde bir diğer önemli noktayı oluşturmaktadır. Mühürlerden birinde, daha önceden tespit edilmemiş olan "urban oğlu" usta ismi okunmaktadır. Varlığı bilinen "babalık" mahlaslı ustanın üretimi olan lülelerin, batı bölgelerde bilinen örnekleriyle birlikte doğu bölgelerindeki varlığı da bir kez daha görülmektedir. Bu bilgi ayrıca bölgeler arası lüle alışverişinin olduğuna da işarettir.

Cizre İç Kale kazısı lüleleri, örnekler arasında bir yandan Batı merkezlerde yoğunlukta olan bazı lüle tiplerinin görülmesi, diğer yandan çoğunlukla Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde rastlanan lüle tiplerinin bir arada bulunması bakımından önemlidir. Bu birliktelik, Batı merkezlerde yapılan lülelerin, bölgeler arası dağılımını ve aynı zamanda Osmanlı lüleciliğinde, İstanbul merkezi dışında taşraya ve bölgeye özgü özellikler olduğunu kanıtlamaktadır.

Cizre İç Kalesi Kazı çalışmalarında, her merkezde görülemeyecek miktarda fazla lüle parçası ele geçmiştir. Bunun yanında buluntular arasında az sayıda İstanbul ve Batı bölgelerde görülen lüle tiplerin görülüp, yoğunlukta olan lüle

tiplerinin ise Güneydoğu ve Doğu Anadolu'ya özgü tipler olması, bizce bu lülelerin üretim merkezi hakkında bilgi edinebilmek için yakın çevreye bakmak gerektiğine işaret etmektedir. Yukarıdaki bölümlerde bahsedildiği üzere[344], lülelerin yayılımı ve üretiminin öğrenilmesi konusunda askerlerinde rol taşıdığı da görülmüştür. Bu veriler ile bizim konumuzu oluşturan lülelerin de her zaman önemini korumuş bir askeri bölgeden çıkarıldığı düşünülecek olursa; buraya da askerler tarafından taşınan lülelerin talep görmesi üzerine, öğrenerek bölgede kendi lülelerini yaptıkları düşünülebilir. Bu yine yakın çevrede üretimin aranması için bir işaret olabilir. Ayrıca, katalogda incelediğimiz lüleler arasında hamur ve dış yüzeylerinde tonlamalar olan, bir yüzü siyah iken bir yüzü sarımsı kırmızı ya da gri renkte olan örnekler görmüştük. Bu renk farkları lüleler incelendiğinde bilerek yapılmış bir özelliğe benzememektedir. Lülelerde siyah rengin, pişirme ile elde edildiğini bilinmektedir, bahsettiğimiz büyük oranda renk farkı barındıran lülelerin pişirilerek siyahlaştırma esnasında hatalı olarak fırından çıkarılmış olabileceği düşünülürse, bu hatalı ürünler üretimin burada yapılmış olduğuna dair bir ışık daha olabilir.

İncelediğimiz lüleler, Anadolu dışındaki benzerleriyle birlikte, etkileşimin işaretlerini de vermektedir. Cizre'nin, tarihinden bu yana, coğrafi ve ulaşım yönünden önemi ve ticaret yolu olarak kullanıldığından bahsetmiştik. Bu ulaşım yolu ve örneklerin sayıca fazlalığı, taşınması kolay mallar olan lülelerin, Cizre'nin Anadolu içindeki ya da Anadolu dışındaki yakın çevresinde üretilip, Cizre üzerinden dağıtıldığını da işaret ediyor olabilir. Mevcut çalışmalarda da, benzer tarzda lülelerin Cizre'ye yakın bir coğrafyada (Irak'ın kuzeyi olarak belirtilen) üretilmiş olabileceğine dair fikirler sunan araştırmacılar bulunmaktadır[345]. Bunun dışında, Ortaçağ'da kaliteli seramik üretimlerinin görüldüğü Suriye'de de lüle üretiminin yapılmış ve çevre bölgelere dağılmış olabileceği düşünülebilir. Anadolu'da ise, yine yakın çevre olarak düşünebileceğimiz Doğu Anadolu Bölgesi Bitlis çevresindeki halktan sözlü olarak, 60-70 yıl öncesinde hala bu civarda üretimin olduğu öğrenilmiştir.

[344] Bkz. "Osmanlı Kimliğinde Lüle" başlığı.
[345] Taxel, I. (2008). 49.

Sayıca fazla lüle buluntusu, 17. yüzyıl ve 20. yüzyılın ilk çeyreği arasındaki dönemlerde burada tütün ve afyon maddelerin içim yaygınlığının da fazla olduğunu göstermektedir.

Bütün bu işaretler, üretim yeri belirlemek için kesin ve yeterli bilgiler değildir. Yine de soru işaretleri yarattıkları ve değerlendirilmeleri gerektiği ise kesindir. Bölgede yapılan çalışmaların devamıyla bu işaretler takip edilerek üretim merkezi belirlemek için daha sağlıklı sonuçlara ulaşılması ileriki zamanlarda mümkün olabilecektir.

KAYNAKLAR

Arseven, C, E. (1959). Sanat Ansiklopedisi. (3. Cilt, sayfa 1245). İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Ayhan, G. (2006). Çeşitli Müzelerde Bulunan Örnekleriyle Osmanlı Lüleleri, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Ayhan, G. (2010). "Başur Höyük Kazısı Lüle Buluntuları". ***13. Ortaçağ Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 14-16 Ekim 2009 Denizli***. 49-57.

Ayhan, G. (2010)."Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları". ***Sanat Tarihi Dergisi,*** XXI(1). 1-22.

Ayhan, G. (2011). "Smyrna Antik Kenti Kazıları 2007–2008 Yılı Lüle Buluntuları". ***Sanat Tarihi Dergisi***. 18(2), 1-22.

Ayhan, Gökben. (2011). Hasankeyf Kazısı Lüle Buluntuları, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Ayhan, G. (2011). "19. Yüzyıla Tarihlenen Bir Grup Osmanlı Lülesi". ***Kültürel Bellek ve Estetik Yansımalar***. Anakara. 227–241.

Ayhan, G. (2014). "Lüle Terminolojisinin Sorunları Üzerine". ***XVI. Ortaçağ-Türk Dönemi Kazıları Ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 18-20 Ekim 2012 Sivas***. 1. 53-63.

Ayhan, G. (2015). "Ayasuluk İç Kalesi Süzgeç Çanaklı ve Kaideli Süzgeç Çanaklı Lüle Buluntuları", ***Mustafa Büyükkolancı'ya Armağan***. Ege Yayınları. İstanbul. 41-53.

Ayhan, G. (2015). "Lülelerde Görülen Kuş Figürleri Üzerine Bir Araştırma ". ***Sanat Tarihi Dergisi***, XXIV(1). 1-21.

Amicis, Edmondo de. (1989*),* ***İstanbul (1874),*** (çev. Prof. Dr. Beynun Akyavaş).

Abu Abdullah Muhemmed Ibni Batuta Tanci. (2004). ***İbni Batuta Seyahatnamesi***. 1. Cilt. (çev. A. S. Aykut). İstanbul. Yapı Kredi Yayınları Klasik Yapıtlar Dizisi – 53.

Aksu, H. (1999). "Cezîre-i İbn Ömer Köprüsü". ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu***. İstanbul. 153-158.

Bakla. E. (1985). "Unutulmuş Bir Halk Sanatı Lülecilik". ***Antika***. (5), 4.

Bakla, E. (1993). **Tophane Lüleciliği**. İstanbul. Dışbank Yayınları.

Bakla, E. (2007). ***Tophane Lüleciliği Osmanlı'nın Tasarımındaki Yaratıcılığı ve Yaşam Keyfi***. İstanbul. Antik A. Ş. Kültür Yayınları.

Baktır, M. (1998). Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi.(c.1, s.442).

Baram, U. (2004). "Filistin Geçmişinden Dolaşık Objeler". ***Osmanlı Arkeolojisi***. İstanbul. 142-163.

Barışta, Ö. (2002) "Ankara Eynebey Hamamı Kazısında Bulunan Lüleler Üzerine". ***Uluslararası Sanat Tarihi Sempozyumu Prof. Dr. Gönül Öney'e Armağan Bildirileri 10-13 Ekim 2001***. 71-81.

Başkan, S. (1999). "XVIII. ve XIX. Yüzyıl Avrupa Sanatında Osmanlı Turquerie ve Oryantalizm". ***Osmanlı Kültür Sanat.*** 11. 454-567.

Bayraktar, N. (1990). "Tütün Lüleleri, Tophane İşi Eserler". ***Türkiyemiz Dergisi***, (62). 19–25.

Baykara, R. (1953). "Osmanlı Devletinde İlk Tütün İçme Yasağı ve İktisadi Sebebi". ***Tarih Dünyası***. 3(23).

Booth, M. (1996). ***Haşhaşdan Eroine Uyuşturucunun 6000 Yıllık Öyküsü***. İstanbul.

Boran, A., Kulaz, M. (2000). "Eski Van Hüsrev Pasa Külliyesi Kazısından Çıkan Seramik Buluntular". ***IV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri 24–27 Nisan 2000***. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Matbaası. 31-40.

Bluhm, D. (2001). ***Colombus'tan Davidoff'a Tütün ve Kültür***. Dost Kitapevi Yayınları. Ankara.

Cantay, G. (2003). "Edirne Yeni Sarayı Kazısı Lüle Buluntuları". ***Sanat Tarihi Defterleri 7***. İstanbul, Ege Yayınları. 15-24.

Cantay, G. (2006). "Edirne Yeni Sarayı Kazısı Lüle Buluntuları", ***VIII. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, 7-9 Nisan 2003***, İstanbul Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Yayınları. 108-120.

Cengiz, A. (2011). Edirne Yeni Saray Kazılarında Ele Geçen Lüleler, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Conte, C. (1946). ***Tütün Keyfi, Tütün İçmenin Menşei, Mücadele ve Zaferi***. (çev: Cemal Çağlar). İstanbul.

Çıtır, B. (2015). Osmanlı'dan Cumhuriyete Türkiye'de Afyon Ziraati ve Ticareti (1900-1939). Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Sakarya.

Çiçek, M. H. (1999). "Yakın Dönem Cizre Medreseleri". ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu*****.** İstanbul. Emin Matbaası. s.125-134.

Çolak, F. (2013). "Anadolu'da Afyon Ziraatı ve Ticaretine Dair İzlenimler". ***The Journal of Academic Social Science Studies***, 6(1). 513-529 .

Demir. A. (1999). "Osmanlı Döneminden Bir Kesit: XVI. Yüzyıl Sonlarında Cizre", ***Hz. Nuh'tan Günümüze Cizre Sempozyumu*****.** İstanbul. Emin Matbaası. s.73-86.

Deniz, B. (2000). "Aksaray Melik Mahmud Gazi Hangahı (Darphane) Kazısı 1999". ***IV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, 24-27 Nisan 2000***, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yayınları. 69-81.

Develioğlu, F. (2010). Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat. Ankara.

Dernschwam, H. (1992). ***İstanbul ve Anadolu'ya Seyahat Günlüğü*** (çev: Prof. Dr. Yaşar Önen), Kültür Bakanlığı Yayınları/ 885. s.80.

Dohsson, M. (1980). ***XIII. Yüzyıl Türkiyesinde Örf ve Adetler***. (Çev. Zehran Yüksel). Kervan Kitapçılık.

Erdoğan, N. (2017). "Cizre İçkale 2014-2017 Yılı Kazı Çalışmaları". ***26. Müze Kurtarma Kazıları Sempozyumu 19-20 Nisan 2017 Hatay***. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları. Ankara. 289-320.

Erkmen, M. (2008). 2006 Yılı Erzurum Kale Kazısı. ***29. Kazı Sonuçları Toplantısı 28 Mayıs -1 Haziran 2007 Kocaeli***. Ankara. 3. 491-504.

Erkmen, M. (2009). 2007 Yılı Erzurum Kale Kazısı. ***30. Kazı Sonuçları Toplantısı 26-30 Mayıs 2008 Ankara***. Ankara. 2. 217-232.

Ertekin, M, Z. (2005). Cizre'deki Mimari Eserler. Yüksek Lisans Tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Van.

Evren, B. (1996). ***İstanbul'da Kahvehaneler***. İstanbul.

Evren, B. (2010). ***Seyyahların Gözüyle Semt Semt İstanbul***. Novartis Kültür Yayınları No: 21. İstanbul. 350.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi, (1985). C.9, s.18. İstanbul.

Fındık, E, F. (2016). "Ay Işığında Tütün Seremonisi- Osmanlı Tütün Kullanımının Kanıtları: Aziz Nikolaos Kilisesi Kazıları Lüle Ve Nargile Buluntuları". ***Cedrus***. IV. 373-392.

Gaal, A. (2010). "Pipes from the Time of the Turkish Occupation in the Collection of Wosinsky Mór Museum". ***Journal of the Académie Internationale de la Pipe.*** 3. 35-54.

Gandur, M, Y. (1990). ***Tarihu Ceziretu İbn Ömer***. Beyrut.

Goodman, J. (1993). ***Tabacco in History: The Cultures of Dependence***. NewYork.

Göyünç, N. (1975). “XVI. Yüzyılda Güneydoğu Anadolu’nun Ekonomik Durumu”. ***Türkiye İktisat Tarihi Semineri***. Ankara.

Hayes, John, W. (1992). “Excavations on Saraçhane in İstanbul (2)”. ***The Pottery.*** 391–395.

Hazerfen Hüseyin Efendi. (1998). ***Telhisü’l Beyan fi Kavanin-i Al-i Osman***. Haz:Sevim ilgürel. Ankara. 274,275.

Humphrey, J. W. (1990). “The Turkhis Clay Smoking Pipes Of Mytilene”. ***Society for Clay Pipe Research*****.** (26), 2-9.

İnanan, F, Şahin, D. (2017). “Arkeopark-Osmanlı Lüleleri Osmanlı’da Tütün Keyfi”, ***Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,*** 18(32), 33-54.

Khalil, W, A., Gusach, I, R. (2018). “The Collection of Ottoman Tobacco Pipes from Azov Museum-Reserve in Russia”. ***Journal of the General Union of Arab Archaeologists***. 3. 227-261

Kılıç, O. (1999). “Yurtluk- Ocaklık ve Hükümet Sancaklar Üzerine Bazı Tespitler”. **OTAM.** (10). 119-137.

Kılıç, E. (2010). “Kültür Tarihimiz Açısından Ortaçağ’da Cizre”. M.N. Doru (Editör). ***Uluslararası Şırnak ve Çevresi Sempozyum Bildirileri*****.** Şırnak Üniversitesi Yayınları. Ankara.

Köknel, Ö. (1976). ***İnsanlık Tarihi Boyunca Uyuşturucu Madde Sorunları.*** İstanbul.

Kömeçoğlu, U. (2010). “Homo Ludens ve Homo Sapiens Arasında Kamusallık ve Toplumsallık: Osmanlı Kahvehaneleri”. ***Osmanlı Kahvehaneleri Mekan Sosyalleşme İktidar.*** (ed. Ahmet Yaşar). İstanbul. 49-84.

Kocabaş, H. (1963). “Tophane Lüleciliği”. ***Türk Etnografya Dergisi***. (5). 12-13.

Koçu, E, R., Akbay, M, A. (1958). İstanbul Ansiklopedisi. İstanbul. (c.1, s.228).

Kozbe, G., Gök, S. (2015). "Cizre Kalesi Orta Çağ Barbutin ve Kalıba Baskı Bezemeli Sırsız Seramikleri". ***XI. AIECM3 Uluslararası Ortaçağ ve Modern Akdeniz Dünyası Seramik Kongresi Bildirileri 19-24 Ekim Antalya.*** (1). Ankara. 309-318.

Kusoğlu, M, Z. (1991). "Bir Zamanlar Çubuk Vardı". ***İlgi,*** 25(66) İstanbul. 32–35.

Laflı, E. (2012). "Eskiçağ'da Cizre Arkeolojisi ve Tarihi"., M.N. Doru. (Editör). ***Uluslar arası Bilim Düşünce ve Sanatta Cizre Sempozyumu Bildirileri***. İstanbul. Mardin Artuklu Üniversitesi Yayınları, s.15-21.

Lucic, B. (2012). "Clay Pipes From Sirmium". ***Journal of the Académie Internationale de la Pipe****.* 5. 9-15.

Mat, A. (2010). "Osmanlı İmparatorluğu'nda Afyonun Tarihi". ***Osmanlı Bilimi 2009-2010 Araştırmaları Asuman Baytop Armağanı.*** 11(1-2). 285-290.

Musahipzade Celal. (1946). ***Eski İstanbul Yaşayışı***, Türkiye Basımevi, İstanbul.

İnalcık, H. Ve Quaterert, D. (Editörler). (2004). ***Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi,*** İstanbul,.Eren Yayınları, 2, 970.

İnternet:http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cc0a7b2cbe793.37421893. Erişim tarihi: 15.04.2019.

İnternet:https://islamansiklopedisi.org.tr/tutun. Erişim tarihi:23.04.2019.

İnternet:https://islamansiklopedisi.org.tr/kahve. Erişim tarihi:23.04.2019.

Ocak, Y, A. (1992). ***Osmanlı İmparatorluğu'nda Marjinal Sufilik: Kalenderiler (XIV-XVII. Yüzyıllar).*** Türk Tarih Kurumu. Ankara.

Öney, G. (1982). 1978 – 79 Ve 1981 Yılı Samsat Kazılarında Bulunan İslam Devri Buluntularıyla İlgili İlk Haber. ***Arkeoloji ve Sanat Tarihi Dergisi***. (1). 71-80.

Pakalın, M. Z. (1993). Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü. (4. bas. Cilt1)
.

Peçevi, İbrahim. (1999). Peçevi Tarihi. Haz: Bekir Sıtkı Baykal. 1. 259.

Pektas, K. (2007). “2004–2005 Yılları Bitlis Kalesi Kazısı”. ***28. Kazı Sonuçları Toplantısı 29 Mayıs -2 Haziran 2006 Çanakkale***. Ankara. 1.501-518.

Pektas, K. (2009). “Bitlis Kalesi Kazısı 2007 Yılı Çalısmaları”. ***30. Kazı Sonuçları Toplantısı 26–30 Mayıs 2008 Ankara***. Ankara. 4. 317-326.

Polat, S. (2013). “XVI. Yüzyılın İkinci Yarısı ve XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti’nin Doğu Seferlerinde Cizre’nin Yeri”. ***Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi*****,** 32(53). 249-263.

Robinson, R. (1983). “Clay Tabacco Pipes from the Kerameikos”. ***Mitteilüngen des Deutschen Archaologischen Institus Athenische Abteilung***. (98), 265-285.

Robinson, R. (1985). “Tobacco Pipes Corinth and Athenian Agora (plates 33–64)”. **Hesperia**. (54),149-203.

Saban, S. (2013). “Tarih ve Medeniyet Bağlamında Cizre”.(Çev. H.Güneş). ***Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*****,** 4 (7). (Orijinal makalenin yayım tarihi,2001). 154-162.

Saka, R. (1948). ***Uyuşturucu Maddeler (Afyon, Morfin, Eroin, Esrar, Kokain) Hakkında Milli ve Milletlerarası Hukuki ve Sosyal Durum***. İstanbul.

Simson, J. (1990). “A Brief Introduction To Ottoman Clay Pipes “.***Society for Clay Pipe Research***. (27), 6-10.

Simpson, J. (1993). “Turkish Clay Pipes: A Review”. ***Society for Clay Pipe Research***. 39. 17–23.

Simpson, J. (2002). “Ottoman Pipes from Zir’in (Tell Jezreel)”. ***Levant***. 34. London. .159–172.

Simpson, J. (2008). “Late Ottoman Pipes from Jerusalem”. ***Excavations by K.M. Kenyon in Jerusalem 1961–1967.*** Volume V. Discoveries in Hellenistic to

Ottoman Jerusalem (Levant Supplementary Series), Oxford, Oxbow, 433-446.

Simson, J. (2013). “Smoking Across Iraq”. Antonio Invernizzi (Editör). ***Mnemeion Scritti in memoria di Paolo Fiorina. Edizioni dell’Orso***. Alessandria. 251-277.

Staneva, M. (1972). “La Collection de pipes du Varna”, ***Bulletin Du Musee National de Varna***, Tome. VII (XXIII), 81–99.

Şeşen, R. (1993). Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (c.7, s.509).

Tarhan, M. T. (1988). “Van Kalesi Ve Eski Van Şehri Kazıları–1987”. ***10. Kazı Sonuçları Toplantısı 23–27 Mayıs 1988 Ankara.*** Ankara. 1. 369-428.

Taşçı, H. (1996). “Topkapı Sarayındaki “Tophane Lüleciliği Eserleri”. ***Antik ve Dekor.*** 148-150.

Taxel, I. (2008). “An Uncommon Type Of Smoking Implement From Otoman Paletsine”. ***Paletsine Exploration Quarterly***. 1(140), 39-53.

T.C.Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. (2011). ***Şırnak İli Çevre Durum Raporu***. T.C. Şırnak Valiliği Çevre ve Sehircilik İl Müdürlüğü.

T.C. Şırnak Valiliği, (2010). ***Şırnak Kültür Envanteri***. Anıt Matbaa. 111.

Top, M. (2010).”Şırnaktaki Ortaçağ ve Sonrası Mimarisi Üzerine“. M.N. Doru (Editör). ***Uluslar arası Şırnak ve Çevresi Sempozyumu.*** Ankara. Şırnak Üniversitesi Yayınları.321-341.

Topic, N, Milosevic, B. (2012). “Turkish Clay Pipes From Archaeological Excavations in Dubrovnik”. ***Journal of the Académie Internationale de la Pipe.*** 5. 17-25.

Tuncel, M., Özaydın, A. (1993). Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi. (c.8, s.37).

Tuncel, M. (1999). “Adını Kuruluş Yerinden Alan Şehirlere Örnek: Cizre ”, ***Hz. Nuh’tan Günümüze Cizre Sempozyumu*.** İstanbul. Eren Matbaası. s.47-61.

Tuncer, O, C. (1975). “ Mardin-Cizre Kırmızı Medrese”. ***Vakıflar Dergisi. X.*** İstanbul. 425-434.

Tunçer, O. (1981). “Cizre Ulu Cami ve Medresesi”. ***Yıllık Araştırmalar Dergisi****.,* 3, 95-136.

Turani, A. (1968). Güzel Sanatlar Terimleri Sözlüğü. Ankara: TDK.

Tiaet, A. Marro, C. Bulgan F. (2001). “Horum Höyük 1999 Çalısmaları*”.* ***22. Kazı Sonuçları Toplantısı 22–26 Mayıs 2000 İzmir.*** Ankara. 2.137-154.

Uluçam, A., Kavaklı, E. (1999). Eski Van Hüsrev Pasa Külliyesi Kazısı 1997. ***20. Kazı Sonuçları Toplantısı 25–29 Mayıs 1998 Tarsus*.** Ankara. 1. 613–627.

Ünal, M. (2003). “Tütünün Dört Yüz Yılı”. Prf. Dr. E. Gürsoy Naskali (Editör). ***Tütün Kitabı***. İstanbul. Kitabevi. s.17-33.

Ünver, S.(1963). “Türkiye’de Kahve ve Kahvehaneler”. ***Türk Etnografya Dergisi*.** Ankara. 39-84.

Vincenz, A. (2014). “Marks on the Pipes”. ***Bere e fumare ai confini dell’Impero Caffè e tabacco in Antibari del periodo Ottomano***. 71-87.

Yaşın, A. (1983). ***Bütün Yönleriyle Cizre***. Ankara.

Yaşın, A. (1999). “Nuh’un Gemisi Cudi ve Cizre”. ***Hz. Nuh’tan Günümüze Cizre Sempozyumu****.* İstanbul. Emin Matbaası. s.37-43.

Yener, A. (2005). “Tütün Lüleleri ve Antalya- Kaleiçi'nde Bulunan Örnekler”. ***Arkeoloji ve Sanat***. 119, 94-113.

Yılmaz, A. (2010). Bitlis Kazısında Ortaya Çıkarılan (2004-2008) Tütün Lüleleri, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Yılmaz, F. (2003). “Tütün Üzerine Düşünceler: Batıda ve Bizde”. Prf. Dr. E. Gürsoy Naskali (Editör). ***Tütün Kitabı***. İstanbul. Kitabevi. s. 3-16.

Yılmaz, F. (2005). Osmanlı İmparatorluğunda Tütün: Sosyal Siyasi ve Ekonomik Tahlili (1600-1883). Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. İstanbul.

EKLER

EK-1. Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Tipoloji Tablosu

KAT. NO.	Tip 1.1.1	Tip 1.1.2		Tip 1.2							
		Tip 1.1.2.1	Tip 1.1.2.2		TİP 2	TİP 3	TİP 4	TİP 5	TİP 6	TİP 7	TİP 8
1	X										
2	X										
3	X										
4	X										
5	X										
6	X										
7	X										
8	X										
9	X										
10	X										
11	X										
12	X										
13	X										
14	X										
15	X										
16	X										
17	X										
18	X										
19	X										
20	X										
21	X										
22	X										
23	X										
24	X										
25	X										
26	X										
27	X										
28	X										
29	X										

EK-1. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Tipoloji Tablosu

KAT. NO.	TİP 1				TİP 2	TİP 3	TİP 4	TİP 5	TİP 6	TİP 7	TİP 8
	Tip 1.1.1	Tip 1.1.2		Tip 1.2							
		1.1.2.1	1.1.2.2								
30	X										
31	X										
32	X										
33	X										
34	X										
35	X										
36	X										
37	X										
38	X										
39	X										
40	X										
41	X										
42	X										
43	X										
44		X									
45		X									
46		X									
47		X									
48		X									
49		X									
50		X									
51		X									
52		X									
53		X									
54		X									
55		X									
56		X									
57		X									
58		X									

EK-1. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Tipoloji Tablosu

KAT. NO.	TİP 1				TİP 2	TİP 3	TİP 4	TİP 5	TİP 6	TİP 7	TİP 8
	Tip 1.1.1	Tip 1.1.2		Tip 1.2							
		Tip 1.1.2.1	Tip 1.1.2.2								
59		X									
60		X									
61		X									
62		X									
63		X									
64		X									
65		X									
66		X									
67		X									
68		X									
69		X									
70		X									
71		X									
72		X									
73		X									
74		X									
75		X									
76		X									
77		X									
78		X									
79			X								
80					X						
81					X						
82						X					
83						X					
84						X					
85						X					
86						X					
87						X					

EK-1. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Tipoloji Tablosu

KAT. NO.	TİP 1				TİP 2	TİP 3	TİP 4	TİP 5	TİP 6	TİP 7	TİP 8
	Tip 1.1.1	Tip 1.1.2		Tip 1.2							
		Tip 1.1.2.1	Tip 1.1.2.2								
88						X					
89						X					
90						X					
91						X					
92						X					
93						X					
94						X					
95						X					
96						X					
97						X					
98				X							
99				X							
100				X							
101				X							
102				X							
103				X							
104				X							
105				X							
106				X							
107				X							
108				X							
109				X							
110				X							
111				X							
112				X							
113				X							
114				X							
115				X							
116				X							

EK-1. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Tipoloji Tablosu

KAT. NO.	TİP 1				TİP 2	TİP 3	TİP 4	TİP 5	TİP 6	TİP 7	TİP 8
	Tip 1.1.1	Tip 1.1.2		Tip 1.2							
		Tip 1.1.2.1	Tip 1.1.2.2								
117				X							
118				X							
119				X							
120							X				
121							X				
122							X				
123							X				
124							X				
125							X				
126							X				
127								X			
128								X			
129								X			
130								X			
131								X			
132								X			
133									X		
134									X		
135									X		
136									X		
137										X	
138										X	
139										X	
140										X	
141											X
Toplam	43	35	1	22	2	16	6	6	4	4	1

EK-2. Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu

KAT. NO.	GRİ	AÇIK GRİ	SİYAH	KIRMIZIMSI SARI	KAHVERENGİMSİ KIRMIZI	AÇIK KIRMIZI	KIRMIZI	KOYU KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KAHVERENGİ	AÇIK KAHVERENGİ	BEYAZ
1			X									
2			X									
3			X									
4			X									
5			X									
6			X									
7			X									
8			X									
9			X									
10			X									
11			X									
12			X									
13			X									
14			X									
15			X									
16			X									
17			X									
18			X									
19			X									
20			X									
21			X									
22			X									
23			X									
24			X									
25			X									
26			X									
27			X									
28			X									

EK-2. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu

KAT. NO.	GRİ	AÇIK GRİ	SİYAH	KIRMIZIMSI SARI	KAHVERENGİMSİ KIRMIZI	AÇIK KIRMIZI	KIRMIZI	KOYU KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KAHVERENGİ	AÇIK KAHVERENGİ	BEYAZ
29			X									
30			X									
31	X											
32	X											
33			X									
34	X											
35	X											
36			X									
37			X									
38	X											
39			X									
40			X									
41			X									
42			X									
43			X									
44			X									
45			X									
46			X									
47			X									
48			X									
49			X									
50			X									
51			X									
52			X									
53			X									
54			X									
55			X									
56											X	
57				X								
58			X									

EK-2. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu

KAT. NO.	GRİ	AÇIK GRİ	SİYAH	KIRMIZIMSI SARI	KAHVERENGİMSİ KIRMIZI	AÇIK KIRMIZI	KIRMIZI	KOYU KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KAHVERENGİ	AÇIK KAHVERENGİ	BEYAZ
59											X	
60			X									
61			X									
62			X									
63			X									
64			X									
65			X									
66			X									
67			X									
68			X									
69			X									
70			X									
71			X									
72										X		
73				X								
74				X								
75			X									
76			X									
77			X									
78			X									
79			X									
80			X									
81			X									
82							X					
83								X				
84							X					
85							X					
86							X					
87								X				
88							X					

EK-2. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu

KAT. NO.	GRİ	AÇIK GRİ	SİYAH	KIRMIZIMSI SARI	KAHVERENGİMSİ KIRMIZI	AÇIK KIRMIZI	KIRMIZI	KOYU KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KAHVERENGİ	AÇIK KAHVERENGİ	BEYAZ
89								X				
90					X							
91									X			
92								X				
93								X				
94	X											
95												X
96									X			
97							X					
98	X											
99	X											
100										X		
101			X									
102											X	
103	X											
104	X											
105	X											
106	X											
107			X									
108	X											
109												X
110	X											
111	X											
112	X											
113	X											
114											X	
115	X											
116	X											
117	X											
118											X	
119			X									

EK-2. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu

KAT. NO.	GRİ	AÇIK GRİ	SİYAH	KIRMIZIMSI SARI	KAHVERENGİMSİ KIRMIZI	AÇIK KIRMIZI	KIRMIZI	KOYU KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KAHVERENGİ	AÇIK KAHVERENGİ	BEYAZ
120	X											
121	X											
122		X										
123												X
124				X								
125	X											
126		X										
127												
128								X				
129									X			
130									X			
131	X											
132									X			
133											X	
134					X							
135				X								
136											X	
137												X
138	X											
139											X	
140										X		
141				X								
142									X			
143									X			
144							X					
145									X			
146							X					
147							X					
148							X					
149									X			
150									X			

EK-2. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Hamur Renkleri Tablosu

KAT. NO.	GRİ	AÇIK GRİ	SİYAH	KIRMIZIMSI SARI	KAHVERENGİMSİ KIRMIZI	AÇIK KIRMIZI	KIRMIZI	KOYU KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KAHVERENGİ	AÇIK KAHVERENGİ	BEYAZ
151								X				
152							X					
153								X				
154							X					
155				X								
156										X		
157										X		
158									X			
159											X	
160							X					
161				X								
162					X							
163				X								
164											X	
165											X	
166										X		
167										X		
168											X	
169											X	
170						X						
171	X											
172	X											
173	X											
174	X											
175	X											
176	X											
177												X
178	X											
179	X											
180	X											
TOPLAM	34	2	73	9	3	1	13	8	12	7	13	5

EK- 3. Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu

KAT NO.	ASTARSIZ DIŞ YÜZEY RENKLERİ								ASTAR RENKLERİ								
	SİYAH	AÇIK GRİ	BEYAZ	KIRMIZIMSI SARI	KOYU KIRMIZI	AÇIK KAHVE SİYAH TONLAMALI	SARIMSI KIRMIZI VE SİYAH TONLAMALI	AÇIK GRİ VE SİYAH TONLAMALI	GÜMÜŞ	KOYU KIRMIZI	KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KIRMIZIMSI KAHVE	AÇIK KAHVERENGİ	KAHVERENGİ	GRİ	BEYAZ
1									X								
2	X																
3									X								
4									X								
5	X																
6									X								
7	X																
8	X																
9	X																
10	X																
11									X								
12	X																
13	X																
14	X																
15	X																
16									X								
17	X																
18									X								
19	X																
20	X																
21	X																
22	X																
23	X																
24									X								
25	X																
26	X																
27	X																
28	X																
29	X																
30	X																
31									X								
32						X											

EK-3 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu

KAT NO.	ASTARSIZ DIŞ YÜZEY RENKLERİ								ASTAR RENKLERİ								
	SİYAH	AÇIK GRİ	BEYAZ	KIRMIZIMSI SARI	KOYU KIRMIZI	AÇIK KAHVE SİYAH TONLAMALI	SARIMSI KIRMIZI VE SİYAH TONLAMALI	AÇIK GRİ VE SİYAH TONLAMALI	GÜMÜŞ	KOYU KIRMIZI	KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KIRMIZIMSI KAHVE	AÇIK KAHVERENGİ	KAHVERENGİ	GRİ	BEYAZ
33						X											
34						X											
35							X										
36							X										
37						X											
38						X											
39	X																
40	X																
41						X											
42	X																
43	X																
44	X																
45									X								
46	X																
47	X																
48	X																
49									X								
50									X								
51									X								
52	X																
53	X																
54	X																
55	X																
56															X		
57															X		
58														X			
59														X			
60	X																
61	X																
62	X																
63								X									
64	X																

EK-3 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu

KAT NO.	ASTARSIZ DIŞ YÜZEY RENKLERİ								ASTAR RENKLERİ								
	SİYAH	AÇIK GRİ	BEYAZ	KIRMIZIMSI SARI	KOYU KIRMIZI	AÇIK KAHVE SİYAH TONLAMALI	SARIMSI KIRMIZI VE SİYAH TONLAMALI	AÇIK GRİ VE SİYAH TONLAMALI	GÜMÜŞ	KOYU KIRMIZI	KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KIRMIZIMSI KAHVE	AÇIK KAHVERENGİ	KAHVERENGİ	GRİ	BEYAZ
65	X																
66	X																
67	X																
68	X																
69	X																
70	X																
71	X																
72																X	
73														X			
74														X			
75	X																
76	X																
77	X																
78								X									
79	X																
80									X								
81	X																
82											X						
83										X							
84										X							
85										X							
86											X						
87										X							
88											X						
89										X							
90																	
91										X							
92											X						
93										X							
94											X						
95																	X
96												X					

EK-3 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu

KAT NO.	ASTARSIZ DIŞ YÜZEY RENKLERİ								ASTAR RENKLERİ								
	SİYAH	AÇIK GRİ	BEYAZ	KIRMIZIMSI SARI	KOYU KIRMIZI	AÇIK KAHVE SİYAH TONLAMALI	SARIMSI KIRMIZI VE SİYAH TONLAMALI	AÇIK GRİ VE SİYAH TONLAMALI	GÜMÜŞ	KOYU KIRMIZI	KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KIRMIZIMSI KAHVE	AÇIK KAHVERENGİ	KAHVERENGİ	GRİ	BEYAZ
97											X						
98										X							
99													X				
100													X				
101										X							
102													X				
103													X				
104													X				
105													X				
106											X						
107													X				
108															X		
109			X														
110										X							
111										X							
112															X		
113													X				
114											X						
115											X						
116															X		
117											X						
118											X						
119													X				
120		X															
121								X									
122			X														
123			X														
124				X													
125	X																
126														X			
127											X						
128										X							

EK-3 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu

KAT NO.	ASTARSIZ DIŞ YÜZEY RENKLERİ								ASTAR RENKLERİ								
	SİYAH	AÇIK GRİ	BEYAZ	KIRMIZIMSI SARI	KOYU KIRMIZI	AÇIK KAHVE SİYAH TONLAMALI	SARIMSI KIRMIZI VE SİYAH TONLAMALI	AÇIK GRİ VE SİYAH TONLAMALI	GÜMÜŞ	KOYU KIRMIZI	KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KIRMIZIMSI KAHVE	AÇIK KAHVERENGİ	KAHVERENGİ	GRİ	BEYAZ
129												X					
130												X					
131											X						
132											X						
133											X						
134											X						
135										X							
136											X						
137								X									
138																X	
139										X							
140	X																
141											X						
142										X							
143										X							
144										X							
145										X							
146										X							
147										X							
148										X							
149										X							
150										X							
151										X							
152										X							
153										X							
154										X							
155											X						
156											X						
157															X		
158										X							
159										X							
160											X						

EK-3 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Astar Renkleri Tablosu

KAT NO.	ASTARSIZ DIŞ YÜZEY RENKLERİ								ASTAR RENKLERİ								
	SİYAH	AÇIK GRİ	BEYAZ	KIRMIZIMSI SARI	KOYU KIRMIZI	AÇIK KAHVE SİYAH TONLAMALI	SARIMSI KIRMIZI VE SİYAH TONLAMALI	AÇIK GRİ VE SİYAH TONLAMALI	GÜMÜŞ	KOYU KIRMIZI	KIRMIZI	SARIMSI KIRMIZI	KIRMIZIMSI KAHVE	AÇIK KAHVERENGİ	KAHVERENGİ	GRİ	BEYAZ
161										X							
162										X							
163											X						
164											X						
165										X							
166											X						
167													X				
168											X						
169	X																
170											X						
171																x	
172																X	
173																X	
174								X									
175																X	
176																X	
177			X														
178												X					
179			X														
180		X															
TOP	53	2	5	1	1	6	2	5	14	22	26	4	10	5	6	7	1

EK-4. Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Türleri Tablosu

KAT. NO.	GEOMETRİK	BİTKİSEL	YAZI TAKLİDİ
1	X		
2	X		
3	X		
4	X		
5	X		
6	X		
7	X		
8	X		
9	X		
10	X		
11	X		
12	X		
13	X		
14	X		
15	X		
16	X		
17	X		
18	X		
19	X		
20	X		
21			
22			
23	X		
24	X		
25	X		
26	X		
27	X		
28	X		
29	X		
30	X		
31	X		
32	X		
33	X		
34	X		
35	X		
36	X		
37			
38			
39	X		
40	X		

EK-4. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Türleri Tablosu

KAT. NO.	GEOMETRİK	BİTKİSEL	YAZI TAKLİTİ
41			
42	X		
43	X		
44	X		
45	X		
46	X		
47	X		
48	X		
49	X		
50	X		
51	X		
52	X		
53	X		
54	X		
55	X		
56	X		
57	X		
58	X		
59	X		
60	X		
61	X		
62	X		
63	X		
64	X		
65	X		
66	X		
67	X		
68	X		
69	X		
70	X		
71	X		
72	X		
73	X		
74	X		
75	X		
76			
77			
78	X		
79	X		
80	X		

EK-4. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Türleri Tablosu

KAT. NO.	GEOMETRİK	BİTKİSEL	YAZI TAKLİTİ
81	X		
82	X	X	
83	X		
84	X		
85	X		
86	X		
87	X		
88	X		
89	X		
90			
91	X		
92	X	X	
93	X	X	
94			
95	X		
96	X		
97	X		
98	X	X	
99	X	X	
100	X	X	
101	X	X	
102	X	X	
103	X	X	
104	X	X	
105	X	X	
106	X	X	
107	X	X	
108	X	X	
109	X	X	
110	X	X	
111		X	
112		X	
113		X	
114		X	
115		X	
116		X	
117		X	
118		X	
119		X	
120			

EK-4. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Türleri Tablosu

KAT. NO.	GEOMETRİK	BİTKİSEL	YAZI TAKLİTİ
121	X		
122	X	X	
123	X		
124	X	X	
125	X		
126	X		
127	X	X	
128	X	X	
129	X		
130	X		
131	X		
132	X	X	
133	X		
134	X		
135	X		
136	X		
137	X	X	
138	X		
139	X	X	
140	X		
141			
142	X		
143	X		
144	X		
145	X		
146	X		
147	X		
148	X		
149	X		
150	X		
151	X		
152	X		
153	X		
154	X		
155	X		
156	X		
157	X	X	
158		X	

EK-4. (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Türleri Tablosu

KAT. NO.	GEOMETRİK	BİTKİSEL	YAZI TAKLİTİ
159	X		
160	X		
161	X		
162	X		
163	X		
164	X		
165	X		
166	X		
167	X	X	
168	X		
169	X		
170	X		
171	X		X
172	X		
173	X		
174	X		
175	X		
176	X		
177	X		
178	X		
179	X		
180	X		

EK-5. Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Teknikleri Tablosu

KAT.NO.	KALIP	KAZIMA	RULET BASKI	BASKI
1	X			
2	X		X	
3	X			
4	X			
5	X			
6	X		X	
7	X			
8	X			
9	X			
10	X		X	
11	X		X	
12	X		X	
13	X			
14	X			
15	X			
16	X			
17	X			
18	X			
19	X			
20	X			
21				
22				
23	X		X	
24	X			
25	X			X
26		X		
27	X		X	
28	X		X	
29	X		X	X
30	X			X
31	X			
32	X			
33				X
34	X			
35	X			
36			X	X
37				
38				
39	X			
40	X			X

EK-5 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Teknikleri Tablosu

KAT. NO.	KALIP	KAZIMA	RULET BASKI	BASKI
41				
42	X		X	
43			X	X
44	X			
45	X			
46	X			
47	X			
48	X			
49	X			
50	X		X	
51	X		X	
52	X		X	
53	X			
54	X		X	
55	X			
56	X			
57	X			
58	X			
59	X			
60	X			
61	X			
62	X			
63	X			
64	X			X
65	X		X	
66	X			X
67	X			X
68	X			
69	X			
70	X		X	
71	X		X	
72	X			X
73	X		X	
74	X			X
75	X		X	
76	X			
77	X			
78	X		X	
79	X		X	
80	X	X		X

EK-5 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Teknikleri Tablosu

KAT. NO.	KALIP	KAZIMA	RULET BASKI	BASKI
81	X		X	
82	X		X	
83	X		X	
84			X	
85			X	
86			X	
87	X		X	
88			X	
89	X			
90				
91			X	
92				
93			X	
94				
95		X		
96			X	
97			X	
98			X	
99			X	
100			X	
101			X	
102			X	
103			X	
104			X	
105			X	
106			X	
107			X	
108			X	
109			X	
110			X	
111				X
112				X
113				X
114				X
115				X
116				X
117				X
118				X
119	X			X
120			X	

EK-5 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Teknikleri Tablosu

KAT. NO.	KALIP	KAZIMA	RULET BASKI	BASKI
121		X	X	X
122		X	X	X
123			X	X
124		X		X
125			X	
126		X		X
127			X	X
128		X	X	X
129			X	
130			X	
131			X	
132		X	X	X
133		X		
134			X	
135				
136			X	
137				X
138			X	
139			X	X
140			X	
141				
142				
143				
144				
145				
146				
147				
148				
149				
150				
151				
152				
153			X	X
154			X	
155				
156				
157			X	X
158				

EK-5 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Bezeme Teknikleri Tablosu

KAT. NO.	KALIP	KAZIMA	RULET BASKI	BASKI
159			X	
160			X	
161			X	
162			X	
163			X	
164			X	
165			X	
166	X		X	
167			X	X
168				
169				
170			X	X
171			X	
172			X	
173		X	X	
174			X	
175				
176				
177			X	
178		X	X	
179			X	
180			X	

EK-6. Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Mühür Tablosu

KAT. NO.	MÜHÜR	OKUNUŞU
82		“babalık”
142		“babalık”
143		okunamadı
144		“babalık”
145		“urban oğlu”
146		okunamadı
147		okunamadı
148		okunamadı

EK-6 (devam) Cizre İçkale Kazısı Lüleleri Mühür Tablosu

149		okunamadı
150		okunamadı
151		okunamadı
153		okunamadı
154		“babalık”

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı	:Saldırgan Karaaslan Gizem
Uyruğu	: T.C
Doğum tarihi ve yeri	: 22.12.1992 Ankara
Medeni hali	: Evli
Telefon	: 05065758425
e-mail	: gzmsaldirgan@gmail.com

Eğitim

Derece	**Eğitim Birimi**	**Mezuniyet tarihi**
Lisans	Gazi Üniversitesi- Sanat Tarihi Bölümü	2015
Lise	Gülveren Lisesi	2011

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Saldırgan, G. (2018). “Cizre İçkale Kazısı Lüle Buluntuları (2013-2016)”. **1. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metin Kitabı**. 607-621.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..